

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ΄ - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 5
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2010

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΦΕΤΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ-ΚΟΚΚΑΛΙΑΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΔΕΠΟΥΝΤΗ-ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗ ΧΡΥΣΗ

ΤΑΜΙΑΣ: ΡΟΥΣΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΜΕΛΗ: ΒΑΣΙΛΙΚΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ

ΒΛΑΧΟΝΙΚΟΛΕΑ-ΣΤΑΘΑΚΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ

ΔΡΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΟΥ ΕΛΕΝΗ

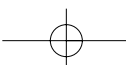
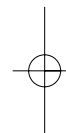
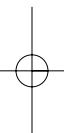
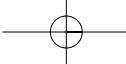
ΠΑΠΑΘΕΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΠΟΥΛΑΝΤΖΑ-ΑΓΡΕΒΗ ΜΑΡΙΑ

ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΤΡΙΓΑΖΗ ΦΩΤΕΙΝΗ

ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΑΜΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΝΟΜΟΙ**ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ.****3873/3-9-2010 ΦΕΚ 150/6-9-2010 (τ. Α')**

Ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2006/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς εταιρειών ορισμένων μορφών και της Οδηγίας 2007/63/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την απαίτηση για τη σύνταξη έκθεσης από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης ανωνύμων εταιρειών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο:

α) της Οδηγίας 2006/46/ΕΚ (ΕΕ L 224) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006, για την τροποποίηση της Οδηγίας 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς εταιρειών ορισμένων μορφών, της Οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς, της Οδηγίας 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και της Οδηγίας 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τους ετήσιους και τους ενοποιημένους λογαριασμούς των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, και

β) της Οδηγίας 2007/63/ΕΚ (ΕΕ L 300) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/855/ΕΟΚ και 82/891/ΕΟΚ όσον αφορά την απαίτηση για τη σύνταξη έκθεσης

από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης ανωνύμων εταιρειών.

Άρθρο 2

1. Μετά την περίπτωση ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται περίπτωση ζα' ως εξής:

«ζα) Η φύση και ο επιχειρηματικός στόχος των διακανονισμών της εταιρείας που δεν λαμβάνονται στον ισολογισμό, καθώς και οι οικονομικές επιπτώσεις των διακανονισμών αυτών στην εταιρεία, υπό την προϋπόθεση ότι οι κίνδυνοι ή τα οφέλη που προκύπτουν από αυτούς τους διακανονισμούς είναι ουσιώδεις και κατά το βαθμό που η δημοσιοποίηση αυτών των κινδύνων ή οφελών είναι απαραίτητη για την αξιολόγηση της οικονομικής θέσης της εταιρείας.

Οι συναλλαγές που πραγματοποιεί η εταιρεία με τα συνδεδεμένα μέρη, περιλαμβανομένου και του ποσού αυτών των συναλλαγών, της φύσης της σχέσης του συνδεδεμένου μέρους, καθώς και άλλων πληροφοριακών στοιχείων για τις συναλλαγές, τα οποία είναι απαραίτητα για την κατανόηση της οικονομικής θέσης της εταιρείας, εφόσον οι συναλλαγές αυτές είναι ουσιώδεις και δεν έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Τα πληροφοριακά στοιχεία για τις μεμονωμένες συναλλαγές μπορούν να συναθροίζονται ανάλογα με τη φύση τους, εκτός εάν απαιτούνται χωριστά πληροφοριακά στοιχεία για την κατανόηση των επιπτώσεων των συναλλαγών του συνδεδεμένου μέρους στην οικονομική θέση της εταιρείας. Ο όρος «συνδεδεμένο μέρος» έχει την ίδια έννοια με αυτή που προσδιορίζεται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, τα οποία θεσπίστηκαν με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1606/2002.».

2. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 αναριθμείται σε ε' και προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ) Ανώνυμη εταιρεία, οι μετοχές ή άλλες κινητές αξίες της οποίας έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, κατά

την έννοια της περίπτωσης 10 του άρθρου 2 του ν. 3606/2007, (ΦΕΚ 195 Α΄) (σημείο 14 της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, ΕΕ L 145 της 30.4.2010), συμπεριλαμβάνει στην ετήσια έκθεση διαχείρισής της και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης.

Η δήλωση αυτή συμπεριλαμβάνεται ως ειδικό τμήμα της ετήσιας έκθεσης διαχείρισης και περιέχει τουλάχιστον τα παρακάτω πληροφοριακά στοιχεία:

αα) αναφορά στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης στον οποίο υπάγεται η εταιρεία ή τον οποίο έχει αποφασίσει αυτοβούλως να εφαρμόζει η εταιρεία, καθώς και τον τόπο στον οποίο είναι διαθέσιμο στο κοινό το σχετικό κείμενο,

ββ) αναφορά στις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η εταιρεία επιπλέον των προβλέψεων του νόμου, καθώς και παραπομπή στον τόπο όπου τις έχει δημοσιοποιήσει,

γγ) περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων,

δδ) τα πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ), στ), η) και θ) της οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, εφόσον η εταιρεία υπάγεται στην εν λόγω οδηγία.

εε) πληροφοριακά στοιχεία για τον τρόπο λειτουργίας της γενικής συνέλευσης των μετόχων και τις βασικές εξουσίες της, καθώς και περιγραφή των δικαιωμάτων των μετόχων και του τρόπου άσκησής τους.

στστ) τη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου και τυχόν άλλων διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων ή επιτροπών της εταιρείας.

Αν η εταιρεία αποκλίνει από τον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, στον οποίο υπάγεται ή τον οποίο εφαρμόζει, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης περιλαμβάνει περιγραφή της απόκλισης με αναφορά στα σχετικά μέρη του κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης και αιτιολόγηση της απόκλισης αυτής. Αν η εταιρεία δεν εφαρμόζει ορισμένες διατάξεις του κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, στον οποίο υπάγεται ή τον οποίο εφαρμόζει, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης περιλαμβάνει αναφορά της διάταξης που δεν εφαρμόζει και εξήγηση των λόγων της μη εφαρμογής.».

3. Μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται παράγραφος 3α ως εξής:

«3α. Αν το προσάρτημα και η ετήσια έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου δεν περιλαμβάνουν τις παραπάνω πληροφορίες, επιβάλλονται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οι ποινές του άρθρου 58α.».

4. Η περίπτωση α΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Αν το προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες της παραπάνω παραγράφου 1 ή 2, καθώς και αν έχει συνταχθεί δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης και παρέχονται τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στην περίπτωση δ΄ της παραγράφου 3, και...».

Άρθρο 3

Μετά την παράγραφο 1 του άρθρου 22α του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται παράγραφος 1α ως εξής:

«1α. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κάθε εταιρείας έχουν συλλογικά το καθήκον και την ευθύνη έναντι της εταιρείας να εξασφαλίσουν ότι οι ετήσιοι λογαριασμοί, η ετήσια έκθεση και, όταν προβλέπεται ξεχωριστά, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης που προβλέπεται από την περίπτωση δ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 43α του παρόντος νόμου συντάσσονται και δημοσιεύονται σύμφωνα με τις δια-

τάξεις του παρόντος νόμου και κατά περίπτωση σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα που έχουν θεσπισθεί με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1606/2002.».

Άρθρο 4

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 107 του κ.ν. 2190/1920, μετά την περίπτωση ζ', προστίθενται περιπτώσεις ζα' και ζβ' ως εξής:

«ζα) Η φύση και ο επιχειρηματικός στόχος κάθε διακανονισμού που δεν περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, καθώς και οι οικονομικές επιπτώσεις του διακανονισμού αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που προκύπτουν από τους εν λόγω διακανονισμούς είναι ουσιώδεις και κατά το βαθμό που η δημοσιοποίηση αυτών των κινδύνων ή οφελών είναι απαραίτητη για την αξιολόγηση της οικονομικής θέσης των εταιρειών που συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση, εκλαμβανόμενων ως σύνολο.

ζβ) Οι πράξεις εξαιρουμένων των πράξεων εντός του ομίλου, που πραγματοποιούνται από τη μητρική εταιρεία ή από κάθε άλλη θυγατρική εταιρεία που συμπεριλαμβάνεται στην ενοποίηση, με συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ποσών αυτών των πράξεων, της φύσης της σχέσης του συνδεδεμένου μέρους, καθώς και άλλων πληροφοριακών στοιχείων για τις πράξεις, τα οποία είναι απαραίτητα για την κατανόηση της οικονομικής θέσης των εταιρειών που συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση και εκλαμβάνονται ως σύνολο, εφόσον οι πράξεις αυτές είναι ουσιώδεις και δεν έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Τα πληροφοριακά στοιχεία για τις μεμονωμένες πράξεις μπορούν να συναθροίζονται ανάλογα με τη φύση τους, εκτός εάν απαιτούνται χωριστά πληροφοριακά στοιχεία για την κατανόηση των επιπτώσεων των συναλλαγών του συνδεδεμένου μέρους στην οικονομική θέση των εταιρειών που συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση και εκλαμβάνονται ως σύνολο.».

2. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 107 του

κ.ν. 2190/1920 προστίθεται περίπτωση στ' ως εξής:

«στ) Την περιγραφή των κυρίων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων του ομίλου, σε σχέση με τη διαδικασία κατάρτισης των ενοποιημένων λογαριασμών, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες μία εταιρεία έχει τις κινητές αξίες της εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, κατά την έννοια της περίπτωσης 10 του άρθρου 2 του ν. 3606/2007, (ΦΕΚ 195 Α') (σημείο 14 της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, ΕΕ L 145 της 30.4.2004). Εφόσον η ενοποιημένη ετήσια έκθεση και η ετήσια έκθεση διαχείρισης παρουσιάζονται ως ενιαίο έγγραφο, αυτά τα πληροφοριακά στοιχεία πρέπει να περιλαμβάνονται στο τμήμα της έκθεσης που περιέχει τη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης κατά τα προβλεπόμενα στην περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 43α.».

Άρθρο 5

1. Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 110 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίστανται ως εξής:

«α) στα πιστωτικά ιδρύματα και β) στα χρηματοδοτικά ιδρύματα, όπως η έννοιά τους καθορίζεται στις περιπτώσεις 1 και 11 του άρθρου 2 του ν. 3601/2007 (ΦΕΚ 178 Α') που έχουν τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας και εδρεύουν στην Ελλάδα. Οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται στην Τράπεζα της Ελλάδος και στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.».

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 111 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 110 για την κατάρτιση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και της ετήσιας έκθεσης διαχείρισης των πιστωτικών ιδρυμάτων, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 22α, 36, 37, 38, 41, 42, των παραγράφων 1 έως 3 και 5 του άρθρου 42α, των παραγράφων 1, 2 και 4 έως 8 του αρ-

θρου 42β, της παραγράφου 2 του άρθρου 42δ, των παραγράφων 1 έως 5, 7 έως 14 και 15 περίπτωση β' του άρθρου 42ε, του άρθρου 43, των περιπτώσεων β', ιζ' και ιθ' της παραγράφου 1 και των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 43α, της παραγράφου 2 του άρθρου 43β και των άρθρων 43γ, 44, 44α, 45, 46 και 46α, του παρόντος νόμου, όπως ισχύουν, εφόσον στις διατάξεις των άρθρων 112 έως 143 δεν ορίζεται διαφορετικά.».

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 132 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις εφαρμόζουν τις διατάξεις του π.δ. 148/1984 «περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου (ΚΛΣ) για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις» (ΦΕΚ 47 Α'), όπως ισχύει, και αναλόγως, τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 και 5 του άρθρου 42α, των άρθρων 42β, 42ε, 43, των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 43α, και των παραγράφων 2 έως 6 του άρθρου 43β, όπως ισχύουν, εφόσον για τις ανώνυμες ασφαλιστικές επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα δεν ορίζεται διαφορετικά στα άρθρα 134 έως 143 του παρόντος νόμου.».

Άρθρο 6

1. Στο άρθρο 71 του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Δεν απαιτείται εξέταση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης ούτε έκθεση εμπειρογνώμονα, εάν όλοι οι μέτοχοι και οι κάτοχοι άλλων τίτλων που παρέχουν δικαίωμα ψήφου σε καθεμία από τις εταιρείες που συμμετέχουν στη συγχώνευση έχουν συμφωνήσει.».

2. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 73 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) κατά περίπτωση, της έκθεσης της Επιτροπής που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 71».

3. α. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του κ.ν. 2190/1920 οι λέξεις

«εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 71» αντικαθίστανται με τις λέξεις «εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 71, όπως ισχύει».

β. Η παράγραφος 5 του άρθρου 84 του κ.ν. 2190/1920 αναριθμείται σε 6 και προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Δεν απαιτείται εξέταση του σχεδίου σύμβασης διάσπασης ούτε έκθεση εμπειρογνώμονα, εάν όλοι οι μέτοχοι και οι κάτοχοι άλλων τίτλων που παρέχουν δικαίωμα ψήφου σε καθεμία από τις εταιρείες που συμμετέχουν στη διάσπαση έχουν συμφωνήσει.».

Άρθρο 7

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ.

3884/24-9-2010 ΦΕΚ 168/24-9-2010 (τ. Α')
Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, σχετικά με την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων από μετόχους εισηγμένων εταιρειών - Τροποποίηση και προσαρμογή του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 Περί ανωνύμων εταιρειών και του ν. 2396/1996.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του νόμου αυτού είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοι-

νοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, για την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων από μετόχους εισηγμένων εταιρειών (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 184/17/14.7.2007).

Άρθρο 2

Τροποποίηση του άρθρου 1 του κ.ν. 2190/1920 (ΦΕΚ 37 Α')

1. Ο τίτλος του άρθρου 1 του κ.ν. 2190/1920 (ΦΕΚ 37 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρον 1

Ορισμοί - Πεδίο εφαρμογής -Αριθμός και ευθύνη μετόχων».

2. Μετά την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του κ.ν. 2190/1920 προστίθενται νέες παράγραφοι 2α και 2β ως εξής:

«2α. Με την επιφύλαξη τυχόν ειδικότερων ρυθμίσεων, ο νόμος αυτός εφαρμόζεται τόσο σε ανώνυμες εταιρείες με μετοχές που δεν είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο όσο και σε ανώνυμες εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο.

2β. Όπου στο νόμο αυτόν γίνεται αναφορά:

α) σε χρηματιστήριο, νοούνται αντίστοιχα, η ρυθμιζόμενη αγορά κράτους - μέλους κατά την έννοια της περίπτωσης 14 της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 145/1/30.4.2004) και, όσον αφορά την Ελλάδα, η οργανωμένη αγορά κατά την έννοια της παραγράφου 10 του άρθρου 2 του ν. 3606/2007 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 195 Α'),

β) σε μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε χρηματιστήριο ή απλώς εισηγμένες, νοούνται οι μετοχές ή οι κινητές αξίες που είναι εισηγμένες για διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη ή οργανωμένη αγορά,

γ) σε ηλεκτρονικά μέσα, νοούνται τρόποι ηλε-

κτρονικής επικοινωνίας, όπως το διαδίκτυο ή άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό δίκτυο, οι οποίοι επιτρέπουν την ευχερή διασφάλιση της ταυτότητας των χρηστών και την ασφάλεια της επικοινωνίας.».

Άρθρο 3

Τροποποίηση του άρθρου 26 του κ.ν. 2190/1920

Μετά την παράγραφο 2α του άρθρου 26 του κ.ν. 2190/1920 προστίθενται παράγραφοι 2β και 2γ ως εξής:

«2β. Προκειμένου για εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο, η πρόσκληση, εκτός από όσα αναγράφονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2:

α) περιλαμβάνει πληροφορίες τουλάχιστον για:

αα) τα δικαιώματα των μετόχων των παραγράφων 2, 2α, 4 και 5 του άρθρου 39, αναφέροντας το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο μπορεί να ασκηθεί κάθε δικαίωμα, στις αντίστοιχες προθεσμίες που ορίζονται στις παραγράφους του άρθρου 39, που προαναφέρονται ή εναλλακτικά, την καταληκτική ημερομηνία μέχρι την οποία μπορούν τα δικαιώματα αυτά να ασκηθούν, υπό τον όρο ότι λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω δικαιώματα και τους όρους άσκησής τους θα είναι διαθέσιμες με ρητή παραπομπή της πρόσκλησης στη διεύθυνση (domain name) της ιστοσελίδας της εταιρείας,

ββ) τη διαδικασία για την άσκηση του δικαιώματος ψήφου μέσω αντιπροσώπου και ιδίως τα έντυπα τα οποία χρησιμοποιεί για το σκοπό αυτόν η εταιρεία, καθώς και τα μέσα και τις μεθόδους που προβλέπονται στο καταστατικό, κατά το άρθρο 28α παράγραφος 3, για να δέχεται η εταιρεία ηλεκτρονικές κοινοποιήσεις διορισμού και ανάκλησης αντιπροσώπων,

γγ) τις διαδικασίες για την άσκηση του δι-

καιώματος ψήφου με αλληλογραφία ή με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 28α,

β) καθορίζει την ημερομηνία καταγραφής, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 28α παράγραφος 4, επισημαίνοντας ότι μόνο τα πρόσωπα που είναι μέτοχοι κατά την ημερομηνία εκείνη έχουν δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη γενική συνέλευση,

γ) γνωστοποιεί τον τόπο στον οποίο είναι διαθέσιμο το πλήρες κείμενο των εγγράφων και των σχεδίων αποφάσεων, που προβλέπονται στις περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 27, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να λαμβάνονται αυτά,

δ) αναφέρει τη διεύθυνση της ιστοσελίδας της εταιρείας, όπου είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες της παραγράφου 3 του άρθρου 27.

2γ. Οι εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο μπορούν να δημοσιεύουν στα έντυπα μέσα, που προβλέπονται στην παράγραφο 2, περίληψη της πρόσκλησης, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον το οίκημα με ακριβή διεύθυνση, την ημέρα και την ώρα της συνεδρίασης, τους μετόχους που έχουν δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και ρητή αναφορά στη διεύθυνση της ιστοσελίδας, στην οποία διατίθενται το πλήρες κείμενο της πρόσκλησης και οι πληροφορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 27. Όταν εφαρμόζεται το άρθρο 39 παράγραφος 2, η δημοσίευση στα έντυπα μέσα κατά την παράγραφο 2 πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον ρητή υπόδειξη ότι στην ιστοσελίδα της εταιρείας και στα μέσα του αμέσως επόμενου εδαφίου δημοσιεύεται αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη. Εκτός από τη δημοσίευση στα έντυπα μέσα της παραγράφου 2 και στην ιστοσελίδα της εταιρείας, το πλήρες κείμενο της πρόσκλησης δημοσιοποιείται επιπλέον μέσα στην προθεσμία της παραγράφου 1, με τρόπο που διασφαλίζει την ταχεία και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε αυτήν,

με μέσα που κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου θεωρούνται ευλόγως αξιόπιστα, για την αποτελεσματική διάχυση των πληροφοριών στο επενδυτικό κοινό, όπως ιδίως με έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης με εθνική και πανευρωπαϊκή εμβέλεια. Η εταιρεία δεν δύναται να επιβάλλει στους μετόχους ειδική χρέωση για τη δημοσιοποίηση της πρόσκλησης για σύγκληση της γενικής συνέλευσης με οποιονδήποτε από τους ανωτέρω τρόπους.».

Άρθρο 4

Τροποποίηση του άρθρου 27

του κ.ν. 2190/1920

1. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 27 του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η ως άνω προθεσμία περιορίζεται στο μισό για τις εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο.»

2. Μετά την παράγραφο 2 του άρθρου 27 του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Στην περίπτωση εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο, από την ημέρα δημοσίευσης της πρόσκλησης για σύγκληση γενικής συνέλευσης μέχρι και την ημέρα της γενικής συνέλευσης, αναρτώνται στην ιστοσελίδα της εταιρείας τουλάχιστον οι ακόλουθες πληροφορίες:

α) η πρόσκληση για σύγκληση της γενικής συνέλευσης,

β) ο συνολικός αριθμός των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου που υφίστανται κατά την ημερομηνία της πρόσκλησης, συμπεριλαμβανομένων και χωριστών συνόλων ανά κατηγορία μετοχών, εφόσον το κεφάλαιο της εταιρείας είναι κατανομημένο σε περισσότερες κατηγορίες μετοχών,

γ) τα έγγραφα που πρόκειται να υποβληθούν στη γενική συνέλευση,

δ) σχέδιο απόφασης για κάθε θέμα της ημερήσιας διάταξης που προτείνεται ή, εφόσον καμία απόφαση δεν έχει προταθεί προς έγκριση,

σχόλιο του διοικητικού συμβουλίου για κάθε θέμα της εν λόγω ημερήσιας διάταξης και τυχόν σχέδια αποφάσεων που προτείνουν οι μέτοχοι, αμέσως μετά την παραλαβή τους από την εταιρεία,

ε) τα έντυπα που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την άσκηση του δικαιώματος ψήφου μέσω αντιπροσώπου και, εφόσον τούτο προβλέπεται, για την άσκηση του δικαιώματος ψήφου με αλληλογραφία, εκτός αν τα εν λόγω έντυπα αποστέλλονται απευθείας σε κάθε μέτοχο.

Αν για τεχνικούς λόγους, δεν είναι δυνατή η πρόσβαση μέσω διαδικτύου στα ανωτέρω στοιχεία, η εταιρεία επισημαίνει στην ιστοσελίδα της τον τρόπο προμήθειας των σχετικών εντύπων σε έγχαρτη μορφή και τα αποστέλλει ταχυδρομικώς και χωρίς χρέωση σε κάθε μέτοχο που το ζητεί.».

Άρθρο 5

Τροποποίηση του άρθρου 28
του κ.ν. 2190/1920

1. Ο τίτλος του άρθρου 28 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 28

Δικαιούμενοι συμμετοχής στη γενική συνέλευση εταιρείας με μετοχές που δεν είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο».

2. Οι παράγραφοι 6 και 7 του άρθρου 28 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίστανται ως εξής:

«6. Είναι δυνατή η διεξαγωγή γενικής συνέλευσης μέσω τηλεδιάσκεψης, εφόσον τούτο προβλέπεται από το καταστατικό. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας μπορεί να ορίζονται ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές ασφάλειας, προκειμένου να θεωρείται η συνέλευση έγκυρη.

7. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα εξ αποστάσεως συμμετοχής στην ψηφοφορία κατά τη γενική συνέλευση των μετόχων με την εκ των προτέρων αποστολή

στους μετόχους των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης της γενικής συνέλευσης και σχετικών ψηφοδελτίων με τα θέματα αυτά. Τα θέματα και τα ψηφοδέλτια μπορεί να διατίθενται και η συμπλήρωσή τους να γίνεται και ηλεκτρονικά μέσω του διαδικτύου. Οι μέτοχοι που ψηφίζουν με τον τρόπο αυτόν υπολογίζονται για το σχηματισμό της απαρτίας και της πλειοψηφίας, εφόσον τα σχετικά ψηφοδέλτια έχουν παραληφθεί από την εταιρεία δύο (2) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της γενικής συνέλευσης. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας μπορεί να ορίζονται οι προϋποθέσεις ενημέρωσης των μετόχων και διασφάλισης της προέλευσης της ψήφου, η διαδικασία για την εξ αποστάσεως συμμετοχή στη γενική συνέλευση, καθώς και η τύχη των ψήφων που έχουν σταλεί σε περίπτωση ματαίωσης ή αναβολής της συνέλευσης.».

Άρθρο 6

Προσθήκη νέου άρθρου 28α
στον κ.ν. 2190/1920

Μετά το άρθρο 28 του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται νέο άρθρο 28α ως εξής:

«Άρθρο 28α

Δικαιούμενοι συμμετοχής στη γενική συνέλευση εταιρείας με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο.»

1. Στη γενική συνέλευση εταιρείας με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο δικαιούται να συμμετέχει και να ψηφίζει κάθε μέτοχος. Η άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων δεν προϋποθέτει τη δέσμευση των μετοχών του δικαιούχου ούτε την τήρηση άλλης ανάλογης διαδικασίας, η οποία περιορίζει τη δυνατότητα πώλησης και μεταβίβασης αυτών κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί ανάμεσα στην ημερομηνία καταγραφής, όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 4, και στην οικεία γενική συνέλευση. Ο μέτοχος συμμετέχει στη γενική συνέλευση.

ση και ψηφίζει είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω αντιπροσώπων. Διατάξεις του καταστατικού, οι οποίες περιορίζουν είτε την δι' αντιπροσώπων ενάσκηση των δικαιωμάτων του μετόχου είτε την επιλεξιμότητα των προσώπων που μπορούν να ορίζονται ως αντιπρόσωποι, δεν έχουν ισχύ. Αντιπρόσωπος που ενεργεί για περισσότερους μετόχους μπορεί να ψηφίζει διαφορετικά για κάθε μέτοχο. Νομικά πρόσωπα μετέχουν στη γενική συνέλευση ορίζοντας ως εκπροσώπους τους μέχρι τρία (3) φυσικά πρόσωπα.

2. Ο μέτοχος μπορεί να διορίσει αντιπρόσωπο για μία και μόνη γενική συνέλευση ή για όσες συνελεύσεις λάβουν χώρα εντός ορισμένου χρόνου. Ο αντιπρόσωπος ψηφίζει σύμφωνα με τις οδηγίες του μετόχου, εφόσον υφίστανται, και υποχρεούται να αρχειοθετεί τις οδηγίες ψήφου για τουλάχιστον ένα (1) έτος, από την υποβολή του πρακτικού της γενικής συνέλευσης στην αρμόδια αρχή ή εάν η απόφαση υποβάλλεται σε δημοσιότητα, από την καταχώρισή της στο Μητρώο Αωνύμων Εταιρειών. Η μη συμμόρφωση του αντιπρόσωπου με τις οδηγίες που έχει λάβει δεν επηρεάζει το κύρος των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης, ακόμη και αν η ψήφος του αντιπρόσωπου ήταν αποφασιστική για τη λήψη τους.

3. Ο αντιπρόσωπος μετόχου υποχρεούται να γνωστοποιεί στην εταιρεία, πριν από την έναρξη της συνεδρίασης της γενικής συνέλευσης, κάθε συγκεκριμένο γεγονός, το οποίο μπορεί να είναι χρήσιμο στους μετόχους για την αξιολόγηση του κινδύνου να εξυπηρετήσει ο αντιπρόσωπος άλλα συμφέροντα πλην των συμφερόντων του μετόχου. Κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου μπορεί να προκύπτει σύγκρουση συμφερόντων ιδίως όταν ο αντιπρόσωπος:

α) είναι μέτοχος που ασκεί τον έλεγχο της εταιρείας ή είναι άλλο νομικό πρόσωπο ή οντότητα η οποία ελέγχεται από το μέτοχο αυτόν,

β) είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή της εν γένει διοίκησης της εταιρείας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχο της εταιρείας ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται

από μέτοχο ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της εταιρείας,

γ) είναι υπάλληλος ή ορκωτός ελεγκτής της εταιρείας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχο της εταιρείας ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται από μέτοχο, ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της εταιρείας,

δ) είναι σύζυγος ή συγγενής πρώτου βαθμού με ένα από τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως γ'.

Ο διορισμός και η ανάκληση αντιπρόσωπου του μετόχου γίνεται εγγράφως ή με ηλεκτρονικά μέσα και κοινοποιείται στην εταιρεία με τους ίδιους τύπους, τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες πριν από την ορισθείσα ημερομηνία συνεδρίασης της συνέλευσης. Για την κοινοποίηση του διορισμού και της ανάκλησης αντιπρόσωπου με ηλεκτρονικά μέσα απαιτείται καταστατική πρόβλεψη, η οποία πρέπει να μνημονεύει ρητά και μία τουλάχιστον αποτελεσματική μέθοδο κοινοποίησης, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή άλλη ισοδύναμη. Κάθε μέτοχος μπορεί να διορίζει μέχρι τρεις (3) αντιπρόσωπους. Ωστόσο, αν ο μέτοχος κατέχει μετοχές μιας εταιρείας, οι οποίες εμφανίζονται σε περισσότερους του ενός λογαριασμούς αξιών, ο περιορισμός αυτός δεν εμποδίζει το μέτοχο να ορίζει διαφορετικούς αντιπρόσωπους για τις μετοχές που εμφανίζονται στον κάθε λογαριασμό αξιών σε σχέση με ορισμένη γενική συνέλευση. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας μπορούν να ορίζονται ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές για τη διασφάλιση του ελέγχου της ταυτότητας του μετόχου ή του αντιπρόσωπου που διορίζεται ή ανακαλείται με ηλεκτρονικά μέσα, καθώς και των αντίστοιχων κοινοποιήσεων προς την εταιρεία.

4. Στη γενική συνέλευση δικαιούται να συμμετέχει όποιος εμφανίζεται ως μέτοχος στα αρχεία του φορέα, στον οποίο τηρούνται οι κινητές αξίες της εταιρείας. Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας γίνεται με την προσκόμιση σχετικής έγγραφης βεβαίωσης του ως άνω φο-

ρέα ή, εναλλακτικά, με απευθείας ηλεκτρονική σύνδεση της εταιρείας με τα αρχεία του τελευταίου. Η ιδιότητα του μετόχου πρέπει να υφίσταται κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας πριν από την ημέρα συνεδρίασης της γενικής συνέλευσης (ημερομηνία καταγραφής) και η σχετική έγγραφη βεβαίωση ή η ηλεκτρονική πιστοποίηση σχετικά με τη μετοχική ιδιότητα πρέπει να περιέλθει στην εταιρεία το αργότερο την τρίτη ημέρα πριν από τη συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης. Στην επαναληπτική γενική συνέλευση μπορούν να μετάσχουν μέτοχοι υπό τις ίδιες παραπάνω τυπικές προϋποθέσεις. Η ιδιότητα του μετόχου πρέπει να υφίσταται κατά την έναρξη της τέταρτης ημέρας πριν από την ημέρα συνεδρίασης της επαναληπτικής γενικής συνέλευσης (ημερομηνία καταγραφής επαναληπτικών γενικών συνελεύσεων), η δε σχετική έγγραφη βεβαίωση ή η ηλεκτρονική πιστοποίηση σχετικά με τη μετοχική ιδιότητα πρέπει να περιέλθει στην εταιρεία το αργότερο την τρίτη ημέρα πριν από τη συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να καταχωρήσει στον πίνακα των προσώπων που έχουν δικαίωμα ψήφου κατά τη γενική συνέλευση, σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2, όλους τους μετόχους που συμμορφώθηκαν προς τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

6. Έναντι της εταιρείας θεωρείται ότι έχει δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη γενική συνέλευση μόνον όποιος φέρει την ιδιότητα του μετόχου κατά την οικεία ημερομηνία καταγραφής. Αν δεν συμμορφώθηκε προς τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ο εν λόγω μέτοχος μετέχει στη γενική συνέλευση μόνο μετά από άδειά της.

7. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα συμμετοχής στη γενική συνέλευση με ηλεκτρονικά μέσα, χωρίς τη φυσική παρουσία των μετόχων στον τόπο διεξαγωγής της. Η συμμετοχή αυτή μπορεί να γίνει είτε με μετάδοση της συνέλευσης σε πραγματικό χρόνο είτε με αμφίδρομη επικοινωνία σε πραγματικό χρόνο, ώστε να μπορούν οι μέτοχοι να απευ-

θύνονται στη συνέλευση εξ αποστάσεως. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας μπορεί να ορίζονται ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές για τη διασφάλιση της ταυτότητας του μετόχου, καθώς και την ασφάλεια της ηλεκτρονικής ή άλλης σύνδεσης.

8. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει και τη δυνατότητα εξ αποστάσεως συμμετοχής των μετόχων στην ψηφοφορία είτε με την άσκηση του δικαιώματος ψήφου με ηλεκτρονικά μέσα είτε με ψηφοφορία δι' αλληλογραφίας. Στις περιπτώσεις αυτές, η εταιρεία πρέπει αντίστοιχα να διαθέτει εκ των προτέρων σχετικά ψηφοδέλτια είτε σε ηλεκτρονική μορφή, μέσω της ιστοσελίδας της είτε σε έντυπη μορφή, στην έδρα της. Εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό μία από τις δυνατότητες της προηγούμενης παραγράφου, η άσκηση του δικαιώματος ψήφου με ηλεκτρονικά μέσα μπορεί να γίνει πριν ή και κατά τη διάρκεια της γενικής συνέλευσης. Οι μέτοχοι που ψηφίζουν δι' αλληλογραφίας υπολογίζονται για το σχηματισμό της απαρτίας και της πλειοψηφίας, εφόσον τα σχετικά ψηφοδέλτια έχουν παραληφθεί από την εταιρεία το αργότερο μέχρι την έναρξη της συνεδρίασης. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας μπορεί να ορίζονται ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές για τη διασφάλιση της ταυτότητας του ψηφίζοντος μετόχου, καθώς και την ασφάλεια της ηλεκτρονικής ή άλλης σύνδεσης.

9. Ανώνυμες εταιρείες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ) κατά την έννοια της περιπτώσεως 15 της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2004/39/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 145/1/30.4.2004), μπορούν, με σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό τους, να υπαχθούν στις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, οι οποίες αφορούν τη σύγκληση, συνεδρίαση, συμμετοχή των μετόχων, λήψη αποφάσεων, καθώς

και την άσκηση άλλων μετοχικών δικαιωμάτων σε γενικές συνελεύσεις εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο. Η σχετική καταστατική πρόβλεψη πρέπει να αφορά την υπαγωγή στο σύνολο των ανωτέρω διατάξεων.».

Άρθρο 7

Τροποποίηση του άρθρου 29 του κ.ν. 2190/1920

1. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών συνεδριάσεων, που προβλέπονται από το νόμο, εάν δεν επιτευχθεί απαρτία, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν τουλάχιστον δέκα (10) πλήρεις ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και στην επαναληπτική.».

2. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 29 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών συνεδριάσεων, που προβλέπονται από το νόμο, εάν δεν επιτευχθεί απαρτία, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν τουλάχιστον δέκα (10) πλήρεις ημέρες ανάμεσα στην εκάστοτε ματαιωθείσα συνεδρίαση και σε κάθε επαναληπτική.».

Άρθρο 8

Τροποποίηση του άρθρου 30 του κ.ν. 2190/1920

1. Ο τίτλος του άρθρου 30 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 30
Αρχή της ισότητας»

2. Μετά την παράγραφο 1 του άρθρου 30 του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Η εταιρεία διασφαλίζει την ίση μεταχείριση όλων των μετόχων που βρίσκονται στην ίδια θέση.».

Άρθρο 9

Τροποποίηση του άρθρου 30β του κ.ν. 2190/1920

Στο άρθρο 30β του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Όταν μέτοχος χορηγεί σε τράπεζα εξουσιοδότηση για την άσκηση του δικαιώματος ψήφου στις γενικές συνελεύσεις εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο, εφαρμόζονται κατά τα λοιπά, ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης και ανάκλησης της εν λόγω εξουσιοδότησης, οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 28α.».

Άρθρο 10

Τροποποίηση του άρθρου 32 του κ.ν. 2190/1920

Η παράγραφος 1 του άρθρου 32 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι συζητήσεις και αποφάσεις που λαμβάνονται κατά τη γενική συνέλευση καταχωρούνται σε περίληψη σε ειδικό βιβλίο. Με αίτηση μετόχου ο πρόεδρος της συνέλευσης υποχρεούται να καταχωρίσει στα πρακτικά ακριβή περίληψη της γνώμης του. Στο ίδιο βιβλίο καταχωρίζεται και κατάλογος των μετόχων που παραστάθηκαν ή αντιπροσωπεύθηκαν στη γενική συνέλευση ο οποίος συντάσσεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 27. Εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο δημοσιεύουν στην ιστοσελίδα τους, με ευθύνη του Διοικητικού τους Συμβουλίου, τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας, εντός πέντε (5) ημερών το αργότερο από την ημερομηνία της γενικής συνέλευσης, προσδιορίζοντας για κάθε απόφαση τουλάχιστον τον αριθμό των μετόχων για τις οποίες δόθηκαν έγκυρες ψήφοι, την αναλογία του μετοχικού κεφαλαίου που εκπροσωπούν αυτές οι ψήφοι, το συνολικό αριθμό έγκυρων

ψήφων, καθώς και τον αριθμό ψήφων υπέρ και κατά κάθε απόφασης και τον αριθμό των αποχών.».

Άρθρο 11

Τροποποίηση του άρθρου 35 του κ.ν. 2190/1920

1. Προστίθεται τίτλος στο άρθρο 35 του κ.ν. 2190/1920 ως εξής:

«Άρθρον 35

Απαλλαγή Διοικητικού Συμβουλίου».

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 35 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στην ψηφοφορία περί απαλλαγής του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να μετέχουν τα μέλη του μόνο με μετοχές, των οποίων είναι κύριοι, ή ως αντιπρόσωποι άλλων μετόχων, εφόσον έχουν λάβει σχετική εξουσιοδότηση με ρητές και συγκεκριμένες οδηγίες ψήφου. Το ίδιο ισχύει και για τους υπαλλήλους της εταιρείας.».

Άρθρο 12

Τροποποίηση του άρθρου 39 του κ.ν. 2190/1920

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 39 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει στην ημερήσια διάταξη γενικής συνέλευσης, που έχει ήδη συγκληθεί, πρόσθετα θέματα, εάν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση. Τα πρόσθετα θέματα πρέπει να δημοσιεύονται ή να γνωστοποιούνται, με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου, κατά το άρθρο 26, επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση. Σε εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο, η αίτηση για την εγγραφή πρόσθετων θεμάτων στην ημερήσια διάταξη

συνοδεύεται από αιτιολόγηση ή από σχέδιο απόφασης προς έγκριση στη γενική συνέλευση και η αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη δημοσιοποιείται με τον ίδιο τρόπο, όπως η προηγούμενη ημερήσια διάταξη, δεκατρείς (13) ημέρες πριν από την ημερομηνία της γενικής συνέλευσης και ταυτόχρονα τίθεται στη διάθεση των μετόχων στην ιστοσελίδα της εταιρείας, μαζί με την αιτιολόγηση ή το σχέδιο απόφασης που έχει υποβληθεί από τους μετόχους κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 27 παράγραφο 3.».

2. Μετά την παράγραφο 2 του άρθρου 39 του κ.ν. 2190/1920 προστίθενται παράγραφοι 2α και 2β ως εξής:

«2α. Σε εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο, με αίτηση μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο θέτει στη διάθεση των μετόχων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 παράγραφος 3, έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της γενικής συνέλευσης, σχέδια αποφάσεων για θέματα που έχουν περιληφθεί στην αρχική ή την αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη, αν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της γενικής συνέλευσης.».

«2β. Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν είναι υποχρεωμένο να προβαίνει στην εγγραφή θεμάτων στην ημερήσια διάταξη ούτε στη δημοσίευση ή γνωστοποίηση αυτών μαζί με αιτιολόγηση και σχέδια αποφάσεων που υποβάλλονται από τους μετόχους κατά τις ανωτέρω παραγράφους 2 και 2α, αντίστοιχα, αν το περιεχόμενο αυτών έρχεται προφανώς σε αντίθεση με το νόμο και τα χρηστά ήθη.»

3. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 39 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η μετά από αναβολή γενική συνέλευση αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης και δεν απαιτείται η επανάληψη των διατυπώσεων δημοσίευσης της πρόσκλησης των μετόχων, σε αυτήν μπορούν να μετέχουν και νέοι μέτοχοι,

με την τήρηση των διατάξεων των άρθρων 27 παράγραφος 2, 28 και 28α.».

4. Αμέσως μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 39 του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να απαντήσει ενιαία σε αιτήσεις μετόχων με το ίδιο περιεχόμενο. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στην ιστοσελίδα της εταιρείας, ιδίως με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων.».

5. Η παράγραφος 8 του άρθρου 39 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Σε όλες τις περιπτώσεις του παρόντος άρθρου οι αιτούντες μέτοχοι οφείλουν να αποδεικνύουν τη μετοχική τους ιδιότητα και τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Τέτοια απόδειξη αποτελεί και η κατάθεση των μετοχών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 28 ή, προκειμένου για εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο, η προσκόμιση βεβαίωσης από το φορέα στον οποίο τηρούνται οι οικείες κινητές αξίες ή η πιστοποίηση της μετοχικής ιδιότητας με απευθείας ηλεκτρονική σύνδεση φορέα και εταιρείας.».

Άρθρο 13

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2396/1996

Η παράγραφος 2 του άρθρου 51 του ν. 2396/1996 (ΦΕΚ 73 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν για την άσκηση μετοχικών δικαιωμάτων τα οποία συνδέονται με γενική συνέλευση, που συγκλήθηκε, προβλέπεται από το νόμο η προσκόμιση βεβαίωσης από το φορέα, στα αρχεία του οποίου τηρούνται οι κινητές αξίες εταιρείας που είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο, η σχετική βεβαίωση εκδίδεται χωρίς προηγούμενη δέσμευση των αντίστοιχων αξιών.».

Άρθρο 14

Μεταβατικές διατάξεις

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζο-

νται σε γενικές συνελεύσεις εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο, οι οποίες συγκαλούνται για πρώτη φορά μετά την έναρξη ισχύος του.

Άρθρο 15

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται κάθε αντίθετη ρύθμιση, γενική ή ειδική.

Άρθρο 16

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ.

3887/30-9-2010/ΦΕΚ 174/30-09-2010 (τ. Α')

Οδικές εμπορευματικές μεταφορές.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Σκοπός και αρχές οργάνωσης

1. Το κράτος χαράσσει την πολιτική στις Οδικές εμπορευματικές μεταφορές της χώρας με σκοπό την προστασία του γενικού συμφέροντος, την παροχή βέλτιστων υπηρεσιών στον τομέα αυτόν, και την τήρηση των κανόνων του υγιούς ανταγωνισμού.

2. Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται χωρίς καμιά διάκριση ως προς την εθνικότητα όσων αιτούνται άδειες σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5.

Άρθρο 2

Ορισμοί και Κατηγορίες

1. «Φορτηγό Δημόσιας Χρήσης (Φ.Δ.Χ.)» είναι ένα όχημα, το οποίο είναι εφοδιασμένο με άδεια που του επιτρέπει να εκτελεί δημόσιες οδικές εμπορευματικές μεταφορές.

2. «Άδεια Οδικών Μεταφορών» είναι η άδεια που χορηγείται σε μία επιχείρηση και της επιτρέπει να εκτελεί δημόσιες οδικές εμπορευματικές μεταφορές.

3. «Διαχειριστής μεταφορών» είναι το φυσικό πρόσωπο, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 5 του άρθρου 2 του Κανονισμού 1071/2009 (L 300).

4. Διεθνείς οδικές εμπορευματικές μεταφορές διενεργούνται με Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα μικτού βάρους πάνω από 3,5 τόνους.

5. Εθνικές εμπορευματικές μεταφορές διενεργούνται μέσα στη χώρα, με Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα.

6. Από την επομένη της λήξης της μεταβατικής περιόδου της παραγράφου 1 του άρθρου 14, οι κατηγορίες για τις δημόσιες οδικές μεταφορές καθορίζονται ως εξής:

α. Διεθνείς οδικές εμπορευματικές μεταφορές, που διεξάγονται από κατόχους Φ.Δ.Χ. ή κατόχους Άδειας Οδικών Μεταφορών.

β. Εθνικές οδικές εμπορευματικές μεταφορές, που διεξάγονται από κατόχους Φ.Δ.Χ. ή κατόχους Άδειας Οδικών Μεταφορών.

Οι εταιρείες που έχουν άδεια να διεξάγουν διεθνείς οδικές εμπορευματικές μεταφορές, έχουν το δικαίωμα να διεξάγουν και εθνικές οδικές μεταφορές, με την ίδια άδεια.

7. Μεταφορικές επιχειρήσεις συνιστούν:

α. Οι εμπορικές εταιρείες οποιασδήποτε μορφής, στις οποίες περιλαμβάνονται οι Ιδιότυπες Μεταφορικές Εταιρείες που πληρούν τις προϋποθέσεις του π.δ. 346/2001 (ΦΕΚ 233 Α'), οι οποίες έχουν νομική προσωπικότητα και στις οποίες έχει εισφερθεί η κυριότητα ή η χρήση Φ.Δ.Χ.

β. Οι ατομικές επιχειρήσεις, καθώς και οι εν κοινωνία δικαιώματος συνιδιοκτήτες Φ.Δ.Χ.,

που ασκούν ενιαία επιχείρηση μεταφοράς, κατά τις διατάξεις της περίπτωσης γγ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 383/1976 (ΦΕΚ 183 Α').

γ. Οι εταιρείες που περιγράφονται στο άρθρο 3.

8. Ως οδικός μεταφορέας νοείται η επιχείρηση, που πληροί τα κριτήρια πρόσβασης στο επάγγελμα του οδικού μεταφορέα, όπως καθορίζονται στο π.δ. 346/2001 και στον Κανονισμό 1071/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 300).

9. Οι εμπορευματικές μεταφορές διενεργούνται αποκλειστικά από τις μεταφορικές επιχειρήσεις, που λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθώς και από τις μεταφορικές εταιρείες, που συνιστώνται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 3

Μεταφορικές εταιρείες

1. Επιτρέπεται η σύσταση μεταφορικών εταιρειών με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας (Α.Ε.) ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) με σκοπό την εκτέλεση διεθνών, εθνικών, νομαρχιακών και ειδικών μεταφορών, για μία ή περισσότερες από τις κατηγορίες αυτές. Όπου δεν προβλέπεται ειδική ρύθμιση, εφαρμόζονται οι διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (ΦΕΚ 37 Α') και του ν. 3190/1955 (ΦΕΚ 91 Α'), αντιστοίχως.

2. Οι εταιρείες της παραγράφου 1 επιτρέπεται να συσταθούν με τους ακόλουθους τρόπους:

α) Με εισφορά της κυριότητας Φ.Δ.Χ. Στην περίπτωση αυτή, κεφάλαιο της εταιρείας, εκτός από εκείνο που καταβάλλεται σε χρήμα, αποτελεί η αξία των εισφερόμενων οχημάτων (Φ.Δ.Χ., ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων) που έχουν ειδική άδεια κυκλοφορίας, καθώς και η άυλη υπεραξία των οικείων αδειών Φ.Δ.Χ. Η εκτίμηση της αξίας των οχημάτων και της άυλης υπεραξίας των οικείων αδειών Φ.Δ.Χ. γίνεται κατά παρέκκλιση του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920, από την Εκτιμητική Επιτροπή του άρθρου 7.

β) Με μίσθωση των Φ.Δ.Χ. Στην περίπτωση αυτή, το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας καταβάλλεται σε χρήμα και δεν μπορεί να είναι μικρότερο από εκείνο που προβλέπεται ως ελάχιστο καταβαλλόμενο για τις Α.Ε. ή τις Ε.Π.Ε. Οι συμβαλλόμενοι ιδιοκτήτες που έχουν εκμισθώσει το όχημά τους, υποχρεούνται να διαθέτουν αυτό κατ' αποκλειστικότητα στην εταιρεία και για το έργο αυτής έναντι μισθώματος χωρίς οδηγό σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 91/1988 (ΦΕΚ 42 Α'). Με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπει το π.δ. 91/1988, επιτρέπεται η μίσθωση φορτηγού δημόσιας χρήσης αυτοκινήτου και με οδηγό έναντι προκαθορισμένης χιλιομετρικής αποζημίωσης σύμφωνα με το μεταφορικό έργο που καθορίζει η συνιστώμενη μεταφορική εταιρεία. Εάν ο ιδιοκτήτης του μισθωμένου οχήματος είναι και οδηγός του αυτοκινήτου αυτού, η εταιρεία αποζημιώνει τις υπηρεσίες του και ως οδηγού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

γ) Με εισφορά της κυριότητας των Φ.Δ.Χ. και μίσθωση άλλων, σύμφωνα με τα εδάφια α' και β' της παραγράφου 2.

δ) Με ίδρυση επιχείρησης, σύμφωνα με την παράγραφο 1, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται από αυτήν τα κριτήρια πρόσβασης στο επάγγελμα του οδικού μεταφορέα όπως καθορίζονται στο π.δ. 346/2001 και στον Κανονισμό 1071/2009.

3. Οι μετοχές των εταιρειών είναι ονομαστικές, μπορούν δε να μεταβιβαστούν σε φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα που πληρούν τις διατάξεις του π.δ. 346/2001 και του Κανονισμού 1071/2009.

4. Η σύσταση μεταφορικών εταιρειών υπό μορφή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, οι εισφορές των εταίρων ή μετόχων, η μεταβίβαση των φορτηγών αυτοκινήτων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων και οι συμβάσεις μίσθωσης των φορτηγών αυτοκινήτων απαλλάσσονται κάθε δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων και φόρου ή τέλους, με την εξαίρεση του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου

έχουν εφαρμογή και στις περιπτώσεις μετατροπής ή συγχώνευσης μεταφορικών εταιρειών που λειτουργούσαν πριν από την ισχύ του παρόντος, εφόσον ολοκληρώσουν τη διαδικασία μετατροπής μέσα σε τρία έτη από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

5. Επιτρέπεται η συγχώνευση μεταφορικών εταιρειών, ανεξαρτήτως εάν αυτές λειτουργούσαν πριν ή μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

6. Οι ΑΕ. ή Ε.Π.Ε., που έχουν συσταθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθώς και αυτές που θα συσταθούν ή θα μετατραπούν σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού, εντάσσονται στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου 3299/2004 (ΦΕΚ 261 Α'), όπως ισχύει κάθε φορά, για τη δημιουργία ή εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους, την αγορά γηπέδων για τη δημιουργία αποθηκευτικών χώρων, χώρων στάθμευσης και συνεργείων, την εισαγωγή συστημάτων τηλεματικής και επικοινωνιών, τη δημιουργία εγκαταστάσεων εφαρμογών εφοδιαστικής αλυσίδας, την προμήθεια μηχανημάτων, ιδίως ανυψωτικών, για την εξυπηρέτηση των αναγκών τους, καθώς και την αντικατάσταση των οχημάτων τους με οχήματα νέας τεχνολογίας.

Άρθρο 4

Προϋποθέσεις χορήγησης αδειών Φ.Δ.Χ.

1. Η χορήγηση αδειών κυκλοφορίας Φ.Δ.Χ. επιτρέπεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 σε μεταφορικές εταιρείες που έχουν συσταθεί κατά το άρθρο 3, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που έχουν οριστεί ως διαχειριστές μεταφορών από τις μεταφορικές εταιρείες που λειτουργούν με τη νομική μορφή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε., παρέχουν εχέγγυα αξιοπιστίας κατά την έννοια του άρθρου 3 του π.δ. 346/2001.

β) Η εταιρεία διαθέτει την απαιτούμενη οικονομική επιφάνεια κατά την έννοια του άρθρου 3 του π.δ. 346/2001.

γ) Το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που έχουν οριστεί ως διαχειριστές μεταφορών από τις μεταφορικές εταιρείες που λειτουργούν με τη νομική μορφή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. διαθέτουν πιστοποιητικό επαγγελματικής επάρκειας Π.Ε.Ε., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 346/2001.

δ) Η εταιρεία διαθέτει επαρκείς και κατάλληλους χώρους στάθμευσης των οχημάτων και αποθηκευτικές εγκαταστάσεις για τη φύλαξη και συντήρηση των οχημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 1071/2009. Στις εγκαταστάσεις αυτές επιτρέπεται η τοποθέτηση δεξαμενών αποθήκευσης καυσίμων αποκλειστικά για τον εφοδιασμό των ιδιόκτητων ή μισθωμένων φορτηγών αυτοκινήτων. Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας, εκτός από την υποβολή Πιστοποιητικού Πυρασφάλειας, το οποίο χορηγείται από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία.

2. Οι άδειες κυκλοφορίας φορτηγών δημόσιας χρήσης χορηγούνται αποκλειστικά για φορτηγά, τα οποία εμπίπτουν στην κατηγορία εκπομπών EURO IV ή EURO V ή μεταγενέστερων οδηγίων που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, και δεν επιτρέπεται η αντικατάστασή τους με άλλα φορτηγά αυτοκίνητα μεγαλύτερου ή μικρότερου μικτού βάρους.

Άρθρο 5

Χορήγηση αδειών

1. Για τη χορήγηση άδειας Φ.Δ.Χ. ή Άδειας Οδικών Μεταφορών οι ενδιαφερόμενες μεταφορικές εταιρείες του άρθρου 3 υποβάλλουν αίτηση στη Διεύθυνση Εμπορευματικών Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η οποία είναι αρμόδια για την επεξεργασία του φακέλου. Με την αίτηση υποβάλλονται και τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Καταστατικό σύστασης μεταφορικής εταιρείας με μορφή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε..

β) Φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα.

γ) Πιστοποιητικό επαγγελματικής επάρκειας

(Π.Ε.Ε.) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 346/2001.

δ) Δικαιολογητικά οικονομικής επιφάνειας σύμφωνα με το π.δ. 346/2001.

ε) Αντίγραφα Ποινικού Μητρώου των μετόχων ή των εταίρων.

στ) Αντίγραφα συμβολαίων ιδιοκτησίας ή μίσθωσης χώρων για εγκαταστάσεις για τη στάθμευση, φύλαξη και συντήρηση των οχημάτων τους σύμφωνα με τον Κανονισμό 1071/2009.

2. Μέσα σε τρεις μήνες από την κατάθεση του πλήρους φακέλου δικαιολογητικών και μετά από σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Εμπορευματικών Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου χορηγεί την αιτούμενη άδεια. Η σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης βασίζεται αποκλειστικά στην ύπαρξη των δικαιολογητικών που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

3. Η άδεια Φ.Δ.Χ. ισχύει για έξι μήνες από την έκδοσή της. Σε περίπτωση μη υλοποίησής της, αυτή παύει να ισχύει, η δε αιτούσα εταιρεία υποβάλλει εκ νέου πλήρη δικαιολογητικά. Η άδεια που είχε εγκριθεί, μαζί με τη βεβαίωση της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. περί καταβολής της εισφοράς που προβλέπεται στο άρθρο 14 παράγραφος 7, υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών των Αυτοδιοικήσεων της χώρας, η οποία υποχρεούται να εκδώσει νέα άδεια κυκλοφορίας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

4. Από την επομένη της λήξης της μεταβατικής περιόδου, χορηγούνται Άδειες Οδικών Μεταφορών με τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παράγραφο 1 και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2. Από την ημερομηνία αυτή δεν χορηγούνται άδειες Φ.Δ.Χ.

5. Από την επομένη της λήξης της μεταβατικής περιόδου, η εισφορά που απαιτείται υπέρ του Δημοσίου, για τη χορήγηση και ανανέωση των Αδειών Οδικών Μεταφορών δεν ξεπερνά το διοικητικό κόστος, που σχετίζεται με τη δια-

δικασία αδειοδότησης και επιβάλλεται με αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια, αναλογικά με τον αριθμό των οχημάτων του οδικού μεταφορέα που αιτείται την άδεια. Η μέθοδος υπολογισμού των εισφορών χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα και το ύψος της εισφοράς δεν υπερβαίνει το διοικητικό κόστος.

Άρθρο 6 Φορέας αδειοδότησης

Η παράγραφος 2α του άρθρου 8 του π.δ. 293/1999 «Οργανισμός του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών» (ΦΕΚ 236 Α΄) συμπληρώνεται ως εξής:

α) Εξετάζει αιτήματα για χορήγηση νέων αδειών και καταθέτει τη σύμφωνη γνώμη της για την έκδοση της άδειας στον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

β) Φροντίζει για το σχηματισμό, την τήρηση και δημοσίευση του Εθνικού Μητρώου των Μεταφορικών Εταιρειών.

γ) Συμβάλλει στην ανάπτυξη και τη βελτίωση των συνθηκών της οδικής μεταφοράς.

δ) Εκφέρει, όταν της ζητηθεί, γνωμοδοτήσεις για διοικητικά θέματα που αφορούν τις μεταφορές.

ε) Συμβάλλει στην ανάπτυξη και τη βελτίωση των μεταφορών στην ελληνική κοινωνία.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η Διεύθυνση Εμπορευματικών Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων επιτρέπεται, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, να συμβουλευείται ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

Άρθρο 7 Σύσταση Εκτιμητικής Επιτροπής

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων συνιστάται στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων τριμελής Εκτιμητική Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται:

α) Από έναν Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Μεταφορών, κλάδου ΠΕ Μηχανικών, ως Πρόεδρο με τον αναπληρωτή του.

β) Από έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ειδικό σε θέματα εκτίμησης εισφερομένων κεφαλαίων Α.Ε., με τον αναπληρωτή του.

γ) Από έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών με τον αναπληρωτή του.

Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος της Γενικής Διεύθυνσης Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

2. Έργο της Εκτιμητικής Επιτροπής είναι η αποτίμηση του εισφερόμενου κεφαλαίου στις συνιστώμενες εταιρείες του άρθρου 3, με τη μορφή των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, της αξίας των εισφερομένων οχημάτων (Φ.Δ.Χ., ρυμουλκουμένων και ημιρυμουλκουμένων) που έχουν ειδική άδεια κυκλοφορίας και της άυλης υπεραξίας των οικείων αδειών. Κατά την αποτίμηση της αξίας των εισφερομένων οχημάτων, υπολογίζεται η χρονολογία και η αξία κτήσης των οχημάτων, ο βαθμός χρησιμοποίησης, συντήρησης και εμπορευσιμότητάς τους, η ενδεχόμενη τεχνολογική απαξίωσή τους και οι τρέχουσες τιμές για τα ίδια ή παρεμφερή μεταφορικά μέσα. Κατά την αποτίμηση της άυλης υπεραξίας των αδειών Φ.Δ.Χ., η υπεραξία κάθε άδειας υπολογίζεται με βάση την εισφορά που πρέπει να πληρωθεί για την απόκτηση μίας αντίστοιχης νέας άδειας και είναι ίση με αυτήν.

3. Η Εκτιμητική Επιτροπή, για την υποβοήθηση του έργου της, επιτρέπεται να ζητεί οικονομικά ή τεχνικά στοιχεία από τους φορείς της αγοράς, προκειμένου να εκτιμήσει τα εισφερόμενα οχήματα και να καλεί, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, εμπειρογνώμονες.

4. Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη επιτρέπεται να συνιστώνται τριμελείς εκτιμητικές επιτροπές στις Περιφέρειες της χώρας, οι οποίες απαρτίζονται:

α) Από έναν υπάλληλο της Υπηρεσίας Μετα-

φορών κλάδου ΠΕ ή ΤΕ Μηχανικών, ως Πρόεδρος με τον αναπληρωτή του.

β) Από έναν εκπρόσωπο Δ.Ο.Υ. με τον αναπληρωτή του.

γ) Από έναν εκπρόσωπο της Διεύθυνσης Ανωτύμων Εταιρειών με τον αναπληρωτή του.

Καθήκοντα Γραμματέα εκτελεί υπάλληλος της Περιφέρειας.

Οι παραπάνω εκτιμητικές επιτροπές λειτουργούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 3.

Άρθρο 8

Φ.Δ.Χ. σε περίπτωση λύσης μεταφορικών εταιρειών

Σε περίπτωση λύσης για οποιαδήποτε αιτία των μεταφορικών εταιρειών που ιδρύθηκαν δυνάμει του άρθρου 3, τα Φ.Δ.Χ. που ανήκουν σε αυτές κατά κυριότητα με την άδεια κυκλοφορίας τους, μεταβιβάζονται στους μετόχους ή εταιρούς της εταιρείας χωρίς την καταβολή του φόρου που προβλέπεται στο άρθρο 10 παρ. 1.

Σε κάθε περίπτωση, οι άδειες Φ.Δ.Χ. μεταβιβάζονται μόνο σε πρόσωπα που πληρούν τα κριτήρια πρόσβασης στο επάγγελμα του οδικού μεταφορέα, όπως καθορίζονται στο π.δ. 346/2001 και στον Κανονισμό 1071/2009.

Άρθρο 9

Μητρώο Μεταφορικών Εταιρειών

1. Στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων δημιουργείται ηλεκτρονικό Εθνικό Μητρώο Μεταφορικών Εταιρειών («Ε.Μ.Μ.Ε.») των επιχειρήσεων οδικών μεταφορών, στις οποίες έχει χορηγηθεί άδεια άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού 1071/2009. Το Μητρώο αυτό τηρείται με ευθύνη της Διεύθυνσης Πληροφορικής του Υπουργείου και περιέχει τουλάχιστον τα δεδομένα της παραγράφου 2 του άρθρου 16 του κοινοτικού Κανονισμού 1076/2009.

2. Τα δεδομένα που αφορούν επιχειρήσεις των οποίων η άδεια έχει αφαιρεθεί ή ανασταλεί

παραμένουν στο εθνικό ηλεκτρονικό μητρώο επί δύο χρόνια από την ημερομηνία εκπνοής της αναστολής ή της αφαίρεσης της άδειας και στη συνέχεια διαγράφονται αμέσως. Τα δεδομένα που αφορούν πρόσωπο το οποίο έχει κηρυχθεί ακατάλληλο να ασκήσει το επάγγελμα του οδικού μεταφορέα παραμένουν στο εθνικό ηλεκτρονικό μητρώο εφόσον δεν αποκατασταθεί η αξιοπιστία του εν λόγω προσώπου. Σε περίπτωση που λαμβάνεται μέτρο αποκατάστασης ή μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος, τα δεδομένα διαγράφονται αμέσως.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζεται ο τρόπος εγγραφής στο Ε.Μ.Μ.Ε. των οδικών μεταφορέων εμπορευμάτων και των μεταφορικών εταιρειών που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, πρόσθετα δεδομένα που τηρούνται στο Ε.Μ.Μ.Ε. και αναφέρονται στην παραγράφο 1.

Άρθρο 10

Μεταβίβαση Φ.Δ.Χ.

1. Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα κάθε κατηγορίας επιτρέπεται να μεταβιβάζονται διά πράξεως εν ζωή κατά κυριότητα με την άδειά τους σε όλες τις μεταφορικές επιχειρήσεις οι οποίες πληρούν τις διατάξεις του Κανονισμού 1071/2009, με την καταβολή φόρου πριν από την υπογραφή της πράξης μεταβίβασης της άδειας, ως ακολούθως:

α) Για Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα που κυκλοφόρησαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταβάλλεται ποσοστό 3% επί του ποσού που αντιστοιχεί στην άδεια σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 8 και στην αξία του οχήματος.

β) Για Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα που κυκλοφορούν δυνάμει των διατάξεων του παρόντος καταβάλλεται ποσοστό 2% επί του ποσού που αντιστοιχεί στην άδεια σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 8 και στην αξία του οχήματος.

2. Ο φόρος της παραγράφου 1 δεν καταβάλλεται σε περίπτωση μεταβιβάσεων Φ.Δ.Χ. που

γίνονται λόγω συγχώνευσης μεταφορικών εταιρειών ή μετατροπής της εταιρικής μορφής των μεταφορικών εταιρειών.

Άρθρο 11

Κόμιστρα Εμπορευματικών Μεταφορών

1. Κάθε περιορισμός της ελευθερίας των μεταφορικών επιχειρήσεων και των πελατών τους για τη συμφωνία επί των κομίστρων για τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές καταργείται. Τα κόμιστρα αυτά συμφωνούνται ελεύθερα μεταξύ του πελάτη και του μεταφορέα.

2. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις μεταφοράς καυσίμων, το κόμιστρο μπορεί να καθορίζεται ως προς την ανώτατη τιμή με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

3. Αυτή η ανώτατη τιμή πρέπει να δικαιολογείται επαρκώς και μπορεί να εφαρμόζεται μόνο σε νησιά, απομονωμένες και ορεινές περιοχές, όταν περιορίζεται η πρόσβαση Φ.Δ.Χ. στην αγορά.

Άρθρο 12

Κωδικός Οδικής Ασφάλειας

1. Η εισφορά που καταβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 7, αποτελεί δημόσιο έσοδο και κατατίθεται σε ειδικό Κωδικό Οδικής Ασφάλειας που ορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών. Από το ποσό αυτό, ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) τουλάχιστον διατίθεται αποκλειστικά για έργα υποδομής για την ανάπτυξη των εμπορευματικών μεταφορών και για την οδική ασφάλεια και το περιβάλλον. Στον ίδιο κωδικό κατατίθεται η εισφορά του άρθρου 5 παρ. 5.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται τα κριτήρια διάθεσης του ποσού του ειδικού Κωδικού Οδικής Ασφάλειας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 13

Εξασφάλιση αποκατάστασης ζημιών των εμπορευμάτων

Για την αποκατάσταση ζημίας που επήλθε στον φορτωτή από ευθύνη του μεταφορέα, κάθε μεταφορική επιχείρηση υποχρεούται να έχει πραγματική δυνατότητα κάλυψης της ζημίας είτε από την καθαρή της περιουσία είτε με πλήρη ασφαλιστική κάλυψη των αντίστοιχων κινδύνων. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων του παρόντος άρθρου από μεταφορική επιχείρηση συνεπάγεται τη στέρηση του δικαιώματος άσκησης του επαγγέλματος του οδικού μεταφορέα εμπορευμάτων τόσο της επιχείρησης όσο και των μετόχων/εταίρων της για ένα έτος και, σε περίπτωση υποτροπής, διά παντός.

Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής εκδίδεται απόφαση ανάκλησης της άδειας άσκησης του επαγγέλματος του οδικού μεταφορέα εμπορευμάτων της μεταφορικής επιχείρησης και των μετόχων/εταίρων της, για ορισμένο χρονικό διάστημα ή οριστικά, από τα όργανα που τις έχουν εκδώσει.

Άρθρο 14

Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

1. Για την εφαρμογή του άρθρου αυτού ως μεταβατική περίοδος ορίζεται η χρονική περίοδος που αρχίζει με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και λήγει στις 30 Ιουνίου 2013.

2. Μέσα σε δέκα έτη από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου της παραγράφου 1, οι υφιστάμενες άδειες Φ.Δ.Χ. μετατρέπονται σε Άδειες Οδικών Μεταφορών.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, οι άδειες Φ.Δ.Χ. που έχουν εκδοθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, συνεχίζουν να ισχύουν με τους όρους έκδοσής τους. Μετά την παρέλευση πέντε ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου σε περίπτωση μεταβίβασης, οι νέοι κάτοχοί τους υποχρεούνται να αντικαταστήσουν τα οχήματά τους με άλλα νεότερης τεχνολογίας κατηγορίας εκπομπών τουλάχιστον EURO IV. Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται οι μεταβιβάσεις από κληρονομικά αίτια.

4. Νομαρχιακές εμπορευματικές μεταφορές

διενεργούνται με Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα μικτού βάρους μέχρι 10 τόνους, μέσα στο νομό όπου αυτά έχουν έδρα και τους γειτονικούς του νομούς.

5. Ειδικές μεταφορές καυσίμων διενεργούνται με Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα, μικτού βάρους πάνω από 3,5 τόνους, για εθνικές και διεθνείς μεταφορές και μικτού βάρους μέχρι 8 τόνους για νομαρχιακές μεταφορές. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει μεταφορές υγρών καυσίμων και θερμής ασφάλτου.

6. Η ανωτέρω κατηγοριοποίηση έχει ισχύ μέχρι το πέρας της μεταβατικής περιόδου. Μετά την περίοδο αυτή, οι κατηγορίες είναι σύμφωνα με αυτές του άρθρου 2 παρ. 6.

7. Για τη Χορήγηση αδειών κυκλοφορίας Φ.Δ.Χ. οι ενδιαφερόμενες μεταφορικές εταιρείες καταβάλλουν εφάπαξ υπέρ του Δημοσίου ειδική εισφορά ανάλογα με την κατηγορία και το μικτό βάρος του φορτηγού οχήματος ως εξής:

α. Δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για τον πρώτο τόνο.

β. Δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για κάθε επόμενο και μέχρι επτά τόνους.

γ. Χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ για κάθε επόμενο και μέχρι τους σαράντα τόνους.

Εάν οι αιτούμενες άδειες είναι κατηγορίας ειδικής μεταφοράς πετρελαιοειδών, τα ποσά της ειδικής εισφοράς διαμορφώνονται ως εξής:

α. Είκοσι επτά χιλιάδες (27.000) ευρώ για τον πρώτο τόνο.

β Τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε επόμενο και μέχρι τους σαράντα δύο τόνους.

Το ποσό που καταβάλλεται για τη λήψη της άδειας Φ.Δ.Χ. λογίζεται ως έξοδο και εκπίπτει του εισοδήματος, επιμεριζόμενο κατά το ένα τρίτο για τα τρία επόμενα έτη από τη λήψη της άδειας.

8. Τα ποσά της ειδικής εισφοράς που περιγράφονται στην παράγραφο 7 μειώνονται σταδιακά μέσα στη μεταβατική περίοδο. Η μείωση λαμβάνει χώρα στην αρχή κάθε ημερολογιακού έτους κατά 30% επί του αρχικού ποσού την 1η

Ιανουαρίου 2011, κατά 35% επί του αρχικού ποσού την 1η Ιανουαρίου 2012, κατά 35% επί του αρχικού ποσού την 1η Ιανουαρίου 2013.

9. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 14 του ν. 1959/1991 (ΦΕΚ 123 Α') επιτρέπεται οι μεταφορικές εταιρείες που εκτελούν εθνικές και διεθνείς οδικές εμπορευματικές μεταφορές να θέτουν σε κυκλοφορία, για κάθε ρυμουλκό όχημα Δ.Χ. που κατέχουν, μέχρι τρία ρυμουλκούμενα ή ημιρυμουλκούμενα οχήματα. Για τα οχήματα αυτά εκδίδονται αντίστοιχες άδειες κυκλοφορίας. Οι όροι και προϋποθέσεις χορηγήσεως αυτών, καθώς και οι όροι έλξης αυτών από τα ρυμουλκά ή τους ελκυστήρες, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

10. Με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, που εκδίδονται μέσα στη μεταβατική περίοδο της παραγράφου 1 του άρθρου 14, καθορίζονται:

α) Κάθε θέμα σχετικό με την ίδρυση, οργάνωση, συγχώνευση, μετατροπή και λειτουργία των μεταφορικών εταιρειών, καθώς και την αποτίμηση του εισφερόμενου κεφαλαίου από την ειδική εκτιμητική επιτροπή του άρθρου 7.

β) Κάθε θέμα σχετικό και τα ειδικότερα κριτήρια για τις προϋποθέσεις χορήγησης Αδειών Οδικών Μεταφορών και οι επί μέρους διαδικασίες για τη χορήγησή τους, καθώς και η οργάνωση και λειτουργία της Διεύθυνσης Εμπορευματικών Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ως προς την αρμοδιότητα αυτή.

γ) Οι λεπτομέρειες για τη διάθεση των αδειών Φ.Δ.Χ. σε περίπτωση λύσης μεταφορικών εταιρειών.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζεται η εισφορά της παραγράφου 5 του άρθρου 5.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζεται κάθε σχετικό θέμα, ιδίως οι προϋποθέσεις και η δια-

δικασία για την υπαγωγή των μεταφορικών εταιρειών στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 3.

Άρθρο 15

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

α) οι διατάξεις του ν. 383/1976 (ΦΕΚ 182 Α'),
β) Οι υπ' αριθμ. Κ/24241/2045/12.5.2008 και Κ/26147/ 2169/12.5.2008 (ΦΕΚ 856 Β') κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Μεταφορών και Επικοινωνιών.

γ) Κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του ν. 383/1976 και αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 16

Ειδικά για το τετράμηνο από 1.9.2010 έως 31.12.2010, η μεταφορά των μαθητών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, εφόσον με πράξη του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας διαπιστώνεται ότι δεν έχουν ολοκληρωθεί οι σχετικοί διαγωνισμοί μέχρι 13.9.2010, θα πραγματοποιείται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις κατόπιν παράτασης των συμβάσεων που είχαν συναφθεί για το σχολικό έτος 2009-2010, ύστερα από διαπραγμάτευση προς απομείωση του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών. Με την ανάδειξη των νέων μειοδοτών λύονται αυτομάτως και αζημίως οι υπάρχουσες συμβάσεις.

Στις σχολικές μονάδες που θα λειτουργήσουν για πρώτη φορά κατά το σχολικό έτος 2010-2011, καθώς και σε περιπτώσεις που δεν υφίστανται συμβάσεις μεταφοράς μαθητών σύμφωνα με αντίστοιχες διαπιστωτικές πράξεις του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, η μεταφορά των μαθητών, ανατίθεται απευθείας με απόφαση της οικείας Νομαρχιακής Επιτροπής και μόνο για το χρονικό διάστημα από 13.9.2010 μέχρι την ολοκλήρωση των διαγωνισμών που βρίσκονται σε εξέλιξη και την

ανάδειξη των νέων μειοδοτών. Με την ανάδειξη των νέων μειοδοτών οι συμβάσεις αυτές λύονται αυτομάτως και αζημίως.

Άρθρο 17

Επί συμβάσεων ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας για την εξυπηρέτηση δρομολογιακών γραμμών με πλοίο έναντι μισθώματος, οι οποίες καταρτίστηκαν κατά τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου ογδού του ν. 2932/2001 (ΦΕΚ 145 Α') πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου και δεν έχουν λυθεί με οποιονδήποτε τρόπο μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο χρόνος για την εκπλήρωση της συμβατικής υποχρέωσης του αναδόχου προς αντικατάσταση του συμβατικού πλοίου με άλλο ανώτερης κατηγορίας, καθώς και η χρονική διάρκεια της σύμβασης, παρατείνεται επί μία διετία από την επόμενη ημέρα λήξης της σύμβασης, που δεν μπορεί πάντως να εκτείνεται πέραν της 31.12.2014.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν και για συμβάσεις που έληξαν μετά την 1η Μαΐου 2010.

Άρθρο 18

Έναρξη ισχύος

Ο παρών νόμος τίθεται σε ισχύ από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ.

3888/30-9-2010 ΦΕΚ 175/30.9.2010 (τ. Α')

Εκούσια κατάργηση φορολογικών διαφορών, ρύθμιση ληξιπρόθεσμων χρεών, διατάξεις για την αποτελεσματική τιμωρία της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄**ΕΚΟΥΣΙΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ****Άρθρο 1**
Εισαγωγή

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ του νόμου αυτού καθορίζεται προαιρετικός ειδικός τρόπος επίλυσης των φορολογικών διαφορών που προκύπτουν από τις εκκρεμείς φορολογικές υποθέσεις, με σκοπό την κατάργησή τους.

Άρθρο 2
Βασικές έννοιες

Για την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου αυτού οι παρακάτω όροι νοούνται ως εξής:

1. *Ελεγμένη και ανέλεγκτη υπόθεση*: Ελεγμένη θεωρείται η υπόθεση που έχει ελεγχθεί με τακτικό έλεγχο και έχουν εκδοθεί οι σχετικές καταλογιστικές πράξεις και ανέλεγκτη αυτή που δεν έχει ελεγχθεί με τακτικό έλεγχο.

2. *Δηλωθέντα ακαθάριστα έσοδα*: Θεωρούνται αυτά που προκύπτουν από τα κύρια έντυπα των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος που έχουν υποβληθεί, μετά την αφαίρεση: α) των εσόδων από συμμετοχές σε άλλες επιχειρήσεις και β) των εσόδων από μισθώματα ακινήτων για όλους τους υπόχρεους, με εξαίρεση τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 101 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε. ν. 2238/1994, ΦΕΚ 151 Α΄).

3. *Αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη*: Είναι το ποσό που προκύπτει αναμφισβήτητα από δελτίο πληροφοριών ή λοιπά στοιχεία ή έγγραφα ή από απόφαση επιβολής προστίμου του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) και αφορά:

α) την απόκρυψη ποσού εσόδων ή αγορών ή δαπανών από παράλειψη έκδοσης ή λήψης φορολογικού στοιχείου ή β) την απόκρυψη ποσού εσόδων ή αγορών ή δαπανών από έκδοση ή λήψη ανακριβούς ως προς την αξία φορολογικού στοιχείου ή γ) την καθαρή αξία ληφθέντος φορολογικού στοιχείου, εικονικού ως προς το πρόσωπο του αντισυμβαλλόμενου ή δ) την κα-

θαρή αξία εκδοθέντος εικονικού φορολογικού στοιχείου ή ληφθέντος φορολογικού στοιχείου εικονικού ως προς τη συναλλαγή ή φορολογικού στοιχείου που έχει νοθευθεί Σε περίπτωση μερικώς εικονικού φορολογικού στοιχείου ως αξία λαμβάνεται η αξία της εικονικότητας.

4. *Παράβαση Κ.Β.Σ. ή άλλο επιβαρυντικό στοιχείο που επαυξάνει το φόρο είναι παράβαση που συνίσταται σε:*

α) μη τήρηση ή μη διαφύλαξη οποιουδήποτε θεωρημένου Βιβλίου Κ.Β.Σ., είτε βασικού είτε πρόσθετου,

β) μη επίδειξη των θεωρημένων Βιβλίων σε έλεγχο,

γ) ανακριβή τήρηση Βιβλίων ως προς τα έσοδα ή μη καταχώριση εσόδων,

δ) ανακριβή τήρηση Βιβλίων ως προς τις αγορές και τις δαπάνες ή μη καταχώριση αγορών και δαπανών,

ε) ανακριβή τήρηση πρόσθετων Βιβλίων ή σε μη καταχώριση δεδομένων που επηρεάζουν τα έσοδα ή τις αγορές ή τις δαπάνες,

στ) τήρηση Βιβλίων κατώτερης της προβλεπόμενης από τον Κ.Β.Σ. κατηγορίας,

ζ) ανακρίβεια απογραφής ως προς την ποσότητα ή την αξία,

η) έκδοση αθεώρητου στοιχείου Κ.Β.Σ. μη καταχωρημένου στα Βιβλία,

θ) μη διαφύλαξη εκδοθέντος ή ληφθέντος φορολογικού στοιχείου,

ι) καταχώριση στα Βιβλία ανύπαρκτων αγορών ή δαπανών,

ια) έκδοση ή σήμανση στοιχείου από μη νόμιμο φορολογικό μηχανισμό που δεν καταχωρήθηκε στα Βιβλία,

ιβ) μη αναγραφή του είδους των αγαθών,

ιγ) μη σύνταξη Απογραφής ή Ισολογισμού,

ιδ) μη έκδοση ή έκδοση ανακριβούς στοιχείου που προβλέπεται από τον Κ.Β.Σ. ή υπουργική απόφαση χωρίς να προσδιορίζεται η αξία,

ιε) μη λήψη ή λήψη ανακριβούς στοιχείου που προβλέπεται από τον Κ.Β.Σ. ή υπουργική απόφαση χωρίς να προσδιορίζεται η αξία,

ιστ) μη έκδοση ή μη λήψη ή σε έκδοση ή λή-

ψη ανακριβούς στοιχείου, η οποία προκύπτει αναμφισβήτητα από δελτίο πληροφοριών ή άλλο στοιχείο ή έγγραφο, χωρίς να προσδιορίζεται η αξία,

ιζ) έκδοση ή λήψη εικονικού φορολογικού στοιχείου ή νόθευση τέτοιου στοιχείου, η οποία προκύπτει αναμφισβήτητα από δελτίο πληροφοριών ή άλλο στοιχείο ή έγγραφο, χωρίς να προσδιορίζεται η αξία.

Άρθρο 3

Υποθέσεις που υπάγονται στις ρυθμίσεις

1. Στο πεδίο εφαρμογής των ρυθμίσεων του παρόντος Κεφαλαίου υπάγονται οι εκκρεμείς υποθέσεις φορολογίας εισοδήματος και λοιπών φορολογικών αντικειμένων επιτηδευματιών, οι οποίες αφορούν διαχειριστικές περιόδους που έκλεισαν μέχρι και τις 31.12.2009.

2. Για την υπαγωγή στις ρυθμίσεις, ως εκκρεμείς υποθέσεις νοούνται εκείνες που μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου:

α) δεν έχει αρχίσει ο έλεγχος ή έχει αρχίσει και δεν έχει περατωθεί,

β) έχει εκδοθεί φύλλο ελέγχου ή πράξη αποτελεσμάτων, αλλά δεν έχει οριστικοποιηθεί,

γ) εκκρεμούν στα διοικητικά δικαστήρια μετά από άσκηση εμπρόθεσμης προσφυγής ή έφεσης και δεν έχουν συζητηθεί στο ακροατήριο του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Ως εκκρεμείς θεωρούνται και οι υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί οριστική απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και δεν έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης έφεσης για κάποιον από τους διαδίκους,

δ) έχουν ήδη ελεγχθεί και:

αα) έχουν εκδοθεί συμπληρωματικά φύλλα ελέγχου ή πράξεις προσδιορισμού αποτελεσμάτων ή φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) ή λοιπές εν γένει τέτοιες πράξεις, που είτε δεν έχουν οριστικοποιηθεί είτε εκκρεμούν στα διοικητικά δικαστήρια και δεν έχουν συζητηθεί στο ακροατήριο του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, ή

ββ) έχουν εκδοθεί, μέχρι την 31.8.2010, αποφάσεις επιβολής προστίμου Κ.Β.Σ. που είτε δεν

έχουν οριστικοποιηθεί είτε εκκρεμούν στα διοικητικά δικαστήρια και αφορούν συμπληρωματικά στοιχεία με βάση τα οποία δεν έχει διενεργηθεί ακόμη έλεγχος στις λοιπές φορολογίες.

Άρθρο 4

Υποθέσεις που εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις

1. Από τις υποθέσεις του προηγούμενου άρθρου εξαιρούνται:

α) οι υποθέσεις για τις οποίες δεν έχει υποβληθεί μέχρι 31.8.2010 εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος για κάποια από τις ανέλεγκτες χρήσεις, καθώς και οι επόμενες αυτής,

β) οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, ΦΕΚ 248 Α'),

γ) οι υποθέσεις για τις οποίες έχουν υποβληθεί συμπληρωματικές δηλώσεις σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 2753/1999 (ΦΕΚ 249 Α'), με εξαίρεση τις προηγούμενες ή επόμενες χρήσεις αυτών για τις οποίες υποβλήθηκαν οι συμπληρωματικές δηλώσεις,

δ) από κάθε υπόθεση, η ανέλεγκτη χρήση στην οποία τα δηλωθέντα ακαθάριστα έσοδα είναι μεγαλύτερα του ποσού των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ ή του αντίστοιχου ποσού σε δραχμές και όλες οι επόμενες αυτής χρήσεις,

ε) οι υποθέσεις φορολογίας πλοίων, ακίνητης περιουσίας, μεγάλης ακίνητης περιουσίας, μεταβίβασης ακινήτων και κληρονομιών, δωρεών, προικίων και γονικών παροχών, ενιαίου τέλους ακινήτων, ειδικού φόρου επί των ακινήτων, φόρου αυτόματου υπερτιμήματος και τέλους συναλλαγής,

στ) οι υποθέσεις των επιχειρήσεων που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών,

ζ) οι υποθέσεις των επιχειρήσεων για τον έλεγχο των οποίων έχουν συγκροτηθεί Ειδικά Συνεργεία Ελέγχου του άρθρου 39 του ν. 1914/1990 (ΦΕΚ 178 Α'), καθώς και οι υποθέσεις των νομικών προσώπων της παραγράφου

2 του άρθρου 101 του Κ.Φ.Ε. (ν. 2238/1994),

η) από κάθε υπόθεση η ανέλεγκτη χρήση για την οποία υφίσταται παράβαση Κ.Β.Σ. για έκδοση πλαστού φορολογικού στοιχείου ή προκύπτει αναμφισβήτητα από δελτίο πληροφοριών ή από άλλα στοιχεία ή έγγραφα η έκδοση τέτοιου στοιχείου και όλες οι επόμενες αυτής χρήσεις,

θ) οι υποθέσεις επιτηδευματιών φυσικών προσώπων τα οποία, με βάση τα στοιχεία του περιουσιολογίου έτους 2008, υπόκεινται σε φορολόγηση για την ακίνητη περιουσία (Κεφάλαιο Δ' του ν. 3842/2010, ΦΕΚ 58 Α').

2. Οι εξαιρέσεις των περιπτώσεων δ' και στ' της προηγούμενης παραγράφου δεν ισχύουν για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 11 και της παραγράφου 6 του άρθρου 12.

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις και αποτελέσματα υπαγωγής των υποθέσεων στις ρυθμίσεις

1. Η κατά τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου κατάργηση των εκκρεμών υποθέσεων φορολογίας εισοδήματος και λοιπών φορολογικών αντικειμένων γίνεται με τους όρους και τις προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων.

2. Περαιώνεται υποχρεωτικά η πρώτη κατά σειρά ανέλεγκτη και οι συνεχόμενες με αυτή ανέλεγκτες υποθέσεις που υπάγονται στη ρύθμιση.

3. Επιτρέπεται η περαίωση ορισμένων, μόνο, από τις ανέλεγκτες υποθέσεις που υπάγονται στη ρύθμιση, με την επιφύλαξη των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου.

4. Με την περαίωση των ανέλεγκτων υποθέσεων φόρου εισοδήματος και λοιπών φορολογικών αντικειμένων μπορεί να περαιώνονται τα εκκρεμή προσωρινά φύλλα ελέγχου ή πράξεις, καθώς και οι εκκρεμείς αποφάσεις επιβολής προστίμου που αφορούν τις υποθέσεις αυτές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 6, 7 και 8.

5. Ο επιτηδευματίας, για την περαίωση των ανέλεγκτων υποθέσεων του, αποδέχεται την καταβολή της συνολικής οφειλής που προκύ-

πτει από το Εκκαθαριστικό Σημείωμα του άρθρου 9, χωρίς να συμψηφίζεται ή να εκπίπτει ο φόρος που βεβαιώθηκε με βάση τις οικείες δηλώσεις που υποβλήθηκαν.

6. Για τις ελεγμένες υποθέσεις που υπάγονται στις ρυθμίσεις του παρόντος Κεφαλαίου, η περαίωση διενεργείται για καθεμία εκκρεμή καταλογιστική πράξη ξεχωριστά και για όποια καταλογιστική πράξη επιθυμεί ο φορολογούμενος, ανεξαρτήτως φορολογικού αντικειμένου και διαχειριστικής περιόδου που αυτή αφορά.

7. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται στο Δημόσιο, κατ' εφαρμογή των ρυθμίσεων του παρόντος Κεφαλαίου, δεν αναζητούνται, ούτε συμψηφίζονται, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 9.

Άρθρο 6

Περαίωση ανέλεγκτων υποθέσεων φορολογίας εισοδήματος

1. Η περαίωση καθεμιάς ανέλεγκτης υπόθεσης φορολογίας εισοδήματος πραγματοποιείται με την καταβολή φόρου επιπλέον εκείνου που τυχόν βεβαιώθηκε με βάση τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος που υποβλήθηκε.

2. Για τον υπολογισμό του φόρου τα δηλωθέντα ακαθάριστα έσοδα πολλαπλασιάζονται με συντελεστή δύο τοις εκατό (2%) για όλα τα επαγγέλματα, με εξαίρεση αυτά που αφορούν δραστηριότητες με Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.), οι οποίοι αντιστοιχούν στους παρακάτω Κωδικούς Αριθμούς των Μοναδικών Συντελεστών Καθαρού Κέρδους, για τα οποία τα δηλωθέντα ακαθάριστα έσοδα πολλαπλασιάζονται ως εξής:

α) με συντελεστή επτά τοις χιλίοις (7‰):

Κ.Α. 4214: έμπορος (πρατήριο) βενζίνης και πετρελαίου

Κ.Α. 4214 α: έμπορος (πρατήριο) πετρελαίου θέρμανσης (εκτός του Κ.Α. 4235)

Κ.Α. 5402: πρατήριο χονδρικής πωλήσεως προϊόντων καπνοβιομηχανίας

Κ.Α. 5402: έμπορος προϊόντων καπνοβιομηχανίας χονδρικός,

β) με συντελεστή δώδεκα τοις χιλίοις (12%):
Κ.Α. 4235: έμπορος πετρελαίου θέρμανσης (διανομή κατ' οίκον)

Κ.Α. 4235: έμπορος - μεταπωλητής πετρελαίου θέρμανσης (εκτός του Κ.Α. 4214 α),

γ) με συντελεστή ένα τοις εκατό (1%):

Κ.Α. 8301: πρακτορείο τουρισμού και ταξιδιών (προμήθεια από πωλήσεις εισιτηρίων)

Κ.Α. 8301 α: πρακτορείο τουρισμού και ταξιδιών (προμήθειες από πώληση αεροπορικών εισιτηρίων μέσω τρίτων ή προς ναυτιλιακές επιχειρήσεις)

Κ.Α. 8302: πρακτορείο τουρισμού και ταξιδιών (έσοδα από οργάνωση τουρισμού εσωτερικού ή εξωτερικού)

Κ.Α. 8303: πρακτορείο τουρισμού και ταξιδιών (προμήθειες από οργανωμένο τουρισμό από το εξωτερικό).

3. Το ποσό που προκύπτει σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο πολλαπλασιάζεται με συντελεστή προοδευτικότητας ανάλογα με τα δηλωθέντα ακαθάριστα έσοδα ως εξής:

Ακαθάριστα έσοδα	Συντελεστής προοδευτικότητας
έως και 150.000 ευρώ	1
Από 150.001 ευρώ έως και 300.000 ευρώ	1,05
Από 300.001 ευρώ έως και 600.000 ευρώ	1,10
Από 600.001 ευρώ έως και 1.200.000 ευρώ	1,15
Από 1.200.001 ευρώ έως και 3.000.000 ευρώ	1,20
Από 3.000.001 ευρώ έως και 6.000.000 ευρώ	1,25
Από 6.000.001 ευρώ και άνω	1,30

4. Στο τελικό ποσό που προκύπτει από τους ως άνω υπολογισμούς επιβάλλεται φόρος με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), εκτός από τις Α.Ε. και Ε.Π.Ε. για τις οποίες επιβάλλεται φόρος με συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

5. Το ποσό του φόρου της προηγούμενης παραγράφου προσαυξάνεται αν υπάρχουν παραβάσεις ή επιβαρυντικά στοιχεία της παραγράφου 4 του άρθρου 2 ως εξής:

α) Για παραβάσεις των περιπτώσεων α' έως και ιγ', κατά είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για παραβάσεις των περιπτώσεων ιδ' και ιε', κατά σαράντα τοις εκατό (40%).

γ) Για την περίπτωση ιστ', κατά σαράντα τοις εκατό (40%).

δ) Για την περίπτωση ιζ', κατά εξήντα τοις εκατό (60%).

6. Αν υπάρχει αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη, για τον υπολογισμό του ποσού του φόρου, το ποσό της αποκρυβείσας φορολογητέας ύλης πολλαπλασιάζεται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%), το ποσό που προκύπτει προστίθεται στο ποσό που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των δηλωθέντων ακαθάριστων εσόδων με το συντελεστή της παραγράφου 2, περαιτέρω το άθροισμα που προκύπτει πολλαπλασιάζεται με τον οικείο συντελεστή προοδευτικότητας της παραγράφου 3, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παράγραφο 8 και επί του γινομένου επιβάλλεται φόρος με τον οικείο συντελεστή της παραγράφου 4. Ο φόρος που προκύπτει προσαυξάνεται ως εξής:

α) Αν υπάρχει αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 2, κατά σαράντα τοις εκατό (40%).

β) Αν υπάρχει αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 2, κατά εξήντα τοις εκατό (60%).

7. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου καθώς και της παραγράφου 5 περιπτώσεις α' και β', λαμβάνονται υπόψη οι παραβάσεις του Κ.Β.Σ. οι οποίες:

α) έχουν οριστικοποιηθεί ή

β) εκκρεμούν για διοικητική επίλυση της διαφοράς στη Δ.Ο.Υ. ή άλλη ελεγκτική αρχή ή για εκδίκαση στα διοικητικά δικαστήρια.

8. Αν υπάρχει αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη η οποία αφορά απόκρυψη εσόδων, το ποσό της απόκρυψης προστίθεται στα δηλωθέντα ακαθάριστα έσοδα προκειμένου να προσδιορισθεί ο οικείος συντελεστής προοδευτικότητας και να εφαρμοστούν τα οριζόμενα στην παράγραφο 6.

9. Αν υπάρχει αποκρυβείσα φορολογητέα

ύλη και παραβάσεις Κ.Β.Σ. ή λοιπά επιβαρυντικά στοιχεία που επαυξάνουν το φόρο, για την προσαύξηση του φόρου ισχύουν τα μεγαλύτερα ποσοστά προσαύξησης κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 5 και 6, ανάλογα με την περίπτωση.

10. Αν για κάποια από τις ανέλεγκτες χρήσεις δεν έχει υποβληθεί εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α., το ποσό του φόρου που προκύπτει κατά τις προηγούμενες παραγράφους, ανάλογα με την περίπτωση, προσαυξάνεται κατά δέκα τοις εκατό (10%). Το ποσό που προκύπτει από την προσαύξηση αυτή δεν μπορεί να είναι κατώτερο από διακόσια (200) ευρώ και προστίθεται στο φόρο που προκύπτει κατά τις προηγούμενες παραγράφους ή στο ελάχιστο ποσό φόρου όπως ορίζεται στην επόμενη παράγραφο.

11. Αν από τον υπολογισμό του φόρου κατά τις προηγούμενες παραγράφους δεν προκύπτει φόρος ή προκύπτει:

α) Ποσό μικρότερο από τριακόσια (300) ευρώ, προκειμένου για μη υπόχρεο ή επιτηδευματία που δεν τήρησε Βιβλία ή τήρησε Βιβλία πρώτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., το ποσό του φόρου ορίζεται στα τριακόσια (300) ευρώ.

β) Ποσό μικρότερο από πεντακόσια (500) ευρώ, προκειμένου για επιτηδευματία που τήρησε Βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., το ποσό του φόρου ορίζεται στα πεντακόσια (500) ευρώ. Εφόσον πρόκειται για ελεύθερους επαγγελματίες τα αντίστοιχα ποσά φόρου ορίζονται σε επτακόσια (700) ευρώ.

γ) Ποσό μικρότερο από επτακόσια (700) ευρώ, προκειμένου για επιτηδευματία που τήρησε Βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., το ποσό του φόρου ορίζεται στα επτακόσια (700) ευρώ. Εφόσον πρόκειται για ελεύθερους επαγγελματίες τα αντίστοιχα ποσά φόρου ορίζονται σε χίλια (1.000) ευρώ.

12. Ζημιά που προκύπτει από τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος της τελευταίας περαιούμενης χρήσης δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό με τα θετικά εισοδήματα των επόμενων χρήσεων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,

εφόσον η χρήση αυτή ή κάποια από τις τέσσερις (4) προηγούμενες χρήσεις βαρύνεται με παράβαση Κ.Β.Σ. ή άλλο επιβαρυντικό στοιχείο που επαυξάνει το φόρο ή με απόκρυβείσα φορολογητέα ύλη.

13. Προσωρινό φύλλο ελέγχου ή προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου που εκκρεμεί στη Δ.Ο.Υ. ή άλλη ελεγκτική αρχή ή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2 περ. γ', και αφορά τις περαιούμενες ανέλεγκτες υποθέσεις, περαιώνεται με ανάλογη εφαρμογή όσων ορίζονται στο άρθρο 11.

Άρθρο 7

Περαίωση ανέλεγκτων υποθέσεων λοιπών φορολογικών αντικειμένων

1. Η περαίωση καθεμιάς ανέλεγκτης υπόθεσης φορολογίας εισοδήματος συνεπάγεται αυτοδίκαια και την περαίωση ως ειλικρινών των ανέλεγκτων υποθέσεων των λοιπών φορολογικών αντικειμένων, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις επόμενες παραγράφους.

2. Για την περαίωση κάθε ανέλεγκτης υπόθεσης Φ.Π.Α.:

α) Αν για κάποια από τις ανέλεγκτες χρήσεις υπάρχει αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη, επί του ποσού της αποκρυβείσας φορολογητέας ύλης υπολογίζεται Φ.Π.Α. με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και το προκύπτον ποσό προσαυξάνεται κατά τριάντα τοις εκατό (30%).

β) Αν για κάποια από τις ανέλεγκτες χρήσεις προκύπτει αναμφισβήτητη η λήψη πλαστού φορολογικού στοιχείου από δελτίο πληροφοριών ή άλλο στοιχείο ή έγγραφο, επί του ποσού της καθαρής αξίας του πλαστού στοιχείου υπολογίζεται Φ.Π.Α. με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

γ) Το πιστωτικό υπόλοιπο που προκύπτει από την εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α. της τελευταίας περαιούμενης χρήσης, το οποίο έχει μεταφερθεί στην επόμενη ανέλεγκτη χρήση, συνεχίζει να υπόκειται σε προσωρινό έλεγχο ως προς τις φορολογικές ή διαχειριστικές περιόδους στις

οποίες γεννήθηκε ή από τις οποίες προέρχεται, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ και δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της επόμενης περίπτωσης δ'.

δ) Το πιστωτικό υπόλοιπο που προκύπτει από την εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α. της τελευταίας περαιούμενης χρήσης προσαυξάνει το ποσό της οφειλής όπως αυτή προκύπτει με βάση την περαίωση της χρήσης αυτής, εφόσον η εν λόγω χρήση ή έστω μία από τις τέσσερις (4) προηγούμενες χρήσεις βαρύνεται με παράβαση Κ.Β.Σ. ή άλλο επιβαρυντικό στοιχείο που επαυξάνει το φόρο ή με αποκρυσταλλωμένα φορολογητέα ύλη. Ειδικά στις περιπτώσεις που το πιστωτικό υπόλοιπο που προκύπτει δηλώθηκε προς επιστροφή, η επιστροφή δεν διενεργείται και αν αυτή έχει ήδη διενεργηθεί κατά ένα μέρος ή στο σύνολο της, το σχετικό ποσό αποδίδεται από τον υπόχρεο στο Δημόσιο με έκτακτη δήλωση, χωρίς κυρώσεις, εντός μηνός από την ημερομηνία καταβολής του ποσού της παραγράφου 3 του άρθρου 9. Αν το ποσό αυτό δεν αποδοθεί μέσα στην προθεσμία αυτή εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις.

3. Εκκρεμείς προσωρινές καταλογιστικές πράξεις επιβολής του φόρου, τέλους ή εισφοράς ή πράξεις επιβολής προστίμου που εκκρεμούν στη Δ.Ο.Υ. ή άλλη ελεγκτική αρχή ή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2 περ. γ', και αφορούν τις περαιούμενες ανέλεγκτες υποθέσεις, περαιώνονται με ανάλογη εφαρμογή όσων ορίζονται στο άρθρο 11.

4. Αν διαπιστώνεται η μη υποβολή των σχετικών δηλώσεων ή υπάρχουν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. κάθε είδους επιβαρυντικά στοιχεία, διενεργείται έλεγχος με βάση τις κείμενες διατάξεις, με εξαίρεση τις μη υποβληθείσες εκκαθαριστικές δηλώσεις Φ.Π.Α., για τις οποίες έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 6.

Άρθρο 8

Περαίωση παραβάσεων του Κ.Β.Σ.

Αποφάσεις επιβολής προστίμου του Κ.Β.Σ. που

εκκρεμούν στις Δ.Ο.Υ. ή λοιπές ελεγκτικές αρχές ή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παράγραφος 2 περ. γ', και αφορούν τις περαιούμενες ανέλεγκτες υποθέσεις, περαιώνονται με ανάλογη εφαρμογή όσων ορίζονται στο άρθρο 11.

Άρθρο 9

Διαδικασία περαίωσης

1. Για την πραγματοποίηση της περαίωσης των ανέλεγκτων υποθέσεων η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) του Υπουργείου Οικονομικών εκδίδει Εκκαθαριστικό Σημείωμα για τις ανέλεγκτες υποθέσεις που υπάγονται στις ρυθμίσεις του παρόντος Κεφαλαίου, με βάση τα δεδομένα που είναι καταχωρημένα στα κεντρικά υπολογιστικά συστήματά της κατά την ημερομηνία που ορίζεται στην υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 13. Το Εκκαθαριστικό Σημείωμα για καθεμία υπόθεση περιέχει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

- α) την αρμόδια για την κατά οικονομικό έτος Δ.Ο.Υ. φορολογίας εισοδήματος του επιτηδευματία και τον κωδικό αυτής,
- β) τα ανέλεγκτα οικονομικά έτη,
- γ) τη νομική μορφή του επιτηδευματία και την κατηγορία Βιβλίων Κ.Β.Σ.,
- δ) τα δηλωθέντα ακαθάριστα έσοδα,
- ε) την τυχόν αποκρυσταλλωμένη ύλη ή την παράβαση του Κ.Β.Σ. ή το δελτίο πληροφοριών ή τα λοιπά επιβαρυντικά στοιχεία ή έγγραφα, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 2,
- στ) το συντελεστή του φόρου περαίωσης,
- ζ) το ποσό του φόρου περαίωσης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6,
- η) το ποσό του Φ.Π.Α. που προκύπτει κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 7,
- θ) το σύνολο της οφειλής κατά οικονομικό έτος και το ποσό της συνολικής οφειλής,
- ι) το ποσό της οφειλής που πρέπει να καταβληθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3 για να γίνει αποδεκτό το Εκκαθαριστικό Σημείωμα και

να υπαχθεί η υπόθεση στις ρυθμίσεις του παρόντος Κεφαλαίου.

2. Το Εκκαθαριστικό Σημείωμα αποστέλλεται ταχυδρομικά από τη Γ.Γ.Π.Σ. στον επιτηδευματία που αφορά, με ενημέρωση της αρμόδιας για τη φορολογία εισοδήματος Δ.Ο.Υ.

3. Ο επιτηδευματίας που επιθυμεί να ρυθμιστούν οι ανέλεγκτες υποθέσεις του σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, υποχρεούται να καταβάλλει το είκοσι τοις εκατό (20%) του ποσού της συνολικής οφειλής που αναγράφεται στο Εκκαθαριστικό Σημείωμα, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο από πεντακόσια (500) ευρώ, εκτός αν το ποσό της συνολικής οφειλής είναι κατώτερο από το ποσό αυτό. Η καταβολή από τον επιτηδευματία του αναφερόμενου στο προηγούμενο εδάφιο ποσού συνεπάγεται την ανεπιφύλακτη και αμετάκλητη αποδοχή του περιεχομένου του Εκκαθαριστικού Σημειώματος, καθώς και των όρων και των προϋποθέσεων που ορίζονται με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου για την περαίωση των ανέλεγκτων υποθέσεων, η οποία και επέρχεται με την εξόφληση της συνολικής οφειλής που αναγράφεται στο Εκκαθαριστικό Σημείωμα. Η κατά το πρώτο εδάφιο καταβολή δεν μπορεί να γίνει μετά την ημερομηνία που καθορίζεται με την υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 13. Μετά την παρέλευση της ημερομηνίας αυτής δεν επιτρέπεται η υπαγωγή φορολογικών υποθέσεων στις ρυθμίσεις του παρόντος Κεφαλαίου.

4. Αν μετά την κατά τα ανωτέρω αποδοχή του Εκκαθαριστικού Σημειώματος περιέλθουν σε γνώση του προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. συμπληρωματικά στοιχεία σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 68 του Κ.Φ.Ε. και της παραγράφου 3 του άρθρου 49 του Κώδικα Φ.Π.Α., εκδίδεται βάσει αυτών συμπληρωματικό Εκκαθαριστικό Σημείωμα κατά τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, συμψηφίζομενου του ποσού που καταβλήθηκε με την αποδοχή του αρχικού Εκκαθαριστικού Σημειώματος. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο

εδάφιο ισχύουν και για κάθε είδους στοιχεία που υφίστανται ήδη στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. και λοιπές ελεγκτικές αρχές κατά την ημερομηνία που ορίζεται με την υπουργική απόφαση του άρθρου 13 αλλά δεν ήταν διαθέσιμα στη Γ.Γ.Π.Σ. κατά την ίδια ημερομηνία και δεν λήφθηκαν υπόψη κατά την έκδοση των Εκκαθαριστικών Σημειωμάτων, καθώς επίσης και για τα αποτελέσματα της επεξεργασίας και των ελέγχων που αφορούν βιβλία και στοιχεία που είχαν κατασχεθεί ή παραληφθεί, ανάλογα με την περίπτωση, κατά την ίδια ως άνω ημερομηνία, αλλά δεν είχαν ελεγχθεί.

Άρθρο 10

Τρόπος καταβολής των φόρων

1. Τα υπόλοιπα ποσά φόρου εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας που περιλαμβάνονται στο Ειδικό Εκκαθαριστικό Σημείωμα και αφορούν τις ρυθμιζόμενες ανέλεγκτες υποθέσεις του επιτηδευματία, καταβάλλονται ως ακολούθως:

α) Όταν το ποσό της αρχικής συνολικής οφειλής είναι μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, σε έξι (6), κατ' ανώτατο όριο, ίσες μηνιαίες δόσεις και χωρίς το ποσό της κάθε δόσης να υπολείπεται των πεντακοσίων (500) ευρώ, με εξαίρεση την τελευταία δόση.

β) Όταν το ποσό της αρχικής συνολικής οφειλής είναι πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ και μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, σε οκτώ (8) ίσες μηνιαίες δόσεις, με εξαίρεση την τελευταία δόση.

γ) Όταν το ποσό της αρχικής συνολικής οφειλής είναι πάνω από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ και μέχρι δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ, σε δώδεκα (12) ίσες μηνιαίες δόσεις, με εξαίρεση την τελευταία δόση.

δ) Όταν το ποσό της αρχικής συνολικής οφειλής είναι πάνω από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ και μέχρι είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, σε δεκαοκτώ (18) ίσες μηνιαίες δόσεις.

ε) Όταν το ποσό της αρχικής συνολικής

οφειλής είναι πάνω από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, σε είκοσι τέσσερις (24) ίσες μηνιαίες δόσεις.

2. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από εκείνον εντός του οποίου το Εκκαθαριστικό Σημείωμα έγινε αποδεκτό και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των αντίστοιχων επόμενων μηνών, χωρίς να απαιτείται σχετική ειδοποίηση του υπόχρεου.

3. Σε περίπτωση που ολόκληρο το οφειλόμενο κατά την παράγραφο 1 ποσό καταβληθεί μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης, παρέχεται έκπτωση ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) επί του ποσού αυτού.

Άρθρο 11

Περαίωση εκκρεμών ελεγμένων υποθέσεων

1. Εκκρεμείς ελεγμένες υποθέσεις οι οποίες δεν έχουν συζητηθεί στο Διοικητικό Πρωτοδικείο, καθώς και εκείνες για τις οποίες τα φύλλα ελέγχου ή οι πράξεις προσδιορισμού του φόρου ή οι αποφάσεις επιβολής προστίμου ακυρώθηκαν για τυπικούς λόγους, περαιώνονται με διαγραφή των πρόσθετων φόρων και τον περιορισμό στο 1/5 των κάθε είδους προστίμων.

2. Εκκρεμείς ελεγμένες υποθέσεις για τις οποίες έγινε δεκτή εν όλω ή εν μέρει η προσφυγή, περαιώνονται με διαγραφή των πρόσθετων φόρων και μείωση του κύριου φόρου στο είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και προκειμένου περί προστίμου, με περιορισμό αυτού στο 1/10. Η διαγραφή και η μείωση διενεργείται στο μέρος του κυρίου φόρου, των πρόσθετων φόρων και του προστίμου για το οποίο έγινε δεκτή η προσφυγή.

3. Εκκρεμείς ελεγμένες υποθέσεις για τις οποίες με βάση την πρωτόδικη απόφαση απορρίπτεται εν όλω ή εν μέρει η προσφυγή, περαιώνονται με μείωση του πρόσθετου φόρου στο είκοσι τοις εκατό (20%) και του προστίμου στο 1/4. Η μείωση διενεργείται στο μέρος των πρόσθετων φόρων και του προστίμου για το οποίο απορρίφθηκε η προσφυγή.

4. Τα οριζόμενα στις ως άνω παραγράφους 1, 2 και 3 ισχύουν ανάλογα και για τις υποθέσεις της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 3.

5. Οι υποθέσεις της υποπερίπτωσης ββ' της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 περαιώνονται με τον περιορισμό στο εξήντα τοις εκατό (60%) του επιβληθέντος προστίμου Κ.Β.Σ., εξαντλούμενης κάθε περαιτέρω φορολογικής υποχρέωσης για τις υποθέσεις αυτές ως προς τα συμπληρωματικά στοιχεία που αφορά το εν λόγω πρόστιμο.

6. Η περαίωση κατά τις προηγούμενες παραγράφους επέρχεται εφόσον μέσα στην προθεσμία που ορίζεται με την υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 13 επέλθει επίλυση της διαφοράς για κάθε εκκρεμή καταλογιστική πράξη, στο πλαίσιο σχετικού διοικητικού ή δικαστικού συμβιβασμού, ανάλογα με την περίπτωση, μετά από σχετική αίτηση του υπόχρεου. Εφόσον πρόκειται για υπαγόμενες υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, μαζί με την αίτηση προσκομίζεται και βεβαίωση από το αρμόδιο δικαστήριο ότι η υπόθεση δεν έχει ακόμη συζητηθεί.

7. Τα ποσά που προκύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου βεβαιώνονται από τον προϊστάμενο της ελεγκτικής αρχής που εξέδωσε την οικεία καταλογιστική πράξη στο όνομα του υπόχρεου, με τη σύνταξη σχετικών χρηματικών καταλόγων. Ως προς τη σύνταξη των καταλόγων και τα λοιπά εν γένει θέματα έχουν εφαρμογή οι κείμενες διατάξεις.

8. Με την επίλυση των διαφορών που προκύπτουν ανά εκκρεμή καταλογιστική πράξη στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος άρθρου ή το αργότερο εντός δύο (2) εργάσιμων για τις Δ.Ο.Υ. ημερών από την ημερομηνία επίλυσης, καταβάλλεται το είκοσι τοις εκατό (20%) της βάσει συμβιβασμού οφειλής το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο από πεντακόσια (500) ευρώ εκτός αν το σύνολο της βάσει συμβιβασμού οφειλής είναι μικρότερο, και το υπόλοιπο οφειλόμενο βάσει

συμβιβασμού ποσό από την ίδια καταλογιστική πράξη καταβάλλεται σε δόσεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10. Οι διατάξεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 24 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'), ισχύουν ανάλογα και εν προκειμένω.

Σε περιπτώσεις εκκρεμών καταλογιστικών πράξεων που περαιώνονται κατά τα ανωτέρω για τις οποίες υπάρχει ήδη βεβαίωση ποσού για οποιονδήποτε λόγο, αυτό συνυπολογίζεται προκειμένου να βεβαιωθεί το βάσει συμβιβασμού ποσό. Αν το ήδη καταβληθέν ποσό υπερβαίνει αυτό που προκύπτει βάσει συμβιβασμού, το επιπλέον ήδη καταβληθέν ποσό δεν διαγράφεται ούτε επιστρέφεται.

Άρθρο 12

Ρυθμίσεις για υποθέσεις που έχουν υπαχθεί στον αυτοέλεγχο και την άρση της υποχρέωσης διαφύλαξης βιβλίων και στοιχείων

1. Υποθέσεις που αφορούν δηλώσεις οι οποίες υπήχθησαν στις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του ν. 3296/2004 (ΦΕΚ 253 Α') και περιλαμβάνονται στις επιλεχθείσες προς έλεγχο δηλώσεις σύμφωνα με τις 1105941/1845/ ΔΕ-Α/ΠΟΛ 1130/2007 (ΦΕΚ 2217 Β') και 1028045/1232/ΔΕ-Α/ΠΟΛ1035/2009 (ΦΕΚ 503 Β') Α.Υ.Ο.Ο. και για τις οποίες κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος δεν έχει αρχίσει ο έλεγχος ή έχει αρχίσει και δεν έχει περατωθεί, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου περί ανέλεγκτων υποθέσεων, εφαρμοζόμενων στο σύνολό τους των διατάξεων αυτών.

2. Υποθέσεις που αφορούν δηλώσεις οι οποίες υπήχθησαν στις διατάξεις των άρθρων 13 έως 17 του ν. 3296/ 2004, διαχειριστικών περιόδων που έκλεισαν από 1.1.2008 έως και 31.12.2009, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου περί ανέλεγκτων υποθέσεων, υπολογιζόμενου στο οικείο Εκκαθαριστικό Σημείωμα ποσού φόρου εισοδήματος ίσου με το 1/2 του ελάχιστου ποσού της παραγράφου 11 του άρθρου 6.

3. Εφόσον υφίστανται υποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων, καθώς και λοιπές ανέλεγκτες υποθέσεις του ίδιου επιτηδευματία, υπαγόμενες στη ρύθμιση του παρόντος Κεφαλαίου, οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 5 εφαρμόζονται για το σύνολο των πιο πάνω υποθέσεων.

4. Οι δηλώσεις που αφορούν υποθέσεις της παραγράφου 2 οι οποίες θα περαιωθούν σύμφωνα με τα ανωτέρω, εξαιρούνται της επιλογής προς έλεγχο βάσει δείγματος με υπουργική απόφαση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 17 του ν. 3296/ 2004, όπως η παράγραφος αυτή ίσχυε πριν αναριθμηθεί και αντικατασταθεί με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν. 3842/2010.

5. Αν περαιωθούν όλες οι υπαγόμενες ανέλεγκτες χρήσεις και οι χρήσεις που αφορούν υποθέσεις των παραγράφων 1 και 2, καθώς και όλα τα εκκρεμή προσωρινά φύλλα ελέγχου ή οι πράξεις ή οι αποφάσεις επιβολής προστίμου και εξοφληθεί η συνολική οφειλή που προκύπτει βάση του Εκκαθαριστικού Σημειώματος και των οικείων πρακτικών συμβιβασμού, αντίστοιχα, αίρεται η υποχρέωση διαφύλαξης των βιβλίων και στοιχείων κατά το άρθρο 21 του Κ.Β.Σ. όσον αφορά τις περαιωθείσες χρήσεις μέχρι και τη χρήση 2005, από την ημερομηνία εξόφλησης του συνόλου των σχετικών ποσών. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν και για υποθέσεις που έχουν ελεγχθεί με τακτικό έλεγχο ή έχουν περαιωθεί με οποιαδήποτε ρύθμιση, και εφόσον έχει εξοφληθεί ή θα εξοφληθεί το σύνολο της οφειλής. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν ισχύουν για υποθέσεις για τις οποίες έχει υποβληθεί και εκκρεμεί κατά την έναρξη ισχύος του νόμου δήλωση φόρου κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και έχουν δηλωθεί περιουσιακά στοιχεία του άρθρου 12 του ν. 2961/2001 (ΦΕΚ 266 Α'), καθώς και για υποθέσεις για τις οποίες έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε..

6. Επιτηδευματίας, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που έχει λάβει μη νόμιμα φορολογικά στοι-

χεία ή έχει εκδώσει τέτοια στοιχεία, κατά το άρθρο 19 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'), με εξαίρεση τους εκδότες πλαστών φορολογικών στοιχείων, και δεν έχει εκδοθεί απόφαση επιβολής προστίμου ούτε βρίσκεται σε διαδικασία ελέγχου μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μπορεί να υποβάλλει στην αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος Δ.Ο.Υ., ειδικό σημείωμα δήλωσης των τιμολογίων ή εν γένει των φορολογικών αυτών στοιχείων και να δηλώσει τον αριθμό, την ημερομηνία έκδοσης και την αξία καθενός από αυτά, καθώς και τη συνολική αξία.

Επί της συνολικής αξίας, προ Φ.Π.Α., υπολογίζεται φόρος εισοδήματος ίσος με το πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) αν πρόκειται για Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. και σαράντα τοις εκατό (40%) σε κάθε άλλη περίπτωση.

Το ειδικό σημείωμα υποβάλλεται μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται με την υπουργική απόφαση του άρθρου 13. Με την υποβολή του καταβάλλεται το είκοσι τοις εκατό (20%) του προκύπτοντος φόρου και το υπόλοιπο ποσό βεβαιώνεται σε 12 ίσες μηνιαίες δόσεις η καθεμία εκ των οποίων δεν μπορεί να είναι κατώτερη των πεντακοσίων (500) ευρώ, εκτός της τελευταίας.

Εφόσον εξοφληθεί ο φόρος εισοδήματος της παραγράφου αυτής δεν επιβάλλεται διοικητική κύρωση είτε αφορά σε πρόσθετους φόρους είτε σε πρόστιμο του Κ.Β.Σ., είτε σε θέματα κύρους των βιβλίων, αποκλειστικά και μόνο για τα δηλωθέντα μη νόμιμα φορολογικά στοιχεία και εφαρμόζεται για τα στοιχεία αυτά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 24 του ν. 2523/1997.

7. Η προθεσμία παραγραφής που λήγει στις 31.12.2010 ημερομηνία μετά την οποία παραγράφεται το δικαίωμα του Δημοσίου για κοινοποίηση φύλλων ελέγχου ή πράξεων επιβολής φόρων, τελών και εισφορών, παρατείνεται μέχρι 31.12.2011. [Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει για υποθέσεις φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών, κερδών από λαχεία, μεταβίβασης ακινή-

των και φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας (Φ.Μ.Α.Π.)].

Άρθρο 13

Διαδικασία βεβαίωσης οφειλών και τρόπος καταβολής τους

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται:

α) Οι υπηρεσίες, τα πιστωτικά ιδρύματα ή άλλοι φορείς στα οποία διενεργείται η καταβολή του ποσού της παραγράφου 3 του άρθρου 9 και η καταβολή των δόσεων της οφειλής.

β) Το περιεχόμενο, ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία έκδοσης Εκκαθαριστικού ή Συμπληρωματικού Εκκαθαριστικού Σημειώματος των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 9, καθώς και οι συνέπειες και οι διαδικασίες που ακολουθούνται σε περίπτωση μη αποδοχής του από τον επιτηδευματία.

γ) Ο ειδικότερος τρόπος βεβαίωσης των οφειλών στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. και τα παραστατικά που θεωρούνται ως αποδεικτικά είσπραξης για τις ανάγκες εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου αυτού.

δ) Ο ειδικότερος τρόπος, ο χρόνος και η κατανομή των καταβαλλόμενων εσόδων στους κωδικούς του προϋπολογισμού.

ε) Ο ειδικότερος τρόπος πίστωσης των καταβαλλόμενων εσόδων.

στ) Οι συνέπειες της εκπρόθεσμης καταβολής μιας ή περισσότερων δόσεων για την περαίωση των υποθέσεων του παρόντος Κεφαλαίου.

ζ) Ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία σύνταξης και υποβολής στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. από τον επιτηδευματία του Εκκαθαριστικού Σημειώματος στην περίπτωση μη έκδοσης του από την Γ.Γ.Π.Σ.

η) Ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία διόρθωσης του Εκκαθαριστικού Σημειώματος από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. προφανών σφαλμάτων του Εκκαθαριστικού Σημειώματος.

θ) Ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία αποδοχής του Εκκαθαριστικού Σημειώματος όταν ο

επιτηδευματίας δεν επιθυμεί να περαιώσει το σύνολο των χρήσεων που περιλαμβάνονται στο Εκκαθαριστικό Σημείωμα.

ι) Ο τρόπος, ο χρόνος, η διαδικασία και κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 13 του άρθρου 6, της παραγράφου 3 του άρθρου 7 και των άρθρων 8 και 11 και,

ια) κάθε αναγκαίο ζήτημα ή διαδικασία για την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ, ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΩΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Άρθρο 14

Ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών

1. Τα κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού ληξιπρόθεσμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, χρέη προς το Δημόσιο, καθώς και χρέη υπέρ τρίτων που εισπράττονται μέσω των Δ.Ο.Υ., μπορεί, μετά από αίτηση του οφειλέτη η οποία υποβάλλεται μέχρι την 29η Οκτωβρίου 2010 στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή Τελωνείο που είναι βεβαιωμένα, να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται ως ακολούθως:

α) Εφάπαξ, με απαλλαγή από τις προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) και έκπτωση από τυχόν πρόσθετους φόρους ή πρόσθετα τέλη που συμβεβαιώθηκαν με την κύρια οφειλή από το έτος 2007 και μετά, κατά ποσοστό, που διαφοροποιείται, ανάλογα με το έτος βεβαίωσης:

- αα) όσα βεβαιώθηκαν εντός του 2007, κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%),
- ββ) όσα βεβαιώθηκαν εντός του 2008, κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%),
- γγ) όσα βεβαιώθηκαν εντός του 2009, κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) και,

δδ) όσα βεβαιώθηκαν εντός του 2010 κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%).

β) Σε δύο (2) έως τρεις (3) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή από τις προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής κατά ποσοστό ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) και με ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης τριακόσια (300) ευρώ.

γ) Σε τέσσερις (4) έως δώδεκα (12) μηνιαίες δόσεις με απαλλαγή ποσοστού ενενήντα τοις εκατό (90%) των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής και με ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης πεντακόσια (500) ευρώ.

δ) Σε δεκατρείς (13) έως είκοσι τέσσερις (24) μηνιαίες δόσεις με απαλλαγή ποσοστού ογδόντα τοις εκατό (80%) των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής και με ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης πεντακόσια (500) ευρώ.

ε) Σε είκοσι πέντε (25) έως τριάντα έξι (36) μηνιαίες δόσεις με απαλλαγή ποσοστού εβδομήντα τοις εκατό (70%) των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής και με ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης χίλια (1.000) ευρώ.

στ) Σε τριάντα επτά (37) έως σαράντα πέντε (45) μηνιαίες δόσεις, με απαλλαγή ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής και με ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης χίλια (1.000) ευρώ.

Ως προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής για την εφαρμογή των απαλλαγών των περιπτώσεων β΄ έως και στ΄, λογίζονται σε κάθε περίπτωση οι προσαυξήσεις όπως έχουν διαμορφωθεί κατά την ημερομηνία καταβολής της α΄ δόσης. Οι υπόλοιπες δόσεις επιβαρύνονται με προσαύξηση ένα τοις εκατό (1%) ανά μήνα και όπως ειδικότερα πρόκειται να καθορισθεί σύμφωνα με την κατ΄ εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 υπουργικής απόφασης.

2. Η πρώτη δόση είναι καταβλητέα την ημέρα υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση, η δεύτερη δόση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Νοεμβρίου 2010, οι δε επόμενες δόσεις την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών.

Εξαιρετικά οι απαλλαγές της εφάπαξ εξό-

φλησης που προβλέπονται στην περίπτωση α' της προηγούμενης παραγράφου, δεν ισχύουν αν η εξόφληση δεν διενεργηθεί εντός πέντε εργασίμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

3. Οι ευνοϊκοί όροι εξόφλησης της παραγράφου 1, παύουν να ισχύουν αν ο οφειλέτης:

α) δεν καταβάλλει εμπρόθεσμα μία δόση της περίπτωσης β' ή δύο δόσεις της περίπτωσης γ' ή τρεις δόσεις των λοιπών περιπτώσεων της παραγράφου 1,

β) καθυστερήσει την καταβολή της τελευταίας δόσης της ρύθμισής του για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός μηνός στην περίπτωση β', των δύο μηνών στην περίπτωση γ' ή των τριών μηνών στις λοιπές περιπτώσεις της παραγράφου 1,

γ) δεν υποβάλει εμπρόθεσμα τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και του φόρου προστιθέμενης αξίας, καθ' όλο το διάστημα της ρύθμισης καταβολής των χρεών του και μέχρι την εξόφλησή τους,

δ) δεν είναι ενήμερος για τα χρέη του που βεβαιώνονται από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και μετά, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο μηνών, ή

ε) απολέσει διευκόλυνση τμηματικής καταβολής που του έχει χορηγηθεί για υφιστάμενα χρέη κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού ή που θα του χορηγηθεί για χρέη που θα βεβαιωθούν μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού,

στ) δεν είναι ενήμερος για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο μηνών, για χρέη που βεβαιώθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, τα οποία δεν ζήτησε να υπαχθούν στις ρυθμίσεις της παραγράφου 1.

4. Αν καθυστερήσει η πληρωμή δόσης, η δόση επιβαρύνεται με προσαύξηση εκπρόθεσμης καταβολής πέντε τοις εκατό (5%) για κάθε μήνα καθυστέρησης.

5. Για χρονικό διάστημα δύο ετών δεν επιτρέπεται η χορήγηση διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής σύμφωνα και με τα άρθρα 13

έως 21 του ν. 2648/1998 (ΦΕΚ 238 Α') από τα όργανα του άρθρου 14 του ίδιου νόμου, για χρέη που βεβαιώθηκαν ταμειακά μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

6. Στον οφειλέτη που θα υπαχθεί σε ρύθμιση των χρεών του, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους, δεν λαμβάνονται τα μέτρα που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 22 και 23 του ν. 2523/1997, αναστέλλονται δε όσα τυχόν λήφθηκαν.

Κατά το χρονικό διάστημα της ρύθμισης αναστέλλεται επίσης η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων, με την προϋπόθεση ότι η εκτέλεση αφορά αποκλειστικά χρέη που υπήχθησαν στη ρύθμιση του άρθρου αυτού. Η αναστολή δεν ισχύει για κατασχέσεις που έχουν επιβληθεί στα χέρια τρίτων ή για κατασχέσεις για τις οποίες έχουν εκδοθεί οι σχετικές παραγγελίες πριν την καταβολή της πρώτης δόσης ή την εφάπαξ εξόφληση της ρύθμισης, τα αποδιδόμενα όμως ποσά από αυτές καλύπτουν δόσεις της ρύθμισης, εφόσον δεν συμψηφίζονται με άλλες οφειλές που δεν έχουν ρυθμιστεί.

Αν ο οφειλέτης απολέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται.

Οι διατάξεις του άρθρου 20 του ν. 2648/1998 πλην της παραγράφου 2 εφαρμόζονται και για τα χρέη που υπάγονται στη ρύθμιση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Η παραγραφή των χρεών για τα οποία υποβάλλεται αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση αναστέλλεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και για ολόκληρο το χρονικό διάστημα που αφορά η ρύθμιση, ανεξαρτήτως καταβολής οποιουδήποτε ποσού, και δεν συμπληρώνεται πριν παρέλθει ένα έτος από τη λήξη της αναστολής.

7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται: α) οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οφειλέτης που έχει υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης από τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, μπορεί να υπαχθεί σε άλλο πρόγραμμα

της παραγράφου 1, β) οι όροι και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οφειλέτες μπορούν να υπαχθούν στις ρυθμίσεις της παραγράφου 1 μετά την 29η Οκτωβρίου 2010, για χρέη που έχουν βεβαιωθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, γ) οι όροι και οι προϋποθέσεις υπαγωγής στη ρύθμιση βεβαιωμένων αλλά μη ληξιπρόθεσμων οφειλών, δ) οι προϋποθέσεις χορήγησης και η διάρκεια ισχύος του αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας στους οφειλέτες που είναι συνεπείς προς τις υποχρεώσεις τους και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 15

Διατάξεις για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων - Κατάργηση του Κ.Β.Σ.

1. Το άρθρο 9 του ν. 356/1975 (ΚΕΔΕ), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 9

Απαρίθμηση αναγκαστικών μέτρων

Τα αναγκαστικά μέτρα που εφαρμόζονται για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων είναι τα εξής:

1) Κατάσχεση κινητών, είτε στα χέρια του οφειλέτη είτε κινητών και απαιτήσεών του, εν γένει στα χέρια τρίτου.

2) Κατάσχεση ακινήτων.

Η χρήση των αναγκαστικών αυτών μέτρων εναπόκειται στην κρίση του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή του Τελωνείου που είναι βεβαιωμένο το έσοδο, ο οποίος μπορεί να τα λάβει σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, είτε αθροιστικά είτε καθένα χωριστά κατά την ελεύθερη κρίση του. Τα αναγκαστικά μέτρα του άρθρου αυτού, καθώς και τα μέτρα του προηγούμενου άρθρου, μπορεί να λαμβάνονται είτε αθροιστικά είτε καθένα ξεχωριστά για έναν ή περισσότερους οφειλέτες και από το διοικητικό όργανο που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να κατανέμονται οι αρμοδιότητες κατά την χρήση των αναγκαστικών μέτρων και την διενέργεια διαδικαστικών πράξεων της εκτελέσεως μεταξύ των προϊσταμένων των Δ.Ο.Υ. ή των Τελωνείων που είναι βεβαιωμένο το έσοδο και του διοικητικού οργάνου που ορίζεται με την υπουργική απόφαση και να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο ζήτημα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.».

2. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ομοίως δύναται να αντιταχθεί σε συμψηφισμό και απαίτηση βεβαιωμένη ακόμη και αν δεν έχει καταστεί ληξιπρόθεσμη.».

3. Στην παρ. 3 του άρθρου 48 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α΄) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε προσαύξηση περιουσίας που προέρχεται από άγνωστη ή μη διαρκή ή μη σταθερή πηγή ή αιτία, ο φορολογούμενος μπορεί να κληθεί να αποδείξει είτε την πραγματική πηγή ή αιτία προέλευσής της είτε ότι φορολογείται από άλλες διατάξεις είτε ότι απαλλάσσεται από το φόρο με ειδική διάταξη, προκειμένου αυτό να μην φορολογηθεί ως εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών της χρήσης κατά την οποία επήλθε η προσαύξηση.».

4. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και μέχρι 31.12.2012 παρατείνεται η παραγραφή των πάσης φύσεως βεβαιωμένων στις Δ.Ο.Υ. και τα Τελωνεία χρεών.

5. α) Οι διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 186/1992 «Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων» (ΦΕΚ 84 Α΄ - Κ.Β.Σ.), με τις οποίες ορίζονται οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των επιτηδευματιών, σχετικά με την τήρηση των Βιβλίων και την έκδοση των Στοιχείων για την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων, παύουν να ισχύουν στο σύνολό τους από την 1η Ιανουαρίου 2012.

β) Συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομικών ειδική νομοπαρασκευαστική Επιτροπή με σκοπό τον έλεγχο των ισχυουσών διατάξεων του

Κ.Β.Σ. Η Επιτροπή αξιολογεί τις διατάξεις και εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών σχετικά με την ένταξη εκείνων των διατάξεων που αξιολογούνται ως σκόπιμες και λειτουργικές είτε αυτούσιων είτε τροποποιημένων στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/1994 - ΦΕΚ 151 Α΄) ή σε άλλο φορολογικό νόμο.

Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, είναι εννεαμελής και αποτελείται από ανώτατο δικαστικό λειτουργό ή μέλος Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι., εν ενεργεία ή μη, έως Πρόεδρο και από δημόσιους λειτουργούς, υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών και πρόσωπα με ειδικές γνώσεις και εμπειρία, ως μέλη. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ως γραμματέας της Επιτροπής υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών. Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της και υποβάλλει την εισήγησή της το αργότερο μέχρι τις 30.6.2011. Με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών οι εργασίες της Επιτροπής μπορεί να παραταθούν για τρεις μήνες.

Άρθρο 16

Διατάξεις για την αποτελεσματική τιμωρία της φοροδιαφυγής

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 18 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αδίκημα μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης στο Δημόσιο του φόρου προστιθέμενης αξίας, του φόρου κύκλου - εργασιών και των παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών διαπράττει ο φορολογούμενος ο οποίος προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή αυτών δεν απέδωσε ή απέδωσε ανακριβώς τους άνω φόρους, τέλη ή εισφορές ή συμψήφισε ή εξαπατώντας τη φορολογική αρχή με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθών ή την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων, έλαβε επιστροφή Φ.Π.Α., τιμωρούμενος: α) με φυλάκιση εφόσον το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς ή το ποσό του Φ.Π.Α. που συμψηφίστηκε ή δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς, ανέρ-

χεται σε ετήσια βάση έως το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, β) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους, εφόσον το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς ή το ποσό του Φ.Π.Α. που συμψηφίστηκε ή δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς, ανέρχεται σε ετήσια βάση από το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ μέχρι το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) ευρώ και γ) με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) έτη, εφόσον το ως άνω ποσό υπερβαίνει σε ετήσια βάση τα εβδομήντα πέντε χιλιάδες (75.000) ευρώ.

Σε περίπτωση συρροής περισσότερων τέτοιων φόρων, τελών ή εισφορών τα ως άνω ποσά υπολογίζονται ξεχωριστά για κάθε μερικότερο φόρο, τέλος ή εισφορά.».

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 19 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Επίσης, με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τεσσάρων (4) μηνών τιμωρείται ο υπόχρεος που δεν εκδίδει ή εκδίδει ανακριβώς τα προβλεπόμενα από το π.δ. 186/1992 (Κ.Β.Σ.) στοιχεία κατά την πώληση ή διακίνηση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών ή δεν καταχωρεί στα πρόσθετα βιβλία της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του ίδιου προεδρικού διατάγματος, τις συναλλαγές για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί τα οικεία στοιχεία εσόδων, εφόσον εμπίπτει στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13. Ειδικά για υπόχρεους που, κατά τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, εμπίπτουν στις διατάξεις του πέμπτου και έκτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 13, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 καταλαμβάνουν και το αδίκημα της παρούσας παραγράφου.».

3. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά, στις περιπτώσεις: α) της παραγράφου 1 περίπτωση γ΄ του άρθρου 18, β) της παραγράφου 5 του άρθρου 19, όταν το πλήθος των μη εκδοθέντων παραστατικών στοιχείων είναι πλέον των δέκα (10) ή υπερβαίνουν σε

αξία τα πεντακόσια (500) ευρώ και γ) της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 19, δεν ακολουθείται η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου, αλλά η μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται αμέσως με την ολοκλήρωση του ελέγχου και ζητείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα η κατά προτεραιότητα εκδίκαση της υπόθεσης με βάση τα πορίσματα του φορολογικού ελέγχου.».

4. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2, εφόσον δεν ασκήθηκε προσφυγή κατά του οικείου φύλλου ελέγχου, υποβάλλει αμελλητί, σχετική μηνυτήρια αναφορά στην αρμόδια εισαγγελική αρχή, για την άσκηση της κατά νόμο ποινικής δίωξης.».

5. Η παράγραφος 5 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Αρμόδιο δικαστήριο είναι κατά περίπτωση το τριμελές πλημμελειοδικείο ή το τριμελές εφετείο κακουργημάτων του τόπου της έδρας της αρμόδιας για τη φορολόγηση δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.»

6. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ν. 2523/1997 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν κατά τον ίδιο έλεγχο διαπιστωθεί η μη έκδοση πλέον των δέκα (10) παραστατικών στοιχείων ή, ανεξαρτήτως του πλήθους, τα μη εκδοθέντα ή το μη εκδοθέν παραστατικό στοιχείο υπερβαίνει σε αξία τα πεντακόσια (500) ευρώ, η λειτουργία του καταστήματος, γραφείου, εργοστασίου, εργαστηρίου, αποθήκης και γενικά κάθε επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου επαγγελματία, αναστέλλεται άμεσα για 48 ώρες, με πράξη των οργάνων που διενεργούν τον έλεγχο και η επαγγελματική εγκατάσταση σφραγίζεται με τη συνδρομή της αστυνομικής αρχής, εφόσον ζητηθεί από τα ελεγκτικά όργανα.

Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται από τα ελεγκτικά όργανα υπό την προϋπόθεση ότι έχει εκδοθεί ειδική εντολή ελέγχου από τον Ειδικό Γραμματέα του Σ.Δ.Ο.Ε. για την εφαρμογή του ως άνω μέτρου κατά την ημερομηνία έκδοσης της ειδικής εντολής.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζεται η ειδικότερη διαδικασία και κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου. Η σύμφωνα με τα δύο προηγούμενα εδάφια, αναστολή της λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης με πράξη των ελεγκτικών οργάνων, δεν εμποδίζει την περαιτέρω αναστολή λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου επιτηδευματία με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΑΞΙΑΣ ΑΔΕΙΩΝ, ΦΟΡΤΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

Άρθρο 17

Τέλη κυκλοφορίας

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 20 του ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα ετήσια τέλη κυκλοφορίας που επιβάλλονται στα αυτοκίνητα οχήματα, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου με τις οποίες ορίζεται διαφορετικά και λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων της οδηγίας 1999/62/ΕΚ ως προς τα βαρέα φορτηγά οχήματα, ορίζονται ως εξής:

Α. Αυτοκίνητα οχήματα ιδιωτικής χρήσης.

α) Επιβατικά αυτοκίνητα που έχουν ταξινομηθεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα έως την 31.10.2010 και δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσυκλέτες ανεξαρτήτως της ημερομηνίας πρώτης ταξινόμησης τους στην Ελλάδα, με βάση τον κυλινδρισμό του κινητήρα αυτών:

Κατηγορία	Κινητήρας σε κυβικά εκατοστά	Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
Α'	Έως 300	20
Β'	301-785	50
Γ'	786-1071	110
Δ'	1.072-1.357	120
Ε'	1.358-1.548	220
ΣΤ'	1.549-1.738	240
Ζ'	1.739-1.928	270
Η'	1.929-2.357	600
Θ'	2.358-3.000	800
Ι'	3.001-4.000	1.000
Κ'	4.001 και άνω	1.200

β) Επιβατικά αυτοκίνητα ταξινομούμενα για πρώτη φορά στην Ελλάδα από την 1.11.2010 και μετά, αποκλειστικά με βάση τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (γραμμάρια CO₂ ανά χιλιόμετρο).

Λαμβάνονται υπόψη οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, όπως αυτές αναγράφονται στην άδεια του οχήματος, ως εξής:

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ (CO ₂ ανά χιλιόμετρο)	ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΝΑ ΓΡΑΜΜΑΡΙΟ (γρμ. ΕΚΠΟΜΠΩΝ CO ₂ (σε ευρώ))
0-100	0
101-120	0,80
121-140	1,00
141-160	1,50
161-180	2,00
181-200	2,25
201-250	2,50
άνω των 251	3,00

Για τα Ε.Ι.Χ. ρυμουλκούμενα, ημρυμουλκούμενα (τροχόσπιτα): 125 ευρώ.

Στα ανωτέρω αυτοκίνητα περιλαμβάνονται και τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που εισάγονται από το αλλοδαπό προσωπικό των εμποροβιομηχανικών επιχειρήσεων των εγκατεστημένων στην Ελλάδα με βάση τον α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132 Α'). Επίσης περιλαμβάνονται και τα τύπου Jeep αυτοκίνητα, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό τους ως επιβατικών ή φορτηγών.

γ) Φορτηγά αυτοκίνητα και μοτοσικλέτες:

Για τα ρυμουλκά (τράκτορ): 270 ευρώ.

Κατηγορία	Μικτό βάρος σε χιλιόγραμμα	Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
Α'	έως 1.500	70
Β'	1.501-3.500	95
Γ'	3.501-10.000	270
Δ'	10.001-20.000	540
Ε'	20.001-30.000	850
ΣΤ'	30.001-40.000	1.200
Ζ'	40.001 και άνω	1.350

δ) Λεωφορεία:

Κατηγορία	Θέσεις καθήμενων	Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
Α'	Έως 33	190
Β'	34-50	370
Γ'	51 και άνω	465

ε) Αυτοκίνητα που δεν ανήκουν στις πιο πάνω κατηγορίες: 485 ευρώ.

Β. Αυτοκίνητα οχήματα δημόσιας χρήσης.

α) Επιβατικά (με ή χωρίς μετρητή) που έχουν ταξινομηθεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα έως την 31.10.2010: 260 ευρώ.

β) Επιβατικά (με ή χωρίς μετρητή) ταξινομούμενα για πρώτη φορά στην Ελλάδα από την 1.11.2010 και μετά, αποκλειστικά με βάση τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (γραμμάρια CO₂ ανά χιλιόμετρο).

Λαμβάνονται υπόψη οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, όπως αυτές αναγράφονται στην άδεια του οχήματος, ως εξής:

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ (CO ₂ ανά χιλιόμετρο)	ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΝΑ ΓΡΑΜΜΑΡΙΟ (γρμ. ΕΚΠΟΜΠΩΝ CO ₂ (σε ευρώ))
0-100	0
101-150	2,00
Άνω των 151	2,50

γ) Φορτηγά αυτοκίνητα και μοτοσικλέτες:

Κατηγορία	Μικτό βάρος σε χιλιόγραμμα	Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
Α'	έως 3.500	115
Β'	3.501-10.000	175
Γ'	10.001-19.000	310
Δ'	19.001-26.000	450

Συνεχίζεται

Κατηγορία	Μικτό βάρος σε χιλιόγραμμα	Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
Ε'	26.001-33.000	590
ΣΤ'	33.001-40.000	840
Ζ'	40.001 και άνω	1.320

Για τα ρυμουλκά (τράκτορ): 270 ευρώ.

δ) Λεωφορεία:

Κατηγορία	Θέσεις καθήμενων και ορθίων	Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
Αστικά	A έως 50	190
	B 51 και άνω	350
Υπεραστικά	A έως 50	195
	B 51 και άνω	270
Τουριστικά	Θέσεις καθήμενων	
	έως 40	390
	41 και άνω	540

ε) Αυτοκίνητα που δεν ανήκουν στις πιο πάνω κατηγορίες: 270 ευρώ.

Γ. Για τα αλλοδαπά φορτηγά αυτοκίνητα, για κάθε ταξίδι, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τις ειδικές συμβάσεις της χώρας μας με άλλα κράτη: 25 ευρώ.

Δ. Για τη χορήγηση προσωρινής άδειας κυκλοφορίας αυτοκινήτων οχημάτων: 3 ευρώ ανά ημέρα.

Ε. Για τη δοκιμαστική κυκλοφορία των αυτοκινήτων οχημάτων:

α) Για μοτοσικλέτες: 25 ευρώ.

β) Για λοιπά οχήματα: 125 ευρώ.

ΣΤ. Τα Τέλη κυκλοφορίας των δίτροχων, τρίτροχων, μοτοποδηλάτων ορίζονται σε 10 ευρώ.».

2. Τα υβριδικά και υδρογόνου επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ), καθώς και οι δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσικλέτες ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης της κατηγορίας αυτής, κυλινδρισμού κινητήρα έως 1.929 κ.εκ., που έχουν ταξινομηθεί στην Ελλάδα για πρώτη φορά έως την 31.10.2010, απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας.

Ειδικά, τα επιβατικά ηλεκτροκίνητα αυτοκίνητα, καθώς και οι επιβατικές ηλεκτροκίνητες δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσικλέτες ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης, που έχουν ταξινομηθεί

στην Ελλάδα για πρώτη φορά έως την 31.10.2010, απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας.

Στα υβριδικά και υδρογόνου επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης, καθώς και στις δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσικλέτες ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης της κατηγορίας αυτής, κυλινδρισμού κινητήρα άνω των 1.929 κ.εκ., που έχουν ταξινομηθεί στην Ελλάδα για πρώτη φορά έως την 31.10.2010, τα τέλη κυκλοφορίας που επιβάλλονται αναλογούν στο ήμισυ των τελών των αντίστοιχων συμβατικών οχημάτων.

Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγονται οι απαλλαγές από τα τέλη κυκλοφορίας για τα οχήματα της παραγράφου 1.

3. Το ποσό των τελών κυκλοφορίας των αυτοκινήτων οχημάτων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου που καταβάλλεται για την προμήθεια του ειδικού σήματος τελών κυκλοφορίας έτους 2011 και επομένων, αποτελεί στο σύνολό του έσοδο του Δημοσίου.

4. Από την έναρξη του νόμου αυτού παύει να ισχύει ως προς τα οχήματα της παραγράφου 1 κάθε διάταξη νόμου που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 της από 2.11.2009 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ 219 Α') που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3831/2010 (ΦΕΚ 34 Α') και του άρθρου 32 του ν. 3775/2009 (ΦΕΚ 122 Α').

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν για τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2011 και επομένων, με την επιφύλαξη των όσων ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους για τα ταξινομούμενα επιβατικά αυτοκίνητα από 1.11.2010.

6. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 29 του ν. 2773/1999 (ΦΕΚ 286 Α'), προστίθεται η φράση «και ταυτόχρονα προωθεί την εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας και την αποδοτική χρήση αυτής.».

Άρθρο 18

Αποσβέσεις αξίας αδειών, φορτηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσεως

1. Τα ποσά της αξίας των αδειών κυκλοφορίας των αυτοκινήτων που προβλέπονται στα άρθρα 2 και 14 του νόμου «Οδικές Εμπορευματικές Μεταφορές» όπως ειδικότερα καθορίζονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 14 του ίδιου νόμου υπόκεινται σε απόσβεση σύμφωνα με τα επόμενα εδάφια.

Όσοι επαγγελματίες κατέχουν αυτές τις άδειες κυκλοφορίας μπορούν κατ' επιλογήν, να αποσβέσουν τα ανωτέρω ποσά, ισόποσα σε χρονικό διάστημα από τρία (3) έως και επτά (7) έτη, με έναρξη ισχύος το έτος 2010.

Ειδικά, για τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης νομαρχιακών φορτηγών τα ποσά των παραπάνω αποσβέσεων προσαυξάνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%).

Κατά τη μεταβίβαση των αδειών των φορτηγών δημόσιας χρήσης, πριν από την πλήρη απόσβεση της αξίας αυτών, ο νέος αγοραστής, δικαιούται να διενεργήσει αποσβέσεις στην αναπόσβεστη αξία κατά τα υπολειπόμενα έτη.

Σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας του επαγγέλματος λόγω συνταξιοδότησης του εκμεταλλευτή και χωρίς μεταβίβαση αυτών, η τυχόν αναπόσβεστη αξία εκπίπτει συνολικά κατά το έτος της συνταξιοδότησης.

2. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 (ΦΕΚ 31 Α'), όπως παρατάθηκε με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 13 του άρθρου 8 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α'), και ισχύει για τις μεταβιβάσεις των αδειών κυκλοφορίας φορτηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης εθνικών και διεθνών μεταφορών, καθώς και των νομαρχιακών φορτηγών αυτοκινήτων [ν.1073/1980, (ΦΕΚ 14 Α')], προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Τα παραπάνω ποσά καταβάλλονται μειωμένα κατά ποσοστό εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) από την 1.10.2010, πενήντα τοις εκατό (50%) από 1.1.2011, εβδομήντα πέντε τοις εκατό

(75%) από την 1.1.2012 και δεν οφείλεται ο φόρος αυτός από 1.1.2013.».

Άρθρο 19

1. Όποιος, ενώ τελεί υπό καθεστώς επίταξης προσωπικών υπηρεσιών κατά το άρθρο 22 παράγραφος 4 του Συντάγματος ή είναι ιδιοκτήτης ή νομέας πράγματος που έχει επιταχθεί κατά το άρθρο 18 παράγραφος 3 του Συντάγματος, αρνείται να συμμορφωθεί ή παραλείπει να εκτελέσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την επίταξη τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον 3 ετών.

Σε περίπτωση που η άρνηση συμμόρφωσης γίνεται κατ' εξακολούθηση ο υπαίτιος τιμωρείται με ποινή κάθειρξης. Άρνηση συμμόρφωσης συνιστά η μη εκτέλεση συγκεκριμένης εντολής του αρμοδίου δημόσιου οργάνου, η μη εκτέλεση μεταφορικού ή άλλου έργου κατά τον συνήθη τρόπο λειτουργίας της οικονομίας, η εγκατάλειψη του επιταγμένου πράγματος ή η χρησιμοποίησή του για την παρακώλυση των συγκοινωνιών ή για την πρόκληση κοινής ανάγκης. Η άρνηση συμμόρφωσης διαπιστώνεται αυτεπαγγέλτως από τον εισαγγελέα ή μετά από αναφορά του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού.

2. Εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, ο Υπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με απόφασή του μπορεί να αφαιρεί την άδεια άσκησης επαγγέλματος ή την άδεια δημόσιας χρήσης του πράγματος.

3. Σε περίπτωση έκτακτης, επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης που εμπίπτει στα πεδία εφαρμογής των άρθρων 18 παρ. 3 και 22 παρ. 4 του Συντάγματος, με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων μπορεί να ανατίθεται η άσκηση δημόσιας ή κοινωφελούς υπηρεσίας ή δραστηριότητας δημόσιας χρήσης, σε οχήματα, μηχανήματα ή άλλα μέσα ιδιωτικής χρήσης. Με απόφαση του ίδιου Υπουργού καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

Άρθρο 20
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ.

3889/14-10-2010 ΦΕΚ 182/14-10-2010 (τ. Α')
Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 13

Κατάρτιση και θεώρηση δασικών χαρτών

1. Οι δασικές περιοχές των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α') απεικονίζονται σε κατάλληλης κλίμακας αεροφωτογραφικό ή χαρτογραφικό υλικό, το οποίο, αφού συμπληρωθεί με τα φωτοερμηνευτικά στοιχεία των αεροφωτογραφιών και τα διαθέσιμα στοιχεία της δασικής υπηρεσίας, αποτελεί το δασικό χάρτη.

2. Ως βάση για τον προσδιορισμό των δασικών περιοχών της προηγούμενης παραγράφου λαμβάνεται η παλαιότερη και η πλησιέστερη προς το χρόνο κατάρτισης του δασικού χάρτη, αεροφωτογραφία. Αν η παλαιότερη αεροφωτογράφιση δεν καλύπτει την εξεταζόμενη περιοχή ή η χρησιμοποίησή της, λόγω κλίμακας ή ποιότητας, καθίσταται απρόσφορη, χρησιμοποιείται και η αεροφωτογράφιση έτους λήψης 1960.

3. Αρμόδια για την κατάρτιση του δασικού χάρτη είναι η Διεύθυνση Δασών της Περιφέρειας στο νομό. Όπου εφεξής στο νόμο αυτόν ανα-

φέρεται η Διεύθυνση Δασών νοείται η Διεύθυνση Δασών της Περιφέρειας στον οικείο νομό.

Αν η κατάρτιση του δασικού χάρτη δεν μπορεί να γίνει από την αρμόδια Διεύθυνση Δασών, η κατάρτισή του μπορεί να ανατίθεται, εν όλω ή εν μέρει, και σύμφωνα με τις κείμενες σχετικές διατάξεις, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε ιδιωτικά γραφεία εκπόνησης δασικών μελετών της κατηγορίας 24 του άρθρου μόνου του π.δ. 541/1978 (ΦΕΚ 116 Α'), υπό τις οδηγίες, την επίβλεψη και τον έλεγχο της Διεύθυνσης Δασών. Στα ίδια γραφεία επιτρέπεται να ανατίθενται και εργασίες που σχετίζονται με τη διόρθωση και συμπλήρωση του δασικού χάρτη, καθώς και με την καταχώριση και την προετοιμασία εξέτασης των αντιρρήσεων από τις Επιτροπές του άρθρου 18. Ο τρόπος ανάθεσης, εκτέλεσης και παραλαβής των ανωτέρω εργασιών καθορίζεται με τις τεχνικές προδιαγραφές της περίπτωσης α' του άρθρου 21.

4. Ειδικά στις περιοχές που κηρύσσονται υπό κτηματογράφηση, σύμφωνα με το ν. 2308/1995 (ΦΕΚ 114 Α'), για τις οποίες δεν υφίσταται δασικός χάρτης, αν οι εργασίες της προηγούμενης παραγράφου δεν μπορούν να γίνουν από την αρμόδια Διεύθυνση Δασών και η προβλεπόμενη από την προηγούμενη παράγραφο απόφαση του Υπουργού δεν εκδοθεί μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κήρυξη της περιοχής υπό κτηματογράφηση, οι εργασίες της παραγράφου 3 εκτελούνται από την εταιρεία «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» με αναθέσεις σε ιδιωτικά γραφεία εκπόνησης δασικών μελετών της κατηγορίας 24 του άρθρου μόνου του π.δ. 541/1978, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές της περίπτωσης α' του άρθρου 21.

5. Ο δασικός χάρτης μετά την κατάρτισή του θεωρείται από την αρμόδια Διεύθυνση Δασών. Όταν ο δασικός χάρτης καταρτίζεται από ιδιωτικό γραφείο εκπόνησης δασικών μελετών, ύστερα από ανάθεση, θεωρείται από τη Διεύθυνση Δασών μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή του σε αυτήν. Αν απαιτούνται διορθώ-

σεις, ο χάρτης διορθώνεται και συμπληρώνεται από το γραφείο αυτό, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Διεύθυνσης Δασών, και θεωρείται με τον ίδιο τρόπο το αργότερο μέσα σε πέντε (5) μήνες από την αρχική υποβολή του.

Άρθρο 14

Ανάρτηση δασικών χαρτών

1. Αμέσως μετά τη θεώρηση του, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 13, ο δασικός χάρτης αναρτάται με μέριμνα της αρμόδιας για τη θεώρηση Διεύθυνσης Δασών, μαζί με πρόσκληση των ενδιαφερομένων για την υποβολή αντιρρήσεων κατ' αυτού, σε εμφανή θέση των γραφείων της Διεύθυνσης Δασών, στο οικείο Δασαρχείο και στα δημοτικά και τοπικά δημοτικά ή διαμερισματικά καταστήματα των οικείων πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. Για την ανάρτηση συντάσσεται πρωτόκολλο, το οποίο υπογράφεται από το δασικό ή δημοτικό υπάλληλο που διενεργεί την ανάρτηση και ένα μάρτυρα. Ηλεκτρονικό αντίγραφο του θεωρημένου δασικού χάρτη αποστέλλεται επίσης στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Ο δασικός χάρτης δημοσιοποιείται και μέσω διαδικτύου από τις ιστοσελίδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, της οικείας Περιφέρειας και της εταιρείας «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.». Ο χάρτης παραμένει αναρτημένος στο διαδίκτυο μέχρι την κύρωσή του.

3. Ανακοίνωση για την ανάρτηση του δασικού χάρτη και πρόσκληση των ενδιαφερομένων να υποβάλουν αντιρρήσεις δημοσιεύεται: α. στις ιστοσελίδες της προηγούμενης παραγράφου και β. σε δύο ημερήσιες εφημερίδες πανελλαδικής κυκλοφορίας και μία τοπική, με φροντίδα και δαπάνη της Διεύθυνσης Δασών.

Άρθρο 15

Δικαίωμα άσκησης αντιρρήσεων

1. Κατά του περιεχομένου του δασικού χάρτη που αναρτήθηκε επιτρέπεται η υποβολή αντιρρήσεων

μέσα σε αποκλειστική προθεσμία σαράντα πέντε (45) ημερών, η οποία αρχίζει από την τελευταία δημοσίευση της σχετικής πρόσκλησης στον τύπο. Η προθεσμία αυτή παρεκτείνεται για είκοσι (20) ημέρες για τα πρόσωπα της παραγράφου 2 που κατοικούν μόνιμα ή διαμένουν στην αλλοδαπή. Για την υποβολή των αντιρρήσεων καταβάλλεται υποχρεωτικά ειδικό τέλος, το ύψος του οποίου καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 22.

2. Αντιρρήσεις μπορούν να υποβάλουν φυσικά και νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, εφόσον επικαλούνται για τη θεμελίωση του έννομου συμφέροντός τους εμπράγματα ή ενοχικά δικαιώματα στις εκτάσεις που περιλαμβάνονται στον αναρτηθέντα δασικό χάρτη.

Αντιρρήσεις ειδικά κατά της παράλειψης να περιληφθεί στο δασικό χάρτη ορισμένη έκταση μπορεί να υποβάλει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και, ιδίως, οι Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού στα διοικητικά όρια των οποίων υπάγεται η έκταση, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις εθνικής εμβέλειας και άλλα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στους σκοπούς των οποίων περιλαμβάνεται η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής.

3. Στις αντιρρήσεις αναγράφονται, επί ποινή απαραδέκτου:

α. οι γεωγραφικές συντεταγμένες των κορυφών του πολυγώνου που περικλείει την έκταση της οποίας αμφισβητείται ο χαρακτήρας, σύμφωνα με τον αναρτηθέντα δασικό χάρτη, και το εμβαδόν αυτής,

β. τα στοιχεία στα οποία στηρίζεται το έννομο συμφέρον του ενδιαφερόμενου, και

γ. τα στοιχεία που πιστοποιούν την καταβολή του αναλογούντος ειδικού τέλους.

4. Με τις αντιρρήσεις προβάλλονται λόγοι που αφορούν αποκλειστικά και μόνο την αμφισβήτηση του χαρακτήρα των εμφανιζόμενων στο χάρτη εκτάσεων.

5. Με τις αντιρρήσεις του ο ενδιαφερόμενος δηλώνει αν επιθυμεί να εκπροσωπηθεί από τεχνικό σύμβουλο κατά την εξέτασή τους.

Άρθρο 16

Διαδικασία υποβολής αντιρρήσεων

1. Οι αντιρρήσεις υποβάλλονται σε ηλεκτρονική φόρμα ή σε ειδικό έντυπο, και κατατίθενται αντίστοιχα:

α. Ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας της εταιρείας «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.». Με την ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής κατάθεσης χορηγείται ειδικός αριθμός πρωτοκόλλου και καταχωρίζονται τα στοιχεία της έκτασης της οποίας αμφισβητείται ο χαρακτήρας, μαζί με τον αριθμό πρωτοκόλλου και τα στοιχεία του ενδιαφερόμενου.

Τα αποδεικτικά στοιχεία που επικαλείται ο ενδιαφερόμενος, στα οποία περιλαμβάνονται και αυτά που αποδεικνύουν την καταβολή του ειδικού τέλους και το έννομο συμφέρον του, μπορούν να υποβάλλονται ηλεκτρονικά ή να αποστέλλονται, σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή, με συστημένη επιστολή στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών ή, σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13, στην εταιρεία «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικώς στην πρόσκληση υποβολής των αντιρρήσεων. Στο φάκελο αποστολής αναγράφεται υποχρεωτικά το όνομα του ενδιαφερόμενου και ο αριθμός πρωτοκόλλου των αντιρρήσεων που υποβλήθηκαν ηλεκτρονικά.

Όλες οι αντιρρήσεις και τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβάλλονται ηλεκτρονικά προωθούνται ηλεκτρονικά στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών, εκτός αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13, οπότε προωθούνται ηλεκτρονικά στην εταιρεία «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.».

β. Αυτοπροσώπως ή με εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο σε οποιοδήποτε Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.), μαζί με τα αποδεικτικά στοιχεία που επικαλείται ο ενδιαφερόμενος, σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή, στα οποία περιλαμβάνονται και αυτά που αποδεικνύουν το έννομο συμφέρον του και την καταβολή του ειδικού τέλους, κατά τα ειδικώς οριζόμενα σε κοινή

απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που εκδίδεται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 11 του άρθρου 16 του ν. 3345/2005(ΦΕΚ 138 Α'). Με την ολοκλήρωση της κατάθεσης το Κ.Ε.Π. αποστέλλει τις αντιρρήσεις μαζί με τα αποδεικτικά στοιχεία που τις συνοδεύουν στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών ή, σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13, στην εταιρεία «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.».

2. Όταν εφαρμόζεται η παράγραφος 4 του άρθρου 13, μπορεί να προβλέπεται η κατάθεση και παραλαβή των αντιρρήσεων μαζί με τα αποδεικτικά έγγραφα που τις συνοδεύουν, σε χώρο της εταιρείας «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», σύμφωνα με τα όσα ειδικώς προβλέπονται στην πρόσκληση υποβολής των αντιρρήσεων της παραγράφου 3 του άρθρου 14, ως προς τον τόπο και το χρόνο παραλαβής τους.

Άρθρο 17

Επεξεργασία αντιρρήσεων και κύρωση δασικών χαρτών

1. Μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων η αρμόδια Διεύθυνση Δασών ή, σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13, η εταιρεία «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», επεξεργάζεται τα στοιχεία των αντιρρήσεων και αποτυπώνει στο δασικό χάρτη με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση τις εκτάσεις για τις οποίες δεν υποβλήθηκαν αντιρρήσεις. Όταν η επεξεργασία αυτή γίνεται από την «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», ο δασικός χάρτης αποστέλλεται μαζί με τις αντιρρήσεις στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών για τον έλεγχο της ορθής αποτύπωσης.

2. Ο δασικός χάρτης με αποτυπωμένες τις εκτάσεις, για τις οποίες δεν ασκήθηκαν αντιρρήσεις, θεωρείται από τη Διεύθυνση Δασών μέσα σε σαράντα (40) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των αντιρρήσεων. Όταν εφαρμόζεται η παράγραφος 4 του άρθρου 13,

ο δασικός χάρτης θεωρείται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την παράδοση στη Διεύθυνση Δασών των αντιρρήσεων και των επεξεργασμένων από την «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» στοιχείων. Εφόσον απαιτούνται διορθώσεις, ο χάρτης θεωρείται με τον ίδιο τρόπο το αργότερο μέσα σε σαράντα (40) ημέρες από την αρχική υποβολή του.

3. Ο δασικός χάρτης κυρώνεται ως προς τα τμήματά του με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που εκδίδεται εντός δέκα (10) ημερών από την περιέλευσή του σε αυτόν.

4. Ο κυρωμένος δασικός χάρτης δημοσιεύεται αμέσως στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από την ημερομηνία δημοσίευσης του καθίσταται οριστικός και έχει πλήρη αποδεικτική ισχύ σε κάθε διοικητική ή δικαστική αρχή για όλα τα τμήματα που αποτυπώνονται με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση, τα οποία αποτελούν δασικές περιοχές των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 στις οποίες εφαρμόζονται και ισχύουν οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

5. Ο δασικός χάρτης των προηγούμενων παραγράφων έχει, ως προς τα τμήματα για τα οποία ασκήθηκαν αντιρρήσεις, προσωρινή ισχύ έως την έκδοση απόφασης επ' αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 18.

Άρθρο 18

Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.)

1. Οι αντιρρήσεις εξετάζονται μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την κατάθεσή τους από τριμελείς Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.). Οι ΕΠ.Ε.Α. συγκροτούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας στην έδρα της Διεύθυνσης Δασών εκτός εάν καθοριστεί διαφορετική έδρα με την απόφαση συγκρότησης. Οι ΕΠ.Ε.Α. μπορεί να είναι περισσότερες από μία και συγκροτούνται από ένα δασολόγο, υπάλληλο του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως

αυτός οριοθετείται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α'), έναν τοπογράφο μηχανικό ή γεωπόνο, υπάλληλο του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα και ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή ένα δικηγόρο μέλος του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, με τους αναπληρωτές τους. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος της ΕΠ.Ε.Α. και ο γραμματέας της, ο οποίος μπορεί να είναι υπάλληλος του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή φορέας του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1256/1982.

Δικηγόρος ο οποίος χειρίζεται υποθέσεις δασικού χαρακτήρα που εκκρεμούν ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων ή διοικητικών επιτροπών δεν μπορεί να ορίζεται μέλος ΕΠ.Ε.Α.

Η θητεία των ΕΠ.Ε.Α. λήγει με την ολοκλήρωση της εξέτασης των αντιρρήσεων επί του αναρτηθέντος δασικού χάρτη. Τη διαπιστωτική πράξη εκδίδει ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας.

2. Για την επίλυση νομικών και τεχνικών ζητημάτων μείζονος σημασίας που ανακύπτουν κατά το στάδιο της εξέτασης των αντιρρήσεων, η ΕΠ.Ε.Α. μπορεί να ζητά γνωμοδότηση από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ή το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών αντίστοιχα. Το αίτημα διαβιβάζεται από την ΕΠ.Ε.Α., μέσω του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ο οποίος το υποβάλλει στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ή το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών. Η γνώμη των ανωτέρω οργάνων διατυπώνεται κατά προτεραιότητα και η αποδοχή της από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα για τη διοίκηση. Με μέριμνα της Διεύθυνσης Δασικών Χαρτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κάθε γνωμοδότηση που εκδίδεται κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, κοινοποιείται στις Διευθύνσεις Δασών όλων των Περιφερειών, προς ενημέρωση των ΕΠ.Ε.Α. της περιφέρειάς τους.

3. Για την υποστήριξη του έργου της κύρωσης του δασικού χάρτη, έως την ολοκλήρωσή του, και τη διευκόλυνση της συγκρότησης των ΕΠ.Ε.Α. καταρτίζονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ονομαστικοί κατάλογοι των υπαλλήλων κλάδων δασολόγων, τοπογράφων μηχανικών, γεωπόνων και άλλων κλάδων, οι οποίοι υπηρετούν στην κεντρική ή σε αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υπουργείου και σε εποπτευόμενα από αυτό Ν.Π.Δ.Δ. ή φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1256/1982. Με απόφαση του Υπουργού που εκδίδεται κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα, επιτρέπεται οι υπάλληλοι αυτοί να διατίθενται προσωρινά από τις υπηρεσίες τους με αποκλειστική απασχόληση, για διάστημα έως έξι μήνες, προς εξυπηρέτηση των σκοπών του προηγούμενου εδαφίου. Ειδικά για τους υπαλλήλους που ορίζονται μέλη των ΕΠ.Ε.Α., ο χρόνος της προσωρινής Διάθεσης παρατείνεται αυτοδικαίως έως την ολοκλήρωση της εξέτασης των αντιρρήσεων επί του αναρτηθέντος δασικού χάρτη.

Για την κάλυψη των ίδιων αναγκών ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να ζητά και από άλλα Υπουργεία, εποπτευόμενα από αυτά νομικά πρόσωπα και φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα την προσωρινή διάθεση υπαλλήλων που υπηρετούν στην έδρα της οικείας Περιφέρειας και έχουν πτυχίο ΑΕΙ δασολόγου, τοπογράφου μηχανικού ή γεωπόνου, για διάστημα έως έξι μήνες με αποκλειστική απασχόληση.

Για τη διάθεση και το χρόνο διάρκειάς της εκδίδεται κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του συναρμόδιου Υπουργού, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα. Όταν οι ανωτέρω υπάλληλοι ορίζονται μέλη των ΕΠ.Ε.Α., ο χρόνος της προσωρινής τους διάθεσης παρατείνεται αυτοδικαίως έως την ολοκλήρωση της εξέτασης των αντιρρήσεων επί του αναρτηθέντος δασικού χάρτη.

Ειδικά για τους υπαλλήλους που υπηρετούν σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα για την κατά τα ως άνω προσωρινή διάθεση απαιτείται συγκατάθεση και του οργάνου διοικήσεως του οικείου νομικού προσώπου.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μπορεί να καθορίζεται κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 17 του ν. 3205/2003, όπως ισχύει σήμερα, αποζημίωση ή κατ' αποκοπή αμοιβή για τα μέλη και τους γραμματείς των ΕΠ.Ε.Α., η οποία καλύπτεται στο σύνολό της από το ειδικό τέλος κατάθεσης αντιρρήσεων.

5. Οι αντιρρήσεις εισάγονται στην ΕΠ.Ε.Α. προς εξέταση μαζί με όλα τα αποδεικτικά στοιχεία του ενδιαφερόμενου και υπηρεσιακό φάκελο που υποβάλλεται από τη Διεύθυνση Δασών. Για την υποβολή του υπηρεσιακού φακέλου το γραφείο δασικών μελετών που κατάρτισε το δασικό χάρτη ή η «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 13, παρέχουν στη Διεύθυνση Δασών κάθε σχετικό έγγραφο ή στοιχείο που έχουν στη διάθεσή τους. Εφόσον έχει υποβληθεί αίτημα εκπροσώπησης από τεχνικό σύμβουλο, αυτός ειδοποιείται από το γραμματέα της Επιτροπής για να προσέλθει και να διατυπώσει τις απόψεις του.

6. Κάθε ΕΠ.Ε.Α. συνεδριάζει και λαμβάνει αποφάσεις σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'). Η ΕΠ.Ε.Α., αν το κρίνει αναγκαίο, μπορεί να διενεργεί αυτοψία, να ζητά επιπλέον στοιχεία από την οικεία δασική υπηρεσία και να καλεί στις συνεδριάσεις της τους ενδιαφερόμενους για παροχή διευκρινίσεων.

7. Σε περίπτωση κωλύματος ή αδικαιολόγητης απουσίας μέλους από τις εργασίες της ΕΠ.Ε.Α. επί τρεις τουλάχιστον συνεδριάσεις, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί να το αντικαθιστά, χωρίς άλλη διατύπωση.

8. Κατά τη διαδικασία των αντιρρήσεων δεν

εξετάζονται θέματα ιδιοκτησίας, παρά μόνο στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για την απόδειξη του εννόμου συμφέροντος, ούτε θίγονται ιδιοκτησιακά δικαιώματα του Δημοσίου ή ιδιωτών.

9. Μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης των αντιρρήσεων αναρτάται στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, της οικείας Περιφέρειας και της εταιρείας «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» συνοπτικός κατάλογος με τις αποφάσεις των ΕΠ.Ε.Α. επί του συνόλου των υποβληθεισών αντιρρήσεων κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη. Ο κατάλογος παραμένει αναρτημένος στο διαδίκτυο για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της κυρωτικής απόφασης της παραγράφου 2 του άρθρου 19.

Άρθρο 19

Συμπλήρωση δασικών χαρτών – Ενδικο βοηθήματα

1. Με βάση τις αποφάσεις των ΕΠ.Ε.Α. επί των ασκηθεισών αντιρρήσεων ο δασικός χάρτης που κυρώθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 17 συμπληρώνεται από την αρμόδια Διεύθυνση Δασών και διορθώνεται, αν εμφιλοχώρησε πλάνη της Διοίκησης σχετικά με την αποτύπωση της θέσης ή των ορίων τμημάτων για τα οποία υποβλήθηκαν και έγιναν δεκτές αντιρρήσεις. Η Διεύθυνση Δασών θεωρεί το χάρτη μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ολοκλήρωση της εξέτασης όλων των αντιρρήσεων από τις ΕΠ.Ε.Α. Σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13, ο κυρωθείς δασικός χάρτης συμπληρώνεται ή διορθώνεται από την εταιρεία «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» και θεωρείται από τη Διεύθυνση Δασών μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την υποβολή του σε αυτήν ή μέσα σε πενήντα (50) ημέρες από την αρχική υποβολή του, εφόσον απαιτούνται διορθώσεις.

2. Ο δασικός χάρτης, με αποτυπωμένες τις

δασικές περιοχές της αρχικής κύρωσης και όσες συμπληρώθηκαν με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση μετά την εξέταση των αντιρρήσεων και τη θεώρηση της προηγούμενης παραγράφου, υποβάλλεται από τη Διεύθυνση Δασών στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και κυρώνεται, ως προς τη συμπλήρωση ή τη διόρθωσή του, με απόφαση του τελευταίου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέσα σε δέκα πέντε (15) ημέρες από την υποβολή του.

3. Μετά τη δημοσίευση του δασικού χάρτη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 17 ισχύουν και για τα δασικά τμήματα τα οποία συμπληρώθηκαν με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση μετά την εξέταση των αντιρρήσεων και την θεώρηση της παραγράφου 1.

4. Κατά των πράξεων κύρωσης δασικών χαρτών επιτρέπεται η άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Αίτηση ακυρώσεως κατά του κυρωθέντος δασικού χάρτη δύναται να ασκήσει και ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής, για την παράλειψη να περιληφθεί σε αυτόν ορισμένη έκταση.

Σε περίπτωση έκδοσης ακυρωτικής δικαστικής απόφασης, αν η πλημμέλεια για την οποία έγινε δεκτή η αίτηση ακυρώσεως ανάγεται στο στάδιο της διαδικασίας των αντιρρήσεων, η υπόθεση παραπέμπεται στην ΕΠ.Ε.Α., εφόσον αυτή υφίσταται, άλλως στο Τεχνικό Συμβούλιο Δασών, το οποίο επιλαμβάνεται, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 998/1979, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παράγραφο 1 του άρθρου 25 του παρόντος νόμου, μέσα σε πέντε (5) μήνες.

Άρθρο 20

Συνέπειες κύρωσης

1. Μετά την, τμηματική ή ολική, κύρωση του δασικού χάρτη, δεν επιτρέπεται αναμόρφωση του, εκτός αν τούτο επιβάλλεται από αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Κατ' εξαίρεση, επι-

τρέπεται η αναμόρφωση μόνο με την προσθήκη νέων περιοχών που δασώθηκαν μετά την κύρωση του δασικού χάρτη, με εφαρμογή αντιστοίχως της διαδικασίας των άρθρων 13 έως 19. Η αναμόρφωση του δασικού χάρτη κυρώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της οικείας Διεύθυνσης Δασών.

2. Μετά από την κύρωση κάθε δασικού χάρτη η αρμόδια Διεύθυνση Δασών προβαίνει σε κατάρτιση και τήρηση Δασολογίου για τις περιοχές των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του ν. 998/1979 που αποτυπώνονται σε αυτόν, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του άρθρου 3 του ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303 Α').

3. Μετά από την κύρωση του δασικού χάρτη κάθε μεταβίβαση, σύσταση, αλλοίωση και γενικά κάθε μεταβολή των εμπραγμάτων δικαιωμάτων στις εκτάσεις με δασικό χαρακτήρα που περιλαμβάνονται σε αυτόν είναι άκυρη και ανίσχυρη, αν δεν συνοδεύεται από σχετικό πιστοποιητικό του οικείου κτηματολογικού γραφείου ή, αν η έκταση δεν έχει κτηματογραφηθεί, της αρμόδιας υπηρεσίας της Διεύθυνσης Δασών, με το οποίο βεβαιώνεται ο χαρακτήρας της έκτασης. Για τη χορήγηση του πιστοποιητικού καταβάλλεται ειδικό τέλος υπέρ του εκδότη του πιστοποιητικού, το ύψος του οποίου καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 22.

4. Στις πράξεις που συντάσσουν οι συμβολαιογράφοι για τις εκτάσεις που περιλαμβάνονται στον κυρωμένο δασικό χάρτη υποχρεούνται να μνημονεύουν το περιεχόμενο των πιστοποιητικών της προηγούμενης παραγράφου. Δεν επιτρέπεται η εγγραφή ή η μετεγγραφή των πράξεων αυτών στα οικεία υποθηκοφυλακεία και κτηματολογικά γραφεία, αν δεν έχει τηρηθεί η υποχρέωση αυτή.

Άρθρο 21

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται:

α. Οι τεχνικές προδιαγραφές, με τις οποίες προσδιορίζονται η παραγωγή και ο τρόπος εφοδιασμού των κεντρικών και περιφερειακών δασικών υπηρεσιών με το αεροφωτογραφικό και χαρτογραφικό υλικό, και ο καθορισμός των κλιμάκων της παραγράφου 1 του άρθρου 13, ο τρόπος φωτοερμηνείας και χρησιμοποίησης των φωτοερμηνευτικών στοιχείων, ο τρόπος καθορισμού των περιμέτρων των δασικών εκτάσεων, τα παραδεκτά όρια για τον υπολογισμό των συντεταγμένων των κορυφών τους και τον υπολογισμό των εμβαδών τους, ο τρόπος κωδικοποίησης του αεροφωτογραφικού και χαρτογραφικού υλικού και των δασικών χαρτών, η διαδικασία της αναγκαίας για τον καθορισμό των περιμέτρων ευθυγράμμισης των ορίων των δασικών εκτάσεων, τα στοιχεία της δασικής υπηρεσίας που μπορούν να λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτιση, ο προσδιορισμός και ο τρόπος διόρθωσης των πρόδηλων σφαλμάτων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την κατά το άρθρο 13 κατάρτιση και τήρηση των δασικών χαρτών, την ανάθεση των σχετικών εργασιών σε τρίτους, την εκτέλεση και την παραλαβή τους.

β. Θέματα σχετικά με την κατά το άρθρο 14 διαδικασία ανάρτησης και δημοσιοποίησης των δασικών χαρτών και τον τρόπο ενημέρωσης και πρόσκλησης των ενδιαφερομένων προς υποβολή αντιρρήσεων.

γ. Θέματα σχετικά με τη σύνταξη, υποβολή, παραλαβή και καταχώριση των αντιρρήσεων και των συνοδευτικών τους στοιχείων, τον τρόπο προσδιορισμού των συντεταγμένων των κορυφών των πολυγώνων στις εκτάσεις που αμφισβητείται ο χαρακτήρας, τον τρόπο και τη διαδικασία ψηφιοποίησης των στοιχείων των αντιρρήσεων, οι οποίες έχουν υποβληθεί με τη διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/1979 και εκκρεμούν κατά το χρόνο ανάρτησης ενώπιον των Επιτροπών της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ίδιου νόμου, τον τρόπο παροχής γενικότερων οδηγιών και διευκρινίσεων για την υποβολή αντιρρήσεων και τη διαδικασία διόρ-

θωσης των πρόδηλων σφαλμάτων τους, τον τρόπο τεκμηρίωσης των αντιρρήσεων αυτών, καθώς και την ανάθεση σε τρίτους βοηθητικών εργασιών καταχώρισης, επεξεργασίας και προετοιμασίας της εξέτασής τους από τις ΕΠ.Ε.Α, σύμφωνα με τα άρθρα 15 έως 18.

δ. Ειδικά θέματα που αφορούν τη διαδικασία κατάρτισης, διόρθωσης και συμπλήρωσης των δασικών χαρτών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13, 17 και 19.

ε. Ο τρόπος κάλυψης των απαιτούμενων δαπανών για την κατάρτιση, την ανάρτηση, τις διορθώσεις και τις συμπληρώσεις των δασικών χαρτών, για τις βοηθητικές εργασίες καταχώρισης και προετοιμασίας της εξέτασης των αντιρρήσεων και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

στ. Θέματα σχετικά με τη συγκρότηση και τη λειτουργία των ΕΠ.Ε.Α., τα προσόντα και τον τρόπο ορισμού των μελών τους, την εκπαίδευση και την ενημέρωσή τους σε εξειδικευμένα θέματα της δασικής νομοθεσίας, την οργάνωση της διαδικασίας εξέτασης των αντιρρήσεων, την επιστημονική, τεχνική και διοικητική υποστήριξη των ΕΠ.Ε.Α. στο έργο τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

ζ. Οι τεχνικές προδιαγραφές αποτύπωσης στο δασικό χάρτη των στοιχείων που αφορούν στα εγκεκριμένα όρια των οικισμών, τα όρια των εγκεκριμένων πολεοδομικών μελετών και ρυμοτομικών σχεδίων, καθώς και τα όρια των σχεδίων πολεοδομικών μελετών και σχεδίων πόλεως που έχουν εκπονηθεί και δεν έχουν εγκριθεί για οποιονδήποτε λόγο, σύμφωνα με το άρθρο 23.

η. Τα κριτήρια και η διαδικασία της προσωρινής διάθεσης δημοσίων υπαλλήλων, υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 18, και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

θ. Ο τύπος και το περιεχόμενο των πιστοποιητικών και βεβαιώσεων για το δασικό ή μη χαρακτήρα των εκτάσεων, που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 20.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικο-

νομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να καθορίζεται η αποζημίωση των δημοσίων υπαλλήλων και των υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα που διατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση η' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 22

Τέλη

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται το ύψος και ο τρόπος καταβολής, είσπραξης και διάθεσης των τελών για την έκδοση των εγγράφων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 20.

2. Με όμοια απόφαση καθορίζεται το ύψος και ο τρόπος καταβολής και είσπραξης του ειδικού τέλους άσκησης των αντιρρήσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 15, το οποίο κατατίθεται στο Πράσινο Ταμείο, σε ειδικό Κωδικό με την ονομασία «Ταμείο Δασικών Χαρτών», και κλιμακώνεται ανάλογα με το εμβαδόν της έκτασης της οποίας αμφισβητείται ο χαρακτήρας. Το τέλος αυτό μπορεί να μειώνεται με βάση ειδικούς συντελεστές, ανάλογα με τον τρόπο υποβολής των αντιρρήσεων και των συναφών αποδεικτικών στοιχείων.

Το ανωτέρω τέλος διατίθεται εξ ολοκλήρου για την κάλυψη της δαπάνης κύρωσης των δασικών χαρτών. Εφόσον δεν επαρκεί, επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτόν και άλλοι Πόροι του Ειδικού Φορέα Δασών, εκ των οριζομένων στο άρθρο 8 παρ. 3 του ν. 3208/2003, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο. Μετά την ολοκλήρωση της κύρωσης των δασικών χαρτών τυχόν διαθέσιμο υπόλοιπο του τέλους διατίθεται για τους λοιπούς σκοπούς του Ειδικού Φορέα Δασών.

3. Τα Τέλη των παραγράφων 1 και 2 μπορεί να αναπροσαρμόζονται με όμοια απόφαση των ιδίων Υπουργών.

4. Οι δαπάνες κατάρτισης, ανάρτησης, διόρθωσης, συμπλήρωσης και κύρωσης δασικών χαρτών των οποίων οι σχετικές εργασίες έχουν ήδη ανατεθεί, εφόσον αφορούν περιοχές οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχουν κηρυχθεί υπό κτηματογράφηση, μπορεί να καλύπτονται και από το τέλος κτηματογράφησης της παραγράφου 10 του άρθρου 2 του ν. 2308/1995.

Άρθρο 23

Αποτύπωση ορίων οικισμών στους δασικούς χάρτες

1. Για τις περιοχές όπου η κατάρτιση των δασικών χαρτών έχει ολοκληρωθεί ή βρίσκεται σε εξέλιξη, η αρμόδια Διεύθυνση Δασών ή η εταιρεία «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», στην περίπτωση Α της παραγράφου 4 του άρθρου 13, αποστέλλει, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στις αρμόδιες υπηρεσίες των οικείων πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α., στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας και στις Διευθύνσεις Τοπογραφικών Εφαρμογών και Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ψηφιακά αντίγραφα των υπό κατάρτιση δασικών χαρτών. Οι υπηρεσίες στις οποίες διαβιβάζονται τα αντίγραφα, επισημαίνουν με πορτοκαλί χρώμα το περίγραμμα των ορίων των οικισμών, όπως τα όρια αυτά έχουν εγκριθεί με πράξεις της Διοίκησης σύμφωνα με τις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων της 21.11-1.12.1979 (ΦΕΚ 693 Δ'), της 2.3-13.3.1981 (ΦΕΚ 138 Δ') ή της 24.4- 3.5.1985 (ΦΕΚ 181 Δ'), καθώς και τα όρια των εγκεκριμένων πολεοδομικών μελετών και ρυμοτομικών σχεδίων, εφόσον δεν απεικονίζονται στους χάρτες ή ελέγχουν και διορθώνουν τα όρια που υπάρχουν σε αυτούς. Αντίστοιχα, ενημερώνουν τους χάρτες επισημαίνοντας με κίτρινο περίγραμμα τα όρια των οικισμών που έχουν οριοθετηθεί με άλλες διατάξεις, καθώς και τα όρια των σχεδίων πολεοδομικών μελε-

τών και σχεδίων πόλεως που έχουν εκπονηθεί για τις περιοχές της αρμοδιότητάς τους και δεν έχουν εγκριθεί για οποιονδήποτε λόγο, εφόσον τα όρια αυτά εμπίπτουν, εν όλω ή εν μέρει, στους καταρτιζόμενους δασικούς χάρτες.

2. Αντίγραφα των διαγραμμάτων που είναι προσαρτημένα σε εγκεκριμένες πολεοδομικές μελέτες και σχέδια πόλεως ή σε πράξεις οριοθέτησης οικισμών σύμφωνα με τις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων της 21.11-1.12.1979, της 2.3-13.3.1981 ή της 24.4-3.5.1985, καθώς και αντίγραφα των υπό κατάρτιση δασικών χαρτών, με αποτυπωμένα τα όρια των οικισμών που έχουν εγκριθεί με άλλες διατάξεις ή τα όρια σχεδίων πολεοδομικών μελετών και σχεδίων πόλεως που για οποιονδήποτε λόγο δεν έχουν εγκριθεί, επιστρέφονται στη Διεύθυνση Δασών ή στην Εταιρεία «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 13, θεωρημένα από τις υπηρεσίες του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής τους, άλλως τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχουν τέτοια σχέδια.

3. Οι υποχρεώσεις των υπηρεσιών και η διαδικασία που προβλέπεται στις προηγούμενες παραγράφους, μπορεί να αναπληρώνεται με την αποστολή και την απεικόνιση των εγκεκριμένων ορίων οικισμών, των εγκεκριμένων πολεοδομικών μελετών και ρυμοτομικών σχεδίων, καθώς και αυτών που έχουν εκπονηθεί αλλά δεν έχουν εγκριθεί, σε ψηφιακό αρχείο.

4. Για τις νέες μελέτες κατάρτισης δασικών χαρτών οι αρμόδιες υπηρεσίες των οικείων πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α., η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας και οι Διευθύνσεις Τοπογραφικών Εφαρμογών και Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής υποχρεούνται, εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος, να χορηγούν στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών ή την εταιρεία «ΚΤΗΜΑ-

ΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 13, αντίγραφα, σε ψηφιακή μορφή, κάθε πράξης της Διοίκησης στην οποία αποτυπώνονται τα όρια εγκεκριμένων πολεοδομικών μελετών, ρυμοτομικών σχεδίων και οικισμών οριοθετημένων σύμφωνα με τις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων της 21.11-1.12.1979, της 2.3-13.3.1981 ή της 24.4-3.5.1985, καθώς και τα όρια σχεδίων πολεοδομικών μελετών και σχεδίων πόλεως που έχουν εκπονηθεί αλλά δεν έχουν εγκριθεί για οποιονδήποτε λόγο ή τα όρια οικισμών που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με άλλες διατάξεις, στην περιοχή αρμοδιότητάς της. Αντίγραφα των αρχείων που περιέρχονται από τις υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. και των Περιφερειών αποστέλλονται και στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

5. Οι προηγούμενες παράγραφοι δεν εφαρμόζονται, όταν τα στοιχεία οριοθέτησης ή πολεοδόμησης των οικισμών συνιστούν συμβατικό αντικείμενο των αναθέσεων μελετών για την κατάρτιση δασικών χαρτών ή έχουν ήδη παρασχεθεί στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών. Στις περιπτώσεις αυτές, πριν από την ανάρτηση του καταρτισθέντος δασικού χάρτη, η Διεύθυνση Δασών οφείλει να αποστείλει αντίγραφο στις αρμόδιες υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας και στις Διευθύνσεις Τοπογραφικών Εφαρμογών και Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κατά περίπτωση, για έλεγχο και θεώρηση των αναγραφόμενων ορίων. Οι υπηρεσίες υποχρεούνται να επιστρέψουν το αντίγραφο του δασικού χάρτη ελεγμένο και θεωρημένο μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του. Σε περίπτωση παρέλευσης της προθεσμίας αυτής τεκμαίρεται ότι τα όρια οικισμών ή πολεοδομικών μελετών έχουν αποτυπωθεί σωστά.

Άρθρο 24

Οικισμοί στερούμενοι νόμιμης έγκρισης

1. Τα όρια των περιοχών που χαρακτηρίζονται στον υπό ανάρτηση δασικό χάρτη ως δασικές και συγχρόνως περιλαμβάνονται:

α. εντός οικισμών οι οποίοι δεν έχουν οριοθετηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων της 21.11-1.12.1979, της 2.3-13.3.1981, ή της 24.4-3.5.1985 αλλά σύμφωνα με άλλες διατάξεις, ή

β. εντός των ορίων σχεδίων πολεοδομικών μελετών και σχεδίων πόλεως που δεν έχουν εγκριθεί για οποιονδήποτε λόγο, επισημαίνονται με κίτρινο περίγραμμα και κίτρινη διαγράμμιση.

Για τις περιοχές αυτές, μετά την ανάρτηση του δασικού χάρτη, αναστέλλεται επί δύο (2) έτη, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η διαδικασία υποβολής αντιρρήσεων και η έκδοση ή η αναθεώρηση οικοδομικών αδειών. Η αναστολή μπορεί να παρατείνεται για ένα (1) ακόμη έτος με απόφαση του ίδιου Υπουργού, εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος.

2. Με μέριμνα του οικείου πρωτοβάθμιου Ο.Τ.Α. συντάσσεται το αργότερο εντός εννέα (9) μηνών από την τελευταία ανάρτηση του δασικού χάρτη πλήρης έκθεση για τις περιοχές της προηγούμενης παραγράφου, όπου καταγράφονται τεκμηριωμένα:

α. οι υφιστάμενες χρήσεις,

β. ο χρόνος μεταβολής της δασικής μορφής και

γ. αν η μεταβολή της δασικής μορφής επήλθε δυνάμει διοικητικών πράξεων που δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί. Ακριβή αντίγραφα των πράξεων αυτών ενσωματώνονται σε ειδικό παράρτημα της συντασσόμενης έκθεσης.

Κάθε αποδεικτικό, των ανωτέρω, στοιχείο υποβάλλεται από τους ενδιαφερόμενους στον οικείο πρωτοβάθμιο Ο.Τ.Α, το αργότερο μέσα σε τρεις (3) μήνες από την τελευταία ανάρτη-

ση του δασικού χάρτη, κατόπιν προσκλήσεως του Ο.Τ.Α. Η πρόσκληση αναρτάται στο οικείο δημοτικό κατάστημα, σε κεντρικό σημείο των τοπικών διαμερισμάτων, καθώς και στην ιστοσελίδα του οικείου Ο.Τ.Α. και δημοσιεύεται με μέριμνα και δαπάνη του σε μία τοπική εφημερίδα και μία εφημερίδα πανελληνίας κυκλοφορίας.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για την τεκμηρίωση της αιτίας μεταβολής της δασικής μορφής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

3. Η έκθεση του πρωτοβάθμιου Ο.Τ.Α. που συντάσσεται κατά την προηγούμενη παράγραφο, υποβάλλεται στα αρμόδια Δασαρχεία για τη διατύπωση γνώμης, ως προς το χρόνο και τα αίτια της μεταβολής της δασικής μορφής, και στη συνέχεια αποστέλλεται στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Η Γενική Διεύθυνση, αφού διατυπώσει τη δική της γνώμη για τη μεταβολή της δασικής μορφής, προωθεί το φάκελο στην Ειδική Γραμματεία Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία τον διαβιβάζει στο Κεντρικό Συμβούλιο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος του Υπουργείου, για να γνωμοδοτήσει αν συντρέχουν προϋποθέσεις πολεοδόμησης. Η γνώμη κάθε υπηρεσίας παρέχεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της έκθεσης του Ο.Τ.Α. σε αυτήν.

4.α. Μετά τη διατύπωση των γνώμων της προηγούμενης παραγράφου ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εξετάζει τα στοιχεία του φακέλου και κάθε άλλο σχετικό στοιχείο. Εφόσον ο δασικός χαρακτήρας της περιοχής έχει μεταβληθεί με πράξεις της Διοίκησης που δεν έχουν ακυρωθεί ή ανακληθεί και συντρέχουν προϋποθέσεις

για την πολεοδόμησή της, ο Υπουργός εκδίδει πράξη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως για την περαίωση της διαδικασίας κύρωσης του δασικού χάρτη, ως προς την περιοχή αυτή, και την έναρξη της διαδικασίας πολεοδόμησής της. Από την πολεοδόμηση εξαιρούνται τα τμήματα που διατηρούν το δασικό χαρακτήρα τους και παραμένουν εκτός σχεδίου, για τα οποία η αναστολή της παραγράφου 1 αίρεται αυτοδικαίως και εκδίδεται από τη Διεύθυνση Δασών πρόσκληση για την υποβολή αντιρρήσεων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 14 έως 19.

β. Η περιοχή που εξαιρείται από το δασικό χάρτη πολεοδομείται με προεδρικό διάταγμα, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με τη διαδικασία που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία ή, εφόσον πρόκειται για οικισμό κάτω των 2.000 κατοίκων, εκδίδεται πράξη οριοθέτησής του σύμφωνα με τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις. Κατά την πολεοδόμηση:

αα. τα εντός της πολεοδομούμενης περιοχής αδόμητα τμήματα, ανάλογα με το μέγεθός τους, χαρακτηρίζονται ως άλση και πάρκα, διεπόμενα από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας ή δομούνται με ειδικούς όρους και περιορισμούς δόμησης και

ββ. καθορίζονται αυστηροί όροι και περιορισμοί δόμησης των πολεοδομούμενων τμημάτων για την προστασία και την ανάδειξη της δασικής βλάστησης.

γ. Η αναστολή της παραγράφου 1 αίρεται αυτοδικαίως και στην περίπτωση που διαπιστώνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής το μη επιτρεπτό της μεταβολής του δασικού χαρακτήρα της περιοχής, οπότε η διαδικασία κύρωσης του δασικού χάρτη συνεχίζεται με πρόσκληση των ενδιαφερομένων από την αρμόδια Διεύθυνση Δασών για την υποβολή αντιρρήσεων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 14 έως 19.

5. Από την ανάρτηση του δασικού χάρτη η έκδοση οικοδομικών αδειών για την εκτέλεση

οποιοδήποτε έργου ή την ανέγερση ή επέκταση κατασκευής σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από αυτόν ως δασικές, επιτρέπεται μόνο σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, ύστερα από άδεια της αρμόδιας δασικής αρχής, ακόμα και στην περίπτωση που η περιοχή τελεί υπό διαδικασία πολεοδόμησης.

6. Μέχρι την ανάρτηση του αντίστοιχου δασικού χάρτη, η έκδοση νέων οικοδομικών αδειών ή αδειών επέκτασης σε εκτάσεις κείμενες εκτός σχεδίου ή εντός οικισμών που δεν έχουν οριοθετηθεί κατά τις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων της 21.11-1.12.1979, της 2.3-13.3.1981 ή της 24.4-3.5.1985 ή έχουν οριοθετηθεί σύμφωνα με άλλες διατάξεις ή με αποφάσεις που ακυρώθηκαν ή κρίθηκαν ανίσχυρες με δικαστικές αποφάσεις, επιτρέπεται μόνο αν βεβαιώνεται από το οικείο Δασαρχείο ότι ο χαρακτήρας τους δεν είναι δασικός. Δεν απαιτείται η παραπάνω βεβαίωση εάν πρόκειται για αναθεώρηση οικοδομικών αδειών με την οποία δεν επέρχεται αύξηση του όγκου ή της κάλυψης της υφιστάμενης οικοδομής ή για την έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας. Άδειες επέμβασης που χορηγούνται κατά τις διατάξεις των άρθρων 45 παράγραφος 1 και 58 παράγραφος 2 του ν. 998/1979 δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης αυτής.

Άρθρο 25 Λοιπές διατάξεις

1. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν. 998/1979 προστίθενται δύο εδάφια ως εξής:

«Επίσης, α) γνωμοδοτεί: αα) για θέματα κανονισμών, τεχνικών προδιαγραφών και διαγραμμάτων όλων των συντασσομένων δασοπονικών μελετών και μελετών δασοτεχνικών έργων και για την έγκριση γενικής φύσεως μελετών, ββ) για θέματα διαδικασιών εκτέλεσης έργων, όπως σχεδίων αναλύσεως τιμών, γενικών και συγγραφών υποχρεώσεων, και γγ) για γενικότερα θέματα προγραμματισμού στη

δασοπονία και την έγκριση των ετήσιων και πολυετών προγραμμάτων αυτής, β) διατυπώνει γνώμη επί των ερωτημάτων που υποβάλλονται από τις Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.) για την επίλυση τεχνικών ζητημάτων μείζονος σημασίας κατά τη διαδικασία της κύρωσης των δασικών χαρτών και γ) αποφασίζει: αα) στις περιπτώσεις αναπομπής υποθέσεως κατόπιν εκδόσεως ακυρωτικής δικαστικής αποφάσεως που αφορά την κύρωση δασικού χάρτη και ββ) για τον ειδικότερο χαρακτήρα, κατά τις παραγράφους 1, 2, 3, 4 και 5 του ν. 998/1979, των περιοχών που αποτυπώνονται σε δασικό χάρτη μέχρι την κατάρτιση και τήρηση Δασολογίου.»

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 9 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών συγκροτείται από: α) ένα μέλος του Ν.Σ.Κ. με βαθμό τουλάχιστον Παρέδρου που υπηρετεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, ως Πρόεδρος, με το νόμιμο αναπληρωτή του, β) τους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων Προστασίας Δασών, Δασικών Χαρτών, Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας, και Διαχείρισης Δασών, με τους νόμιμους αναπληρωτές τους, γ) έναν Καθηγητή Α.Ε.Ι. Δασολογικού Τμήματος της Γεωπονικής ή της Δασολογικής Σχολής και δ) έναν ειδικό επιστήμονα δασικού ινστιτούτου του Ε.Θ.Ι.Α.Γ.Ε., με τους αναπληρωτές τους.»

3. Η παράγραφος 4 του άρθρου 14 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι πράξεις του Δασάρχη και οι αποφάσεις των Επιτροπών που εκδίδονται κατά τις προηγούμενες παραγράφους, με τις οποίες περιοχές ή τμήματά τους χαρακτηρίζονται ως δάση ή δασικές εκτάσεις, λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη κατά την κατάρτιση του δασικού χάρτη και τη σύνταξη του δασολογίου της αντίστοιχης περιοχής.»

4. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 8 του ν. 3208/2003 προστίθεται περίπτωση κα' ως εξής:

«κα) Το ειδικό τέλος υποβολής αντιρρήσεων

κατά τη διαδικασία κύρωσης των δασικών χαρτών.».

5. Η περίπτωση ιγ' της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 3208/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιγ) Την κατάρτιση, ανάρτηση, τις διορθώσεις και συμπληρώσεις των δασικών χαρτών, την εξέταση των αντιρρήσεων από τις Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.) και την υποστήριξη του έργου τους, την κατάρτιση Δασολογίου και τη χρηματοδότηση της προμήθειας του αναγκαίου εξοπλισμού.».

6. Η ισχύς των παραγράφων 1, 4 και 5 του άρθρου 13 του ν. 3208/2003 αναστέλλεται για χρονικό διάστημα ενός έτους. Η αναστολή αφορά και εκκρεμείς διαδικασίες σε όποιο στάδιο και αν βρίσκονται.

7. Η παράγραφος 18 του άρθρου 28 του ν. 2664/1998 (ΦΕΚ 275 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«18. α. Μετά την ανάρτηση του δασικού χάρτη οι Επιτροπές Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979 καθίστανται αναρμόδιες για την εξέταση θεμάτων που ανάγονται στο χαρακτηρισμό εκτάσεων που εμπίπτουν στο χάρτη αυτόν. Αιτήσεις που έχουν υποβληθεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/1979 και δεν έχουν εξετασθεί μέχρι την ανάρτηση του δασικού χάρτη, καθώς και οι κατά την πιο πάνω διαδικασία υποθέσεις που εκκρεμούν στις Επιτροπές της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ίδιου νόμου, θεωρούνται ως αντιρρήσεις και παραπέμπονται προς εξέταση στην αρμόδια Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.).

β. Κατά την διαδικασία κατάρτισης, θεώρησης και κύρωσης του δασικού χάρτη λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη:

αα. οι τελεσίδικες ενώπιον της Διοικήσεως, κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/1979, πράξεις χαρακτηρισμού των Δασαρχών και οι αποφάσεις των Επιτροπών της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ίδιου νόμου, και

ββ. οι πράξεις κήρυξης εκτάσεων, σαφώς οριοθετημένων, ως αναδασωτέων, κατά τις διατάξεις των άρθρων 37 επ. του ν. 998/1979.».

8. Στην παράγραφο 24 του άρθρου μόνου του π.δ. 541/1978 μετά την εντός παρενθέσεως λέξη «εγκαταστάσεων», προστίθεται εδάφιο ως εξής: «και εκτέλεση εργασιών κατάρτισης, διόρθωσης και συμπλήρωσης των δασικών χαρτών, καταχώρισης και προετοιμασίας εξέτασης των αντιρρήσεων από τις Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.).».

9. Στην περίπτωση 24 της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α') οι λέξεις «κατάρτισης δασικών χαρτών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «κατάρτισης, συμπλήρωσης και διόρθωσης δασικών χαρτών».

10. Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 του ν. 3818/2010 (ΦΕΚ 17 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η εταιρεία «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» θέτει σε λειτουργία, υπό την εποπτεία του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδος, που συγκροτήθηκε με το ν. 1647/1986 (ΦΕΚ 141 Α'), σύστημα τηλεπισκοπικής περιοδικής χαρτογράφησης του Νομού Αττικής και ενημερώνει κάθε δύο (2) μήνες, και συγκεκριμένα μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε δεύτερου μήνα από την έναρξη της λειτουργίας του συστήματος, την Ειδική Υπηρεσία Κατεδαφίσεων του άρθρου 7 για κάθε νέο κτίσμα που εντοπίζεται σε γήπεδο κείμενο εκτός σχεδίου πόλεως και εκτός ορίων οριοθετημένου οικισμού, στις περιοχές του περιγράμματος της παραγράφου 1 του άρθρου 1, αναφέροντας υποχρεωτικά τις γεωγραφικές συντεταγμένες του κτίσματος. Στις περιοχές που χαρτογραφούνται περιοδικά, σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, εντάσσονται και οι περιοχές της ΒΑ Αττικής οι οποίες κηρύσσονται αναδασωτέες λόγω καταστροφής τους από πυρκαγιά κατά τη διάρκεια του έτους 2010.».

11. Μετά την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του ν. 3818/2010 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Το σύστημα τηλεπισκοπικής χαρτογρά-

φησης μπορεί να επεκτείνεται και σε άλλες περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας που πλήττονται από πυρκαγιές με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, στην οποία καθορίζονται τα εδαφικά όρια, η χρονική διάρκεια και η περιοδικότητα των χαρτογραφήσεων.».

12. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν. 3818/2010 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η κατάργηση αφορά και εκκρεμείς διαδικασίες για το χαρακτηρισμό μιας έκτασης ως δασικής ή μη, προς το σκοπό της επίλυσης του σχετικού ζητήματος σε όποιο στάδιο και αν βρίσκονται.».

Άρθρο 26

Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις

1. Το άρθρο 27 του ν. 2664/1998 καταργείται.

Όπου στις κείμενες διατάξεις γίνεται παραπομπή στο άρθρο αυτό, εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις των άρθρων 13 έως 22 του παρόντος κεφαλαίου.

2. Καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3, 4 και 6 του άρθρου 27Α του ν. 2664/1998.

3. Κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου καταργείται, με εξαίρεση τις διατάξεις του ν. 3028/2002.

4. Μετά την 1.1.2011 όπου στο νόμο αυτόν αναφέρεται:

α. τοπικό διαμέρισμα ή κοινότητα, ή δημοτικό διαμέρισμα σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α') νοείται τοπική ή δημοτική κοινότητα αντιστοίχως, και

β. Περιφέρεια και Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, σύμφωνα με το άρθρο 283 παρ. 3 του ν. 3852/2010 νοείται η Αποκεντρωμένη Διοίκη-

ση, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 του ίδιου νόμου νοείται ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αντιστοίχως.

5. Μέχρι την κατά το άρθρο 3 του ν. 3208/2003 κατάρτιση και τήρηση Δασολογίου ο, κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, ειδικότερος χαρακτηρισμός των περιλαμβανόμενων στον κυρωμένο δασικό χάρτη περιοχών είναι επιτρεπτός μόνο για την εξυπηρέτηση δημοσίου σκοπού εκ των αναφερομένων στα άρθρα 58 και 59 του ν. 998/1979. Αρμόδιο για το χαρακτηρισμό είναι στην περίπτωση αυτή το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών, το οποίο αποφαινεται μετά από γνώμη του οικείου Δασαρχείου και της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών.

6. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου καταλαμβάνουν κάθε εκκρεμή διαδικασία κύρωσης δασικών χαρτών, ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο βρίσκεται.

7. Μέχρι την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων και των υπουργικών αποφάσεων που προβλέπονται για την ρύθμιση ειδικών θεμάτων του παρόντος κεφαλαίου, εφαρμόζονται για τα θέματα αυτά οι υφιστάμενες κανονιστικές πράξεις, κατά το μέρος που δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

.....

Άρθρο 34

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

**Δικαίωμα ή μη άσκησης προσφυγής και υποβολής πρότασης διοικητικής επίλυσης της διαφοράς από πτωχό.
Εγκ. υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1126/6-9-2010/Υπ. Οικ.**

Σχετικά με το παραπάνω θέμα, σας γνωρίζουμε ότι εκδόθηκε η υπ' αριθμ. **302/2009 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους** (Ολομέλεια Διακοπών), με την οποία έγινε δεκτό:

α) Ομόφωνα, ότι μετά την κήρυξη της πτώχευσης δικαίωμα άσκησης προσφυγής και υποβολής πρότασης διοικητικής επίλυσης της διαφοράς (διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός) έχει μόνο ο σύνδικος της πτώχευσης.

β) Κατά πλειοψηφία, ότι σε περίπτωση κατεπίγοντος και αδράνειας του συνδίκου της πτώχευσης, ο πτωχός νομιμοποιείται, κατ' εξαίρεση, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας και των συμφερόντων του, ασκώντας προσφυγή κατά των πράξεων της φορολογικής αρχής ή υποβάλλοντας πρόταση διοικητικής επίλυσης της διαφοράς.

Την παραπάνω γνωμοδότηση, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών κατά τα ανωτέρω, σας κοινοποιούμε για ενημέρωσή σας.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΑΡΑΝΤΩΝΑΚΗΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 302/2009
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ολομέλεια Διακοπών
Συνεδρίαση της 22-7-2009**

Σύνθεση

Πρόεδρος: .....

Μέλη: .....

Εισηγητής: .....

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 1006925/1044/ΔΕ-Α' /18-1-2007 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων/Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων/Διεύθυνση Ελέγχου/Τμ. Α' του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Περίληψη: Ερωτάται αν ο πτωχός έχει δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής και υποβολής πρότασης διοικητικής επίλυσης της διαφοράς.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους - Ολομέλεια Διακοπών, γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ι. Εφαρμοστέες διατάξεις

α. Στο άρθρο 17 του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007, ΦΕΚ Α' 153) ορίζεται ότι: «1. Ο οφειλέτης από την κήρυξη της πτώχευσης στερείται αυτοδικαίως της διοίκησης (διαχείρισης και διάθεσης) της περιουσίας του (πτωχευτική απολλοτρίωση), την οποία ασκεί μόνος ο σύνδικος. Μετά την κήρυξη της πτώχευσης, πράξεις διαχείρισης ή διάθεσης στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας από τον οφειλέτη ή προς αυτόν, χωρίς τη σύμπραξη του συνδίκου, είναι ανενεργείς και απαγορεύεται να καταχωρηθούν σε δημόσια βιβλία οποιασδήποτε φύσεως, χωρίς τη γραπτή έγκριση του συνδίκου... 4. Ο οφειλέτης δεν νομιμοποιείται μετά την κήρυξη της πτώχευσης σε δίκες που αφορούν την πτωχευτική περιουσία. Μόνο σε περίπτωση κατεπίγοντος και αδράνειας του συνδίκου νομιμοποιείται, κατ' εξαίρεση, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας. Σε κάθε περίπτωση, ο οφειλέτης έχει το δικαίωμα να παρεμβαίνει προσθέτως στις δίκες που διεξάγει ο σύνδικος». Στο άρθρο 25 του ίδιου Κώδικα, που φέρει τον τίτλο «Αναστολή των ατομικών καταδιώξεων», ορίζεται ότι: «1. Με επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 26, από την κήρυξη της πτώχευσης αναστέλλονται αυτοδικαίως όλα τα ατομικά καταδιωκτικά μέτρα των πιστωτών κατά του οφειλέτη προς ικανοποίηση ή εκπλήρωση πτωχευτικών απαιτήσεών τους. Ιδίως απαγορεύεται η

έναρξη ή συνέχιση της αναγκαστικής εκτέλεσης, η άσκηση αναγνωριστικών ή καταψηφιστικών αγωγών, η συνέχιση των δικών επ' αυτών, η άσκηση ή εκδίκαση ένδικων μέσων, η έκδοση πράξεων διοικητικής ή φορολογικής φύσεως, ή η εκτέλεσή τους σε στοιχεία της πτωχευτικής περιουσίας. 2. Πράξεις κατά παράβαση της κατά την παράγραφο 1 αναστολής είναι απολύτως άκυρες». Στο άρθρο δε 182 του Π.Κ. ορίζεται ότι: «1. Ο παρών κώδικας εφαρμόζεται επί των διαδικασιών που αρχίζουν μετά την έναρξη ισχύος του. 2. Οι προϊσχύσασες διατάξεις εξακολουθούν να ισχύουν και να εφαρμόζονται επί των εκκρεμών διαδικασιών». Κατά δε το άρθρο: 180 «Ο παρών κώδικας αρχίζει να ισχύει από την 16η Σεπτεμβρίου 2007».

β. Στο άρθρο 2 του α.ν. 635/1937 ορίζεται ότι: «Από της πρωίας της ημέρας της επ' ακροατηρίω δημοσιεύσεως της αποφάσεως της κηρυττούσης την πτώχευσιν ο πτωχεύσας στερείται αυτοδικαίως της διοικήσεως της πτωχευτικής περιουσίας. 2. Εν τη πτωχευτική περιουσία δεν περιλαμβάνεται η μετά την κήρυξιν της πτωχεύσεως αποκτώμενη υπό του πτωχεύσαντος περιουσία. 3. Οι τόκοι και αι περιοδικά παροχαί, και εάν γεννώνται μετά την κήρυξιν της πτωχεύσεως εξ ενοχής προϋφισταμένης της κηρύξεως, θεωρούνται ως πτωχευτική περιουσία. 4. Από της εν τω εδαφίω 1 προθεσμίας είναι αυτοδικαίως άκυρος ως προς την ομάδα πάσα δικαιπραξία γενομένη υπό του πτωχεύσαντος ή προς τον πτωχεύσαντα και αφορώσα την πτωχευτικήν περιουσίαν».

Στο άρθρο 534 του Εμπορικού Νόμου ορίζεται ότι: «Από της κηρύξεως της πτωχεύσεως πάσα κατά του πτωχεύσαντος αγωγή αφορώσα την κινητήν ή ακίνητον αυτού περιουσίαν, παν μέτρον εκτελέσεως, είτε επί των κινητών, είτε επί των ακινήτων αυτού, εξακολουθούν ή επιχειρούνται κατά μόνων των συνδίκων. Δύνата όμως το δικαστήριο να δεχθεί κατά το δοκούν αυτώ την παρέμβασιν του πτωχεύσαντος».

Περαιτέρω, στο άρθρο 26 Κ.Φ.Δ., που φέρει τον τίτλο «ικανότητα του πτωχού», ορίζεται

ότι: «Ο πτωχός κατά τη διάρκεια της πτώχευσης, μπορεί να ασκήσει και ο ίδιος, ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, προσφυγή και τα ένδικα μέσα που συγχωρούνται κατά της σχετικής απόφασης, καθώς επίσης και να παρασταθεί σ' αυτά».

Στη διάταξη του άρθρου 24 του Κώδικα Διοικ. Δικονομίας, που φέρει τον τίτλο «Δικανική - Φυσικά πρόσωπα» ορίζεται ότι: «1. Ικανότητα να αποφασίζει για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων έχει το φυσικό πρόσωπο το οποίο:

α. έχει πλήρη δικαιπρακτική ικανότητα, ή
β. έχει περιορισμένη δικαιπρακτική ικανότητα, αλλά μόνο ως προς τις διαδικαστικές πράξεις που αφορούν τη ρύθμιση σχέσεων για τις οποίες θεωρείται ικανό... 3. Αν το πρόσωπο δεν έχει δικανική ικανότητα για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων αποφασίζει ο νόμιμος αντιπρόσωπός του. 4. Κατ' εξαίρεση, για να αποτραπεί τυχόν επικείμενος κίνδυνος, επιτρέπεται και σε μη ικανό πρόσωπο να αποφασίζει για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων ύστερα από άδεια του προέδρου του συμβουλίου, ή του δικαστή, που διευθύνει το δικαστήριο ενώπιον του οποίου πρόκειται να εισαχθεί ή εκκρεμεί η υπόθεση».

Στη διάταξη του άρθρου 64 παρ. 1, του ίδιου Κώδικα, ορίζεται ότι: «Προσφυγή μπορεί να ασκήσει εκείνος: α. ο οποίος έχει άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον, ή β. στον οποίο αναγνωρίζεται τέτοιο δικαίωμα από ειδική διάταξη νόμου».

γ. Στο άρθρο 70 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/94) ορίζονται τα εξής: «1. Ο υπόχρεος, σε βάρος του οποίου εκδόθηκε το φύλλο ελέγχου, μπορεί, να αμφισβητεί την ορθότητά του, να προτείνει τη διοικητική επίλυση της διαφοράς μεταξύ αυτού και του αρμόδιου προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. 2. Η πρόταση για διοικητική επίλυση της διαφοράς υποβάλλεται, προκειμένου για σχολάζουσα κληρονομία, από τον κηδεμόνα, για επιδικία από τον προσωρινό διαχειριστή, για μεσεγγύηση από το μεσεγγυούχο, για πτω-

χεύσαντα από το σύνδικο... Τα πρόσωπα, που, κατά το προηγούμενο εδάφιο, προτείνουν τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, υπογράφουν και την πράξη που ορίζεται στην παράγραφο 6 του άρθρου αυτού. 3. Η πρόταση υποβάλλεται στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που έχει εκδώσει το φύλλο ελέγχου, με το δικόγραφο της προσφυγής ή με ιδιαίτερη αίτηση που κατατίθεται μέσα στη νόμιμη προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής. Αυτός που υποβάλλει την αίτηση για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς υποχρεούται να προσκομίσει μέσα στην παραπάνω προθεσμία τα αποδεικτικά στοιχεία για την υποστήριξη της αίτησής του και να αναπτύξει τους ισχυρισμούς του. Στη δε διάταξη του άρθρου 1 του ν. δ. 4600/1966 ορίζεται ότι: «1. Δικαστικός συμβιβασμός κατά το παρόν νομοθετικό διάταγμα είναι δυνατός σε όσες περιπτώσεις επιτρέπεται και όπως προβλέπεται διοικητική επίλυση της διαφοράς».

δ. Τέλος, στο άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει». Στο άρθρο 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.), που κυρώθηκε με το ν.δ. 53 της 19/20-9-1974 (ΦΕΚ Α' 256) ορίζεται ότι: «Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσις του δικασθή δίκαιως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος, το οποίον θα αποφασίσει είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως, είτε επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως...».

II. Θέση γνωμοδότησης

α. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του ν. 3588/2007, κατ' αρχάς, συνάγεται ότι ο οφειλέτης από την κήρυξη της πτώχευσης στερείται αυτοδικαίως της διοίκησης (διαχείρισης και

διάθεσης) της περιουσίας του (πτωχευτική απαλλοτρίωση) την οποία ασκεί ο σύνδικος και ότι, ως προς τιθέμενο ερώτημα, ο νομοθέτης του νέου Πτωχευτικού Κώδικα προέκρινε τη λύση ότι μόνο ο σύνδικος νομιμοποιείται, μετά την κήρυξη της πτώχευσης, σε δίκες που αφορούν την πτωχευτική περιουσία. Μόνο σε περίπτωση κατεπίγοντος και αδράνειας του συνδίκου ο οφειλέτης νομιμοποιείται, κατ' εξαίρεση, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας. Σε κάθε δε περίπτωση, ο οφειλέτης έχει το δικαίωμα να παρεμβαίνει προσθέτως στις δίκες που διεξάγει ο σύνδικος (άρθρο 17). Συνεπώς, υπό την ισχύ του νέου Πτωχευτικού Κώδικα ο πτωχός οφειλέτης του Δημοσίου δεν έχει δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής κατά πράξεων της φορολογικής αρχής ούτε δικαίωμα υποβολής προτάσεως διοικητικής επιλύσεως της φορολογικής διαφοράς (διοικητικός συμβιβασμός, που προβλέπεται από τις επί μέρους διατάξεις των φορολογικών νόμων), άλλωστε, από την κήρυξη της πτωχεύσεως αναστέλλονται αυτοδικαίως όλα τα ατομικά καταδιωκτικά μέτρα των πιστωτών κατά του οφειλέτη προς ικανοποίηση ή εκπλήρωση πτωχευτικών απαιτήσεών τους, η έκδοση πράξεων διοικητικής ή φορολογικής φύσεως κ.λπ. Κατ' εξαίρεση δε σε περίπτωση κατεπίγοντος και αδράνειας του συνδίκου (σωρευτικά) ο πτωχός οφειλέτης νομιμοποιείται στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας και των συμφερόντων του (άρθρο 25). Όσον αφορά, όμως τις εκκρεμείς διαδικασίες, πριν από την έναρξη ισχύος του νέου Πτωχευτικού Κώδικα (16-9-2007), κατ' άρθρο 182 αυτού, οι προϊσχύσασες διατάξεις εξακολουθούν να ισχύουν και να εφαρμόζονται επ' αυτών.

Περαιτέρω, όσον αφορά τις εκκρεμείς διαδικασίες πριν από την έναρξη ισχύος του νέου Πτωχευτικού Κώδικα, από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας συνάγεται ότι το εν λόγω νομοθέτημα δεν περιλαμβάνει οιαδήποτε ρύθμιση, η οποία να απαγορεύει ή να επιτρέπει

στον πτωχεύσαντα να ασκεί επ' ονόματί του ένδικα βοηθήματα και μέσα και να παρίσταται σε αυτά, όπως προέβλεπε η προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 26 του Κ.Φ.Δ. Στην Εισηγητική Έκθεση, όμως, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, επί του άρθρου 240, οι προθέσεις του νομοθέτη έχουν καταγραφεί σαφώς ως ακολούθως: «... Ως προς τη δικανική ικανότητα του πτωχού, η Επιτροπή δεν υιοθέτησε ρύθμιση αντίστοιχη με εκείνη του άρθρου 26 του Κ.Φ.Δ. Προκρίθηκε δε η εκδοχή να σιωπήσει συναφώς ο Κώδικας, ώστε να έχουν, ως προς τη δικανική ικανότητα του πτωχού, εφαρμογή οι οικείες ειδικές διατάξεις του άρθρου 534 του Εμπορικού Νόμου». Συνεπώς, ο πτωχός, μετά την ισχύ του Κ.Δ.Δ., δεν κέκτηται τη νομιμοποίηση προς άσκηση προσφυγής κατά των εκδιδόμενων και αφορωσών την πτωχευτική περιουσία καταλογιστικών πράξεων. Τούτο δε διότι εφαρμόζεται πλέον η προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 534 ΕμπΝ, δυνάμει της οποίας μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως, μόνος νομιμοποιούμενος ενεργητικώς και παθητικώς στις σχετικές δίκες, είναι ο σύνδικος της πτωχεύσεως (βλ. 307/2001 Γνωμ. Ν.Σ.Κ. Τμ. Γ').

Περαιτέρω, η ανωτέρω παραδοχή ότι ο πτωχός, μετά την ισχύ του Κ.Δ.Δ., δεν κέκτηται τη νομιμοποίηση προς άσκηση προσφυγής κατά των εκδιδόμενων και αφορωσών την πτωχευτική περιουσία καταλογιστικών πράξεων, οδηγεί στην αυτονόητη παραδοχή ότι ο ίδιος δεν έχει τη δυνατότητα προς υποβολή προτάσεως διοικητικής επιλύσεως της διαφοράς. Άλλωστε, από τη διάταξη του άρθρου 70 παρ. 2 εδ. 1 του Κ.Φ.Ε. σαφώς συνάγεται ότι ο πτωχός δεν νομιμοποιείται να προβεί ιδίω ονόματι σε υποβολή προτάσεως προς διοικητική επίλυση της φορολογικής διαφοράς, ήτοι σε πρόταση για διοικητικό συμβιβασμό, που προβλέπεται από τις επί μέρους διατάξεις των φορολογικών νόμων ή σε πρόταση για δικαστικό συμβιβασμό, που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 1 του ν.δ. 4606/1966 (η τελευταία διάταξη διατηρήθηκε σε ισχύ με τη διάταξη του άρθρου 285 παρ. 2

του Κ.Δ.Δ.). Κατά τη διάταξη αυτή η πρόταση για διοικητική επίλυση της διαφοράς υποβάλλεται, προκειμένου για πτωχεύσαντα, μόνο από τον σύνδικο της πτωχεύσεως, (βλ. ομοίως, 307/2001 Γνωμ. Ν.Σ.Κ., Τμ. Γ').

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, κατά την ομόφωνη άποψη των μελών της Ολομέλειας Διακοπών του Ν.Σ.Κ., μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής και υποβολής προτάσεως διοικητικής επιλύσεως της διαφοράς (διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός) έχει μόνον ο σύνδικος της πτωχεύσεως.

6. Κατά την άποψη της πλειοψηφίας, η οποία απαρτίσθηκε από τους: ..., ..., ..., και τη γνώμη του Εισηγητή Π.Π., Παρέδρου Ν.Σ.Κ., οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, πρέπει να ερμηνευθούν εν όψει των διατάξεων του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος (δικαίωμα ακρόασης και διοικητική προστασία) και αυτών του άρθρου 6 της Ε.Σ.Δ.Α. (δικαίωμα δικαστικής προστασίας). Ειδικότερα, δύναται βασίμως να υποστηριχθεί ότι ο πτωχός, σε περίπτωση κατεπίγοντος και αδράνειας του συνδίκου της πτωχεύσεως, κατ' εξαίρεση, νομιμοποιείται, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας και των συμφερόντων του. Τυχόν δε αποστέρηση του πτωχού της ενεργητικής και παθητικής του νομιμοποίησης, επί των σχετιζομένων με την πτωχευτική περιουσία φορολογικών δικών και του δικαιωμάτος του να προβεί ιδίω ονόματι σε υποβολή προτάσεως προς διοικητική επίλυση της διαφοράς, σε περιπτώσεις κατεπίγουσες, κατά τις οποίες αδρανεί ο σύνδικος, μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα βλαπτικά για την πτωχευτική περιουσία και τα συμφέροντά του, τούτο δε προσκρούει στ άρθρο 20 παρ. 1 του Συντ. και στο άρθρο 6 της Ε.Σ.Δ.Α. (βλ. ΣτΕ 635/2002). Συνεπώς, σε περίπτωση κατεπίγοντος και αδράνειας του συνδίκου ο πτωχός νομιμοποιείται, κατ' εξαίρεση, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας, ασκώντας προσφυγή κατά

των πράξεων της φορολογικής αρχής ή υποβάλλοντας πρόταση διοικητικής επιλύσεως της διαφοράς (διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός). Υπέρ της απόψεως δε αυτής συνηγορεί και το γεγονός ότι την ίδια λύση προέκρινε και ο νομοθέτης του νέου Πτωχευτικού Κώδικα (άρθρο 17 παρ. 4), προφανώς για να αντιμετωπίσει τα σχετικά προβλήματα που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή των προγενέστερων διατάξεων, ιδίως σε περιπτώσεις αδράνειας του συνδίκου. Έρεισμα δε στην ως άνω άποψη παρέχει και η διάταξη του άρθρου 24 παρ. 4 του Κ.Δ.Δ., κατά την οποία, κατ' εξαίρεση, και προκειμένου να αποτραπεί τυχόν επικείμενος κίνδυνος, κατά την προβλεπόμενη διαδικασία, επιτρέπεται και σε μη ικανό πρόσωπο να αποφασίζει για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων.

γ. Κατά την άποψη όμως, της μειοψηφίας, η οποία απαρτίστηκε από τους: Ν. Κ., Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ., Β. Β., Α. Φ., Χ. Α., και Κ. Χ., Νομικούς Συμβούλους, από την ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων συνάγεται ότι, εκκρεμότητας της διαδικασίας της πτωχεύσεως, σε κάθε περίπτωση, δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής κατά πράξεων της φορολογικής αρχής και υποβολής σχετικής προτάσεως συμβιβαστικής επιλύσεως της διαφοράς, έχει μόνον ο σύνδικος της πτωχεύσεως, δεδομένου ότι ο πτωχός, μετά την ισχύ του Κ.Δ.Δ., στερείται της δυνατότητας να ασκεί ένδικα βοηθήματα και μέσα ιδίω ονόματι, ενώ από τη διάταξη του άρθρου 70 παρ. 2 του Κ.Φ.Ε. σαφώς συνάγεται ότι ο πτωχός δεν νομιμοποιείται να προβεί ιδίω ονόματι σε υποβολή προτάσεως προς διοικητική επίλυση της φορολογικής διαφοράς.

III. Κατόπιν των ανωτέρω, επί των τεθέντων ερωτημάτων, η Ολομέλεια Διακοπών του Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε:

α. Ομόφωνα μεν, ότι μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής και υποβολής προτάσεως διοικητικής επιλύσεως της διαφοράς (διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός) έχει μόνον ο σύνδικος της πτωχεύσεως.

β. Κατά πλειοψηφία, δε ότι σε περίπτωση κατεπίγοντος και αδράνειας του συνδίκου της πτωχεύσεως, ο πτωχός νομιμοποιείται, κατ' εξαίρεση, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας και των συμφερόντων του, ασκώντας προσφυγή κατά των πράξεων της φορολογικής αρχής ή υποβάλλοντας πρόταση διοικητικής επιλύσεως της διαφοράς.

Αθήνα 30-7-2009

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ.
Αλέξανδρος Τζεφεράκος
Ο Εισηγητής
Παναγιώτης Πανάγος
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Κοινοποίηση άρθρων του Ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄) Εγκ. υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1135/4-10-2010/Υπ. Οικ.

Σας κοινοποιούμε τα άρθρα 1 έως και 12, 15, 17, 18, 69 και 74 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄) και σας παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή τους:

Άρθρο 1

Κλίμακα φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών.

Μειώσεις φόρου

1. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.). Με τις νέες διατάξεις επέρχονται οι ακόλουθες μεταβολές: Κατ' αρχήν καθιερώνεται νέα και ενιαία φορολογική κλίμακα για όλα τα φυσικά πρόσωπα και ανεξάρτητα από την κατηγορία των εισοδημάτων που αποκτούν (μισθωτοί, συνταξιούχοι, έμποροι, ελεύθεροι επαγγελματίες, αγρότες).

Η κλίμακα αυτή, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου, έχει εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται, κατά περίπτωση, από

1/1/2010 και μετά. Ειδικότερα κατά την παρακράτηση του φόρου εισοδήματος, εφαρμόζεται από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και μετά, δηλαδή από 23/4/2010 και μετά (σχετ. και η Δ12Α/ΠΟΛ1060-18/5/2009 εγκύκλιος).

Η νέα φορολογική κλίμακα έχει ως εξής:

Κλίμακιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
12.000	0	0	12.000	0
4.000	18	720	16.000	720
6.000	24	1.440	22.000	2.160
4.000	26	1.040	26.000	3.200
6.000	32	1.920	32.000	5.120
8.000	36	2.880	40.000	8.000
20.000	38	7.600	60.000	15.600
40.000	40	16.000	100.000	31.600
Υπερβάλλον	45			

Το αφορολόγητο ποσό ορίζεται στα δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ για όλους τους φορολογουμένους.

Όμως, η **χορήγηση του αφορολόγητου αυτού ποσού συνδέεται άμεσα με τις δαπάνες που πραγματοποιεί ο φορολογούμενος**. Δηλαδή τυγχάνει του αφορολόγητου ποσού των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ, εφόσον προσκομίσει τα νόμιμα στοιχεία, όπως αυτά ορίζονται από τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων & Στοιχείων (Κ.Β.Σ.), για δαπάνες που **πραγματοποιήσε στην Ελλάδα**, για την αγορά αγαθών και λήψη υπηρεσιών. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται και τα ειδικά στοιχεία που εκδίδουν οι επιχειρήσεις λόγω των συγκεκριμένων υπηρεσιών που παρέχουν (π.χ. αποδείξεις των Ε.Λ.Τ.Α., εταιριών Courier, πινακίδια χρηματιστηριακών εταιριών για την αμοιβή των παρεχόμενων υπηρεσιών μόνο, κ.λπ.). Αντίθετα, δεν εκπίπτει το κόστος αγοράς κρατικών λαχείων, τα ποσά που καταβάλλονται για τη συμμετοχή σε τυχερά παιχνίδια (π.χ. ΚΙΝΟ, ΣΤΟΙΧΗΜΑ, κ.λπ.) και η δαπάνη εισόδου σε ΚΑΖΙΝΟ, καθόσον στις πιο πάνω περιπτώσεις δεν πραγματοποιείται αγορά αγαθών ή παροχή υπηρεσιών

όπως επιβάλλει ο νόμος, αλλά οι εν λόγω δαπάνες αφορούν το κόστος ή την προϋπόθεση συμμετοχής σε τυχερά παιχνίδια. Το ελάχιστο ύψος των ετήσιων δαπανών πρέπει να ανέρχεται στο δέκα τοις εκατό (10%) του ατομικού εισοδήματός του το οποίο φορολογείται με τις

γενικές διατάξεις αν αυτό είναι μέχρι δώδεκα χιλιάδες (12.000) και αν είναι μεγαλύτερο από δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, στο τριάντα τοις εκατό (30%) για το τμήμα αυτού πάνω από τα δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ.

Διευκρινίζεται ότι η προσαύξηση του αφορολόγητου ποσού του υπόχρεου λόγω των τέκνων που τον βαρύνουν δε συνδέεται με προσκόμιση αποδείξεων δαπανών.

Για ατομικό εισόδημα μέχρι έξι χιλιάδες ευρώ (6.000) δεν απαιτείται η προσκόμιση αποδείξεων δαπανών.

Όταν οι δαπάνες είναι περισσότερες από τις απαιτούμενες και μέχρι δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ατομικά ή τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ για οικογένεια, ο φορολογούμενος δικαιούται και μείωση φόρου ίση με το δέκα τοις εκατό (10%) της διαφοράς μεταξύ των δηλούμενων και των απαιτούμενων δαπανών. Όταν οι δαπάνες είναι λιγότερες από τις απαιτούμενες, ο φορολογούμενος επιβαρύνεται με ποσοστό φόρου ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) του ποσού των δαπανών που υπολείπεται.

Παρατίθεται πίνακας με το ελάχιστο ύψος των απαιτούμενων δαπανών για εισόδημα μέ-

ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΔΑΠΑΝΕΣ	ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΔΑΠΑΝΕΣ
6.000	0	28.000	6.000
7.000	700	29.000	6.300
8.000	800	30.000	6.600
9.000	900	31.000	6.900
10.000	1000	32.000	7.200
11.000	1100	33.000	7.500
12.000	1200	34.000	7.800
13.000	1500	35.000	8.100
14.000	1800	36.000	8.400
15.000	2100	37.000	8.700
16.000	2400	38.000	9.000
17.000	2700	39.000	9.300
18.000	3000	40.000	9.600
19.000	3300	41.000	9.900
20.000	3600	42.000	10.200
21.000	3900	43.000	10.500
22.000	4200	44.000	10.800
23.000	4500	45.000	11.100
24.000	4800	46.000	11.400
25.000	5100	47.000	11.700
26.000	5400	48.000	12.000
27.000	5700		

χρι σαράντα οχτώ χιλιάδες ευρώ (48.000).

Για ατομικό εισόδημα άνω των σαράντα οχτώ χιλιάδων (48.000) ευρώ, οι απαιτούμενες δαπάνες είναι δώδεκα χιλιάδες ευρώ (12.000) και οι δηλούμενες δεν μπορεί να υπερβαίνουν τις δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (15.000) ατομικά ή τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) για οικογένεια.

Διευκρινίζεται ότι στη διαμόρφωση του αφορολόγητου ποσού της κλίμακας περιλαμβάνονται και οι πάσης φύσεως δαπάνες αγοράς υλικών και παροχής υπηρεσιών των κοινόχρηστων χώρων εκτός από τις δαπάνες εξόφλησης των λογαριασμών ύδρευσης, αποχέτευσης και ηλεκτροδότησης αυτών μετά τον επιμερισμό τους στους ενοίκους ή στους ιδιοκτήτες των οριζόντιων ιδιοκτησιών.

Στις περιπτώσεις αυτές θα ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Ο διαχειριστής της πολυκατοικίας θα εκδίδει και θα χορηγεί σε κάθε συνιδιοκτήτη ή ενοικιαστή κατά περίπτωση (ανάλογα με το ποιόν βα-

ρύνει η δαπάνη αυτή), **συγκεντρωτική κατάσταση των ετήσιων δαπανών της πολυκατοικίας**, στην οποία θα εμφανίζεται το ποσό των κοινόχρηστων δαπανών που λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη του αφορολογήτου ποσού.

Από την κατάσταση αυτή θα προκύπτει αναλυτικά το είδος της δαπάνης, ο αριθμός του τιμολογίου ή της απόδειξης λιανικής πώλησης, του τιμολογίου ή της απόδειξης παροχής υπηρεσιών, το ποσό της δαπάνης, καθώς και η κατανομή του συνόλου των δαπανών αυτών στον κάθε συνιδιοκτήτη ή ένοικο κατά περίπτωση, ανάλογα με το ποσοστό συνιδιοκτησίας κάθε οριζόντιας ιδιοκτησίας στους κοινόχρηστους χώρους. Αντίγραφο της συγκεντρωτικής κατάστασης θα συνυποβάλλεται από κάθε συνιδιοκτήτη ή ένοικο, κατά περίπτωση, μαζί με τις λοιπές αποδείξεις δαπανών και το αναγραφόμενο ποσοστό δαπάνης θα συναθροίζεται με τις λοιπές δαπάνες που καλύπτουν το αφορολόγητο ποσό. Τα πρωτότυπα των δικαιολογητι-

κών στοιχείων των κοινόχρηστων δαπανών θα διαφυλάσσονται από το διαχειριστή της πολυκατοικίας.

Στις δαπάνες για την κάλυψη του αφορολογήτου ποσού συμπεριλαμβάνεται και η δαπάνη για παροχή υπηρεσιών από συμβολαιογράφο για σύνταξη συμβολαίου απόκτησης ακινήτου, εφόσον βέβαια η δαπάνη αυτή δεν εμπίπτει στις αντικειμενικές δαπάνες του άρθρου 17 του ΚΦΕ (π.χ. γονική παροχή ή δωρεά). Όταν στις περιπτώσεις αυτές η αμοιβή του συμβολαιογράφου αναγράφεται στο συμβόλαιο, τότε για την απόδειξη της πραγματοποίησης αυτής της δαπάνης επισυνάπτονται από τον φορολογούμενο φωτοτυπίες των σελίδων του συμβολαίου από τις οποίες προκύπτει η δαπάνη.

Το ποσό των δαπανών μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματός τους που δηλώνεται με την αρχική δήλωσή τους και φορολογείται με τις γενικές διατάξεις. Επιπλέον προβλέπεται και μεταφορά ποσού δαπανών από τον έναν σύζυγο στον άλλον, εφόσον έχει καλύψει το αφορολόγητο ποσό του.

Εξαιρούνται και δε λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, οι δαπάνες για ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτρισμό, τηλεπικοινωνίες γενικά, για εισιτήρια σε κάθε είδους μεταφορικό μέσο και όσες δαπάνες με βάση άλλες φορολογικές διατάξεις λαμβάνονται υπόψη για φορολογικές ελαφρύνσεις.

Επομένως δε λαμβάνονται υπόψη:

α) οι δαπάνες του άρθρου 17 του ΚΦΕ όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με τις διατάξεις του άρθρου 3 του κοινοποιούμενου νόμου. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις δαπάνες για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτου, πλοίων αναψυχής, αυτοκινήτων, δίτροχων κ.λπ. οχημάτων, για ανέγερση ακινήτου, για τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων ή πιστώσεων κ.λπ.

β) οι δαπάνες του άρθρου 8 του ΚΦΕ, οι οποίες αφαιρούνται από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου, δηλαδή οι δαπάνες για ασφάλιση ζωής ή θανάτου, οι εισφορές που καταβάλλονται στα ταμεία ασφάλισης του φορολογού-

μενου, οι τόκοι στεγαστικών δανείων για πρώτη κατοικία, τα έξοδα ιατρικής περίθαλψης κ.λπ.

γ) οι δαπάνες της παρ. 3 του άρθρου 9 του ΚΦΕ, ποσοστό των οποίων μειώνει το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα, δηλαδή τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης, οι δαπάνες για ενοίκιο κύριας κατοικίας, για παράδοση κατ' οίκον μαθημάτων ή για φροντιστήρια, για τόκους στεγαστικών δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας, για δικηγόρους λόγω παροχής νομικών υπηρεσιών κ.λπ.

δ) Για τις δαπάνες της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του ΚΦΕ, ποσοστό των οποίων εκπίπτει από το ακαθάριστο εισόδημα των ακινήτων, δηλαδή για ασφάλιστρα πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, για δικαστικές δαπάνες και για αμοιβή δικηγόρων για δίκες μισθωτικών διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' ορόφους.

Οι φορολογούμενοι υποβάλλουν τις αποδείξεις δαπανών σε ειδική ηλεκτρονική φόρμα ή σε κλειστό φάκελο στην αρμόδια για τη φορολογία του εισοδήματός τους ΔΟΥ, στον οποίο θα αναγράφονται:

- α. Το ονοματεπώνυμο, και ο ΑΦΜ του υπόχρεου
- β. ο αριθμός των αποδείξεων και
- γ. το συνολικό ποσό αυτών

Ο φάκελος θα παραμένει κλειστός στη ΔΟΥ μέχρι την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων. Μετά την ολοκλήρωση της υποβολής των δηλώσεων θα ανοιχθούν και θα πραγματοποιηθεί δειγματοληπτικός έλεγχος με οδηγίες της Διοίκησης που θα δοθούν στο χρόνο εκείνο.

Για την αναγνώριση των αποδείξεων από τη Φορολογική Αρχή απαιτείται να διακρίνεται η επωνυμία της εκδότριας επιχείρησης, ο ΑΦΜ αυτής, η ημερομηνία έκδοσης και το τελικό ποσό. Σε περίπτωση κατά την οποία η απόδειξη δεν είναι τυπωμένη με έντονα στοιχεία και πιθανολογείται η πλήρης εξαφάνισή τους ο φορολογούμενος πρέπει να επαναλάβει τα προαναφερθέντα στοιχεία (επωνυμία της επιχείρη-

σης, ΑΦΜ, ημερομηνία και ποσά), ούτως ώστε να καθίσταται στη συνέχεια εφικτός ο έλεγχός τους από τη Φορολογούσα Αρχή.

Για πληρέστερη κατανόηση του υπολογισμού των δαπανών παραθέτουμε τα ακόλουθα παραδείγματα:

1° ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ετήσιο δηλούμενο εισόδημα:

Υπόχρεου:	25.500 ευρώ
Συζύγου:	6.000 ευρώ
Οικογενειακό:	31.500 ευρώ

Δηλούμενο ποσό αποδείξεων: 5.250 ευρώ

Απαιτούμενο ποσό αποδείξεων:

Υπόχρεου: $(12.000 \times 10\%) + (13.500 \times 30\%) = 1.200 + 4050 = 5.250$ ευρώ
 Συζύγου: Δεν απαιτούνται λόγω ποσού εισοδήματος.

Στο παράδειγμα αυτό η σύζυγος, λόγω ποσού εισοδήματος, δεν έχει υποχρέωση να προσκομίσει αποδείξεις και οι προσκομιζόμενες αποδείξεις των 5.250 ευρώ χρησιμοποιούνται όλες από τον υπόχρεο, ο οποίος δικαιούται το αφορολόγητο ποσό των 12.000 ευρώ.

Αφορολόγητο ποσό φορολογουμένου: (12.000) ευρώ
 » » συζύγου: (6.000) ευρώ

2° ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ετήσιο δηλούμενο εισόδημα:

Υπόχρεου:	28.300 ευρώ
Συζύγου:	16.800 ευρώ
Οικογενειακό:	45.100 ευρώ

Δηλούμενο ποσό αποδείξεων: (5.500) ευρώ

Απαιτούμενο ποσό αποδείξεων:

Υπόχρεου: $(12.000 \times 10\%) + (16.300 \times 30\%) = 1.200 + 4890 = 6.090$ €
 Συζύγου: $(12.000 \times 10\%) + (4.800 \times 30\%) = 1.200 + 1.440 = 2.640$ €
 Συνολικό ποσό: 8.730 €

Επιμερισμός ποσού δηλούμενων αποδείξεων:

Υπόχρεου: $5.500 \times (28.300 / 45.100) = 3.451,22$ €
 Συζύγου: $5.500 \times (16.800 / 45.100) = 2.048,78$ €

Επιβάρυνση φόρου:

Υπόχρεου: $6.090 - 3.451,22 = 2638,78 \times 10\% = 263,88$ €
 Συζύγου: $2.640 - 2.048,78 = 591,22 \times 10\% = 59,12$ €

Συνολική 323 €

Αφορολόγητο ποσό φορολογουμένου: (12.000) ευρώ
 » » συζύγου: (12.000) ευρώ

3° ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ετήσιο δηλούμενο εισόδημα:

Υπόχρεου:	15.000 ευρώ
Συζύγου:	25.000 ευρώ
Οικογενειακό:	40.000 ευρώ

Δηλούμενο ποσό αποδείξεων: (10.000) ευρώ

Απαιτούμενο ποσό αποδείξεων:

Υπόχρεου: $(12.000 \times 10\%) + (3.000 \times 30\%) = 1.200 + 900 = 2.100$ €
 Συζύγου: $(12.000 \times 10\%) + (13.000 \times 30\%) = 1.200 + 3.900 = 5.100$ €
 Συνολικό ποσό αποδείξεων: 7.200 €

Επιμερισμός ποσού δηλούμενων αποδείξεων:

Υπόχρεου: $10.000 \times (15.000 / 40.000) = 3.750$ €
 Συζύγου: $10.000 \times (25.000 / 40.000) = 6.250$ €

Ωφέλεια φόρου:

Υπόχρεου: $3.750 - 2.100 = 1.650 \times 10\% = (165)$ ευρώ (+)
 Συζύγου: $6.250 - 5.100 = 1.150 \times 10\% = (115)$ ευρώ (+)
 Αφορολόγητο ποσό φορολογουμένου: 12.000 ευρώ
 » » συζύγου 12.000 ευρώ

4° ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ετήσιο δηλούμενο εισόδημα:

Υπόχρεου:	35.000 ευρώ
Συζύγου:	70.000 ευρώ
Οικογενειακό:	105.000 ευρώ

Δηλούμενο ποσό αποδείξεων: (40.000) ευρώ

Απαιτούμενο ποσό αποδείξεων:

Υπόχρεου: $(12.000 \times 10\%) + (23.000 \times 30\%) = 1.200 + 6.900 = 8.100$ €
 Συζύγου: $(12.000 \times 10\%) + (36.000 \times 30\%) = 1.200 + 10.800 = 12.000$ €
 Συνολικό ποσό αποδείξεων: 20.100 €

1ος Επιμερισμός ποσού δηλούμενων αποδείξεων:

Υπόχρεου: $40.000 \times (35.000 / 105.000) = 13.333$ €
 Συζύγου: $40.000 \times (70.000 / 105.000) = 26.667$ €

2ος Επιμερισμός ποσού δηλούμενων αποδείξεων:

*(μετά τον επιμερισμό του ποσού των 40.000 ευρώ στις 30.000 ευρώ)

Υπόχρεου: $30.000 \times (35.000 / 105.000) = 10.000$ €
 Συζύγου: $30.000 \times (70.000 / 105.000) = 20.000$ €

Ωφέλεια φόρου:

Υπόχρεου: $10.000 - 8.100 = 1.900 \times 10\% = (190)$ ευρώ (+)
 Συζύγου: $20.000 - 12.000 = 8.000 \times 10\% = (800)$ ευρώ (+)
 Αφορολόγητο ποσό φορολογουμένου: 12.000 ευρώ
 » » συζύγου 12.000 ευρώ

Κατά ρητή διάταξη του νόμου οι πιο κάτω αναφερόμενοι δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό, χωρίς να προσκομίσουν αποδείξεις:

α) οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή και τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του Κ.Φ.Ε. Πρόκειται για τους υπαλλήλους του

Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και των στρατιωτικών, που υπηρετούν στην αλλοδαπή, καθώς και των υπαλλήλων του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, των υπαλλήλων του Εθνικού Οργανισμού Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και των υπαλλήλων της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών, που υπηρετούν στα οικεία αντιπροσωπευτικά γραφεία τους στις Βρυξέλλες.

β) όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας,

γ) οι φυλακισμένοι και

δ) οι κάτοικοι κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους.

Επισημαίνεται ότι οι λοιποί κάτοικοι εξωτερικού που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα δεν προσκομίζουν αποδείξεις δαπανών, δεδομένου ότι δεν δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό της φορολογικής κλίμακας.

2. Με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ΚΦΕ. Με τις νέες διατάξεις προβλέπεται **αύξηση του αφορολόγητου ποσού που δικαιούται ο φορολογούμενος λόγω των τέκνων** που τον βαρύνουν, ως εξής: Κατά χίλια πεντακόσια ευρώ (1.500) αν βαρύνεται με ένα τέκνο, κατά τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000) αν έχει δύο τέκνα, κατά έντεκα χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (11.500) αν έχει τρία τέκνα και κατά δύο χιλιάδες ευρώ (2.000) για κάθε τέκνο πάνω από τα τρία. Επομένως το συνολικό αφορολόγητο ποσό για φορολογούμενο που τον βαρύνει ένα τέκνο είναι δεκατρείς χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (13.500), αν τον βαρύνουν δύο τέκνα είναι δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (15.000), αν τον βαρύνουν τρία τέκνα είναι είκοσι τρεις χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (23.500), αν τον βαρύνουν τέσσερα τέκνα είκοσιπέντε χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (25.500) κ.ο.κ.

Με την περίπτωση β' της ίδιας παραγράφου γίνεται νομοτεχνική τακτοποίηση και το αφορολόγητο ποσό λόγω τέκνων που προσαυξάνει το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της φορολογικής κλίμακας μειώνει το ποσό του δεύτερου φορολογικού κλιμακίου και αν αυτό δεν επαρκεί του τρίτου κλιμακίου και όποιου επόμενου κλιμακίου απαιτείται.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 92, για εισοδήματα που αποκτώνται από 1 Ιανουαρίου 2010 και μετά.

3. Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, προβλέπεται μείωση φόρου κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) του ποσού της ετήσιας δαπάνης που καταβάλλει ο φορολογούμενος **για ασφάλιστρα ασφαλίσεων ζωής, θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας**, για την ασφάλιση του ίδιου, της συζύγου του και των τέκνων που τους βαρύνουν. Τη μείωση αυτή δικαιούται και ο διαζευγμένος γονέας για ασφάλιστρα που καταβάλλει για ασφάλιση των τέκνων του, τα οποία δεν τον βαρύνουν για το λόγο ότι δεν συγκατοικούν μαζί του, αλλά συγκατοικούν με τον άλλο γονέα τον οποίο και βαρύνουν. Το ποσό των ασφαλιστρών στο οποίο υπολογίζεται η μείωση είκοσι τοις εκατό (20%) δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο των χιλίων διακοσίων ευρώ (1.200) για τον άγαμο και των δύο χιλιάδων τετρακοσίων ευρώ (2.400) για την οικογένεια, δηλαδή τους συζύγους, άσχετα αν ο κάθε σύζυγος ασφαρίζεται μόνος του ή ο ένας ασφαρίζει τον άλλον ή αν ασφαρίζουν τα τέκνα τους που τους βαρύνουν. Το ποσό αυτό των ασφαλιστρών υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους και επιμερίζεται μεταξύ τους ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως δηλώθηκε με την αρχική δήλωσή τους. Προϋπόθεση για τη διενέργεια της μείωσης αυτής είναι το ποσό των ασφαλιστρών να έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση του φορολογουμένου. Οι διατάξεις αυτές ισχύουν για δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1.1.2010 και μετά.

Επισημαίνεται ότι, με τις αντικατασταθείσες διατάξεις προβλεπόταν μείωση του φόρου κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) του ποσού των τόκων στεγαστικών δανείων που είχαν συναφθεί κατά τα έτη 2009 και 2010 για απόκτηση οποιασδήποτε κατοικίας μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200 τ.μ.). Συνεπώς οι τόκοι αυτών των δανείων που καταβάλλονται από το 2010 αναγνωρίζονται με το γενικό κανόνα της έκπτωσης των τόκων για πρώτη κατοικία μέχρι 120 τ.μ. κ.λπ.

Τέλος, εξακολουθεί να ισχύει η έκπτωση των τόκων των στεγαστικών δανείων που λαμβάνονται με σκοπό την αγορά α' κατοικίας καθώς και την αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων, είτε από το εισόδημα είτε από το φόρο ως ποσοστό, ανάλογα με την ημερομηνία σύναψής τους, όπως σαφώς ορίζεται στις διατάξεις της περ. ε' του άρθρου 8 και της περ. γ' του άρθρου 9 του ΚΦΕ.

4. Με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού προστέθηκαν στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ΚΦΕ, περιπτώσεις ζ', η' και θ' με βάση τις οποίες, οι δαπάνες που αφορούν στις **χρηματικές δωρεές και χορηγίες, στην παροχή υπηρεσιών από δικηγόρο καθώς και στην αλλαγή εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο κ.λπ.**, δεν αφαιρούνται πλέον από το εισόδημα (καταργήθηκε η έκπτωση από το εισόδημα με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, από 1/1/2010 για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται από την ημερομηνία αυτή και μετά), αλλά μειώνουν το ποσό του φόρου εισοδήματος που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) οι δύο πρώτες και κατά δέκα τοις εκατό (10%) η τρίτη.

Ειδικότερα, στη μείωση του φόρου λόγω δωρεών και χορηγιών δεν περιλαμβάνονται οι δωρεές σε αθλητικά σωματεία. Ακόμη, το συνολικό ετήσιο ποσό των δωρεών και χορηγιών στο οποίο υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί

να είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού εισοδήματος του φορολογουμένου που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις.

Επίσης, το συνολικό ποσό των αμοιβών σε δικηγόρους δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του εισοδήματος που είτε δηλώνεται είτε προκύπτει με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες.

Όσον αφορά τη μείωση φόρου λόγω της δαπάνης αλλαγής εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο κ.λπ., με τη νέα διάταξη διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής της υφιστάμενης ρύθμισης. Δηλαδή με τη νέα διάταξη προβλέπεται μείωση φόρου δέκα τοις εκατό (10%), και μέχρι του ποσού των έξι χιλιάδων ευρώ (6.000), της δαπάνης που καταβάλλεται για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου, οι οποίες θα προκύψουν μετά από ενεργειακή επιθεώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3661/2008 και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού και αφορούν:

α) Την αντικατάσταση του λέβητα πετρελαίου για την εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή για νέα εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή συστήματος που κάνει χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και για παρεμβάσεις στο υφιστάμενο σύστημα που αφορούν σε σύστημα αντιστάθμισης στον καυστήρα/λέβητα σε συνδυασμό με αυτονομία θέρμανσης και μόνωση σωληνώσεων,

β) Την αλλαγή εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο ή για νέα εγκατάσταση φυσικού αερίου,

γ) Την αγορά και εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών και για την εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού με χρήση ηλιακής ενέργειας,

δ) Την αγορά και εγκατάσταση αποκεντρωμένων συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζονται σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (φωτοβολταϊκά, μικρές ανεμο-

γεννήτριες) και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και ψύξης - θέρμανσης με χρήση φυσικού αερίου ή ανανεώσιμων πηγών,

ε) Τη θερμομόνωση σε υφιστάμενα κτίρια με τοποθέτηση διπλών θερμομονωτικών υαλοπινάκων και θερμομονωτικών πλαισίων/κουφωμάτων (συμπεριλαμβάνονται εξωτερικά καλύμματα, παντζούρια και ρολά) και τοποθέτηση θερμομόνωσης στο κέλυφος ή / και στην οροφή (δώμα ή στέγη) και

στ) Τη δαπάνη για διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από αρμόδιο επιθεωρητή.

Οι πιο πάνω επιλέξιμες παρεμβάσεις περιλαμβάνουν αυτές που υπήρχαν στην υφιστάμενη ρύθμιση και προστέθηκαν νέες βάσει του προγράμματος «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ» (εκτός από εγκατάσταση νέου συστήματος καυστήρα / λέβητα υψηλής απόδοσης πετρελαίου, καθώς αυτή είναι εκτός της φιλοσοφίας της υφιστάμενης ρύθμισης).

Οι επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνουν, στην περίπτωση των διαμερισμάτων πολυκατοικίας, τόσο τις δαπάνες σε επίπεδο διαμερίσματος όσο και τις κοινές δαπάνες της πολυκατοικίας επιμερισμένες βάσει των χιλιοστών ιδιοκτησίας.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την παραγρ. 6 του άρθρου αυτού για δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1/1/2010 και μετά.

5. Με διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού, γίνεται νομοτεχνική τακτοποίηση της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. λόγω της προσθήκης των περιπτώσεων δ', ζ', η' και θ' στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού.

6. Με την παράγραφο 8, τροποποιήθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 118 του ΚΦΕ. Με βάση την τροποποίηση αυτή, τα φυσικά πρόσωπα που κατοικούν μόνιμα σε νησιά με πληθυσμό κάτω των τριών χιλιάδων εκατό κατοίκων (3.100), δικαιούνται το αυξημένο κατά 50% αφορολόγητο ποσό, χωρίς να απαιτείται προσκόμιση επιπλέον αποδείξεων δαπανών για την κάλυψη αυτής της προσαύξησης.

7. Με τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου αυτού, γίνεται νομοτεχνική τακτοποίη-

ση δηλαδή όπου στις διατάξεις του ΚΦΕ αναγράφεται κλίμακα (α') ή (β') νοείται η κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, όπως θεσπίζεται με το νόμο αυτό.

8. Με τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου αυτού, αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του ΚΦΕ και προβλέπεται η μείωση του φόρου, για τη διατροφή που καταβάλλει ο ένας σύζυγος στον άλλον δεν μπορεί να υπερβεί τα τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000).

Με βάση την παράγραφο 11 του άρθρου αυτού, τα ανωτέρω ισχύουν από το οικονομικό έτος 2011 και μετά.

Άρθρο 2

Εκπτώσεις από το εισόδημα

1. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, καταργήθηκαν οι περιπτώσεις α', γ', δ', ζ', η' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ΚΦΕ, σχετικά με την έκπτωση από το εισόδημα του φορολογουμένου των ασφαλιστρών ζωής, του μισθώματος κύριας κατοικίας λόγω μετεγκατάστασης στην περιφέρεια ή λόγω μετάθεσης υπαλλήλου, των δωρεών και χορηγιών, της δαπάνης αλλαγής εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο κ.λπ., της δαπάνης παροχής υπηρεσιών και των αμοιβών δικηγόρων.

2. Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού έγινε νομοτεχνική τακτοποίηση της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του ΚΦΕ λόγω της κατάργησης των περιπτώσεων α', γ', δ', ζ', η' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ΚΦΕ.

3. Με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού προστέθηκε παράγραφος 7 στο άρθρο 8 του ΚΦΕ με βάση την οποία, οι κάτοικοι των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αποκτούν στην Ελλάδα εισόδημα μεγαλύτερο από το ποσοστό ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους, δικαιούνται να εκπίπτουν από το εισόδημά τους τις δαπάνες που

αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 8 του ΚΦΕ.

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 92 του ν. 3842/2010, για δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1 Ιανουαρίου 2010 και μετά.

Άρθρο 3

Προσδιορισμός εισοδήματος με βάση αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες

1. Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, αντικαταστάθηκε ο τίτλος του άρθρου 15 του ΚΦΕ επειδή οι δαπάνες διαβίωσης των φορολογουμένων προσδιορίζονται πλέον με αντικειμενικά δεδομένα και όχι με τεκμαρτό τρόπο.

2. Με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, αντικαταστάθηκε το άρθρο 16 του ΚΦΕ. Με βάση τις νέες αυτές διατάξεις το εισόδημα προσδιορίζεται αντικειμενικά με βάση τη συνολική ετήσια δαπάνη του φορολογούμενου, της συζύγου του και των προσώπων που συνοικούν και τον βαρύνουν. Για την εφαρμογή των ανωτέρω λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες αντικειμενικές δαπάνες:

Ιδιοκατοικούμενες ή μισθωμένες ή δωρεάν παραχωρηθείσες κύριες και δευτερεύουσες κατοικίες.

Ειδικότερα, με την περίπτ. α' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 ορίζεται ότι η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για **κύρια κατοικία** υπολογίζεται κλιμακωτά με βάση την επιφάνειά της ως ακολούθως:

- μέχρι και 80 τ.μ. κύριοι χώροι, 30 ευρώ ανά τ.μ.
- από 81 τ.μ. μέχρι και 120 τ.μ. κύριοι χώροι, 50 ευρώ ανά τ.μ.
- από 121 τ.μ. μέχρι και 200 τ.μ. κύριοι χώροι, 80 ευρώ ανά τ.μ.
- από 201 τ.μ. μέχρι και 300 τ.μ. κύριοι χώροι, 150 ευρώ ανά τ.μ.
- από 301 τ.μ. και άνω κύριοι χώροι, 300 ευρώ ανά τ.μ.

Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενι-

κής δαπάνης διαβίωσης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας, έχουν ορισθεί τα τριάντα ευρώ (30) ανά τετραγωνικό μέτρο, ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιφάνειας.

Προκειμένου για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, από δύο χιλιάδες οχτακόσια ευρώ (2.800) έως τέσσερις χιλιάδες εννιακόσια ενενήντα εννέα ευρώ (4.999) το τετραγωνικό μέτρο, τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) και για περιοχές με τιμή ζώνης από πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000) και άνω το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%). Με βάση το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης αυτής όταν υπάρχει μονοκατοικία όλα τα πιο πάνω ποσά προσαυξάνονται κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Για τα ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές εκτός αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων θα λαμβάνεται υπόψη η τιμή εκκίνησης.

Περαιτέρω, με την περίπτωση β' αντιμετωπίζεται η δαπάνη όταν υπάρχει δευτερεύουσα κατοικία που ιδιοκατοικείται ή μισθώνεται ή έχει παραχωρηθεί δωρεάν. Στην περίπτωση αυτή, λαμβάνεται το ήμισυ της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης που προκύπτει όταν έχουμε κύρια κατοικία μαζί με το βοηθητικό χώρο της.

Αν η κατοικία μισθώνεται ορισμένους μήνες μέσα στο έτος, τα ετήσια ποσά της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης θα επιμερίζονται με βάση τους μήνες που διαρκεί η μίσθωση.

Επίσης, προκειμένου για δευτερεύουσες εξοχικές κατοικίες δεν ισχύει πλέον ο περιορισμός της ετήσιας δαπάνης διαβίωσης που προκύπτει από αυτές, σε τρεις μήνες το έτος.

Δεν υπολογίζεται ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης στις περιπτώσεις των κενών κατοικιών. Προκειμένου για κατοικίες που παραμένουν κενές για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, απαιτείται η προσκόμιση φωτοαντίγραφων λογαριασμών της ΔΕΗ ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο (π.χ. λογαριασμοί ύδρευσης, κοινοχρήστων) από το οποίο να αποδεικνύεται ότι το

ακίνητο ήταν κενό για όλο το υπόψη διάστημα.

Τέλος, γίνεται δεκτό ότι δεν υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για δευτερεύουσες κατοικίες που μισθώνουν μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού για τουριστικούς λόγους.

Σε περίπτωση συνιδιοκτησίας του ακινήτου, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης θα υπολογίζεται με βάση τη συνολική επιφάνεια της κατοικίας και στη συνέχεια θα γίνεται ο επιμερισμός της, μεταξύ των συνιδιοκτητών, με βάση τα ποσοστά συνιδιοκτησίας τους. Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση συνιδιοκτησίας μιας κατοικίας π.χ. από δύο συνιδιοκτήτες όπου ο ένας έχει παραχωρήσει το ποσοστό ιδιοκτησίας του στον άλλο προκειμένου ο τελευταίος να χρησιμοποιήσει την κατοικία στο σύνολό της, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης που προκύπτει από τη συνολική επιφάνεια της κατοικίας θα βαρύνει τον ιδιοκτήτη που χρησιμοποιεί την κατοικία αυτή.

Για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω παραθέτουμε το ακόλουθο παράδειγμα:

Για μονοκατοικία με επιφάνεια κύριων χώρων 120τ.μ., βοηθητικούς χώρους 20 τ.μ. ευρισκόμενη σε περιοχή με τιμή ζώνης τρεις χιλιάδες ευρώ (3000), η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως εξής:

Για τα πρώτα 80 τ.μ., $80 \times 30 = 2400 \text{ €}$

Για τα επόμενα 40 τ.μ., $40 \times 50 = 2000 \text{ €}$

Για τους βοηθητικούς χώρους $20 \times 30 = 600 \text{ €}$

ΣΥΝΟΛΟ: $2400 + 2000 + 600 = 5000 \text{ €}$

$5000 \times 1,40 = 7000 \text{ €}$ (προσαύξηση λόγω τιμής ζώνης)

$7000 \times 1,20 = 8400 \text{ €}$ (προσαύξηση λόγω μονοκατοικίας)

Συνολική αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης: 8400 €.

Δαπάνες επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ.

Με βάση την περίπτ. γ' της παρ.1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε., η αντικειμενική δαπάνη ορίζεται ως εξής:

α) Για αυτοκίνητα μέχρι και 1.200 κ.ε. σε τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000),

β) Για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των 1.200 κ.ε. και μέχρι 2.000 κ.ε., προστίθενται τριακόσια ευρώ (300) ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά,

γ) Για αυτοκίνητα άνω των 2.000 κ.ε. και μέχρι 3.000 κ.ε., προστίθενται πεντακόσια ευρώ (500) ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά και

δ) Για αυτοκίνητα άνω των 3.000 κ.ε., προστίθενται επτακόσια ευρώ (700) ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά.

Τα ανωτέρω καταλαμβάνουν και τα αυτοκίνητα μεικτής χρήσης καθώς και τα αυτοκίνητα τύπου jeep.

Με βάση το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ' τα παραπάνω ποσά μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητα του αυτοκινήτου, η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα, κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) για χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) και μέχρι δέκα (10) έτη και κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) για χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη.

Παραθέτουμε πίνακα με ορισμένες κατηγορίες αυτοκινήτων και τις αντίστοιχες αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης, για πληρέστερη κατανόηση των παραπάνω:

Κυβικά εκατοστά	Μέχρι και 5 έτη	Από 5 έτη έως 10	Πάνω από 10 έτη
1000	3000	2100	1500
1200	3000	2100	1500
1400	3600	2520	1800
1500	3900	2730	1950
1600	4200	2940	2100
1700	4500	3150	2250
1800	4800	3360	2400
2000	5400	3780	2700
2500	7900	5530	3950
3000	10400	7280	5200
3500	13900	9730	6950

Αν ο κυβισμός του αυτοκινήτου δεν καταλήγει σε πλήρη εκατοντάδα (π.χ. 1240, 1290 κ.ε.) τότε θα γίνεται στρογγυλοποίηση προς την πλησιέστερη εκατοντάδα (Μέχρι 50 κ.ε. προς την αμέσως προηγούμενη και πάνω από 50 κ.ε. προς την αμέσως επόμενη).

Επισημαίνεται ότι με τις νέες διατάξεις δεν προβλέπονται μειώσεις της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης για αυτοκίνητα που αγοράζονται από τον Ο.Δ.Δ.Υ., για αυτοκίνητα που ανήκουν στην κυριότητα φορολογουμένου για χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη και αυτός έχει ηλικία πάνω από εξήντα έτη και αποκτά αποκλειστικά εισόδημα από συντάξεις ή από ιδιοκατοίκηση, καθώς και για αυτοκίνητα που εισάγονται από την αλλοδαπή με μειωμένους δασμούς, φόρους ή τέλη λόγω μετοικεσίας.

Κατά ρητή διατύπωση του νόμου, η **ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης δεν εφαρμόζεται** για επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας, καθώς και για επιβατικά αυτοκίνητα ειδικά διασκευασμένα για κινητικά ανάπηρους, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%).

Αναφορικά με τον τρόπο λογισμού της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης για τις περιπτώσεις εταιριών (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, αστικών, κοινωνικών, κοινοπραξιών), αλλοδαπών νομικών προσώπων και επιχειρήσεων που έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά ΙΧ αυτοκίνητα, για την περίπτωση όπου ο φορολογούμενος, η σύζυγος του και τα προστατευόμενα μέλη είναι κάτοχοι και άλλων επιβατικών ΙΧ αυτοκινήτων, για την περίπτωση όπου ανήλικο τέκνο κατέχει επιβατικό ΙΧ αυτοκίνητο, για την περίπτωση απόκτησης ή μεταβίβασης επιβατικού ΙΧ αυτοκινήτου κατά τη διάρκεια του έτους, για τις περιπτώσεις ακινησίας ή ολοκληρωτικής καταστροφής, εικονικής μεταβίβασης ή κτήσης και πραγματικής συγκυριότητας αυτοκινήτου από περισσότερα πρόσωπα, για τις περιπτώσεις εκπαιδευτών οδηγών αυτοκινήτων και για τις επιχειρήσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης που χρησιμοποιούν για το σκοπό τους περισσότερα αυτοκίνητα και για τις περιπτώσεις αυτοκινήτων μικτής χρήσης και αυτοκινήτων τύπου JEEP, εξακολουθούν να ισχύουν όσα ίσχυαν και με τις αντικατασταθείσες διατάξεις.

Δαπάνη ιδιωτικών σχολείων

Με τις νέες διατάξεις της περίπτωσης δ' για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης, λαμβάνεται υπόψη η ετήσια δαπάνη που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, όπως αυτή προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών. Εξαιρούνται οι δαπάνες που καταβάλλονται σε εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και στα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στην περίπτωση διαζευγμένων γονέων όπου άλλος γονέας βαρύνεται με τα τέκνα και άλλος καταβάλλει τις δαπάνες διδασκτρων των τέκνων, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης θα βαρύνει τον γονέα που καταβάλλει τις δαπάνες αυτές.

Δαπάνη οικιακών βοηθών, οδηγών αυτοκινήτου κ.λπ.

Με τις νέες διατάξεις της περίπτωσης ε', λαμβάνεται υπόψη η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται σε οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, η οποία ορίζεται στο κατώτατο όριο αμοιβών όπως αυτό προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. **Εξαιρούνται** οι δαπάνες που καταβάλλονται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από διανοητική καθυστέρηση, ή φυσική αναπηρία, ή είναι ηλικίας άνω των εξήντα πέντε (65) ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο.

Δαπάνες σκαφών αναψυχής

Σε ό,τι αφορά τα σκάφη αναψυχής, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσής τους με τις νέες διατάξεις, ορίζεται από τις διατάξεις της περίπτωσης στ' ως εξής:

α) Προκειμένου για μηχανοκίνητα σκάφη

ανοικτού τύπου (χωρίς χώρο ενδιαίτησης), ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι 5 μέτρα, στο ποσό των τριών χιλιάδων ευρώ (3.000). Για τα πάνω από 5 μέτρα ορίζεται στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (4.000).

β) Προκειμένου για μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρους ενδιαίτησης, ολικού μήκους μέχρι και επτά (7) μέτρα, στο ποσό των οχτώ χιλιάδων ευρώ (8.000). Για τα ίδια σκάφη άνω των επτά (7) και μέχρι δέκα (10) μέτρα προστίθενται δύο χιλιάδες ευρώ (2.000) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των δέκα (10) μέτρων και μέχρι δώδεκα (12) μέτρα, προστίθενται πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000) ανά επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των δώδεκα (12) μέτρων και μέχρι δεκαπέντε (15) μέτρα, προστίθενται δέκα χιλιάδες ευρώ (10.000) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των δεκαπέντε (15) μέτρων και μέχρι δεκαοκτώ (18) μέτρα, προστίθενται δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (15.000) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Για σκάφη άνω των δεκαοκτώ (18) και μέχρι είκοσι δύο (22) μέτρα, προστίθενται είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000) για κάθε ένα επιπλέον μέτρο μήκους. Τέλος, για σκάφη πάνω από είκοσι δύο (22) μέτρα, προστίθενται τριάντα πέντε χιλιάδες ευρώ (35.000) για κάθε επιπλέον μέτρο μήκους.

Επίσης, τα ποσά της περίπτωσης αυτής μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) για τα πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευαστεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ' ολοκλήρου από ξύλο, τύπων «τρεχαντήρι», «βαρκαλάς», «πέραμα», «τσερνίκι» και «λίμπερτυ», που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση.

Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα του κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) και μέχρι δέκα έτη (10) από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και τριάντα τοις εκατό (30%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη.

Παραθέτουμε πίνακα με περιπτώσεις μηχανο-

κίνητων ή μικτών σκαφών με χώρους ενδιαίτησης, για πληρέστερη κατανόηση των παραπάνω:

Μήκος σκάφους	Μέχρι 5 έτη	Πάνω από 5 μέχρι και 10 έτη	Πάνω από 10 έτη
7	8000	6800	5600
8	10000	8500	7000
9	12000	10200	8400
10	14000	11900	9800
11	19000	16150	13300
12	24000	20400	16800
13	34000	28900	23800
14	44000	37400	30800
15	54000	45900	37800
16	69000	58650	48300
17	84000	71400	58800
18	99000	84150	69300
19	119000	101150	83300
20	139000	118150	97300
21	159000	135150	111300
25	284000	241400	198800

Τα παραπάνω ποσά του πίνακα μειώνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) προκειμένου για τα ιστιοφόρα σκάφη.

Για σκάφη με μόνιμο ναυτολογημένο πλήρωμα για ολόκληρο ή μέρος του έτους, στην παραπάνω δαπάνη **προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος**, ενώ τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης δεν λαμβάνονται υπόψη για την επαγγελματική δαπάνη.

Επίσης, αναγνωρίζεται πλέον η ακινησία για τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης. Για την απόδειξη του χρόνου ακινησίας πρέπει να συνυποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος βεβαίωση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής για το ακριβές χρονικό διάστημα (χρόνος έναρξης και λήξης ακινησίας ή συνέχιση της ακινησίας κατά την 31η Δεκεμβρίου του έτους), που θα προκύπτει από τις αντίστοιχες καταχωρίσεις σε σχετικό βιβλίο που θα τηρείται από αυτή.

Δαπάνες αεροσκαφών, ελικοπτέρων, ανεμόπτερων

Με την περίπτωση ζ' της παρ. 1 του άρθρου 16

του ΚΦΕ ορίζεται η αντικειμενική δαπάνη για τα αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου ή των προσώπων που συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν ως εξής:

α) Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ.

β) Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα, στο ποσό των εξήντα πέντε χιλιάδων (65.000) ευρώ για τους εκατόν πενήντα (150) πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους που προσαυξάνεται με το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα (150) ίππους.

γ) Για αεροσκάφη αεροπροωθούμενα (JET) στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ', εκτός της ακινησίας και παλαιότητας, εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

Τα πιο πάνω ποσά δεν μειώνονται λόγω ακινησίας ή παλαιότητας λόγω απουσίας σχετικής πρόβλεψης στο νόμο.

Δαπάνες δεξαμενών κολύμβησης

Με την περίπτωση η' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 οι δεξαμενές κολύμβησης εξακολουθούν να λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης. Η δαπάνη αυτή ορίζεται **κλιμακωτά** ως εξής:

Σε εκατό ευρώ (100) το τετραγωνικό μέτρο μέχρι και τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα και σε διακόσια ευρώ (200) το τετραγωνικό μέτρο, για επιφάνεια άνω των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων.

Τα ανωτέρω ισχύουν και όταν η δεξαμενή είναι συναρμολογούμενη αφού ο νόμος δεν κάνει καμία διάκριση.

Προκειμένου για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης, τα παραπάνω ποσά αυτής της περίπτωσης διπλασιάζονται.

Προκειμένου για κοινόχρηστες πισίνες που βρίσκονται σε συγκροτήματα πολυκατοικιών, η

ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης επιμερίζεται στους ιδιοκτήτες των ακινήτων με βάση τα χιλιοστά κάθε διαμερίσματος στο οικόπεδο.

Παρατίθεται ενδεικτικός πίνακας δεξαμενών κολύμβησης, για πληρέστερη κατανόηση:

Επιφάνεια (σε τ.μ.)	Αντικειμενική δαπάνη εσωτερικής πισίνας (σε €)	Αντικειμενική δαπάνη εξωτερικής πισίνας (σε €)
30	3.000	6.000
60	6.000	12.000
90	12.000	24.000

Τέλος, με την περίπτωση θ' της παραγράφου 1 θα λαμβάνεται υπόψη κάθε χρόνο εκτός των προαναφερομένων τεκμηρίων και ένα ποσό ως ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης που ορίζεται στο ποσό των τριών χιλιάδων ευρώ (3.000) προκειμένου για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και στο ποσό των πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000) προκειμένου για συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.

Διευκρινίζεται ότι με τις νέες διατάξεις δεν προβλέπεται η προσαύξηση που επιβάλλονταν με βάση τις προϊσχύσασες διατάξεις στη συνολική ετήσια τεκμαρτή δαπάνη, όταν τα περιουσιακά στοιχεία που την προσδιόριζαν ήταν περισσότερα από δύο.

Όσα αναφέρθηκαν για όλες τις πιο πάνω δαπάνες έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την περ. α' της παρ.1 του άρθρου 92 του ν. 3842/2010, για δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1.1.2010 και μετά.

Με την παράγραφο 2 του νέου άρθρου 16 του ΚΦΕ προβλέπεται ότι το ετήσιο συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπάνης, που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, **μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο** όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογουμένου και των μελών που τον βαρύνουν, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Τέτοια περιστατικά συντρέχουν **ιδίως** στο

πρόσωπο των υπόχρεων, οι οποίοι:

- α) υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις,
- β) είναι φυλακισμένοι,
- γ) νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική,
- δ) είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας,
- ε) συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, λόγω αποδεδειγμένης συμβολής στις δαπάνες αυτές των συγγενών τους με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές,
- στ) είναι ορφανοί ανήλικοι οι οποίοι έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους και
- ζ) προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι για λόγους ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική.

Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος υποχρεούται να υποβάλει μαζί με τη δήλωσή του και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογούμενου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία.

Στις πιο πάνω α' και ε' περιπτώσεις, η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής δαπάνης και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου.

Προκειμένου για αντικειμενικές δαπάνες των τέκνων, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται σε εκείνον τον γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.

3. Με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, άλλαξε ο τίτλος του άρθρου 17 του ΚΦΕ από

«Τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων» σε «Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων». Επίσης αντικαταστάθηκε ο πρώτος στίχος του άρθρου 17 από «Ως ετήσια τεκμαρτή δαπάνη του φορολογούμενου, της συζύγου του και των προσώπων που τους βαρύνουν λογίζονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για:» σε «Ως ετήσια δαπάνη του φορολογούμενου, της συζύγου του και των προσώπων που τους βαρύνουν λογίζονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για:».

4. Με την περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού, αυξήθηκε, από 5.000 ευρώ σε 10.000 ευρώ, το όριο που ορίζεται στην περίπτωση α' του άρθρου 17 του ΚΦΕ, προκειμένου για τον χαρακτηρισμό αγοράς κινητού πράγματος ως μεγάλης αξίας. Το νέο όριο έχει εφαρμογή σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 3842/2010, για δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1.1.2010 και μετά.

5. Με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού καταργήθηκαν, από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και μετά, τα πέντε τελευταία εδάφια της περίπτωσης γ' του άρθρου 17 του ΚΦΕ. **Δηλαδή καταργήθηκε η απαλλαγή από το τεκμήριο, της δαπάνης αγοράς ή ανέγερσης** πρώτης κατοικίας, καθώς και της δαπάνης για την ανέγερση οικοδομής από οικοδομική επιχείρηση. Επομένως τα ποσά που καταβάλλονται από 23/4/2010 και μετά για την αγορά ή ανέγερση πρώτης κατοικίας ή οικοδομής από ατομική οικοδομική επιχείρηση, κατά περίπτωση, εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 17 του ΚΦΕ. Διευκρινίζεται ότι τα ανωτέρω ισχύουν και για οικοδομή ανεγειρόμενη ήδη την 23/04/2010, αλλά μόνο για δαπάνες που καταβάλλονται από την ημερομηνία αυτή και μετά.

Επίσης, με τις ίδιες διατάξεις, καταργήθηκαν από την 1/1/2010 και μετά, το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης στ' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. **Δηλαδή, καταργήθηκε η απαλλαγή από το τεκμήριο των ποσών που κατα-**

βάλλονται για τοκοχρεωλυτική απόσβεση των δανείων που ελήφθησαν ή λαμβάνονται για αγορά ή ανέγερση πρώτης κατοικίας, καθώς και για δάνεια που λαμβάνονται για αγορά εξοπλισμού γεωργικής επιχείρησης και για αγορά οικοπέδου από επιτηδευματίες που ασχολούνται επαγγελματικά με την ανέγερση και πώληση οικοδομών. Η κατάργηση καταλαμβάνει ποσά που καταβάλλονται από 1/1/2010 και μετά (10689/Β0012/ΠΟΛ1054-10/5/2010).

6. Με την περίπτωση γ' της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η περίπτωση δ' του άρθρου 17 του ΚΦΕ. Με βάση τις νέες διατάξεις, τα δάνεια που χορηγούνται από φυσικό πρόσωπο σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και για οποιοδήποτε λόγο εμπίπτουν στο άρθρο 17 του ΚΦΕ. **Επομένως, εμπίπτουν και τα δάνεια που χορηγούν εταιρείες, μέλη ή μέτοχοι στις εταιρίες που συμμετέχουν.** Προς αποφυγή καταστρατηγήσεων με την παρούσα γίνεται δεκτό, ότι περιλαμβάνονται και οι χρηματικές διευκολύνσεις προς τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα. Αντίθετα, δεν λαμβάνονται υπόψη τα ομολογιακά δάνεια που εκδίδουν οι επιχειρήσεις. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή για ποσά δανείων που χορηγούνται από 23/4/2010 και μετά.

7. Με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού, αντικαταστάθηκε το άρθρο 18 του Κ.Φ.Ε. Με βάση τις νέες διατάξεις, τα **άρθρα 16 και 17 του ΚΦΕ δεν έχουν εφαρμογή στις ακόλουθες περιπτώσεις με τις αντίστοιχες προϋποθέσεις:**

α) Για την αντικειμενική δαπάνη (άρθρο 16) που προκύπτει με βάση το αυτοκίνητο Ι.Χ. αναπήρου με την προϋπόθεση ότι αυτό απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.

β) Για τους αλλοδαπούς που δεν διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα ή για τους Έλληνες που διαμένουν μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολούνται αποκλειστικά σε γραφεία επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένα στη χώρα μας με βάση τους νόμους α.ν. 89/1967, α.ν. 378/1968 και του άρθρου 25 του ν. 27/1975, για το ποσό που προκύπτει με βάση το επιβατικό αυτοκίνητο Ι.Χ. ή της κατοικίας (άρθρο 16 περ.α', περ. γ').

γ) Για τις επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων που έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς φορολογίας του άρθρου 45 του ν. 2859/2000 ισχύουν τα όσα έχουν διευκρινιστεί με την 1048923/790/Α0012/ΠΟΛ. 1113/16.4.1998 εγκύκλιο. Δηλαδή με τις διατάξεις αυτές εξαιρούνται οι επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων από την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση τα επιβατικά αυτοκίνητα που έχουν αγοραστεί για μεταπώληση με τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν. 2859/2000, με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από αυτές, εφόσον δηλαδή η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στη ΔΟΥ στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και εφόσον βέβαια το αυτοκίνητο κατά το χρονικό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παράνομα. Κατά τις μεταπωλήσεις αυτής της περίπτωσης δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 10 μέχρι και 14 του άρθρου 81 του ΚΦΕ, δηλαδή δεν απαιτείται πιστοποιητικό ότι έχει δηλωθεί το σχετικό ποσό αντικειμενικής δαπάνης για τα αυτοκίνητα αυτά προκειμένου να πουληθούν από της υπόψη επιχειρήσεις. Οι μεταπωλήτριες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να συνυποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πούλησαν στο οικείο έτος. Οι εξαιρέσεις αυτής της περίπτωσης δεν ισχύουν στην περίπτωση μεταβίβασης αυτοκινήτων που δεν υπάγονται σε αυτό το καθεστώς έστω και αν μεταβιβάζονται σε αυτές τις επιχειρήσεις που μεταπωλούν και άλλα αυτοκίνητα που υπάγονται σε αυτό το καθεστώς. Με αυτές τις διατάξεις παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών όπως με αποφάσεις του ορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής αυτής της περίπτωσης.

δ) Για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, ανεξάρτητα από το μήκος και αν χρησιμο-

ποιούν ή όχι προσωπικό. Η απαλλαγή αφορά μονίμους κατοίκους εξωτερικού.

ε) Για την αγορά (άρθρο 17) πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν εμπορική (ατομική) επιχείρηση ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα. Στην έννοια του πάγιου εξοπλισμού περιλαμβάνονται μηχανήματα, υπολογιστές, έπιπλα, σκεύη, φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας και ιδιωτικής χρήσης, επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης καθώς και επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, μοτοποδήλατα, μοτοσυκλέτες, σκάφη, αεροσκάφη που χρησιμοποιούνται **αποκλειστικά** για την άσκηση επιχείρησης ή ελευθέρου επαγγέλματος.

Αντίθετα δεν περιλαμβάνεται η αγορά ή ανέγερση οποιασδήποτε οικοδομής, καθόσον δεν ορίζονται ρητά στο νόμο ως απαλλασσόμενη η απόκτησή τους και περαιτέρω, δεν γίνεται καμία αναφορά στις ειδικές διατάξεις της περ. α' και γ' του άρθρου 17 του ΚΦΕ.

στ) Για αγορά επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, **ειδικά διασκευασμένων** για πρόσωπα που παρουσιάζουν **κινητικές αναπηρίες** που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%).

Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό πάνω από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα με τη μετακίνησή τους.

ζ) **Οι ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες που υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 16 του ΚΦΕ προκειμένου για συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το εξηκοστό πέμπτο έτος (65^ο) της ηλικίας τους εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) των όσων προκύπτουν σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις.**

8. Με την παράγραφο 6 απαλείφθηκε η λέξη

«τεκμαρτή» από την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ΚΦΕ για νομοτεχνικούς λόγους.

9. Με την παράγραφο 7 του άρθρου αυτού τροποποιήθηκε η περίπτωση ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του ΚΦΕ, **σχετικά με την ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών που μπορεί να επικαλεστεί ο φορολογούμενος** για να καλύψει ή να περιορίσει τη διαφορά εισοδήματος που προκύπτει σε βάρος του λόγω εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 16, 17 και 18 του ΚΦΕ. Ειδικότερα, για τον προσδιορισμό κάθε χρόνο, του κεφαλαίου που μπορεί να επικαλεστεί ο φορολογούμενος, από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν υπαχθεί σε φορολογία με τις γενικές διατάξεις ή σε αυτοτελή φορολογία με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης (π.χ. τόκοι καταθέσεων ή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου) ή νόμιμα έχουν απαλλαγεί της φορολογίας (π.χ. υπεραξία από την εξαγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων), καθώς και από τα χρηματικά ποσά που ορίζονται στις περιπτώσεις β', γ', δ', ε', στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του ΚΦΕ (χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα, χρηματικά ποσά που προέρχονται από την διάθεση περιουσιακών στοιχείων, εισαγωγή συναλλάγματος μη υποχρεωτικά εκχωρητέου στην Τράπεζα της Ελλάδος, δάνεια, δωρεά ή γονική παροχή χρηματικών ποσών για τα οποία η οικεία φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη), καθώς και από οποιαδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί π.χ. αποζημίωση αγροτικών ζημιών λόγω καταστροφής της καλλιέργειας (δεν υπάγονται οι επιχορηγήσεις που λαμβάνει ο φορολογούμενος λόγω υπαγωγής σε αναπτυξιακό νόμο για πραγματοποίηση επενδύσεων) εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 16 και 17 του Κ.Φ.Ε. Κατά ρητή διατύπωση του νόμου, τα αρνητικά εισοδήματα (ζημίες) πρέπει να συμψηφίζονται με τα θετικά και η αφαίρεση των δαπανών που προσδιορίζονται στα άρθρα 16 και 17 του ΚΦΕ θα γίνεται έστω και αν ο φορολογού-

μενος εξαιρείται από αυτά (π.χ. ανάπηρος για τη δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου, που απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας, αγορά επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ., ειδικά διασκευασμένου από πρόσωπο με κινητική αναπηρία άνω του 67%). Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν δαπάνες του άρθρου 16 του ΚΦΕ ή αυτές που υπάρχουν είναι μικρότερες των τριών χιλιάδων ευρώ (3.000), προκειμένου για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και των πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000), προκειμένου για συζύγους, κατά τον προσδιορισμό κεφαλαίου προηγούμενων ετών θα αφαιρούνται ποσά που θα προσδιορίζονται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογούμενων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσης. Τα ποσά αυτά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερα των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000) αντίστοιχα.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή σύμφωνα με την περ. α' της παρ.1 του άρθρου 92 του ν. 3842/2010, για εισοδήματα και δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1.1.2010 και μετά.

10. Περαιτέρω, με την παράγραφο 8 του άρθρου αυτού τροποποιήθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 19 του ΚΦΕ. Με βάση τις νέες διατάξεις κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εσόδων που αναφέρονται στις περιπτώσεις της ίδιας παραγράφου τα μειώνει και το υπόλοιπο που προκύπτει είναι αυτό που περιορίζει ή καλύπτει τη συνολική ετήσια δαπάνη (π.χ. τα έσοδα από την πώληση μετοχών ή ακινήτων πρέπει να είναι μειωμένα με το κόστος αγοράς τους αν είχαν αγοραστεί, ή με το φόρο δωρεάς αν είχαν αποκτηθεί από δωρεά κ.ο.κ.). Εξαιρούνται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες το κόστος απόκτησης των εσόδων αυτών είχε ληφθεί υπόψη ως τεκμήριο κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκε και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού.

Για παράδειγμα, αν ένας φορολογούμενος πουλάει τη χρήση 2010 ένα ακίνητο το οποίο είχε αγοράσει τη χρήση 2005 και επικαλείται το

έσοδο από την πώληση του ακινήτου για την κάλυψη ή τον περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, θα πρέπει από το έσοδο της πώλησης να αφαιρέσει το κόστος αγοράς του ακινήτου, **εκτός αν** η αγορά του ακινήτου αποτέλεσε την χρήση 2005 που αγοράστηκε τεκμήριο και ο φορολογούμενος επικαλείται εκτός από το έσοδο της πώλησης και ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών στα οποία συμπεριλαμβάνεται και το έτος 2005.

11. Με τις διατάξεις των παραγράφων 9, 10, 11 και 12 του άρθρου αυτού, γίνονται νομοτεχνικές τακτοποιήσεις.

12. Τέλος, σε εφαρμογή της τροποποίησης του άρθρου 19 του ΚΦΕ με το ν. 3842/2010 και τα ερωτήματα που υποβάλλονται στην υπηρεσία, **αναφορικά με τα δικαιολογητικά που υποχρεούνται να προσκομίζουν οι φορολογούμενοι κάτοικοι Ελλάδας που αποκτούν μερίσματα που καταβάλλονται από αλλοδαπές πλοιοκτήτριες εταιρίες πλοίων με ξένη σημαία**, στην περίπτωση που τα πλοία τελούν υπό τη διαχείριση ή εκμετάλλευση γραφείων που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 27/1975, υπενθυμίζεται ότι τα δικαιολογητικά αυτά που πρέπει να συνυποβάλλονται, με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, είναι:

α) Βεβαίωση της αλλοδαπής πλοιοκτήτριας εταιρίας από την οποία θα προκύπτουν τα στοιχεία του φορολογούμενου ως μετόχου της εταιρίας, το καταβληθέν σε αυτόν μερίσμα και το όνομα του πλοίου, από την εκμετάλλευση του οποίου χορηγείται το σχετικό μερίσμα και

β) Αντίγραφο της σχετικής άδειας εγκατάστασης στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 27/1975, του γραφείου ή του υποκαταστήματος της αλλοδαπής ναυτιλιακής επιχείρησης, που ασχολείται αποκλειστικά με τη διαχείριση, εκμετάλλευση ή ναύλωση του πλοίου (1089690/11472πε/Β0012/2005).

Άρθρο 4

Κατάργηση και τροποποίηση φοροαπαλλαγών

1. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού καταργήθηκε η περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Ε. με την οποία χορηγείτο απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος στα κέρδη από τη λιανική πώληση καπνού ή από την άσκηση του επαγγέλματος του μικροπωλητή ή από την εκμετάλλευση περιπτέρου ή από την εκμετάλλευση καφενείου, κυλικείου, κουρείου κ.λπ. μέσα στα κτίρια και καταστήματα στα οποία στεγάζονται δημόσιες γενικά υπηρεσίες ή δημοτικές ή κοινοτικές και εκκλησιαστικές υπηρεσίες ή υπηρεσίες νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, τα οποία (κέρδη) πραγματοποιούνται από ανάπηρους και θύματα πολέμου στους οποίους χορηγήθηκε σχετική άδεια, εφόσον η εκμετάλλευση αυτών ενεργείται από τους ίδιους. Επίσης, καταργήθηκε η απαλλαγή του δικαιώματος που παίρνουν τα πρόσωπα αυτά από την παραχώρηση της εκμετάλλευσης του περιπτέρου, καφενείου κ.λπ. σε τρίτους. Τα παραπάνω εισοδήματα φορολογούνται πλέον με βάση τις γενικές διατάξεις του Κ.Φ.Ε. (ενιαία κλίμακα άρθρου 9), συναθροζόμενα με τυχόν άλλα εισοδήματα του δικαιούχου. Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 92 του ν. 3842/2010, για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

2. Με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού τροποποιήθηκαν οι διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε., σχετικά με τον τρόπο φορολογίας **του ιπτάμενου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας, καθώς και των αξιωματικών και του κατώτερου πληρώματος του εμπορικού ναυτικού**. Ειδικότερα, με τις νέες διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 9 του ΚΦΕ προβλέπεται αυξημένη φορολογία με συντελεστή 6% (έναντι 3% στο παρελθόν) των αμοιβών των αξιωματικών του εμπορικού ναυτικού και με 3% (έναντι 1% στο παρελθόν) των αμοιβών του κατώτερου πληρώματος από το ημερολογιακό έτος 2010 και μετά. Ο πιο πάνω ειδικός τρόπος φορολογίας των αξιωματικών του εμπορικού ναυτικού αφορά μόνο στις αμοιβές

από υπηρεσίες που παρέχουν σε εμπορικό πλοίο. Αντίθετα, οι αμοιβές λόγω απασχόλησής τους στα γραφεία ναυτιλιακής εταιρίας ή ως πλοηγοί σε λιμάνια φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις.

Περαιτέρω, με τις ίδιες διατάξεις προβλέπεται, όπως και με τις αντικατασταθείσες, ότι αν ο φόρος που εξευρίσκεται με την εφαρμογή των πιο πάνω αναλογικών συντελεστών 6% ή 3%, κατά περίπτωση, είναι ανώτερος από το φόρο που προκύπτει με βάση τις παραγρ. 1 έως και 4 του άρθρου 9 του ΚΦΕ (γενικές διατάξεις), το επιπλέον ποσό φόρου επιστρέφεται μετά από την υποβολή της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Όπως διευκρινίστηκε με την Δ12 1084-411/24.6.2010 διαταγή, η παρακράτηση φόρου με τους νέους συντελεστές πρέπει να γίνεται για τις αμοιβές που καταβάλλονται από 1.5.2010 και μετά. Επίσης, οι βεβαιώσεις αποδοχών θα χορηγηθούν για τις αμοιβές του έτους 2010 ως εξής: Για τους αξιωματικούς και το κατώτερο πλήρωμα που έχουν απολυθεί ή συνταξιοδοτηθεί μέχρι 30 Απριλίου 2010, στη βεβαίωση αποδοχών θα αναγράφεται το ποσό φόρου που παρακρατήθηκε με τους συντελεστές 3% ή 1%, κατά περίπτωση και ο επιπλέον οφειλόμενος φόρος θα βεβαιωθεί σε βάρος των δικαιούχων με την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος οικον. έτους 2011. Για τους εν ενεργεία αξιωματικούς και το κατώτερο πλήρωμα θα χορηγηθεί βεβαίωση αποδοχών, στην οποία θα αναγράφονται διακεκριμένα τα ποσά των αμοιβών και φόρου που έχουν παρακρατηθεί από 1.1.2010 μέχρι 30.4.2010 με συντελεστές 3% ή 1% αντίστοιχα, και τα ποσά των αμοιβών και φόρου που θα παρακρατηθούν από 1.5.2010 μέχρι 31.12.2010 με συντελεστές 6% ή 3%, κατά περίπτωση. Ο οφειλόμενος επιπλέον φόρος για τις αμοιβές του διαστήματος 1.1.2010-30.4.2010 θα βεβαιωθεί σε βάρος των δικαιούχων με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος οικον. έτους 2011, εφόσον βέβαια ο φόρος που προκύπτει με τον τρόπο αυτό είναι μι-

κρότερος από αυτόν που προκύπτει με τη φορολογία βάσει των γενικών διατάξεων.

Επίσης, με τις ίδιες διατάξεις καταργήθηκε η αυτοτελής φορολόγηση των αμοιβών του ιπτάμενου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας (πιλότοι, αεροσυνοδοί κ.λπ.), λόγω μη αναφοράς τους πλέον στις κρίσιμες διατάξεις. Επομένως, τα εισοδήματα που αποκτούν από 1.1.2010 και μετά υπόκεινται σε φορολογία με τις γενικές διατάξεις και οι εργοδότες υποχρεούνται να τους παρακρατούν ΦΜΥ σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 57 του ΚΦΕ.

Τέλος, λόγω της πιο πάνω μεταβολής στο συντελεστή φορολόγησης των αμοιβών των αξιωματικών και του κατώτερου πληρώματος του εμπορικού ναυτικού και στον τρόπο φορολόγησης του ιπτάμενου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας, με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής γίνεται νομοτεχνική τακτοποίηση των διατάξεων της παραγράφου 7 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε.

3. Με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, καταργήθηκαν οι περιπτώσεις ε', στ' και ζ' της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε. Μετά την κατάργηση αυτή, υπόκεινται σε φορολογία, ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, οι παρεχόμενες από αθλητικά σωματεία ή ενώσεις αυτών αποζημιώσεις οδοιπορικών και λοιπών εξόδων ταξιδιών, καθώς και παροχές διατροφής σε ερασιτέχνες αθλητές μέσα στα πλαίσια των διατάξεων περί φιλάθλου ιδιότητας, ανεξάρτητα από το ύψος αυτών, οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται στους υπαλλήλους που αναφέρονται στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 58 του ν. 1943/1991 (αφορούν δημοσίους υπαλλήλους αποσπασμένους σε πολιτικά γραφεία), και τέλος, το ποσό του ειδικού επιδόματος μουσικού οργάνου που χορηγείται στους μουσικούς της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, Θεσσαλονίκης και της Ορχήστρας Λυρικής Σκηνής για την κάλυψη της δαπάνης αγοράς, συντήρησης και επισκευής μουσικού οργάνου ιδιοκτησίας τους για την εκτέλεση μουσικών

έργων. Τα πιο πάνω καταβαλλόμενα ποσά αποτελούν φορολογητέο εισόδημα των δικαιούχων και θα συναθροίζονται με τα τυχόν λοιπά εισοδήματά τους, για να υπαχθούν σε φορολογία με βάση την κλίμακα του άρθρου 9 του ΚΦΕ. Για τις περιπτώσεις που εκτός των προηγούμενων ποσών καταβάλλονται στους δικαιούχους, τακτικές αποδοχές στο πλαίσιο εξαρτημένης σχέσης εργασίας, τα ποσά αυτά θεωρούνται πρόσθετες αμοιβές ή παροχές, για τις οποίες παρακρατείται φόρος με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) βάσει των διατάξεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 57 του ΚΦΕ. Οι διατάξεις αυτές σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 92, ισχύουν για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

4. Με την περίπτ. β' της παραγρ. 3 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 46 του ΚΦΕ. Με τις νέες διατάξεις ορίζεται, ότι οι αποδοχές και συντάξεις που καταβάλλονται σε έτος μεταγενέστερο από το έτος στο οποίο ανάγονται σε μισθωτούς ή συνταξιούχους με βάση νόμο, δικαστική απόφαση ή συλλογική σύμβαση φορολογούνται, κατ' επιλογή του φορολογούμενου, είτε στα έτη στα οποία ανάγονται είτε στο χρόνο είσπραξής τους. Σε περίπτωση επιλογής φορολόγησης των αμοιβών αυτών κατά το χρόνο είσπραξής τους, το είκοσι τοις εκατό (20%) αυτών δεν θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και δεν υπόκειται σε φόρο. Διευκρινίζεται, ότι το ποσοστό αυτό εισοδήματος (20%) μπορεί να το επικαλεστεί ο φορολογούμενος, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 19 του ΚΦΕ, για να καλύψει ή να μειώσει τις αντικειμενικές δαπάνες και δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.

Οι διατάξεις αυτές σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 92, ισχύουν για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

5. Με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου αυτού και με τις διατάξεις της παρ. 7 του αρ-

θρου 5 (ν. 3842/2010), καταργήθηκαν αντιστοίχως οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 3790/2009 (ΦΕΚ Α' 43) και οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 14 του ΚΦΕ, αντίστοιχα. Δηλαδή, με τις διατάξεις αυτές καταργήθηκε η απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος του «**επιμισθίου αλλοδαπής**» των Ελλήνων υπαλλήλων του Υπουργείου Εξωτερικών που υπηρετούν στην αλλοδαπή και η αυτοτελής φορολογία του «επιμισθίου αλλοδαπής» που εισπράττουν οι Έλληνες δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στο εξωτερικό. Στη συνέχεια, όμως, με την περ. α' της παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 3867/2010 (ΦΕΚ Α' 128) τροποποιήθηκαν οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 47 του ΚΦΕ. Με βάση τις τελευταίες διατάξεις ως καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες που υπόκειται σε φόρο λαμβάνεται το καθαρό ποσό των αποδοχών τις οποίες αυτοί θα έπαιρναν αν υπηρετούσαν στο εσωτερικό πλέον του 50% του «επιμισθίου αλλοδαπής» που λαμβάνουν εξαιτίας της υπηρεσίας τους στο εξωτερικό. Συνεπώς, το υπόλοιπο 50% του «επιμισθίου» αυτού δεν υπόκειται σε φόρο. Στον προσδιορισμό του ως άνω καθαρού εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες δεν λαμβάνονται υπόψη οι προσαυξήσεις λόγω κατοικίας και τέκνων που αντιστοιχούν στο «επιμισθίο αλλοδαπής». Οι πιο πάνω καταργήσεις και ο νέος τρόπος φορολόγησης αφορούν «επιμισθία αλλοδαπής» που καταβάλλονται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

6. Με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού, το **επίδομα ανεργίας** που καταβάλλει ο Ο.Α.Ε.Δ. σε δικαιούχους ανέργους, εξακολουθεί να παραμένει απαλλασσόμενο του φόρου εισοδήματος, με την προϋπόθεση όμως πλέον, ότι τα λοιπά εισοδήματα του φορολογουμένου (αν έχει) που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις δεν υπερβαίνουν τα 30.000 ευρώ ετησίως. Επομένως, στον πιο πάνω περιορισμό των 30.000 ευρώ και άνω δεν συμπεριλαμβάνονται εισοδήματα από τόκους καταθέσεων, ομολόγων του ελληνικού δημοσίου, αποζημιώσεις που φορολογούνται με το

άρθρο 14 του ΚΦΕ κ.λπ., καθώς και τυχόν εισοδήματα του άλλου συζύγου. Οι διατάξεις αυτές, ισχύουν σύμφωνα με την περ. α' του άρθρου 92, για εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

Άρθρο 5

Κατάργηση αυτοτελούς φορολόγησης.

Τροποποιήσεις συντελεστών

1. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, αυξάνεται από είκοσι τοις εκατό (20%) σε εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) ο συντελεστής που προβλέπεται στο άρθρο 11 του Κ.Φ.Ε. και εφαρμόζεται για την αυτοτελή φορολόγηση του εισοδήματος από **εκμίσθωση των κοινόχρηστων χώρων των οικοδομών**.

Οι διατάξεις αυτές, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 92, εφαρμόζονται για εισοδήματα που αποκτώνται από την ημερομηνία δημοσίευσης (23/4/2010) και μετά.

2. Με την περίπτ. α' της παραγρ. 2 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκαν τα τρία τελευταία εδάφια της περίπτ. α' της παραγρ. 1 του άρθρου 13 του ΚΦΕ, σχετικά με τις φορολογικές υποχρεώσεις που δημιουργούνται **κατά τη μεταβίβαση ατομικών επιχειρήσεων, εταιρικών μεριδίων προσωπικών εταιριών** από γονείς προς τα τέκνα, από το σύζυγο προς τη σύζυγο κ.λπ. Ειδικότερα, αν μεταβιβαστεί από επαχθή αιτία, **ατομική επιχείρηση** από γονέα προς τα τέκνα του, ή από σύζυγο σε σύζυγο, **λόγω συνταξιοδότησης** του μεταβιβάζοντος, διατηρείται η απαλλαγή από το φόρο υπεραξίας, που προβλεπόταν και από τις αντικατασταθείσες διατάξεις.

Αν, όμως, μεταβιβαστεί από επαχθή αιτία μερίδιο **ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας** από γονέα προς τα τέκνα του ή από σύζυγο σε σύζυγο, λόγω συνταξιοδότησης του μεταβιβάζοντος, διατηρείται η απαλλαγή από την καταβολή του φόρου υπεραξίας με την προϋπόθεση, ότι η εταιρία της οποίας μεταβιβάζονται μερίδια δεν έχει στα πάγια περιουσιακά στοιχεία της ακίνητα. **Εάν η εταιρία έχει ακίνητα**, οφεί-

λεται φόρος με ποσοστό φόρου πέντε τις εκατό (5%) επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου, που ισχύει κατά το έτος της μεταβίβασης, και αναλογεί στο ποσοστό των μεριδίων που μεταβιβάζονται.

Περαιτέρω, με τις νέες διατάξεις προβλέπεται ότι αν η ατομική επιχείρηση ή τα μερίδια προσωπικής εταιρίας μεταβιβασθούν από δικαιούχο με βαθμό συγγένειας της Α' κατηγορίας του άρθρου 29 του ν. 2961/2001, **χωρίς να συντρέχει λόγος συνταξιοδότησης, η υπεραξία** υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%), ενώ αν η μεταβίβαση γίνεται σε πρόσωπο με το οποίο υπάρχει β' βαθμός συγγένειας οφείλεται φόρος με συντελεστή 10%.

Επισημαίνεται, ότι σε **περίπτωση μεταβίβασης εταιρικών μεριδίων ΕΠΕ** σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις οφείλεται πλέον φόρος **20% επί της υπεραξίας** που προκύπτει κατά τη μεταβίβαση, γιατί στις νέες διατάξεις δεν περιλαμβάνονται οι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, σε αντίθεση με αυτές που αντικαταστάθηκαν.

Όλα όσα αναφέρθηκαν στην παράγραφο αυτή ισχύουν για μεταβιβάσεις ατομικών επιχειρήσεων, εταιρικών μεριδίων προσωπικών εταιριών και ΕΠΕ που λαμβάνουν χώρα από 23 Απριλίου 2010 και μετά.

3. Με την περίπτ. β' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, καταργήθηκε ο μειωμένος συντελεστής φορολογίας (1,2% και 2,4% κατά περίπτωση) που ίσχυε κατά μεταβίβαση από επαχθή αιτία μετοχών μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο Αθηνών μεταξύ συγγενών Α' ή Β' βαθμού. Επομένως, για μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται, μεταξύ των ανωτέρω προσώπων, από 23/4/2010 και μετά, οφείλεται φόρος με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%) **επί της πραγματικής αξίας πώλησης μετοχών μη εισηγμένων στο Χ.Α.**, όπως αυτή προσδιορίζεται με βάση τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 13 του ΚΦΕ ή επί της συμφωνηθείσας, όταν η δεύτερη είναι μεγαλύτερη.

4. Με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, καταργήθηκαν οι διατάξεις των παραγράφων

10 και 11 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. Δηλαδή, καταργήθηκε η αυτοτελής φορολόγηση (με συντελεστή 10%), των εσόδων από έπαθλα ή βραβεία από την κατοχή και εκμετάλλευση **δρομώνων ίππων** που χρησιμοποιούνται σε αγώνες ιπποδρομίου καθώς και η αυτοτελής φορολόγηση (με συντελεστή 20%), των πάσης φύσεως παροχών που χορηγούνται στα **πρόσωπα που εκλέγονται για τον πρώτο και δεύτερο βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης**. Τα εισοδήματα αυτά θεωρούνται, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 48 του ΚΦΕ, ως εισοδήματα από ελευθέρια επαγγέλματα, ως μη δυνάμενα να ενταχθούν σε κάποια από τις κατηγορίες Α έως Ζ της παρ. 2 του άρθρου 4 και συνεπώς, κατά την καταβολή διενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) επί των ακαθαρίστων αποδοχών (παράγραφος 1 άρθρου 58 του ΚΦΕ). Οι διατάξεις αυτές ισχύουν, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 92, για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

5. Με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού, αυξήθηκε από είκοσι τοις εκατό (20%) σε είκοσιπέντε τοις εκατό (25%) ο συντελεστής παρακράτησης φόρου που ορίζεται από την παρ. 6 του άρθρου 13 του ΚΦΕ και αφορά στις **αποζημιώσεις ή τα δικαιώματα που καταβάλλονται σε αλλοδαπά νομικά ή φυσικά πρόσωπα** που είναι κάτοικοι μη συμβατικών χωρών (χώρες με τις οποίες η Ελλάδα δεν έχει υπογράψει διμερή σύμβαση για απαλλαγή διπλής φορολογίας), καθώς και στα ποσά που καταβάλλονται στα ίδια νομικά πρόσωπα για εκμίσθωση μηχανημάτων, εγκαταστάσεων και για την παροχή οποιασδήποτε υπηρεσίας και συμβουλών στην Ελλάδα. Ο νέος συντελεστής παρακράτησης ισχύει για αποζημιώσεις, δικαιώματα και λοιπά ποσά που καταβάλλονται ή πιστώνονται από την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου (23/4/2010) και μετά.

6. Με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού αυξήθηκε, από 20% σε 25%, ο συντελεστής παρακράτησης φόρου που προβλέπεται από την

παρ. 8 του άρθρου 13 του ΚΦΕ για τις **αμοιβές που καταβάλλονται σε αλλοδαπές επιχειρήσεις** και οργανισμούς που αναλαμβάνουν στην Ελλάδα κατάρτιση μελετών και σχεδίων, διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών και γενικά παροχή επιστημονικής φύσεως συμβουλών από είκοσι τοις εκατό (20%) σε εικοσιπέντε τοις εκατό (25%). Ο αυξημένος συντελεστής φορολόγησης εφαρμόζεται για μελέτες, σχέδια και έρευνες που αναλαμβάνονται από την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου (23/4/2010) και μετά (10689/Β0012/ΠΟΛ. 1054/2010).

Επίσης, με την ίδια παράγραφο αυξήθηκε, από 20% σε 25%, ο συντελεστής παρακράτησης φόρου που προβλέπεται από την παραγρ. 12 του άρθρου 13 του ΚΦΕ και αφορά στις αμοιβές που καταβάλλει το Ελληνικό Δημόσιο, οι ΟΤΑ, ο ΕΟΤ, το Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, ο σύλλογος «Φίλοι της Μουσικής» και η Εθνική Λυρική Σκηνή σε ξένα καλλιτεχνικά συγκροτήματα, ή αλλοδαπούς καλλιτέχνες για τη συμμετοχή τους σε εκδηλώσεις στην Ελλάδα. Ο συντελεστής ισχύει για ποσά που καταβάλλονται από 23-4-2010 και μετά.

7. Με την παράγραφο 6 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκαν το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παραγρ. 1 του άρθρου 14 του ΚΦΕ, σχετικά με το φόρο που οφείλεται κατά την **καταβολή αποζημίωσης** με βάση το άρθρο 1 του β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920, ν. 2112/1920, το άρθρο 94 του ν.δ. 3026/1954. Ο φόρος παρακρατείται κατά την καταβολή με βάση την παρακάτω κλίμακα:

Κλιμάκιο αποζημίωσης (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)
0-60.000	0%
60.001 -100.000	10%
100.001-150.000	20%
150.001 και άνω	30%

Αν με βάση τις ισχύουσες διατάξεις το οφειλόμενο ποσό των αποζημιώσεων που προβλέπονται από το ν. 2112/1920 κ.λπ. καταβάλλεται

σε δόσεις, ο υπολογισμός του φόρου θα γίνεται στο σύνολο της αποζημίωσης που δικαιούται ο απολυόμενος κατά την ημέρα λύσης της σχέσης εργασίας, το δε ποσό του φόρου που θα παρακρατείται θα είναι ανάλογο του ύψους του ποσού της αποζημίωσης που θα καταβάλλεται σε κάθε δόση. Δηλαδή, ο φόρος που αναλογεί στο σύνολο της αποζημίωσης επιμερίζεται, στο ύψος της αποζημίωσης που καταβάλλεται τμηματικά. Ο παρακρατούμενος φόρος αποδίδεται, σύμφωνα με την παραγρ. 1 του άρθρου 60 του ΚΦΕ, εφάπαξ τον επόμενο από την παρακράτηση μήνα.

Όταν αποζημίωση απολυομένου καταβάλλεται από διαφορετικούς εργοδότες, το αφορολόγητο ποσό των 60.000 ευρώ αφαιρείται από το σύνολο των αποζημιώσεων που δικαιούται ο απολυόμενος. Για το λόγο αυτό, ο δικαιούχος πρέπει να υποβάλλει στο δεύτερο κ.ο.κ. εργοδότη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 με την οποία θα δηλώνει το ποσό της αποζημίωσης που έχει εισπράξει από τον προηγούμενο εργοδότη και αν το ποσό αυτό είναι μικρότερο των 60.000 ευρώ, η διαφορά μεταφέρεται για να αφαιρεθεί από το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται από τον δεύτερο εργοδότη (1064245/1364/Α0012/2003).

Τα ανωτέρω, κατά ρητή διατύπωση του νόμου, εφαρμόζονται ανάλογα και για κάθε εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται από οποιονδήποτε φορέα και για οποιοδήποτε λόγο διακοπής της σχέσης εργασίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει τον φορέα με τον δικαιούχο της αποζημίωσης.

Επίσης, υπενθυμίζεται ότι για την επιστροφή ποσού φόρου που παρακρατήθηκε και αποδόθηκε στο δημόσιο χωρίς να οφείλεται έχουν εφαρμογή τα οριζόμενα στην 1124222/1723/Β0012/ΠΟΛ 1324/2003 Α.Υ.Ο.

Τέλος, τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή για αποζημιώσεις που καταβάλλονται από τη δημοσίευση (23.4.2010) του νόμου και μετά.

8. Με την παράγραφο 7 του άρθρου αυτού, **καταργήθηκε η αυτοτελής φορολογία** που

προβλεπόταν από τις παραγρ. 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 14 του ΚΦΕ, για τα **ακόλουθα εισοδήματα**:

α) Των αμοιβών που εισπράττουν οι αθλητές από την υπογραφή συμβολαίων και από τη συμμετοχή τους σε διεθνείς διοργανώσεις,

β) Των αποδοχών των προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στα ελληνικά σχολεία της Γερμανίας,

γ) Των ποσών των αποζημιώσεων που καταβάλλονται στους υπαλλήλους δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών και στα πρόσωπα που εκλέγονται για τον πρώτο και δεύτερο βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης για τις εκτός έδρας δαπάνες υπηρεσίας που τους έχουν ανατεθεί,

δ) Των αποζημιώσεων από τους λογαριασμούς ΔΕΤΕ, ΔΕΧΕ και ΔΙΒΕΕΤ,

ε) των ειδικών επιδομάτων επικίνδυνης εργασίας (πητητικό, καταδυτικό, ναρκαλιείας κ.λπ.) που καταβάλλονται σε αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και οπλίτες των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας κ.λπ., της ειδικής αποζημίωσης που καταβάλλεται σε ιατρούς και νοσηλευτικό προσωπικό του ΕΚΑΒ που εκτελούν διατεταγμένη υπηρεσία με αεροπορικά μέσα για παροχή Α' βοθημάτων. Σημειώνεται όμως ότι, με νεώτερη ρύθμιση του άρθρου 89 του ν. 3883/2010 (ΦΕΚ Α' 167), τα επιδόματα και η αποζημίωση της περίπτωσης αυτής, από 1.1.2010 απαλλάσσονται του φόρου κατά ποσοστό 65%.

στ) Της ειδικής αποζημίωσης που εισπράττουν εκτός από τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχολείων της Βαυαρίας. Τα προηγούμενα εισοδήματα φορολογούνται πλέον συναθροιζόμενα με τα λοιπά εισοδήματα των δικαιούχων με βάση την κλίμακα του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε.

Διευκρινίζεται ότι με την υπόψη διάταξη καταργήθηκε και η αυτοτελής φορολόγηση του «επιμισθίου αλλοδαπής» που εισπράττουν οι Έλληνες δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν

στο εξωτερικό. Όμως στη συνέχεια υπήρξε νεότερη ρύθμιση με το ν. 3867/2010, όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο 5 του άρθρου 4 της παρούσας.

Η κατάργηση της αυτοτελούς φορολόγησης των πιο πάνω εισοδημάτων, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 92, ισχύει για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

9. Με την παράγραφο 8 **καταργήθηκε** η παράγραφος 3 του άρθρου 57 του ΚΦΕ με την οποία προβλεπόταν **ειδικός τρόπος φορολογίας του εισοδήματος από κάθε είδους εφημερίες** (ενεργείς, μεικτές και ετοιμότητας) των ιατρών που είναι ενταγμένοι στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.), των πανεπιστημιακών ιατρών που δεν ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, των ειδικευόμενων ιατρών που διέπονται από τις διατάξεις του ν.1397/1983 (Φ.Ε.Κ. Α' 43) και των ιατρών πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) που διέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν.1666/1986 (Φ.Ε.Κ. Α' 200). Επίσης, με τις διατάξεις της παρ. 8 καταργήθηκε το άρθρο 3 του ν. 3754/2009 με το οποίο προβλεπόταν αυτοτελής φορολόγηση με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) των εφημεριών των ειδικευμένων και ειδικευόμενων ιατρών, αυτοτελής φορολόγηση με συντελεστή 20% του πενήντα τοις εκατό (50%) του επιδόματος εφημερίας των Διευθυντών ιατρών της Α' Ζώνης και η απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος του επιδόματος βιβλιοθήκης των νοσοκομειακών ιατρών.

Οι πιο πάνω καταργήσεις καταλαμβάνουν, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 92 εφημερίες και επιδόματα βιβλιοθήκης που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

10. Με την παράγραφο 9 του άρθρου αυτού, καταργήθηκαν τα τρία τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 57 του Κ.Φ.Ε. Δηλαδή, η αυτοτελής φορολόγηση (με συντελεστή 10%) και εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, καθώς και το δικαίωμα επιλογής του φο-

ρολογούμενου να φορολογηθεί με τις γενικές διατάξεις του Κ.Φ.Ε. συμψηφίζοντας τον πιο πάνω φόρο, των ειδικών επιδομάτων επαγγελματικής επανακατάρτισης του ΟΑΕΔ (παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 33 του ν. 1892/1990). Επομένως, για τα επιδόματα αυτά θα εξακολουθήσει να γίνεται παρακράτηση φόρου με 10% έναντι του οφειλόμενου φόρου και τελικά θα φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις και από τον αναλογούντα φόρο θα εκπίπτει ο παρακρατηθείς. Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 92 για τα επιδόματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

11. Με τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου αυτού, μειώθηκε από 30% σε 25%, ο συντελεστής (30%) φορολόγησης που προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν. 1146/1972 και επιβάλλεται επί **της υπεραξίας του οχήματος που μεταβιβάζεται ως εμπόρευμα** από επιχείρηση που τηρεί βιβλία Α ή Β κατηγορίας του ΚΒΣ. Ο μειωμένος αυτός συντελεστής ισχύει για μεταβιβάσεις οχημάτων που ενεργούνται από 23.4.2010 και μετά.

12. Με τις διατάξεις της παραγράφου 11 του άρθρου αυτού, καταργήθηκαν οι διατάξεις της παραγράφου 15 του άρθρου 5 του ν. 2892/2001 (Φ.Ε.Κ. Α' 46). Επομένως, καταργήθηκε ο ειδικός τρόπος φορολόγησης (το 50% των αποδοχών απαλλάσσονται από φόρο εισοδήματος και το υπόλοιπο 50% αυτοτελώς φορολογούνται με συντελεστή 15%) των ποσών των αποζημιώσεων που καταβάλλονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στους δικαιούχους, για υπηρεσίες ερευνητή, συμβούλου ή γραμματέα για την υποστήριξη του έργου των Ελλήνων που έχουν εκλεγεί ως μέλη του Ευρωκοινοβουλίου. Οι διατάξεις αυτές, σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 92, ισχύουν για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

13. Με τις διατάξεις της παραγράφου 12 του άρθρου αυτού, από 1/1/2010 καταργείται ο ειδικός τρόπος φορολόγησης, που οριζόταν από

το άρθρο 5 του Ζ' ψηφίσματος του έτους 1975 (Φ.Ε.Κ. 23 Α') της Ε' Αναθεωρητικής Βουλής, και ίσχυε για τους Βουλευτές - Δικαστές. Δεν καταργούνται τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου, σύμφωνα με το οποίο, από τη βουλευτική αποζημίωση αφαιρείται ποσό ίσο με το εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) του ακαθάριστου ποσού της ως τεκμαρτό ποσό για την κάλυψη των δαπανών μίσθωσης πολιτικών γραφείων και λοιπών δαπανών άσκησης του λειτουργήματος.

Άρθρο 6

Φορολογία εμπορικών επιχειρήσεων

1. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 10 του ΚΦΕ και τα κέρδη πλέον των υπόχρεων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ΚΦΕ (ομόρρυθμες εταιρίες, ετερόρρυθμες εταιρίες, κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, αστικές κερδοσκοπικές εταιρίες, αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες, συμμετοχικές ή αφανείς και κοινοπραξίες της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ.), φορολογούνται με συντελεστή εικοσιπέντε τοις εκατό (25%). Ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται στα καθαρά κέρδη που απομένουν, μετά την αφαίρεση:

α) Των κερδών τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται αυτοτελώς, με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης,

β) Των κερδών τα οποία προέρχονται από μερίσματα ημεδαπών ανωνύμων εταιριών ή συνεταιρισμών και των κερδών από μερίδια ημεδαπής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης ή από τη συμμετοχή σε υπόχρεους που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2.

Με την επιβολή του φόρου αυτού εξαντλείται και η φορολογική υποχρέωση, των προσώπων που συμμετέχουν σε αυτά για τα συγκεκριμένα κέρδη. Η εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ισχύει για όλους γενικά τους εταίρους, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, εκτός φυσικά από την επιχειρηματι-

κή αμοιβή, όπως αναλύεται πιο κάτω.

Ειδικά, για τις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες και κοινωνίες κληρονομικού δικαίου, που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, στις οποίες κοινωνίες, μεταξύ των κοινωνιών περιλαμβάνονται και ανήλικοι, τα κέρδη που αναλογούν στους ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα και στους κοινωνούς φυσικά πρόσωπα, φορολογούνται στο όνομα της εταιρίας ή κοινωνίας με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), αφού προηγουμένως αφαιρεθεί επιχειρηματική αμοιβή για μέχρι τρεις (3) ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα ή μέχρι τρεις (3) κοινωνούς φυσικά πρόσωπα, που έχουν τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής.

Επομένως, αν στην κοινωνία συμμετέχουν μόνο ενήλικοι, τα κέρδη της κοινωνίας φορολογούνται με συντελεστή 25% χωρίς την αφαίρεση επιχειρηματικής αμοιβής.

Η επιχειρηματική αμοιβή προσδιορίζεται με την εφαρμογή του ποσοστού συμμετοχής κάθε δικαιούχου εταίρου ή κοινωνού στο πενήντα τοις εκατό (50%) των κερδών της εταιρίας ή κοινωνίας, που δηλώθηκαν με την οικεία ετήσια δήλωσή της.

Η αφαίρεση της επιχειρηματικής αμοιβής είναι υποχρεωτική, καθόσον πρόκειται για συγκεκριμένο τρόπο φορολογίας των κερδών του νομικού προσώπου.

Σε περίπτωση περισσότερων ομόρρυθμων εταίρων ή κοινωνιών με ίσα ποσοστά συμμετοχής, οι δικαιούχοι επιχειρηματικής αμοιβής καθορίζονται, κάθε έτος, από την εταιρία ή κοινωνία και δηλώνονται με την οικεία αρχική ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματός της.

Με τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις, ομόρρυθμος εταίρος ή κοινωνός, που συμμετέχει σε περισσότερες εταιρίες ή κοινωνίες, φορολογείται για επιχειρηματική αμοιβή από όλες τις εταιρίες ή κοινωνίες στις οποίες συμμετέχει.

Τα ποσοστά αυτά δεν ισχύουν για τις εταιρίες του άρθρου 13 του ν. 718/1977 (εταιρίες μεταξύ εκτελωνιστών), για τις οποίες διατηρείται το καθεστώς κατανομής επιχειρηματικής

αμοιβής σε όλους τους ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα, ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους.

Διευκρινίζεται ότι, η επιχειρηματική αμοιβή δεν θα υπολογίζεται στα επιπλέον κέρδη της εταιρίας ή κοινωνίας, που προσδιορίζει ο έλεγχος.

Η επιχειρηματική αμοιβή, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του ΚΦΕ, αποτελεί εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις και συναθροίζεται με τα λοιπά εισοδήματα του δικαιούχου.

Επομένως, με βάση τα παραπάνω, στο επίπεδο του νομικού προσώπου, φορολογούνται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) τα κέρδη των ομόρρυθμων εταίρων φυσικών προσώπων και κοινωνιών φυσικών προσώπων κοινωνίας κληρονομικού δικαίου στην οποία περιλαμβάνονται και ανήλικοι και με συντελεστή είκοσιπέντε τοις εκατό (25%) τα κέρδη όλων των λοιπών εταίρων και κοινωνιών (ετερόρρυθμοι εταίροι, εταίροι νομικά πρόσωπα).

Για καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω παραθέτουμε τα ακόλουθα παραδείγματα:

Παράδειγμα 1^ο

Έστω ότι η Ο.Ε. «ΑΦΟΙ ΑΛΦΑ ΚΑΙ ΣΙΑ» κατά τη διαχειριστική περίοδο 1.1.2010-31.12. 2010 πραγματοποίησε καθαρά κέρδη 50.000 ευρώ.

Στην εταιρία αυτή συμμετέχουν ως εταίροι η «Α.Ε. ΒΗΤΑ» με ποσοστό συμμετοχής 60% και φυσικό πρόσωπο με ποσοστό συμμετοχής 40%.

Επιχειρηματική αμοιβή του ομόρρυθμου εταίρου φυσικού προσώπου: $50.000 \times 50\% = 25.000 \times 40\% = 10.000$ ευρώ.

Κέρδη φορολογητέα στο επίπεδο του νομικού προσώπου:

α) Κέρδη ομόρρυθμου εταίρου 10.000 $(20.000 - 10.000 \text{ ευρώ η επιχ. αμοιβή}) \times 20\% = 2.000$ ευρώ

β) Κέρδη Α. Ε. εταίρου 30.000 $(50.000 \times 60\%) \times 25\% = 7.500$ ευρώ.

Δηλαδή, φόρος νομικού προσώπου: 9.500 ευρώ $(2.000 + 7.500)$

Παράδειγμα 2°

Έστω ότι η ετερόρρυθμη εταιρία «Ζ. ΖΗΤΑ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.», πραγματοποίησε κατά τη διαχειριστική χρήση 1.1.2010 - 31.12.2010 καθαρά κέρδη 50.000 ευρώ.

Στην εταιρία συμμετέχουν δύο φυσικά πρόσωπα με ποσοστό 70% ο ομόρρυθμος και ποσοστό 30% ο ετερόρρυθμος.

Επιχειρηματική αμοιβή του ομόρρυθμου εταίρου φυσικού προσώπου: $50.000 \times 50\% = 25.000 \times 70\% = 17.500$ ευρώ.

Κέρδη φορολογητέα στο επίπεδο του νομικού προσώπου:

α) Κέρδη ομόρρυθμου εταίρου

$17.500 \times 20\% = 3.500$ ευρώ

$(50.000 \times 70\% = 35.000 - 17.500$ η επιχειρηματική αμοιβή).

β) Κέρδη ετερόρρυθμου εταίρου φυσικού προσώπου $15.000 \times 25\% = 3.750$ ευρώ.

$(50.000 \times 30\%)$. Δηλαδή, φόρος νομικού προσώπου 7.250 ευρώ.

Η ισχύς των διατάξεων αυτών εφαρμόζονται για τα εισοδήματα των διαχειριστικών χρήσεων που αρχίζουν από 1/1/2010 και μετά.

Διευκρινίζεται, ότι οι διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 64 του ΚΦΕ, εξακολουθούν να ισχύουν. Επομένως, οι κοινωνίες αστικού δικαίου που εκμεταλλεύονται φορτηγά ή επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης, υποβάλλουν δήλωση φόρου εισοδήματος (έντυπο Ε5) και για τα καθαρά κέρδη που προέρχονται από την εκμετάλλευση μέχρι δύο αυτοκίνητα, χορηγείται σε κάθε μέλος, βεβαίωση με το ποσό των κερδών που τους αναλογεί, προκειμένου να φορολογηθεί στο όνομά τους. Τα καθαρά κέρδη που προέρχονται από την εκμετάλλευση των πάνω από δύο αυτοκινήτων φορολογούνται στο όνομα της κοινωνίας. Όμως, σε περίπτωση εκμετάλλευσης των παραπάνω αυτοκινήτων από τους λοιπούς υπόχρεους της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ΚΦΕ (Ο.Ε., Ε.Ε. κ.λπ.), τα καθαρά κέρδη φορολογούνται στο όνομα των μελών, μόνο όταν αυτοί εκμε-

ταλλεύονται μέχρι ένα αυτοκίνητο, ενώ, σε περίπτωση εκμετάλλευσης πάνω από ένα αυτοκίνητο, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 10 (φορολογία επιχειρηματικής αμοιβής και φορολόγηση των λοιπών κερδών στο όνομα του νομικού προσώπου).

Τέλος, επισημαίνεται, ότι σε υποβολή δήλωσης φόρου εισοδήματος (έντυπο Ε5) και φορολόγηση με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ΚΦΕ, υπόκεινται οι κοινωνίες αστικού δικαίου, μόνον, εφόσον ασκούν **επιχείρηση ή επάγγελμα** και όχι οι κοινωνίες με άλλο αντικείμενο δραστηριότητας, όπως π.χ. αυτές που συστάθηκαν για την εκμίσθωση ακινήτων (εισόδημα Α' κατηγορίας).

2. Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του ΚΦΕ. Με τις νέες διατάξεις αυξάνεται από δεκαπέντε τοις εκατό (15%) σε είκοσι τοις εκατό (20%) ο συντελεστής προσδιορισμού των καθαρών κερδών των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την πώληση ανεγειρόμενων οικοδομών.

Η ισχύς των ανωτέρω αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2010 για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την ημερομηνία αυτή και μετά.

3. Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, καταργούνται οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του ΚΦΕ, δηλαδή, καταργείται η φορολόγηση με τεκμαρτά ποσά εισοδήματος για τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης επιβατικών λεωφορείων των Κ.Τ.Ε.Λ. και εκμετάλλευσης επιβατικών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ). Οι επιχειρήσεις αυτές φορολογούνται, πλέον, με τις γενικές διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος και ειδικότερα, οι μεν εκμεταλλευτές λεωφορείων ΚΤΕΛ για τα εισοδήματα που αποκτούν από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά, οι δε εκμεταλλευτές ΤΑΞΙ για τα εισοδήματα που αποκτούν από την 1η Ιουλίου 2010 και μετά.

Οι εκμεταλλευτές ΤΑΞΙ, για το μέρος της διαχειριστικής περιόδου 2010 που αντιστοιχεί στο διάστημα 1/1/2010 έως 30/6/2010, φορολογού-

νται με τα τεκμαρτά ποσά εισοδήματος, πού ίσχυαν τη διαχειριστική χρήση 2009, προσαυξημένα κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%). Τα τεκμαρτά ποσά, που προκύπτουν μετά την προσαύξηση αυτή, μειώνονται για τα ΤΑΞΙ που έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό κάτω από διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) και για τα ΤΑΞΙ που έχουν την έδρα τους σε πόλεις κάτω από πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%). Για μη εργαζόμενους συνταξιούχους ιδιοκτήτες ΤΑΞΙ, τα νέα τεκμαρτά ποσά μειώνονται κατά πεντάκοσια ευρώ (500). Τα ποσά αυτά περιορίζονται σε δωδέκατα, ανάλογα με το χρόνο εκμετάλλευσης του αυτοκινήτου.

4. Με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού, καταργούνται οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του ΚΦΕ και επομένως καταργείται για τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης φορτηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης, η φορολόγηση με τα ποσά ετήσιου φόρου, που καταβάλλουν ανάλογα με το ωφέλιμο φορτίο και με οδηγό τρίτο ή τον ιδιοκτήτη και με τα οποία εξαντλείται η φορολογική τους υποχρέωση. Τα εισοδήματα που προκύπτουν από 1/1/2010 και μετά, από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ., φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις.

5. Με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού, καταργούνται οι διατάξεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 6 του άρθρου 33 του ΚΦΕ. Επομένως, καταργείται η φορολόγηση των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης ενοικιαζόμενων δωματίων και διαμερισμάτων που εκμεταλλεύονται μέχρι 7 δωμάτια με τα καταβαλλόμενα ποσά ετήσιου φόρου.

Οι επιχειρήσεις αυτές θα φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος από 1/7/2010.

Από την ημερομηνία αυτή και μετά, ο προσδιορισμός των κερδών όλων, πλέον, των εκμεταλλευτών ενοικιαζόμενων δωματίων και διαμερισμάτων, θα γίνεται λογιστικά με βάση τα

τηρούμενα βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ.

Ειδικά, για το τμήμα της διαχειριστικής περιόδου από 1/1/2010 μέχρι 30/6/2010, τα ποσά του καταβαλλόμενου φόρου των περιπτώσεων α' και β' του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε., μειώνονται κατά το ήμισυ και με την καταβολή του εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση για το τμήμα της παραπάνω διαχειριστικής περιόδου.

6. Με την παράγραφο 6 του άρθρου αυτού, καταργούνται οι διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. και οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης κατασκηνωτικών κέντρων (camping), φορολογούνται από 1/1/2010 με τις γενικές διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος.

7. Με την περίπτωση α' της παραγράφου 7 του άρθρου αυτού, καταργούνται οι διατάξεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε.

Με τις νέες διατάξεις, τα κέρδη όλων, πλέον, των επιχειρήσεων αποκλειστικά πλανόδιων λιανοπωλητών και αποκλειστικά λιανοπωλητών σε κινητές λαϊκές αγορές, προσδιορίζονται λογιστικά με βάση τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία του ΚΒΣ από 1.10.2010, που εντάσσονται υποχρεωτικά στη δεύτερη κατηγορία τήρησης βιβλίων και έκδοσης στοιχείων, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1065/18-5-2010 Απόφαση του Υπ. Οικονομικών.

Ειδικά, για τα εισοδήματα της διαχειριστικής περιόδου 2010 των επιχειρήσεων των αποκλειστικά πλανόδιων λιανοπωλητών, λιανοπωλητών σε κινητές λαϊκές αγορές και παραγωγών αγροτικών προϊόντων, λόγω αλλαγής μέσα στην ίδια χρήση της κατηγορίας βιβλίων και στοιχείων από την πρώτη στη δεύτερη ή τρίτη κατηγορία, τα καθαρά κέρδη κατά το τμήμα της περιόδου της διαχειριστικής περιόδου στην οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας, θα προσδιορισθούν λογιστικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. και για το τμήμα της διαχειριστικής περιόδου που τηρήθηκαν βιβλία και στοιχεία Α' κατηγορίας, το ποσό του φόρου

που πρέπει να καταβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυσαν μέχρι την αλλαγή της κατηγορίας των βιβλίων, θα περιορισθεί σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες λειτουργίας της επιχείρησης που τηρήθηκαν βιβλία Α' κατηγορίας. Ποσό φόρου που έχει καταβληθεί και αντιστοιχεί στο τμήμα της περιόδου της χρήσης στην οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας συμψηφίζεται κατά την εκκαθάριση της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Πιστωτικό υπόλοιπο που προέρχεται από το φόρο αυτόν δεν επιστρέφεται.

8. Με την περίπτωση β' της παραγράφου 7, καταργούνται για νομοτεχνικούς λόγους, οι διατάξεις των παραγράφων 9, 10, 11, 12 και 13 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. και η πρώτη φράση της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του ΚΦΕ από την ημερομηνία ισχύος του λογιστικού προσδιορισμού στις επιχειρήσεις του άρθρου αυτού.

9. Με την παράγραφο 8, αντιμετωπίζεται ο τρόπος προσδιορισμού των καθαρών κερδών της χρήσης 2010 για τις επιχειρήσεις που δεν είχαν υποχρέωση τήρησης βιβλίων ή τηρούσαν βιβλία και στοιχεία Α' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και εντάσσονται σε κατηγορία βιβλίων ή αλλάζουν μέσα στη ίδια χρήση την κατηγορία αυτών από Α' σε Β' ή Γ'. Ειδικότερα, προβλέπεται, ότι τα καθαρά κέρδη του τμήματος της διαχειριστικής περιόδου που αντιστοιχεί στην τήρηση βιβλίων και στοιχείων Β' ή Γ' κατηγορίας θα προσδιοριστούν λογιστικά, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 31 του ΚΦΕ, ενώ για το τμήμα που δεν τηρήθηκαν βιβλία ή τηρήθηκαν βιβλία Α' κατηγορίας, τα κέρδη θα προσδιοριστούν εξωλογιστικά με βάση τα οριζόμενα από το άρθρο 32 του ΚΦΕ.

Για την ομαλή εφαρμογή των ανωτέρω, για τις πιο πάνω επιχειρήσεις **παρέχεται η δυνατότητα σύνταξης απογραφής** έναρξης κατά τη χρονική περίοδο έναρξης ή αλλαγής της κατηγορίας των βιβλίων **χωρίς την υποχρέωση** της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ΚΦΕ, για την υποχρεωτική σύνταξη απογραφής για μία τριετία.

Στην περίπτωση αυτή, οι αγορές του τμήματος της διαχειριστικής περιόδου, πριν από την αλλαγή της κατηγορίας βιβλίων μειώνονται κατά την αξία τους που εμφανίζεται στην απογραφή έναρξης του τμήματος της διαχειριστικής περιόδου, κατά την οποία έγινε η αλλαγή της κατηγορίας βιβλίων.

10. Με την παράγραφο 9 του άρθρου αυτού, αντικαταστάθηκαν τα τέσσερα πρώτα εδάφια της παραγράφου 7 του άρθρου 48 του Κ.Φ.Ε., (όπως αυτή αναριθμήθηκε από παρ. 6 με την παράγραφο 4 του άρθρου 9 του ν. 3842/2010). **Με τις νέες διατάξεις μεταβάλλεται ο χρόνος απόκτησης και φορολογίας του εισοδήματος από ελευθέριο επάγγελμα.** Ως τέτοιος ορίζεται πλέον ο χρόνος κατά τον οποίο παρασχέθηκαν οι υπηρεσίες από τον ελεύθερο επαγγελματία και όχι ο χρόνος είσπραξης της αμοιβής, που ίσχυε με βάση τις προϊσχύουσες διατάξεις. Όταν πρόκειται για παροχή υπηρεσίας διάρκειας, χρόνος απόκτησης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που καθίσταται απαιτητό κάθε επί μέρους τμήμα της αμοιβής για το μέρος αυτό και την υπηρεσία που παρασχέθηκε. Με τον τρόπο αυτό επέρχεται φορολογική εξομοίωση ως προς το χρόνο απόκτησης του εισοδήματος με αυτό που προέρχεται από την παροχή υπηρεσιών και θεωρείται εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.

Επισημαίνεται ότι, η παρακράτηση του φόρου στο εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα θα εξακολουθήσει να γίνεται κατά την καταβολή (μετρητά, επιταγή, συναλλαγματική) της αμοιβής και θα συμψηφίζεται κατά τη χρήση αυτή, ανεξάρτητα από τη χρήση φορολόγησης του εισοδήματος. Κατ' εξαίρεση, για τους ελεύθερους επαγγελματίες που παρέχουν υπηρεσίες προς το Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), χρόνος κτήσης του εισοδήματος για τις υπηρεσίες προς τα πρόσωπα αυτά, εξακολουθεί να θεωρείται ο χρόνος είσπραξης της αμοιβής. Οι διατάξεις αυτές, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 92, ισχύουν για συ-

ναλλαγές που πραγματοποιούνται από χρήσεις που αρχίζουν από 1/1/2011 και μετά. Επισημαίνεται ότι, για τους δικηγόρους θα ακολουθήσει αναλυτική εγκύκλιος, λόγω των ειδικών περιπτώσεων του εισοδήματος που αποκτούν (συμβουλευτική δικηγορία, διεκδικητική κ.λπ.).

11. Με την παράγραφο 10 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκαν τα δύο πρώτα εδάφια της περ. ε' της παρ.1 του άρθρου 55 του ν. 2238/1994, **σχετικά με την παρακράτηση φόρου** από τις δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ κ.λπ. Ειδικότερα, με τις νέες διατάξεις προβλέπεται ότι οι δημόσιες υπηρεσίες, Ο.Τ.Α. και λοιπά Ν.Π.Δ.Δ, κοινωφελή ιδρύματα, οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, δημόσιες επιχειρήσεις, τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα ή πιστωτικοί οργανισμοί, συνεταιρισμοί και ενώσεις τους, σύλλογοι γενικά και ενώσεις προσώπων ανεξάρτητα από το σκοπό τους, καθώς και επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες, που τηρούν βιβλία Β' ή Γ' του Κ.Β.Σ., όταν για την επαγγελματική τους εξυπηρέτηση ή για την εκτέλεση του σκοπού τους καταβάλλουν σε τρίτους, εκτός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992), αμοιβές για οποιουδήποτε είδους παρεχόμενη υπηρεσία με αποδείξεις δαπανών σύμφωνα με το άρθρο 15 του Κ.Β.Σ. παρακρατούν φόρο είκοσι τοις εκατό (20%). Με τις νέες αυτές διατάξεις δεν επέρχεται καμία ουσιαστική μεταβολή έναντι αυτών που αντικαταστάθηκαν, αφού αφορούν στις περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες δεν υποχρεούνται να εκδίδουν θεωρημένο τιμολόγιο ή Α.Π.Υ. Η επαναδιατύπωση κρίθηκε αναγκαία λόγω των τροποποιήσεων που έχουν γίνει στον ΚΒΣ. Ως προς τις εκκαθαρίσεις που εκδίδουν οι ασφαλιστικές εταιρίες σημειώνουμε ότι εκδίδονται αντί των Τ.Π.Υ. και ως εκ τούτου δεν απαιτείται παρακράτηση φόρου εκτός των περιπτώσεων που καταβάλλονται σε πρόσωπα που δεν είναι επιτηδευματίες λόγω διακοπής εργασιών ή σε περίπτωση ευκαιριακής διαμεσολάβησης.

12. Με την παράγραφο 11 του άρθρου αυτού, τροποποιήθηκε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του Κ.Φ.Ε. Μετά την τροποποίηση αυτή, η παρακράτηση του φόρου με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στο ακαθάριστο εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα, θα γίνεται από τις δημόσιες υπηρεσίες, τους ΟΤΑ, τα ΝΠΔΔ, κοινωφελή ιδρύματα, δημόσιες επιχειρήσεις, επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα, συλλόγους και επιχειρήσεις γενικά όταν η συναλλαγή υπερβαίνει τα τριακόσια ευρώ (300). Για το όριο των τριακοσίων ευρώ (300) λαμβάνεται υπόψη, η αξία του εισοδήματος κατά συναλλαγή, με βάση το προβλεπόμενο στοιχείο που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ., χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο ΦΠΑ. Επίσης, το όριο των τριακοσίων ευρώ ανά συναλλαγή, συνδέεται με την αξία της πράξης ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, όπως προκύπτει από την τυχόν υπογραφείσα σύμβαση ή οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο στοιχείο (Υπουργικές αποφάσεις περί ελαχίστων αμοιβών κ.λπ.) και όχι με την τμηματική εξόφληση της συναλλαγής. Οι παραπάνω διατάξεις ισχύουν σύμφωνα με την περίπτωση η' της παραγράφου 1 του άρθρου 92 του νόμου αυτού, για συναλλαγές που γίνονται από 1/1/2011 και μετά.

Άρθρο 7

Φορολογία ελεύθερων επαγγελματιών. Παρακράτηση φόρου

1. Με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, αντικαταστάθηκε η πρώτη περίπτωση της παραγράφου 5 του άρθρου 49 του ΚΦΕ με την οποία θεσπίζεται ο λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος των αρχιτεκτόνων και μηχανικών από τη σύνταξη μελετών και σχεδίων οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων, την επίβλεψη της εκτέλεσής τους, τη διεύθυνση εκτέλεσης (διοίκηση του έργου) και την ενέργεια πραγματογνωμοσυνών και διαιτησιών σχετικών με αυτά τα έργα, όπως ισχύει και για τους λοιπούς ελεύθερους

επαγγελματίες. Δηλαδή, το καθαρό εισόδημα τους είναι αυτό που προκύπτει από την αφαίρεση των επαγγελματικών δαπανών που αναφέρονται στο άρθρο 31 του ΚΦΕ από τα ακαθάριστα έσοδα. Περαιτέρω, με τις ίδιες διατάξεις ορίζεται, ότι οι συντελεστές που προβλέπονται από την παρ. 5 του άρθρου 49 του ΚΦΕ και με βάση τους οποίους προσδιορίζεται προηγουμένως το καθαρό εισόδημα των υπόψη φορολογουμένων, εφαρμόζονται πλέον μόνο κατά τον εξωλογιστικό προσδιορισμό του εισοδήματος τους (δηλαδή όταν τα βιβλία κρίνονται ανεπαρκή ή ανακριβή). Λόγω της καθιέρωσης του λογιστικού προσδιορισμού του καθαρού εισοδήματος για όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες, με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, τροποποιήθηκαν οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 4 του ΚΦΕ, ώστε και η ζημία που προκύπτει από επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία που τηρούν, να μεταφέρεται, όπως και στις εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις, στα επόμενα πέντε έτη για συμψηφισμό με κέρδη, κατά το μέρος που δεν καλύπτεται με θετικά στοιχεία άλλων εισοδημάτων της χρήσης μέσα στην οποία προέκυψε η ζημία, με την προϋπόθεση βεβαίως ότι κατά τα έτη αυτά τα βιβλία του υπόχρεου θα εξακολουθήσουν να τηρούνται επαρκώς και ακριβώς.

Όλα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού, για τα εισοδήματα που αποκτώνται από τη χρήση 2010 και μετά.

2. Με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, καταργήθηκαν τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 49 του Κ.Φ.Ε., με τα οποία προβλεπόταν προσαύξηση των συντελεστών επί των νομίμων αμοιβών που ορίζονται από τις ίδιες διατάξεις σε περίπτωση δυσαναλογίας μεταξύ δαπανών που προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία και των τεκμαρτών δαπανών.

Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 7, η κατάργηση καταλαμβάνει τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1/1/2010 και μετά.

3. Με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, τροποποιήθηκε η παράγραφος 6 του άρθρου 49 του ΚΦΕ. Με τις νέες διατάξεις επιβάλλεται ο λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος και για τους γεωλόγους μελετητές και περαιτέρω, οι συντελεστές που ορίζονται στην παράγραφο 5 θα εφαρμόζονται μόνο σε περίπτωση που τα βιβλία κρίνονται ανεπαρκή ή ανακριβή.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου αυτού, για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2010 και μετά.

4. Με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η παράγραφος 3 του άρθρου 59 του ΚΦΕ. Με τις νέες διατάξεις η υποχρέωση που υπάρχει για υποβολή οριστικής δήλωσης απόδοσης φόρου μισθωτών υπηρεσιών από τους υπόχρεους σε παρακράτηση φόρου επί του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες που διενεργείται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 57, επεκτείνεται και στους υπόχρεους σε παρακράτηση φόρου επί των αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα και επί του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις που διενεργείται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 58 και 55 του Κ.Φ.Ε., αντίστοιχα. Πιο συγκεκριμένα:

- Με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου αυτής της παραγράφου ορίζεται και πάλι η **υποχρέωση υποβολής οριστικής δήλωσης απόδοσης φόρου μισθωτών υπηρεσιών** για όσους υποχρεούνται να παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 57, χωρίς να επέρχεται καμία μεταβολή σε αυτά που ισχύουν σήμερα.
- Με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της ίδιας παραγράφου ορίζεται ότι, **όλοι όσοι είναι υπόχρεοι σε παρακράτηση φόρου** με βάση τις διατάξεις του άρθρου 58, δηλαδή οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα κοινωφελή ιδρύματα, οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι τράπεζες και τα πιστωτικά ιδρύματα ή οι πιστω-

- τικοί οργανισμοί, οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους, οι σύλλογοι γενικά και οι ενώσεις προσώπων ανεξάρτητα από το σκοπό τους, καθώς και οι επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες που τηρούν βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κώδικα βιβλίων και Στοιχείων, οφείλουν να επιδίδουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του Απριλίου κάθε έτους, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας τους, **οριστική δήλωση** η οποία περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση της έδρας ή της κατοικίας κάθε δικαιούχου, κατά περίπτωση, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του, το ποσό των αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα και το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε.
- Με τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου της αυτής παραγράφου ορίζεται ότι, όλοι όσοι είναι υπόχρεοι σε παρακράτηση φόρου με βάση τις διατάξεις του άρθρου 55, δηλαδή οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα κοινωφελή ιδρύματα, οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι τράπεζες και τα πιστωτικά ιδρύματα ή οι πιστωτικοί οργανισμοί, οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους, οι σύλλογοι γενικά και οι ενώσεις προσώπων ανεξάρτητα από το σκοπό τους, καθώς και οι επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες που τηρούν βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κώδικα βιβλίων και Στοιχείων, οφείλουν να επιδίδουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του Μαΐου κάθε έτους, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας τους, **οριστική δήλωση** η οποία περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση της έδρας ή της κατοικίας κάθε δικαιούχου, κατά περίπτωση, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του, το ποσό του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις καθώς το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε για κάθε δικαιούχο.
  - Με τις διατάξεις του τέταρτου εδαφίου αυτής της παραγράφου ορίζεται ότι, με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο των πιο πάνω οριστικών δηλώσεων, ο τρόπος υποβολής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Η **υποβολή των πιο πάνω οριστικών δηλώσεων** για αμοιβές από ελευθέρια επαγγέλματα και για εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, **θα γίνεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου** στον δικτυακό τόπο της Γ.Γ.Π.Σ., κατ' ανάλογη υποβολή και των οριστικών δηλώσεων απόδοσης φόρου μισθωτών υπηρεσιών (Φ.Μ.Υ.), οι οποίες ήδη από το οικονομικό έτος 2006 (χρήση 2005) υποβάλλονται ηλεκτρονικά, σύμφωνα με όσα ορίζονται από την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδεται κάθε χρόνο.
  - Επίσης, με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 92 του κοινοποιούμενου νόμου ορίζεται ότι, η υποχρέωση επίδοσης των πιο πάνω οριστικών δηλώσεων για αμοιβές από ελευθέρια επαγγέλματα και για εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας τους, αρχίζει από το οικονομικό έτος 2011 και μετά, δηλαδή για τα εισοδήματα που θα αποκτηθούν μέσα στο έτος 2010 και μετά.
  - Επισημαίνεται, ότι τα αναφερόμενα πιο πάνω εφαρμόζονται συνδυαστικά με όσα αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 17 του κοινοποιούμενου νόμου.
  - Τονίζεται ότι, η υποχρέωση υποβολής οριστικών δηλώσεων φόρου μισθωτών υπηρεσιών, αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα και εισοδημάτων από εμπορικές επιχειρήσεις, δεν υφίσταται για τις δημόσιες υπηρεσίες χωρίς ίδια διαχείριση, οι οποίες υποχρεούνται να υποβάλλουν μόνο τα πλήρη στοιχεία που προβλέπονται στις βεβαιώσεις αποδοχών ή αμοιβών του άρθρου 83 του

Κ.Φ.Ε., καθόσον αυτές δεν αποδίδουν τους παρακρατούμενους φόρους με προσωρινές δηλώσεις και συνεπώς δεν είναι υπόχρεες σε υποβολή οριστικών δηλώσεων.

5. Με την παράγραφο 6 του άρθρου αυτού, καταργήθηκε το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 49 του Κ.Φ.Ε. σχετικά με την έκπτωση της δαπάνης συντήρησης, λειτουργίας, επισκευής, κυκλοφορίας, αποσβέσεων και μισθωμάτων που καταβάλλονται σε εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες του ελευθέριου επαγγέλματος. Μετά την κατάργηση αυτή, ισχύουν και για τους ελεύθερους επαγγελματίες όσα αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε., για τις επιχειρήσεις. Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 92 για διαχειριστικές χρήσεις που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

Άρθρο 8 Λοιπές διατάξεις

1. Με την περίπτ. α' της παραγρ. 1 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 9 του ΚΦΕ. Με την τροποποίηση αυτή επανέρχεται το **δικαίωμα έκπτωσης ποσοστού ενάμισι τοις εκατό (1,5%)**, σε περίπτωση καταβολής μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης, του συνολικού ποσού της οφειλής που προκύπτει με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του υπόχρεου φυσικού προσώπου, ανεξάρτητα αν το ποσό της οφειλής είχε βεβαιωθεί σε μία ή περισσότερες δόσεις.

Το δικαίωμα αυτό της έκπτωσης παρέχεται και κατά την καταβολή της οφειλής που προκύπτει από την εκκαθάριση τροποποιητικής δήλωσης, στις περιπτώσεις που έχει καταβληθεί το ποσό της αρχικής οφειλής μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης και το οποίο καλύπτει συνολικά σε ποσοστό το 98,5% της νέας οφειλής. Προϋπόθεση αποτελεί, ο φόρος που προ-

κύπτει με βάση την τροποποιητική δήλωση, να οφείλεται σε λάθος της φορολογικής αρχής.

Όταν η δήλωση υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου, εκτός από την έκπτωση της πρώτης παραγράφου του παρόντος, παρέχεται έκπτωση ενάμισι τοις εκατό (1,5%) στο συνολικό ποσό της οφειλής και μέχρι του ποσού των εκατόν δεκαοκτώ ευρώ (118), ανεξάρτητα από τον αριθμό των δόσεων. Περαιτέρω, με την περ. β' της παραγρ. 1 του ίδιου άρθρου, η έκπτωση 1,5% σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής του οφειλόμενου ποσού παρέχεται και στα ποσά που προκύπτουν από δηλώσεις όλων των νομικών προσώπων, ήτοι αυτών που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου του ΚΦΕ.

Τέλος, όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω, ισχύουν, σύμφωνα με την περίπτ. β' της παρ. 1 του άρθρου αυτού, για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων οικονομικού έτους 2010 και επομένων.

2. Με την παραγρ. 2 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ΚΦΕ. Με την τροποποίηση αυτή, **καταργείται η φορολόγηση του εισοδήματος από ακίνητα που αποκτούν τα πρόσωπα στα οποία έχει μεταβιβαστεί με οριστικό συμβόλαιο το ενοχικό δικαίωμα ενάσκησης επικαρπίας**. Στην περίπτωση αυτή, ανεξάρτητα από τη σύνταξη ή μη συμβολαίου μεταβίβασης του ενοχικού δικαιώματος ενάσκησης επικαρπίας κάποιου ακινήτου σε τρίτο πρόσωπο, το εισόδημα αυτού εξακολουθεί να αποκτά ο κύριος ή ο επικαρπωτής του ακινήτου.

Οι διατάξεις αυτές, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 άρθρου 92 του ίδιου νόμου, έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1/1/2010 και μετά. Διευκρινίζεται, ότι οι οικείες διατάξεις εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το χρόνο που συντάχθηκε το συμβόλαιο μεταβίβασης του δικαιώματος ενάσκησης επικαρπίας (πριν ή μετά την 1/1/2010).

3. Με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού τροποποιήθηκε η περίπτ. α' της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του ΚΦΕ. Με την τροποποίηση

αυτή καταργείται η έκπτωση από το ακαθάριστο εισόδημα του ακινήτου της δαπάνης επισκευής και συντήρησης αυτού, που ανερχόταν σε ποσοστό μέχρι σαράντα τοις εκατό (40%) του ακαθάριστου εισοδήματος του ακινήτου, καθόσον και η δαπάνη αυτή περιλαμβάνεται μεταξύ των δαπανών αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών που λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση του αφορολόγητου ορίου της κλίμακας, σύμφωνα με την παράγραφο 1 άρθρο 1 του ίδιου νόμου. Όμως, εξακολουθεί να ισχύει ο περιορισμός της έκπτωσης σε 3% όταν το εισόδημα προκύπτει με βάση την περίπτ. β' της παραγρ. 1 του άρθρου 21 του ΚΦΕ (αξία οικοδομής που ανεγείρεται με δαπάνη του μισθωτή). Η κατάργηση της έκπτωσης των δαπανών επισκευής και συντήρησης καταλαμβάνει, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 92, τις δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1 Ιανουαρίου 2010 και μετά.

4. Με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού προστέθηκαν στην παρ. 1 του άρθρου 46 του ΚΦΕ τρία εδάφια, με βάση τα οποία, **το εισόδημα που αποκτούν ποδοσφαιριστές, καλαθοσφαιριστές, προπονητές και άλλοι αμειδόμενοι αθλητές** εξαιτίας της υπογραφής συμβολαίου μεταγραφής ή της ανανέωσης συμβολαίου συνεργασίας με ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες ή αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία, κατανέμεται ισομερώς για να φορολογηθεί σε όλα τα έτη, για τα οποία διαρκεί το εκάστοτε συμβόλαιο. Κατά την καταβολή και ανεξάρτητα της σχέσης που τους συνδέει παρακρατείται φόρος με βάση την κλίμακα του άρθρου 9 στο σύνολο του ετήσιου καταβλητέου ποσού που ανάγεται σε όσα έτη διαρκεί το εκάστοτε συμβόλαιο. Για την απόδοση του φόρου αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 60 του ΚΦΕ.

Οι διατάξεις αυτές σύμφωνα με την περίπτωση ε' της παρ. 1 του άρθρου 92 ισχύουν για τα συμβόλαια που υπογράφονται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέ-

ρω, παραθέτουμε το ακόλουθο παράδειγμα:

Έστω ότι αθλητής υπογράφει τριετές συμβόλαιο μεταγραφής με αθλητικό σωματείο συνολικής αξίας 2.700.000 ευρώ. Με βάση τα οριζόμενα στο συμβόλαιο μεταγραφής στο πρώτο έτος καταβάλλεται 1.000.000 ευρώ, στο δεύτερο 1.000.000 ευρώ και στο τρίτο 700.000 ευρώ. Το ποσό που καταβάλλεται σε κάθε έτος από αυτά πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των ετών του συμβολαίου και στο συνολικό ποσό εξευρίσκεται ο φόρος κλίμακας, ο οποίος εν συνεχεία διαιρείται διά του αριθμού των ετών του συμβολαίου. Με βάση τα ανωτέρω ο υπολογισμός του οφειλόμενου φόρου γίνεται ως εξής:

Υπολογισμός φόρου που παρακρατείται στο 1^ο έτος:

Αναγωγή του ποσού σε συνολικό: $1.000.000 \times 3 = 3.000.000$

Υπολογισμός φόρου κλίμακας: 1.336.000 ευρώ
Διαίρεση δια έτη: $1.336.600/3=445.533,33$ ευρώ

Υπολογισμός φόρου που παρακρατείται στο 2^ο έτος:

Αναγωγή του ποσού σε συνολικό: $1.000.000 \times 3 = 3.000.000$

Υπολογισμός φόρου κλίμακας: 1.336.000 ευρώ
Διαίρεση δια έτη: $1.336.600/3=445.533,33$ ευρώ.

Υπολογισμός φόρου που παρακρατείται στο 3^ο έτος:

Αναγωγή του ποσού σε συνολικό: $700.000 \times 3 = 2.100.000$

Υπολογισμός φόρου κλίμακας: 931.600 ευρώ
Διαίρεση δια έτη: $931.600/3=310.533,33$ ευρώ.

Η απόδοση του παρακρατούμενου φόρου γίνεται με βάση τα οριζόμενα από την παρ. 1 του άρθρου 60 του ΚΦΕ.

Ο ανωτέρω αθλητής θα δηλώσει 900.000 ευρώ κάθε έτος, για 3 χρόνια, όσα χρόνια διαρκεί

το συμβόλαιο, με συμψηφισμό σε κάθε έτος του ανωτέρω ετήσιου παρακρατηθέντος ποσού φόρου. Αν στο προηγούμενο παράδειγμα, το συμβόλαιο συνεργασίας λύεται, με κοινή συναίνεση κατά το τρίτο έτος με την καταβολή ενός ποσού προφανώς μικρότερου των 700.000 ευρώ, τότε η παρακράτηση φόρου θα ενεργείται στο ποσό που πράγματι καταβάλλεται.

5. Με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού, προστέθηκε στην παραγρ. 1 του άρθρου 61 του ΚΦΕ δεύτερο εδάφιο με βάση το οποίο, **εξαιρείται και δεν υποχρεούται να υποβάλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος** το φυσικό πρόσωπο που έχει εισόδημα μέχρι 6.000 ευρώ και το οποίο προκύπτει αποκλειστικά με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες του άρθρου 16 του ΚΦΕ (δαπάνες διαβίωσης), όπως της κατοικίας, του αυτοκινήτου ΙΧ, του σκάφους, των ιδιωτικών σχολείων, των οικιακών βοηθών κ.λπ. Επομένως, ο φορολογούμενος που έχει εισόδημα από μία ή περισσότερες κατηγορίες (οικοδομές, σύνταξη κ.λπ.) υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης όταν το εισόδημά του με βάση τις δαπάνες διαβίωσης είναι μέχρι 6.000 ευρώ.

Οι διατάξεις αυτές έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

6. Με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του ΚΦΕ, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου αυτού, **καθίσταται υποχρεωτική η υποβολή των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος του οικονομικού έτους 2011 και μετά, ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου**, από όλα τα φυσικά πρόσωπα επιτηδευματίες, που ασκούν επιχείρηση ή ελεύθερο επάγγελμα και από κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο μη επιτηδευματία, του οποίου όμως η δήλωση υποβάλλεται από εξουσιοδοτημένο λογιστή και προαιρετικά για κάθε άλλο υπόχρεο σε δήλωση φυσικό πρόσωπο. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα του τρόπου υποβολής των δηλώσεων που θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

7. Με τις διατάξεις των παραγράφων 7, 8 και 9 του άρθρου αυτού τακτοποιούνται νομοτεχνικά οι σχετικές διατάξεις των παραγράφων 1, 4, και 6 του άρθρου 62 του ΚΦΕ, λόγω της υποχρεωτικής υποβολής ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου από το οικονομικό έτος 2011 και μετά, ορισμένων φορολογικών δηλώσεων από συγκεκριμένες κατηγορίες φορολογουμένων, ως εξής:

Η υποβολή των δηλώσεων που υποβάλλονται ηλεκτρονικά μπορεί να πραγματοποιηθεί έγκαιρα, μέχρι την έναρξη του ωραρίου λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών της επόμενης ημέρας από την ημέρα λήξης της προθεσμίας.

Επίσης, τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις δεν συνυποβάλλονται κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης μέσω διαδικτύου ενώ με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος ελέγχου των δικαιολογητικών αυτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

8. Με την περίπτωση α' της παραγράφου 11 του άρθρου αυτού, στην παραγρ. 3 του άρθρου 64 του ΚΦΕ προστέθηκε εδάφιο με βάση το οποίο, **παρέχεται έκπτωση ενάμισι τοις εκατό (1,5%)** στο συνολικό ποσό αυτού και των λοιπών συμβεβαιούμενων με αυτόν οφειλών, όταν ο φόρος που οφείλεται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος των υπόχρεων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ΚΦΕ (**Ο.Ε., Ε.Ε., κοινωνίες αστικού δικαίου** που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, αστικές κερδοσκοπικές, εταιρίες, αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες, συμμετοχικές ή αφανείς και κοινοπραξιών της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ΚΒΣ), καταβάλλεται εφάπαξ μέσα στην προθεσμία υποβολής της δήλωσης. Οι διατάξεις αυτές ισχύουν, σύμφωνα με την περ. β' της παραγρ. 11 του υπόψη άρθρου, για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των πιο πάνω υπόχρεων οικονομικού έτους 2010 και επομένων.

9. Με την παράγραφο 12 του άρθρου αυτού προστέθηκαν δύο καινούργια εδάφια στην περ. α' της παραγρ. 5 του άρθρου 85 του ΚΦΕ. Με το πρώτο από αυτά, **παρέχεται πλέον η δυ-**

νατότητα στους συζύγους που βρίσκονται σε διάσταση ή διάζευξη να λαμβάνουν αντίγραφο της κοινής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος τους και του εκκαθαριστικού σημειώματος που προκύπτει από αυτή, τόσο του οικον. έτους της υποβολής της αίτησης χορήγησής τους όσο και των προηγούμενων ετών. Στην έννοια της κοινής δήλωσης περιλαμβάνονται και όλα τα έντυπα και δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση, καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο υπάρχει στο φάκελο της κοινής δήλωσης.

Επίσης, με το δεύτερο εδάφιο προβλέπεται ότι, ειδικά **επί συνιδιοκτησίας ακινήτου**, χορηγούνται από το φάκελο του συνιδιοκτήτη που το εκμίσθωσε μονομερώς, αντίγραφο μισθωτηρίου συμβολαίου και λοιπά στοιχεία που αφορούν το κοινό ακίνητο, στους λοιπούς συνιδιοκτήτες, για διεκδίκηση των νόμιμων δικαιωμάτων τους στο δικαστήριο και δήλωση των εισοδημάτων τους από το ακίνητο αυτό.

Τα ανωτέρω ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου (23.4.2010 και μετά).

10. Με την παράγραφο 13 του άρθρου αυτού παρατείνεται η ισχύς των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 (ΦΕΚ 31 Α΄) και για τις **μεταβιβάσεις αυτοκινήτων Δ.Χ. ή των αδειών κυκλοφορίας τους** που πραγματοποιούνται από 1/1/2010 μέχρι την 31/12/2011.

Επίσης, με τις ίδιες διατάξεις, αυξάνονται κατά 15% τα ποσά φόρου που οφείλονται με βάση τις ίδιες διατάξεις.

Για τις μεταβιβάσεις που έχουν πραγματοποιηθεί από 1/1/2010 μέχρι τις 23/4/2010 (ημέρα δημοσίευσης του Φ.Ε.Κ. 58 Α΄) έπρεπε να υποβληθούν, κατά ρητή πρόβλεψη του νόμου, συμπληρωματικές δηλώσεις χωρίς κυρώσεις μέχρι 23/5/2010. Μετά τη παρέλευση της προθεσμίας οι διαφορές βεβαιώνονται από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. με τις προσαυξήσεις και τα πρόστιμα που προβλέπονται από τον Κ.Φ.Ε.

Σύμφωνα με το άρθρο 55 του ν. 1591/1986 απαλλαγή από το φόρο υπεραξίας για την αντικατάσταση του οχήματος υπάρχει μόνο για τα

φορτηγά Δ.Χ. που αντικαθίστανται με νέο μέσα σε ένα χρόνο από τον αποχαρακτηρισμό τους. (Σχετ: αριθ. πρωτ. Ε8852 ΠΟΛ200/19/6/1987, αριθ. πρωτ. Ε 5512 ΠΟΛ 125/13/4/1987).

Ο φόρος υπεραξίας Δ.Χ. αυτοκινήτων επιβάλλεται κατά τη μεταβίβαση του οχήματος, ανεξάρτητα από το αν αυτό είναι αποχαρακτηρισμένο ή έχει παρακράτηση κυριότητας από τον πωλητή, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης ζ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του ΚΦΕ.

11. Με την παράγραφο 14 του άρθρου αυτού προστέθηκε στο άρθρο 14 του ΚΦΕ παράγραφος 9, σχετικά με τη **φορολογική αντιμετώπιση των παροχών σε χρήμα (μπόνους)** πέραν των τακτικών αποδοχών και των υπερωριών που καταβάλλουν μέχρι και το οικονομικό έτος 2013 (δηλαδή μέχρι και 31/12/2012) τα **πιστωτικά ιδρύματα** που λειτουργούν στην Ελλάδα σε στελέχη τους (πρόεδρο ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου, διευθύνοντα ή εντεταλμένο σύμβουλο, διαχειριστή, διευθυντές κ.λπ.)

Ειδικότερα, όταν ο δικαιούχος έχει εισόδημα μέχρι 60.000 ευρώ και καταβληθούν σε αυτόν πρόσθετες αμοιβές (μπόνους) έως 10% επί του συνόλου των ετήσιων τακτικών αποδοχών και υπερωριών, οι πρόσθετες αυτές αμοιβές φορολογούνται με την κλίμακα του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. Αν οι υπόψη πρόσθετες αμοιβές υπερβαίνουν το ποσοστό αυτό φορολογούνται αυτοτελώς με την ακόλουθη κλίμακα:

Μέχρι 20.000	50%
20.001-40.000	60%
40.001-60.000	70%
60.001-80.000	80%
80.001 και άνω	90%

Ο φόρος παρακρατείται κατά την καταβολή ή την πίστωση των ποσών αυτών στους δικαιούχους και αποδίδεται στο Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 60 του ΚΦΕ.

Η παραπάνω φορολογική μεταχείριση (μπόνους) εφαρμόζεται και για τις παροχές που κα-

ταβάλλονται από τα κέρδη των ανωτέρω πιστωτικών ιδρυμάτων. Λόγω της γενικής διατύπωσης του τελευταίου εδαφίου, ο πιο πάνω ειδικός τρόπος φορολογίας αφορά και τις παροχές σε μετοχές (διανομή μετοχών αντί μετρητών). Επίσης, για τα υπόψη εισοδήματα δεν οφείλεται ο οριζόμενος από την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 109 του ΚΦΕ φόρος 40%, επειδή οι κρίσιμες διατάξεις είναι ειδικές.

Οι διατάξεις αυτές ισχύουν, για παροχές που χορηγούνται μέχρι και το οικον. έτος 2013 (χρήση 2012).

Τέλος, με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115Α') η παραπάνω φορολογική μεταχείριση των παροχών σε στελέχη των τραπεζών επεκτάθηκε και για τις παροχές οικονομικών κινήτρων πάσης φύσεως που καταβάλλονται από εργοδότες σε εργαζομένους τους που αποκτούν δικαίωμα συνταξιοδότησης (έχουν συμπληρώσει ή συμπληρώνουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης), με σκοπό την αποχώρηση από την επιχείρηση και τη συνταξιοδότηση. Οι ανωτέρω παροχές οικονομικών κινήτρων γνωστοποιούνται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία καταβολής αυτών των παροχών στις αρμόδιες ΔΟΥ των εργαζομένων στους οποίους καταβάλλονται οι παροχές αυτές (οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 3863/2010 σύμφωνα με το άρθρο 76 του νόμου αυτού ισχύουν από 15/7/2010 και μετά, ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως).

Για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω, παραθέτουμε τα ακόλουθα παραδείγματα:

Έστω ότι στέλεχος πιστωτικού ιδρύματος λαμβάνει συνολικά ετήσιες τακτικές αποδοχές και υπερωρίες σαράντα χιλιάδες ευρώ (40.000) και μόνους τριών χιλιάδων ευρώ (3.000). Στην περίπτωση αυτή, το μόνους θα φορολογηθεί σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του ΚΦΕ (χωρίς εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης). Περαιτέρω, αν τα μόνους συνεκκαθαρίζονται στην ίδια μισθοδοτική κατάσταση με τις τακτικές αποδοχές, τότε ο παρακρατούμενος

φόρος θα υπολογιστεί βάσει της κλίμακας του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε., ενώ αν αυτά δεν συνεκκαθαρίζονται στην ίδια μισθοδοτική κατάσταση με τις τακτικές αποδοχές τότε θα παρακρατηθεί φόρος με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%).

Όταν το ίδιο στέλεχος λαμβάνει μόνους έξι χιλιάδες ευρώ (6.000), τότε το πόσο των τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (4.000) θα φορολογηθεί με τις γενικές διατάξεις του Κ.Φ.Ε. (κλίμακα του άρθρου 9), ενώ τα υπόλοιπα δυο χιλιάδες ευρώ (2.000) θα φορολογηθούν αυτοτελώς με πενήντα τοις εκατό (50%).

Αν το στέλεχος έχει συνολικά τακτικές αποδοχές πάνω από 60.000 ευρώ και επιπλέον λαμβάνει μόνους πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000), τότε αυτά θα φορολογηθούν με τις γενικές διατάξεις του Κ.Φ.Ε., γιατί είναι μικρότερα του 10% του ορίου των 60.000 ευρώ (κλίμακα του άρθρου 9).

Όταν το στέλεχος λαμβάνει μόνους έντεκα χιλιάδες ευρώ (11.000) τότε απ' αυτά, τα έξι χιλιάδες ευρώ (6.000) θα φορολογηθούν με τις γενικές διατάξεις του Κ.Φ.Ε. (κλίμακα του άρθρου 9) ενώ τα υπόλοιπα πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000) θα υπαχθούν σε αυτοτελή φορολογία με πενήντα τοις εκατό (50%).

12. Με την παράγραφο 15 του άρθρου αυτού, αντικαταστάθηκε η παρ. 7 του άρθρου 84 του ΚΦΕ σχετικά με το χρόνο παραγραφής της αξίωσης επιστροφής φόρου κατά του Δημοσίου. Με τις νέες διατάξεις θεσμοθετήθηκαν οι θέσεις της Διοίκησης ως ακολούθως:

Η απαίτηση κατά του Δημοσίου επιστροφής καταβληθέντος φόρου παραγράφεται μετά τρία έτη από την ημερομηνία υποβολής της εμπρόθεσμης δήλωσης. Αν η δήλωση υποβληθεί εκπρόθεσμα, ο χρόνος παραγραφής είναι και πάλι τριετής, αλλά υπολογίζεται από το χρόνο που η δήλωση αυτή έπρεπε να υποβληθεί, σύμφωνα με τις προθεσμίες που ορίζονται από τις οικείες διατάξεις του ΚΦΕ ή τις τυχόν παρατάσεις, όπως έχουν ορισθεί με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

Για θέματα αναστολής, διακοπής κ.λπ. της

παραγραφής, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 2362/1995 περί δημοσίου λογιστικού, όπως κάθε φορά ισχύουν.

13. Με την περίπτ. α' της παραγράφου 16 του άρθρου αυτού, αντικαθίστανται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 74 του ΚΦΕ. Με βάση τις νέες διατάξεις, η οφειλή για φόρο, τέλη και εισφορές που αναλογούν στα εισοδήματα των συζύγων, που υποχρεούνται στην υποβολή κοινής δήλωσης, **βεβαιώνεται στον κάθε σύζυγο χωριστά και η ευθύνη για την καταβολή τους βαρύνει επίσης τον καθένα από αυτούς χωριστά.** Επίσης, με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 74 του ΚΦΕ που προστέθηκε με την παρ. 17 του άρθρου 8 του ν. 3842/2010, προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης με την οποία θα καθοριστούν η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή των νέων διατάξεων.

Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την περ. β' της ίδιας παραγράφου, για τις δηλώσεις του οικονομικού έτους 2011 και μετά.

14. Με την παραγρ. 18 του άρθρου αυτού προστέθηκε στην παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 820/1978 εδάφιο με βάση το οποίο, η απόφαση του Προϊσταμένου περιφερειακής υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών (π.χ. ΔΟΥ) με την οποία μεταβιβάζει σε υπαλλήλους της ίδιας υπηρεσίας το **δικαίωμα να υπογράφουν με εντολή του**, αποφάσεις, έγγραφα, εντολές ή άλλες πράξεις, πρέπει πλέον να τοιχοκολλείται στο κατάστημα της υπηρεσίας αυτής με φροντίδα του Προϊσταμένου και με την παρουσία ενός μάρτυρα και τέλος, να συντάσσεται σχετικό πρακτικό.

15. Με την παράγραφο 19 προστέθηκαν στην περίπτωση α' της παραγρ. 1 του άρθρου 23 του ΚΦΕ νέα εδάφια, που αφορούν στην ολική ή μερική ανακατασκευή κτιρίων ή κτισμάτων που προστατεύονται από τις διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν. 3028/2002 και του άρθρου 4 του ν. 1577/1985, **για την προστασία και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της χώρας. Με τις νέες αυτές διατάξεις αυξάνο-**

νται α) κατά 25% ο ισχύων συντελεστής απόσβεσης 5% όταν η ανακατασκευή γίνεται σε κατοικία, οικοτροφείο, σχολείο, φροντιστήριο, αίθουσα κινηματογράφου, θεάτρου, ξενοδοχείου, νοσοκομείου ή κλινικής, και β) κατά 15% ο ισχύων συντελεστής 3% για τα λοιπά είδη οικοδομών. Ο αυξημένος συντελεστής απόσβεσης εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών και για τέσσερα επιπλέον χρόνια μετά το πέρας των εργασιών. Όμως, το συνολικό χρονικό διάστημα εφαρμογής του αυξημένου συντελεστή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα οκτώ χρόνια.

Σημειώνεται, ότι τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή και για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος από ακίνητα, που αποκτούν πρόσωπα της παραγρ. 4 του άρθρου 2 του ΚΦΕ (προσωπικές εταιρίες κ.λπ.), γιατί το εισόδημά τους από την εκμίσθωση ακινήτων θεωρείται εισόδημα Α' κατηγορίας, καθώς και τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθόσον ο προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος από ακίνητα γίνεται, κατά ρητή διατύπωση του άρθρου 105 του ΚΦΕ με βάση όσα ισχύουν για τα φυσικά πρόσωπα. Τέλος, με τις ίδιες διατάξεις προβλέπεται η έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Οικονομικών με την οποία θα καθοριστούν η διαδικασία διαπίστωσης, έναρξης και πέρας των εργασιών, ο προσδιορισμός του είδους των εργασιών για την εφαρμογή των ανωτέρω.

Τα αναφερόμενα στην παράγραφο αυτή ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου (23.4.2010) και μετά.

16. Με το πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 85 του ΚΦΕ, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 20 του άρθρου αυτού, **θεσμοθετείται η χρήση του Διαδικτύου στη δημοσιοποίηση του καταλόγου φορολογουμένων** που συντάσσεται κάθε χρόνο από κάθε Δ.Ο.Υ. και που περιέχει:

α) Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία μιας επιχείρησης,

β) Τον τίτλο και τα στοιχεία των φορολογουμένων,

γ) Το καθαρό εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθερα επαγγέλματα,

δ) Το συνολικό καθαρό εισόδημα που υπόκειται σε φορολογία και

ε) Τον φόρο που αναλογεί σε αυτό.

Με την τροποποιημένη διάταξη το δικαίωμα πρόσβασης στο συγκεκριμένο κατάλογο φορολογουμένων που αποτελεί δημόσια πληροφορία περιλαμβάνει και τη χρήση του Διαδικτύου. Η δημοσιότητα των φορολογικών δεδομένων συγκεκριμένων κατηγοριών φορολογουμένων, που –σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία– αποφεύγουν να δηλώνουν τα πραγματικά τους εισοδήματα, αποτελεί ένα εύλογο μέτρο αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής. Η ταυτοποίηση του χρήστη που έχει πρόσβαση στον συγκεκριμένο κατάλογο επιτρέπει τη θέσπιση ποσοτικών κριτηρίων ως προς τον αριθμό των δεδομένων που θα εξαχθούν. Αυτό το μέτρο δυσχεραίνει τη μαζική εξαγωγή δεδομένων προστατεύοντας τα έτσι από επεξεργασία που δε δικαιολογείται από το σκοπό της διάταξης αυτής, όπως π.χ. την εμπορική εκμετάλλευση των οικονομικών στοιχείων. Έτσι, επειδή η πρόσβαση στον κατάλογο δεν θα είναι ανοικτή αλλά ελεγχόμενη και θα γίνεται με βάση συγκεκριμένες διαδικασίες και ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια που θα καθοριστούν από Υπουργική Απόφαση, τηρείται η αρχή της αναλογικότητας σε σχέση με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής.

Άρθρο 9

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και ακίνητα

1. Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού προστέθηκε στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του ΚΦΕ, εδάφιο με βάση το οποίο, οι **ατομικές επιχειρήσεις και τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2 του ΚΦΕ** (προσωπικές εταιρίες, κοινωνίες, κοινοπραξίες κ.λπ.) που **υπεκμισθώνουν ακίνητο, για το οποίο έχουν συνάψει**

σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης, μπορούν να εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά τους μόνο το μέρος των μισθωμάτων που καταβάλλουν στην εταιρία leasing, το οποίο αντιστοιχεί στην αξία του κτιρίου, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις της περίπτωσης ιστ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 31 και το άρθρο 105 του ίδιου νόμου και για τα λοιπά νομικά πρόσωπα (ανώνυμες εταιρίες, Ε.Π.Ε., συνεταιρισμοί, αλλοδαπές δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις). Η ρύθμιση αυτή κρίθηκε αναγκαία γιατί οι διατάξεις της περίπτωσης ιστ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ΚΦΕ δεν έχουν εφαρμογή για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος που αποκτούν οι ατομικές επιχειρήσεις και τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ΚΦΕ, καθόσον το εισόδημά τους από την εκμίσθωση ακινήτων δεν συνιστά εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις αλλά εισόδημα από ακίνητα (Γνωμ. 678/2000 του Ν.Σ.Κ.). Μετά την τροποποίηση αυτή, όλες οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο για τα μισθώματα ακινήτων που καταβάλλουν στις εταιρίες leasing. Είναι αυτονόητο ότι και όταν οι επιχειρήσεις δεν υπεκμισθώνουν το ακίνητο αλλά το χρησιμοποιούν για δικές τους ανάγκες, θα ισχύει ο πιο πάνω περιορισμός ως προς το ύψος των μισθωμάτων που εκπίπτουν, αλλά στην περίπτωση αυτή η έκπτωση ενεργείται σε εφαρμογή της περίπτωσης ιστ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ΚΦΕ.

Για τον προσδιορισμό του τμήματος του μισθώματος που αντιστοιχεί στα κτίρια θα λαμβάνεται από τα συνολικά καταβληθέντα μέσα στη χρήση μισθώματα, ποσοστό ίσο με αυτό με το οποίο συμμετέχει το κτίριο στη συνολική αξία οικοπέδου – κτιρίου με βάση τα οριζόμενα στη φορολογία κεφαλαίου. Επομένως, στις περιοχές που ισχύουν αντικειμενικές αξίες, αυτές θα λαμβάνονται υπόψη για τον εν λόγω προσδιορισμό.

Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι, εφόσον αναγνωρίζεται προς έκπτωση μόνο το μέρος των μισθωμάτων που αντιστοιχεί στην αξία των κτιρίων και δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις υποχρε-

ούνται να καταχωρούν στα βιβλία τους το σύνολο των δαπανών τους, δηλαδή στην προκειμένη περίπτωση το σύνολο των καταβληθέντων μέσα στη χρήση μισθωμάτων, υποχρεούνται κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος να αναμορφώνουν τα αποτελέσματά τους με την προσθήκη ως λογιστικής διαφοράς, του μέρους των καταβληθέντων μισθωμάτων που αντιστοιχεί στην αξία του οικοπέδου.

Τα ανωτέρω ισχύουν για μισθώματα που καταβάλλονται προς τις εταιρίες leasing από την 1/1/2009 και μετά. Επειδή έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για τους υπόχρεους του άρθρου αυτού, παρέχεται η δυνατότητα στις υπαγόμενες στο νόμο επιχειρήσεις να υποβάλλουν **συμπληρωματική δήλωση** με την οποία να δηλώνουν τα ανωτέρω ως λογιστικές διαφορές, μέσα σε ένα μήνα από την έκδοση της παρούσας εγκυκλίου.

2. Με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού προστέθηκε στην παρ. 1 του άρθρου 45 του ΚΦΕ νέα περίπτωση με την οποία προβλέπεται, ότι **στελέχη** (πρόεδρος ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου, διευθύνοντας ή εντεταλμένος σύμβουλος, διαχειριστής, διευθυντής, προϊστάμενος κ.λπ. στελέχη) **στα οποία παρέχεται η χρήση αυτοκινήτου** από τις επιχειρήσεις στις οποίες απασχολούνται, ανεξάρτητα από το αν τα αυτοκίνητα αυτά ανήκουν στην επιχείρηση ή είναι μισθωμένα με οποιονδήποτε τρόπο, φορολογούνται επιπλέον για ένα ποσοστό της Εργοστασιακής Τιμολογιακής Αξίας του έτους πρώτης κυκλοφορίας, ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, καθόσον πρόκειται για υπηρεσία που παρέχουν οι επιχειρήσεις προς τα εν λόγω στελέχη ως πρόσθετη αμοιβή έναντι των υπηρεσιών που παρέχουν στην επιχείρηση (εισηγητική έκθεση). Λόγω της μη διακρίσεως του νόμου, τα ανωτέρω ισχύουν για τα στελέχη όλων των επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή που λειτουργούν. Το επιπλέον αυτό ετήσιο εισόδημα υπολογίζεται ως ποσο-

στό της Εργοστασιακής Τιμολογιακής Αξίας (ΕΤΑ) του έτους πρώτης κυκλοφορίας των αυτοκινήτων ως εξής:

α) για εργοστασιακή τιμολογιακή αξία από 15.000-22.000 ευρώ με ποσοστό 15%, β) για εργοστασιακή τιμολογιακή αξία από 22.001-30.000 ευρώ με ποσοστό 25% και γ) για εργοστασιακή τιμολογιακή αξία πλέον των 30.000 ευρώ με ποσοστό 30%.

Επομένως, αν για παράδειγμα ο διευθυντής πωλήσεων ανώνυμης εταιρίας χρησιμοποιεί επιβατικό ΙΧ της εταιρίας με εργοστασιακή τιμολογιακή αξία 28.000 ευρώ, προκύπτει γι' αυτόν εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες 7.000 ευρώ πέραν των αποδοχών που καταβλήθηκαν σε αυτόν.

Όμως, οι επιχειρήσεις πρέπει να συμπεριλαμβάνουν στις βεβαιώσεις αποδοχών που χορηγούν σε εκείνα τα στελέχη τους στα οποία τους παρέχουν αυτοκίνητο και το επιπλέον αυτό τεκμαρτό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες που προκύπτει σύμφωνα με τα ανωτέρω. Η αναγραφή του επιπλέον αυτού εισοδήματος γίνεται σε ξεχωριστή σειρά της βεβαίωσης αποδοχών με αναφορά στις διατάξεις της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 45 του ΚΦΕ, καθώς και στον αριθμό κυκλοφορίας του αυτοκινήτου, στην εργοστασιακή τιμολογιακή αξία του, καθώς και στο χρονικό διάστημα χρησιμοποίησής του.

Αν από τον υπόχρεο έχουν χρησιμοποιηθεί περισσότερα από ένα επιβατικά αυτοκίνητα μέσα στη διαρρεύσασα χρήση, θα συμπληρώνεται ανάλογος αριθμός σειρών της βεβαίωσης αποδοχών.

Οι επιχειρήσεις που παρέχουν αυτοκίνητα σε στελέχη τους θα ζητούν βεβαίωση για την εργοστασιακή τιμολογιακή αξία των υπόψη αυτοκινήτων από τις αντιπροσωπείες που έχουν εισάγει τα αυτοκίνητα αυτά. Στην περίπτωση που η εργοστασιακή τιμολογιακή αξία των αυτοκινήτων αυτών είναι κάτω των δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000) τότε οι εν λόγω βεβαιώσεις θα πιστοποιούν το γεγονός αυτό (ότι δη-

λαδή η εργοστασιακή τιμολογιακή αξία είναι κάτω των 15.000 ευρώ), χωρίς να αναφέρουν το ακριβές ποσό αυτής.

Διευκρινίζεται ότι, με βάση το άρθρο 126 του ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265Α΄) (τελωνειακός κώδικας), η τιμή χονδρικής πώλησης του επιβατικού αυτοκινήτου του έτους πρώτης κυκλοφορίας, μειώνεται λόγω παλαιότητας με βάση την κλίμακα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού. Συνεπώς, με βάση τις προαναφερθείσες διατάξεις του τελωνειακού κώδικα, θα πρέπει για την εφαρμογή του κοινοποιημένων διατάξεων του άρθρου αυτού, η εργοστασιακή αξία του έτους πρώτης κυκλοφορίας του αυτοκινήτου, να μειώνεται λόγω παλαιότητας με βάση την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 126 του τελωνειακού κώδικα που είναι η εξής:

Μείωση λόγω παλαιότητας	
	Ποσοστό (%) μείωσης ανά μήνα κυκλοφορίας
Για τον πρώτο χρόνο κυκλοφορίας	1,30
Για το δεύτερο χρόνο κυκλοφορίας	0,70
Για τον τρίτο χρόνο κυκλοφορίας	0,50
Για τα πέντε επόμενα χρόνια (4°-8°)	0,40
Για τα τρία επόμενα χρόνια (9°-11°)	0,30
Για τα δύο επόμενα χρόνια (12°-13°)	0,20
Για τα επόμενα χρόνια	0,10

Στο συντελεστή παλαιότητας που προκύπτει με βάση τα ποσοστά της πιο πάνω κλίμακας αυτής, θα προστίθεται και ποσοστό 5% επί των διανυθέντων χιλιομέτρων δια 1500. Ο τελικά διαμορφούμενος συντελεστής απομείωσης δεν δύναται να είναι ανώτερος του 81%.

Για τη μείωση λόγω παλαιότητας της εργοστασιακής αξίας των αυτοκινήτων λαμβάνονται οι μήνες που μεσολαβούν από την ημερομηνία που το αυτοκίνητο τίθεται για πρώτη φορά σε κυκλοφορία **μέχρι το τέλος της προηγούμενης χρήσης**. Δηλαδή, για επιβατικά ΙΧ αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνται από στελέχη εταιρίας μέσα στο έτος 2010, ο συντελεστής μείωσης λόγω παλαιότητας θα υπολογίζεται από την

ημερομηνία πρώτης κυκλοφορίας των αυτοκινήτων αυτών μέχρι 31/12/2009. Για την καλύτερη κατανόηση παραθέτουμε το ακόλουθο παράδειγμα: Διευθύνων σύμβουλος ανώνυμης εταιρίας χρησιμοποίησε σε ολόκληρο το έτος 2010 επιβατικό ΙΧ αυτοκίνητο της εταιρίας με εργοστασιακή τιμολογιακή αξία 40.000 ευρώ που τέθηκε για πρώτη φορά σε κυκλοφορία στις 6/7/2008 και με 45.000 διανυθέντα χιλιόμετρα μέχρι 31/12/2009.

Συντελεστής μείωσης λόγω παλαιότητας (μέχρι 31/12/2009) = $(1,30 \times 12) + (0,70 \times 6) + (0,05 \times 45.000 / 1.500) = 15,6 + 4,2 + 1,5 = 21,3\%$.

Συνεπώς, η Εργοστασιακή Τιμολογιακή Αξία που θα ληφθεί υπόψη προκειμένου για τον υπολογισμό του επιπλέον ετήσιου εισοδήματος (πέραν των αποδοχών) που αποκτά ο διευθύνων σύμβουλος εξαιτίας της χρήσης του ανωτέρω αυτοκινήτου θα είναι, $78,7\% \times 40.000 = 31.480$ ευρώ και περαιτέρω, τεκμαρτό ετήσιο εισόδημα $31.480 \times 30\% = 9.444$ ευρώ, πέραν των πραγματικών αποδοχών του.

Σε περίπτωση που στη διάρκεια ενός έτους η χρήση του αυτοκινήτου δοθεί σε περισσότερα του ενός στελέχη, κάθε στέλεχος θα επιβαρυνθεί με το αυτοκίνητο για όσο χρονικό διάστημα το χρησιμοποίησε (αναγραφή και στη βεβαίωση αποδοχών).

Τα παραπάνω έχουν εφαρμογή και για τους εκπροσώπους ή διαχειριστές στην Ελλάδα αλλοδαπών ή ημεδαπών επιχειρήσεων που υπάγονται στις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (Φ.Ε.Κ. 132Α΄) ή του ν. 27/1975 (Φ.Ε.Κ. 77Α΄), όταν τα πρόσωπα αυτά είναι Έλληνες υπήκοοι ή έχουν ελληνικό διαβατήριο.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών θα ρυθμιστούν οι λεπτομέρειες και η διαδικασία υποβολής από τις επιχειρήσεις των σχετικών στοιχείων για τη διασταύρωση των δηλώσεων από τους δικαιούχους των εισοδημάτων αυτών.

Οι επίμαχες διατάξεις της περ. στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 45 του ΚΦΕ δεν εφαρμόζονται:

α) για αυτοκίνητα τα οποία παρέχουν οι επιχειρήσεις σε πωλητές που εργάζονται σε αυτές

β) για αυτοκίνητα δοκιμών (test-drive), που διαθέτουν οι επιχειρήσεις εμπορίας αυτοκινήτων,

γ) για αυτοκίνητα μεταφοράς προσωπικού (π.χ. mini-bus),

δ) για αυτοκίνητα που χρησιμοποιούν επιχειρήσεις (π.χ. ξενοδοχειακές επιχειρήσεις) για μεταφορά καλεσμένων ή πελατών τους,

ε) για αυτοκίνητα τα οποία διαθέτουν οι επιχειρήσεις service προσωρινά σε αντικατάσταση των επισκευαζόμενων,

στ) για αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνται από τις επιχειρήσεις διαχείρισης αεροδρομίων (π.χ. Ελ. Βενιζέλου) για τη μεταφορά VIPS ή προσωπικού.

Οι διατάξεις αυτές ισχύουν για δαπάνες αυτοκινήτων από 1-1-2010 και μετά.

3. Με τις διατάξεις του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 45 του ΚΦΕ., όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, άλλαξε ο τρόπος υπολογισμού της **ωφέλειας που αποκτούν τα μέλη διοικητικού συμβουλίου**, στελέχη, διευθυντές ή το προσωπικό ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας ή υποκαταστήματος αλλοδαπής εταιρίας **κατά την άσκηση δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών** της ίδιας ημεδαπής ή αλλοδαπής εταιρίας, που είναι εισηγμένες σε Χρηματιστήριο (stock options). Για τον υπολογισμό της ωφέλειας που υπόκειται σε φορολογία, λαμβάνεται υπόψη η διαφορά μεταξύ της τιμής κλεισίματος της μετοχής στο Χρηματιστήριο κατά την ημέρα που ασκείται το δικαίωμα και της τιμής που καταβάλλει ο δικαιούχος βάσει του προγράμματος, σε αντίθεση με το προηγούμενο καθεστώς, με το οποίο λαμβανόταν υπόψη η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής κατά το χρόνο λήψης της απόφασης για την χορήγηση του δικαιώματος από τη γενική συνέλευση. Η μεταβολή αυτή γίνεται για λόγους φορολογικής δικαιοσύνης, αφού στο εξής θα φορολογείται το πραγματικό εισόδημα του δικαιούχου και όχι πλασματικό εισόδημα.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή για δικαιώματα που ασκούνται από τη δημοσίευση του κοι-

νοποιούμενου νόμου (23/4/2010) και μετά, ανεξάρτητα εάν η απόφαση της γενικής συνέλευσης για τη χορήγηση του εν λόγω δικαιώματος έχει ληφθεί σε προγενέστερο χρόνο.

4. Με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού, αναριθμήθηκε η παράγραφος 6 του άρθρου 48 του ΚΦΕ σε 7 και προστέθηκε νέα παράγραφος 6 στο ίδιο άρθρο του ΚΦΕ, με βάση την οποία φορολογείται, ως εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα, η ωφέλεια που αποκτούν οι δικαιούχοι κατά την άσκηση δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών, όταν έχουν αποχωρήσει από την εταιρία που τους χορήγησε το εν λόγω δικαίωμα για οποιοδήποτε λόγο (π.χ. συνταξιοδότηση ή αλλαγή εργασίας).

Άρθρο 10

Τόκοι ομολογιακών δανείων και τόκοι που καταβάλλουν φυσικά πρόσωπα στην αλλοδαπή

1. Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού προστέθηκε στην περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 12 του ν. 2238/1994 καινούργιο εδάφιο, με βάση το οποίο, οι τράπεζες υποχρεούνται να διενεργούν παρακράτηση φόρου **με συντελεστή 10% και στους δεδουλευμένους τόκους** που προκύπτουν κατά το χρόνο μεταβίβασης ομολόγου αλλοδαπής προέλευσης ή τοκομεριδίου από κάτοικο Ελλάδος. Η υποχρέωση για την παρακράτηση αυτή είχε επιβληθεί και με την 1074965/10712/B0012/ ΠΟΛ. 1092/27.7.2007 εγκύκλιό μας, αλλά τώρα πλέον ορίζεται ρητά με την ευκαιρία ανάλογης ρύθμισης που γίνεται με την παράγραφο 2 και για τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου.

2. Με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 τροποποιείται η παράγραφος 8 του άρθρου 12 του ν. 2238/1994, σχετικά με την παρακράτηση φόρου στα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου. Ειδικότερα, με τις νέες διατάξεις επιβάλλεται **παρακράτηση φόρου 10% όταν μεταβιβάζονται ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου ή τοκομερίδια αυτών πριν από τη λήξη του τίτλου**. Η παρακράτηση θα γίνεται από τη μεσολαβούσα

τράπεζα στους τόκους που αναλογούν στη χρονική περίοδο που ο δικαιούχος είχε στην κατοχή του το συγκεκριμένο τίτλο και ο φόρος θα αποδίδεται στο Δημόσιο μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου από την παρακράτηση μήνα.

Στη συνέχεια, κατά το χρόνο λήξης του ομολόγου ή της εξαργύρωσης του τοκομεριδίου, η Τράπεζα της Ελλάδος θα προβαίνει σε καταβολή του συνόλου των τόκων που ενσωματώνονται στο τοκομερίδιο, όπως γίνεται και σήμερα και περαιτέρω, ο φόρος που αναλογεί στους τόκους για το χρονικό διάστημα που είχε στην κατοχή του τον τίτλο ο τελευταίος κομιστής, θα παρακρατείται ή θα αποδίδεται, ανάλογα με το αν το ομόλογο ανήκει σε πελάτη της τράπεζας ή στο χαρτοφυλάκιό της, από την τελευταία μεσολαβούσα ή δικαιούχο, κατά περίπτωση, τράπεζα η οποία και θα πιστώνει με το φόρο αυτό τον τηρούμενο στην Τράπεζα της Ελλάδος λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου (Δ12Β 1116981 ΕΞ2010/10.9.2010 διαταγή μας).

Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την περίπτωση β' της ίδιας παραγράφου, για μεταβιβάσεις τίτλων που πραγματοποιούνται μετά την παρέλευση ενός μηνός από τη δημοσίευση του νόμου, δηλαδή από τις 23 Μαΐου 2010 και μετά.

Η πιο πάνω παρακράτηση φόρου πρέπει να ενεργείται και κατά τη μεταβίβαση ομολόγων (ή τοκομεριδίων) που εκδίδουν στην ημεδαπή οι επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Ελλάδα, καθόσον με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 26 του ν. 2789/2000 η φορολογική μεταχείριση αυτών έχει εξομοιωθεί με αυτή των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου. Κατά συνέπεια, για τα εταιρικά ομόλογα που μεταβιβάζονται από τις 23.5.2010 και μετά, η μεσολαβούσα τράπεζα υποχρεούται να προβαίνει σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 10% επί των δεδουλευμένων τόκων που αναλογούν στην περίοδο που ο δικαιούχος είχε στην κατοχή του το συγκεκριμένο τίτλο και ο φόρος θα αποδίδεται στο Δημόσιο μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου από την παρακράτηση μήνα.

Στη συνέχεια, κατά το χρόνο λήξης του εταιρικού ομολόγου ή της εξαργύρωσης του τοκομεριδίου, η εκδότρια επιχείρηση θα προβαίνει σε καταβολή του συνόλου των τόκων που ενσωματώνονται στο τοκομερίδιο, όπως γίνεται και σήμερα και περαιτέρω, ο φόρος που αναλογεί στους τόκους για το χρονικό διάστημα που είχε στην κατοχή του τον τίτλο ο τελευταίος κομιστής, θα παρακρατείται όχι από τον εκδότη, αλλά από την τελευταία μεσολαβούσα τράπεζα η οποία και θα αποδίδει τον φόρο αυτό στο Ελληνικό Δημόσιο μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου από την παρακράτηση μήνα.

3. Με την παράγραφο 3 προβλέπεται η μη επιστροφή στις τράπεζες του πιστωτικού υπολοίπου που προκύπτει από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2010 όταν αυτή αφορά σε φόρο που παρακρατήθηκε μέσα στη χρήση 2009 σε τόκους από ομόλογα, καθόσον τα εισοδήματα αυτά για τις τράπεζες είναι φορολογούμενα κατ' ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης. Ανάλογη ρύθμιση υπήρξε με το ν. 2819/2000 μέχρι και τη χρήση 2007 (δηλώσεις οικονομικού έτους 2008).

4.α Με την περίπτωση α' της παραγράφου 4 προστέθηκε στο άρθρο 12 του ν. 2238/1994 παράγραφος 13 με βάση την οποία, τα **φυσικά πρόσωπα που καταβάλλουν στην αλλοδαπή τόκους πρέπει πλέον να παρακρατούν φόρο** με συντελεστή 40%, ανεξάρτητα αν δικαιούχος των τόκων είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Με τη διάταξη αυτή καλύπτεται το κενό που υπήρχε μέχρι σήμερα για τους πιο πάνω δικαιούχους που αποκτούν τόκους από τα δάνεια που χορηγούν σε φυσικά πρόσωπα κατοίκους Ελλάδος. Με τις ισχύουσες πριν από την ως άνω ρύθμιση διατάξεις δεν παρακρατούσαν φόρο, σε αντίθεση με τα νομικά πρόσωπα (Α.Ε., Ε.Π.Ε. κ.λπ.) που υποχρεούνται να παρακρατούν φόρο, σύμφωνα με το άρθρο 114 του ν. 2238/1994.

Σημειώνεται ότι ο συντελεστής παρακράτησης 40% εφαρμόζεται μόνο όταν δικαιούχος

των τόκων είναι κάτοικος ΜΗ συμβατικής χώρας, διαφορετικά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της οικείας διμερούς σύμβασης για την αποφυγή της διπλής φορολογίας, λόγω της αυξημένης τυπικής ισχύος των υπόψη συμβάσεων.

Ο φόρος 40% παρακρατείται από το φυσικό πρόσωπο που καταβάλλει τους τόκους και στην αλλοδαπή αποστέλλει το προκύπτον υπόλοιπο. Για την τράπεζα που μεσολαβεί έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 13. Επομένως, υποχρεούνται να αρνούνται την παροχή του απαιτούμενου ποσού συναλλάγματος ή ευρώ που αναλογεί για την αποστολή στο εξωτερικό, αν δεν προσκομισθεί σε αυτές αποδεικτικό της καταβολής στο Δημόσιο του φόρου που αναλογεί στους υπόψη τόκους.

Επίσης, με το τελευταίο εδάφιο των ως άνω διατάξεων ορίζεται, ότι **για τα δάνεια που συνάπτονται** μεταξύ φυσικού προσώπου κατοίκου Ελλάδος και αλλοδαπού πιστωτή έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 25 του ν. 2238/1994. Δηλαδή, το συγκεκριμένο δάνειο λογίζεται ότι συνάπτεται με ελάχιστο επιτόκιο αυτό που ισχύει για τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου τρίμηνης διάρκειας κατά το χρόνο σύναψης του δανείου. Επομένως ο φορολογούμενος δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι έχει συνάψει άτοκο δάνειο και να μην καταβάλλει το φόρο που προβλέπεται από τις νέες διατάξεις.

β. Περαιτέρω, με την περίπτωση β' της παραγράφου αυτής αυξάνεται από 25% σε 40% ο συντελεστής φόρου που παρακρατείται από τις ελληνικές επιχειρήσεις στους τόκους που καταβάλλουν στην αλλοδαπή όταν δεν υπάρχει σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας μεταξύ της Ελλάδος και της χώρας που είναι κάτοικος το αλλοδαπό δικαιούχο νομικό πρόσωπο.

γ. Τέλος, με την περίπτωση γ' της παραγράφου αυτής ορίζεται ότι ο πιο πάνω συντελεστής παρακράτησης φόρου 40% θα εφαρμόζεται για τόκους που καταβάλλονται από την επό-

μενη της δημοσίευσης του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανεξάρτητα αν αφορούν συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από τον ανωτέρω χρόνο.

Άρθρο 11

Προσδιορισμός ακαθάριστου και καθαρού εισοδήματος των επιχειρήσεων

1. Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού προστίθεται στο άρθρο 30 του Κ.Φ.Ε. παράγραφος 5, με βάση την οποία ρυθμίζεται το θέμα των τριγωνικών συναλλαγών που πραγματοποιούνται μέσω φυσικών ή νομικών προσώπων/οντοτήτων με κατοικία, έδρα ή εγκατάσταση σε κράτος μη συνεργάσιμο ή σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως αυτά ορίζονται στις παρ. 5 και 7, αντίστοιχα, του άρθρου 51Α του Κ.Φ.Ε. Επίσης, με την ίδια παράγραφο ρυθμίζεται και η περίπτωση πώλησης από ελληνική επιχείρηση αγαθών προς εταιρία με έδρα στα πιο πάνω κράτη, σε τιμή μικρότερη από εκείνη στην οποία πωλεί ή θα πωλούσε τα ίδια εμπορεύματα, είτε στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό. Ειδικότερα, με τις νέες διατάξεις, τα ακαθάριστα έσοδα της ελληνικής πωλήτριας επιχείρησης προσαυξάνονται με το επιπλέον ποσό που προκύπτει από τις πιο πάνω συναλλαγές. Περισσότερες διευκρινίσεις για το θέμα αυτό πρόκειται να δοθούν μετά την έκδοση της κανονιστικής απόφασης που προβλέπεται από την παρ. 5 του νέου άρθρου 51 Α, με την οποία θα καθορίζονται τα μη συνεργάσιμα κράτη.

2. Όπως είναι γνωστό, με βάση τις ισχύουσες διατάξεις της υποπερ. αα' της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994, για να αναγνωρισθούν (φορολογικά) τα έξοδα μισθοδοσίας και οι αμοιβές του προσωπικού ως δαπάνη, πρέπει να έχουν καταβληθεί ή βεβαιωθεί οι ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του ΙΚΑ ή άλλου ασφαλιστικού φορέα. Για την έκπτωση των πιο πάνω δαπανών, αρκεί να έχει γίνει βεβαίωση ή καταλογισμός των αναλογουσών επί αυτών ασφαλιστικών εισφορών από τους δικαιούχους ασφαλιστικούς οργανισμούς, πριν από

την έναρξη του φορολογικού ελέγχου (1003821/10037/Β0012/ΠΟΛ.1005/14.1.2005Α.Υ.Ο).

Ήδη με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού τροποποιήθηκαν οι πιο πάνω διατάξεις και ο έλεγχος δεν περιορίζεται πλέον στη μη αναγνώριση της δαπάνης μισθοδοσίας όταν διαπιστώσει ότι δεν έχουν καταβληθεί οι ασφαλιστικές εισφορές, αλλά η υπηρεσία που διεξήγαγε τον έλεγχο (Δ.Ο.Υ, ΔΕΚ, ΠΕΚ, κ.λπ.) υποχρεούται μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου, τακτικού ή προσωρινού, να ενημερώσει τον αρμόδιο κατά περίπτωση ασφαλιστικό φορέα (ΙΚΑ, κ.λπ.) εάν η ελεγχθείσα εταιρία έχει αποδώσει ή όχι τις ασφαλιστικές εισφορές.

Πρακτικά, η σύνταξη του εγγράφου θα γίνεται από τους υπαλλήλους που διενήργησαν τον έλεγχο και θα υπογράφεται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας. Η ενημέρωση αυτή μπορεί να γίνεται και ηλεκτρονικά, ούτως ώστε ο σχετικός ασφαλιστικός φορέας να επιλαμβάνεται άμεσα για την εξασφάλιση των συμφερόντων του. Η μη ενημέρωση του ασφαλιστικού φορέα, ανεξάρτητα αν η ελεγχθείσα επιχείρηση έχει καταβάλλει ή όχι τις εισφορές, συνιστά πειθαρχικό αδίκημα, τόσο για τους ελεγκτές, όσο και για τον Προϊστάμενο, οι οποίοι τιμωρούνται κατά τις οικείες διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου.

Διευκρινίζεται, ότι οι νόμιμοι ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρίες και εταιρίες περιορισμένης ευθύνης πρέπει να πιστοποιούν στο πιστοποιητικό που εκδίδουν σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 82 του ν. 2238/1994, αν έχουν αποδοθεί ή όχι οι οφειλόμενες εισφορές, καθώς επίσης και την ενημέρωση του ασφαλιστικού φορέα.

Επίσης, οι λογιστές φοροτεχνικοί στην κατάσταση των λογιστικών διαφορών που είναι υποχρεωμένοι, με βάση τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000, όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με την παρ. 9 του άρθρου 17 του ν. 3842/2010, να συνυποβάλλουν με τη δήλωση φορολογίας εισοδήμα-

τος της επιχείρησης, πρέπει να μνημονεύουν και το ύψος των μισθών για το οποίο δεν έχουν καταβληθεί οι ασφαλιστικές εισφορές.

Περαιτέρω, με τις νέες διατάξεις προβλέπεται ότι οι *δαπάνες μισθοδοσίας θα αναγνωρίζονται μόνο αν έχουν εξοφληθεί μέσω επαγγελματικού τραπεζικού λογαριασμού* της επιχείρησης ή επιταγής που εξοφλείται μέσω τραπεζικού λογαριασμού. Επισημαίνεται, ότι στην έννοια των δαπανών μισθοδοσίας δεν περιλαμβάνονται οι ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του ΙΚΑ ή άλλου ασφαλιστικού φορέα που καταβάλλει η επιχείρηση, αλλά μόνο οι καταβαλλόμενοι μισθοί-αμοιβές.

Τέλος, με *απόφαση του Υπουργού Οικονομικών*, η έκδοση της οποίας προβλέπεται από την παρ. 2 του άρθρου αυτού, θα καθοριστεί η *σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων* του προηγούμενου εδαφίου, η διαδικασία της εξόφλησης των δαπανών μισθοδοσίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Κατά συνέπεια, παρά το γεγονός ότι τυπικά όλα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω για τον τρόπο εξόφλησης της δαπάνης μισθοδοσίας έχουν εφαρμογή από 23.04.2010 και μετά, ουσιαστικά θα ισχύσουν από το χρόνο κατά τον οποίο θα εκδοθεί η καθεμιά απόφαση (κανονιστική πράξη).

3. Με τις διατάξεις της περ. α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού *καταργήθηκαν* οι διατάξεις του εικοστού, εικοστού πρώτου και του τελευταίου εδαφίου της υποπερ. γγ΄ της περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994, σχετικά με την *έκπτωση των χρηματικών ποσών που καταβάλλονται λόγω δωρεάς σε αθλητικά σωματεία*. Η ρύθμιση αυτή έχει εφαρμογή, σύμφωνα με την παρ. 14 του ίδιου άρθρου και νόμου, για κέρδη ισολογισμών που κλείνουν με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2010 και μετά. Επομένως, από τα οικονομικά έτη 2011 και μετά, τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται λόγω δωρεάς σε αθλητικά σωματεία δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων.

Επίσης, με τις διατάξεις της περ. β΄ της πα-

ραγράφου 3 του ίδιου άρθρου αντικαταστάθηκε το δέκατο πέμπτο εδάφιο της υποπερ. γγ' της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994, σχετικά με την *έκπτωση των χρηματικών ποσών που καταβάλλονται λόγω δωρεάς προς τα λοιπά νομικά πρόσωπα* (ιερούς ναούς, κοινωφελή ιδρύματα, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, κ.λπ.). Με βάση τις νέες διατάξεις, τα πιο πάνω χρηματικά ποσά αναγνωρίζονται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων μέχρι ποσοστό 10% του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή των κερδών που προκύπτουν από ισολογισμούς, ενώ με τις προϊσχύουσες διατάξεις, τα ποσά αυτά εξέπιπταν εξολοκλήρου. Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την παρ. 14 του άρθρου αυτού, για κέρδη ισολογισμών που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 2010 και μετά.

4. Με τις διατάξεις της περ. α' της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού μειώνεται από 30% σε 10% το ποσοστό του συνολικού φορολογούμενου εισοδήματος ή των κερδών που προκύπτουν από τα βιβλία της επιχείρησης, μέχρι το οποίο αναγνωρίζονται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα τα χρηματικά ποσά ή η αξία της παροχής σε είδος που προσφέρεται *ως πολιτιστική χορηγία* με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 3525/2007. Με βάση τις νέες διατάξεις του πιο πάνω νόμου, τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται ως πολιτιστική χορηγία, καθώς και η αξία της παροχής μετά από χρηματική αποτίμηση από ειδική εκτιμητική επιτροπή που προσφέρεται για τον ίδιο σκοπό, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων μέχρι ποσοστό 10% του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή των κερδών που προκύπτουν από ισολογισμούς, ενώ με τις προϊσχύουσες διατάξεις του ν. 3525/2007, τα ποσά αυτά εξέπιπταν μέχρι 30%. Η ρύθμιση αυτή, η οποία ισχύει από τη δημοσίευση του ν. 3842/2010 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (23.4.2010) και μετά, έγινε για λόγους ενιαίας φορολογικής αντιμετώπισης των χρηματικών ποσών των χορηγιών

αυτών με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις της υποπερ. γγ' της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε.

5. Με την παράγραφο 5 τροποποιούνται οι διατάξεις της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994, σχετικά με την *έκπτωση των μισθωμάτων που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για επιβατικά αυτοκίνητα ΙΧ* καθώς και για τις δαπάνες συντήρησης, επισκευής, κυκλοφορίας και τις αποσβέσεις των επιβατικών αυτοκινήτων ΙΧ που χρησιμοποιούνται.

Ειδικότερα, με τις νέες διατάξεις, όλες οι πιο πάνω δαπάνες εκπίπτουν κατά ποσοστό 70% για αυτοκίνητα μέχρι 1.600 κυβικά εκατοστά και κατά ποσοστό 35% για αυτοκίνητα μεγαλύτερου κυβισμού, ενώ με τις προϊσχύουσες διατάξεις προβλεπόταν η αναγνώριση των ίδιων δαπανών μέχρι 60% και 25%, αντίστοιχα. Δηλαδή, με τις νέες διατάξεις, αφενός μεν αυξάνονται τα ποσά έκπτωσης των υπόψη δαπανών και αφετέρου, δεν παρέχεται πλέον η δυνατότητα στον έλεγχο να αναγνωρίσει μικρότερα ποσά δαπανών συντήρησης, επισκευής και κυκλοφορίας, καθώς και αποσβέσεις, από αυτά που αντιστοιχούν σε ποσοστό μικρότερο του 70% ή 35%, κατά περίπτωση, των πιο πάνω δαπανών που πραγματοποίησε η επιχείρηση μέσα στη χρήση.

Στον ανωτέρω περιορισμό περιλαμβάνονται, κατά ρητή διατύπωση του νόμου, και τα μισθώματα ιδιωτικών ΙΧ που καταβάλλονται σε επιχείρηση *leasing* όταν έχει συναφθεί σύμβαση μίσθωσης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή σε επιχείρηση ενοικίασεως αυτοκινήτων, ενώ με τις προϊσχύουσες διατάξεις περιορισμός των εκπιπτόμενων δαπανών υπήρχε μόνο αν τα μισθώματα αφορούσαν σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης, ενώ αυτά που καταβάλλονταν για ενοικίαση εξέπιπταν εξολοκλήρου.

Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την παρ. 14 του άρθρου αυτού, για κέρδη ισολογισμών που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 2010 και μετά.

6. Με τις διατάξεις της περ. α' της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού τροποποιείται το πρώ-

το εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994, ώστε να γίνεται αναφορά στις διατάξεις των άρθρων 51Α και 51Β του ίδιου νόμου που προστέθηκαν με το άρθρο 78 του ν. 3842/2010 και αφορούν στις πληρωμές προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες κρατών μη συνεργάσιμων ή με προνομιακό φορολογικό καθεστώς. Ειδικότερα, με τις νέες διατάξεις ορίζεται, ότι από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων αναγνωρίζονται για έκπτωση οι δαπάνες που ρητά κατονομάζονται στο άρθρο αυτό, με την επιφύλαξη των οριζόμενων από τις διατάξεις των πιο πάνω άρθρων.

Επίσης, με τις διατάξεις της περ. β' της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου προστίθεται νέο εδάφιο στο τέλος της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994, σχετικά με την έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων της αξίας των πρώτων και βοηθητικών υλών που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και των άλλων εμπορεύσιμων αγαθών, στην οποία περιλαμβάνονται και οι ειδικές δαπάνες επεξεργασίας, αποθήκευσης, μεταφοράς, ασφάλειας κ.λπ. Με βάση τις νέες διατάξεις, το πιο πάνω κόστος αγοράς ή δαπάνη της ημεδαπής επιχείρησης δεν αναγνωρίζεται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της, όταν καταβάλλεται ή οφείλεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα της οποίας η δραστηριότητα στη συγκεκριμένη συναλλαγή εξαντλήθηκε στην τιμολόγησή της και η παράδοση των αγαθών ή η παροχή των υπηρεσιών διενεργήθηκε από τρίτο πρόσωπο (τριγωνικές συναλλαγές). Από τη διοίκηση έχει γίνει δεκτό, ότι οι νέες διατάξεις δεν αναφέρονται στις τριγωνικές συναλλαγές που πραγματοποιούν εντός της χώρας μας ημεδαπές επιχειρήσεις (π.χ. φασόν), αλλά μόνο σε αυτές που μεσολαβεί εταιρία με έδρα σε κράτη μη συνεργάσιμα ή με προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 51Α του ν. 2238/1994 (σχετ. το Δ12Β 1098722 ΕΞ2010/26.7.2010 έγγραφό μας).

Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την παρ. 14 του άρθρου αυτού, για κέρδη ισολογισμών

που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 2010 και μετά.

7. Με την παράγραφο 7 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. Συγκεκριμένα, με τις νέες υποπεριπτώσεις αα) έως και δδ) προβλέπονται *εξαιρέσεις από το γενικό κανόνα της έκπτωσης των χρεωστικών τόκων από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων.*

Με την υποπερίπτωση αα) επαναλαμβάνεται για νομοτεχνικούς λόγους η διάταξη περί μη έκπτωσης των τόκων υπερημερίας λόγω οφειλής φόρων, τελών, εισφορών και προστίμων προς το δημόσιο ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όπως ίσχυε και πριν την τροποποίηση που επέρχεται με τον νόμο αυτό.

Με τη νέα υποπερίπτωση ββ) ορίζεται, ότι δεν εκπίπτουν οι τόκοι δανείου που λαμβάνει μια επιχείρηση για την αγορά μετοχών, εταιρικών μεριδίων και γενικά επιχειρήσεων, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, όταν οι πιο πάνω συμμετοχές μεταβιβάζονται εντός δύο ετών από το χρόνο απόκτησής τους. Η ρύθμιση αυτή κρίθηκε σκόπιμη προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι μακροπρόθεσμες επενδύσεις και όχι να αναγνωρίζονται οι τόκοι, όταν οι επιχειρήσεις κερδοσκοπούν μέσω της πώλησης σε σύντομο χρονικό διάστημα των συμμετοχών που αγοράζουν σε άλλες επιχειρήσεις.

Περαιτέρω, με τη νέα υποπερίπτωση γγ) ορίζεται, ότι δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση οι τόκοι δανείων που λαμβάνονται για την αγορά μετοχών ή μεριδίων εξωχωρίων κ.λπ. εταιριών, καθώς και οι τόκοι που καταβάλλονται στις εταιρίες αυτές, διότι οι υπόψη εταιρίες χρησιμοποιούνται ως μέσο μεταφοράς κερδών σε χώρες με εξαιρετικά ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς.

Επίσης, με την υποπερίπτωση δδ) τροποποιούνται οι διατάξεις που ετέθησαν με την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3775/2009 περί υποκεφαλαιοδότησης. Με βάση τις νέες διατάξεις, δεν εκπίπτουν οι τόκοι που καταβάλλει (ή πιστώνει) ημεδαπή επιχείρηση σε συνδεδεμένες ημεδαπές ή αλλοδαπές επιχειρήσεις κατά το μέρος

που τα συνολικά της δάνεια από αυτές τις επιχειρήσεις, κατά μέσο όρο και κατά διαχειριστική περίοδο, υπερβαίνουν το τριπλάσιο των ιδίων κεφαλαίων της. Η διάταξη αυτή κρίθηκε αναγκαία προκειμένου να περιοριστεί η πρακτική των επιχειρήσεων να δανείζονται υπέρογκα ποσά από εταιρίες του ομίλου στον οποίο ανήκουν, καταβάλλοντος αντίστοιχα και υψηλούς τόκους, όχι για να καλύψουν πραγματικές επιχειρηματικές ανάγκες αλλά με σκοπό να μειώσουν τα φορολογητέα τους κέρδη.

Οι διατάξεις της υποπερίπτωσης αυτής, όπως προκύπτει από την όλη οικονομία των διατάξεων, δεν έχουν εφαρμογή για τους τόκους που καταβάλλονται ή πιστώνονται από ανώνυμες εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 1665/1986, εταιρίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων του ν. 1905/1990, εταιρίες ειδικού σκοπού του ν. 3156/2003 και του ν. 3601/2007 με έδρα στην Ελλάδα, εταιρίες παροχής πιστώσεων του ν. 2937/2001, καθώς και από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την παρ. 14 του άρθρου αυτού, για κέρδη ισολογισμών που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 2010 και μετά.

Όπως συνάγεται από τη διάταξη ισχύος, οι νέες διατάξεις έχουν εφαρμογή για τόκους που καταβάλλονται ή πιστώνονται εντός διαχειριστικής περιόδου που λήγει από 31 Δεκεμβρίου 2010 και μετά, ανεξάρτητα από το χρόνο σύναψης της δανειακής σύμβασης από την οποία προκύπτουν οι τόκοι, ακόμη και πριν την εφαρμογή του ν. 3775/2009 με τον οποίο εισήχθη για πρώτη φορά ο περιορισμός στην έκπτωση των τόκων.

Τέλος, επισημαίνεται ότι ειδικότερα θέματα των διατάξεων της παραγράφου αυτής που χρήζουν ερμηνείας θα διευκρινισθούν με μεταγενέστερη εγκύκλιο, κατόπιν συνεργασίας της υπηρεσίας μας με άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες.

8. Με την παράγραφο 8 αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου

31 του ν. 2238/1994, σχετικά με τις δαπάνες των τραπεζών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων που δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα επειδή αφορούν έσοδα που δεν υπόκεινται σε φορολογία, εισοδήματα που φορολογούνται κατ' ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, καθώς και έσοδα από μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχές σε άλλες επιχειρήσεις. Με τις πιο πάνω διατάξεις του ν. 2238/1994 προβλέπεται η μη αναγνώριση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων των χρεωστικών τόκων που έχουν επιβαρυνθεί και οι οποίοι προκύπτουν με επιμερισμό τους μεταξύ των ακαθαρίστων εσόδων που υπόκεινται σε φορολογία και των προαναφερθέντων ακαθαρίστων εσόδων που δεν υπόκεινται σε φορολογία. Επίσης, δεν εκπίπτει ποσοστό 5% των εσόδων που απαλλάσσονται της φορολογίας ή φορολογούνται κατ' ειδικό τρόπο ή των εσόδων από μερίσματα και κέρδη από συμμετοχές. Οι πιο πάνω περιορισμοί (μειώσεις δαπανών) δεν ίσχυαν, κατά ρητή διατύπωση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 8, για τις τράπεζες και ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Όμως, με βάση τις νέες διατάξεις, οι περιορισμοί αυτοί επεκτείνονται στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή που λειτουργούν (Α.Ε., Ε.Π.Ε., υποκατάστημα αλλοδαπών) και περαιτέρω, για τις τράπεζες ειδικά, δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδά τους ποσοστό 5% επί των εσόδων που πραγματοποιούν από συμμετοχές, μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχή σε άλλες ημεδαπές επιχειρήσεις. Ο τελευταίος περιορισμός καταλαμβάνει και τις συνεταιριστικές τράπεζες.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την παρ. 14 του άρθρου αυτού, για κέρδη ισολογισμών που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 2010 και μετά.

9. Με την παράγραφο αυτή αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 που αναφέρεται στην *έκπτωση των αποζημιώσεων και δικαιωμάτων που*

καταβάλλουν οι επιχειρήσεις με βάση δικαστική ή διαιτητική απόφαση ή οποιαδήποτε αναγνώριση ή συμβιβασμό. Με βάση τις νέες διατάξεις, για να αναγνωρισθούν φορολογικά οι πιο πάνω αποζημιώσεις και ποσά ως δαπάνη, θα πρέπει να υποβληθεί στη ΔΟΥ που ανήκει ο δικαιούχος (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) αντίγραφο της δικαστικής απόφασης ή του εγγράφου και να θεωρηθεί από αυτή, το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου εντός της οποίας πραγματοποιήθηκε η καταβολή ή πίστωση του ποσού, ενώ με τις προϊσχύσασες διατάξεις τα πιο πάνω έγγραφα έπρεπε να υποβληθούν και να θεωρηθούν από τη ΔΟΥ πριν από την καταβολή ή πίστωση των ποσών.

Η ρύθμιση αυτή έγινε για τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων και για τη μη παραβίαση της αρχής της αυτοτέλειας των χρήσεων. Ισχύει δε από τη δημοσίευση του νόμου, δηλαδή από 23.4.2010 και μετά.

10. Με την παράγραφο 10 του άρθρου αυτού ρυθμίζεται νομοτεχνικά η κατάργηση των αυξημένων ποσοστών με βάση το οποία σχηματίζεται το ποσό πρόβλεψης για απόσβεση των επισφαλών απαιτήσεων (παρ. 2 άρθρου δεύτερου του ν. 3814/2010). Κατά συνέπεια, για διαχειριστικές περιόδους που άρχισαν από την 1η Ιανουαρίου 2009 και μετά, οι αποσβέσεις επισφαλών απαιτήσεων υπολογίζονται με ποσοστά 0,5% και 1%, κατά περίπτωση, όπως ήταν και η πάγια θέση της διοίκησης.

11. Με τις διατάξεις της παραγράφου 11 καταργούνται και τυπικά οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. που αφορούν στις δαπάνες των εξαγωγικών επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ήδη πάψει να ισχύουν.

12. Με την παράγραφο 12 προστέθηκε στην περίπτωση α' της παραγράφου 13 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε. καινούργιο εδάφιο σχετικά με τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος από εκμίσθωση ακινήτων που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (σωματεία, ιδρύματα, με κοινωφελή ή μη σκοπό, κ.λπ.).

Ειδικότερα, με τις νέες διατάξεις προβλέπεται, ότι από το ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα εκπίπτουν οι δαπάνες επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης, οι πάγιες και λειτουργικές δαπάνες και κάθε είδους άλλη δαπάνη, μέχρι 50% επί των ακαθάριστων εσόδων, εφόσον καλύπτεται από νόμιμα παραστατικά. Επειδή τα υπόψη νομικά πρόσωπα έχουν έσοδα από συνδρομές, εισφορές και λοιπά έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο φορολογίας, καθώς και εισοδήματα από κινητές αξίες που φορολογούνται με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, με την παρούσα γίνεται δεκτό ότι τα λειτουργικά έξοδα στα οποία περιλαμβάνονται ΔΕΗ, ΟΤΕ, μισθοδοσία, εισφορές ΙΚΑ, κ.λπ., δεν θα εκπίπτουν στο σύνολό τους, αλλά μόνο κατά το μέρος που αντιστοιχούν στα εισοδήματα που προέρχονται από ακίνητα, διαφορετικά θα είχαμε διπλή έκπτωση, μία με τη μορφή της φορολόγησης των εσόδων και μία δεύτερη φορά με τη μορφή των δαπανών. Σημειώνεται ότι οι πιο πάνω δαπάνες (επισκευής, συντήρησης, λειτουργικές δαπάνες) θα αναγνωρίζονται μόνο εφόσον υπάρχουν τα προβλεπόμενα από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων νόμιμα παραστατικά και μέχρι το 50% επί των ακαθάριστων εσόδων που προέρχονται από την εκμίσθωση ακινήτων. Επομένως, αν για παράδειγμα ένα κοινωφελές ίδρυμα καταβάλλει μέσα στη χρήση 10.000 ευρώ λόγω επισκευής εκμισθούμενου ακινήτου και 15.000 ευρώ λόγω μισθοδοσίας, και παράλληλα έχει έσοδα από ακίνητα 40.000 ευρώ και λοιπά έσοδα 20.000 ευρώ, το εν λόγω ίδρυμα δικαιούται να εκπέσει από τα ακαθάριστα έσοδα των 40.000 ευρώ, ολόκληρο το ποσό των 10.000 ευρώ (δαπάνη επισκευής) και 10.000 ευρώ ($15.000 \times 40.000 / 60.000$) ως δαπάνη μισθοδοσίας, ήτοι συνολικά 20.000 ευρώ. Επειδή το εν λόγω ποσό δεν υπερβαίνει το 50% των ακαθάριστων εσόδων από την εκμίσθωση των ακινήτων του, αναγνωρίζεται ολόκληρο. Διευκρινίζεται, ότι η δαπάνη μισθοδο-

σίας θα αναγνωρίζεται μόνο εφόσον βαρύνει αποκλειστικά τα έσοδα του νομικού προσώπου (υπαγόμενα σε φορολογία ή μη) και όχι στις λοιπές περιπτώσεις (π.χ. δαπάνη μισθοδοσίας Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Ακαδημίας Αθηνών, κ.λπ.).

Επίσης, εκτός από τις πιο πάνω δαπάνες εκπίπτουν και αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 23 του Κ.Φ.Ε., κατ' εφαρμογή των διατάξεων του πρώτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 13 του άρθρου 105 του ίδιου νόμου, (αποσβέσεις 5% για οικοδομές που χρησιμοποιούνται ως κατοικίες, οικοτροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων, ξενοδοχεία, νοσοκομεία ή κλινικές και 3% για οποιαδήποτε άλλη χρήση, 40% για ασφάλιστρα κατά του κινδύνου πυρκαγιάς, για δικαστικές δαπάνες, για αμοιβή δικηγόρου για δίκες μισθωτικών διαφορών, κ.λπ.). Αντίθετα, εξακολουθούν να μην αναγνωρίζονται προς έκπτωση οι δαπάνες των πιο πάνω νομικών προσώπων που πραγματοποιούνται για την εκπλήρωση του σκοπού τους (χορήγηση υποτροφιών, νοσηλίων, δωρεές σε άλλα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, κ.λπ.).

Τα πιο πάνω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την παρ. 14 του άρθρου αυτού, για εισοδήματα που αποκτώνται από την 1.1.2010 και μετά.

13. Με την παράγραφο 13 του άρθρου αυτού τροποποιείται το άρθρο 39 του Κ.Φ.Ε., σχετικά με τις υπερτιμολογήσεις και υποτιμολογήσεις μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Περισσότερες διευκρινίσεις για το θέμα αυτό πρόκειται να δοθούν με ειδικότερη εγκύκλιο, αφού ολοκληρωθεί η συνεργασία με συναρμόδιες υπηρεσίες και Υπουργεία.

Άρθρο 12

Κατάργηση φορολογικών απαλλαγών νομικών προσώπων κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα

1. Με την παράγραφο 1 καταργείται η απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος όλων των νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που

εμπίπτουν στο άρθρο 101 του ν. 2238/1994, ανεξάρτητα αν η απαλλαγή είχε χορηγηθεί με γενική ή ειδική διάταξη. Επομένως, η κατάργηση καταλαμβάνει ανώνυμες εταιρίες, εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις, νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα κ.λπ. (όπως για παράδειγμα Εθνική Λυρική Σκηνή, Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, Εθνικό Θέατρο, Οργανισμός Προβολής Ελληνικού Πολιτισμού ΑΕ, Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων ΑΕ, Εθνική Βιβλιοθήκη, Βιβλιοθήκη της Βουλής, Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων, Ίδρυμα «Ανδρέα Παπανδρέου», Ίδρυμα «Γεωργίου Παπανδρέου», Ίδρυμα «Κων/νου Γ. Καραμανλή», Ίδρυμα «Κωνσταντίνος Κ. Μητσοτάκης», Ίδρυμα Μελετών Λαμπράκη, Ίδρυμα «Μποδοσάκη», Μουσείο Γουλιανδρή Φυσικής Ιστορίας, Μουσείο Μπενάκη κ.λπ.). Διευκρινίζεται, ότι, ειδικά για τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, η κατάργηση της **απαλλαγής από το φόρο εισοδήματος δεν καταλαμβάνει τα έσοδα που πραγματοποιούν κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του μη κερδοσκοπικού σκοπού τους** (π.χ. συνδρομές και δικαιώματα εγγραφής μελών, έσοδα από κρατικές επιχορηγήσεις, έσοδα από διαφημίσεις που καταχωρούνται σε περιοδικό το οποίο εκδίδεται και διανέμεται δωρεάν στα μέλη κ.λπ.), καθώς και τα έσοδα αυτά δεν αποτελούν, σύμφωνα με το άρθρο 99 ν. 2238/1994, αντικείμενο φόρου (τα εν λόγω νομικά πρόσωπα φορολογούνται μόνο για εισόδημα από εκμίσθωση ακινήτων και από κινητές αξίες).

Με τις ίδιες διατάξεις ορίζονται οι απαλλαγές που διατηρούνται σε ισχύ και οι οποίες είναι οι ακόλουθες:

α) οι απαλλαγές που προβλέπονται στο άρθρο 103 του Κ.Φ.Ε (π.χ. ανώνυμες εταιρίες που εκμεταλλεύονται πλοία με ελληνική σημαία εφόσον υπόκεινται στον ειδικό φόρο του ν. 27/1975, αγροτικοί συνεταιρισμοί κ.λπ.),

β) η απαλλαγή του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, της Διεθνούς Τράπεζας Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως, και όλων των αλλοδα-

πών οργανισμών, εφόσον προβλέπεται από διεθνή σύμβαση η οποία έχει κυρωθεί με νόμο. Επομένως, οι τόκοι που αποκτούν τα νομικά αυτά πρόσωπα από καταθέσεις στην Ελλάδα, ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου θα εξακολουθήσουν να απαλλάσσονται του φόρου και οι τράπεζες να μην παρακρατούν φόρο.

γ) οι απαλλαγές που προβλέπονται από διμερείς συμφωνίες για την αποφυγή διπλής φορολογίας οι οποίες έχουν κυρωθεί με νόμο,

δ) οι απαλλαγές που προβλέπονται από αναπτυξιακούς νόμους (για την πραγματοποίηση επενδύσεων (π.χ. ν. 2601/1998, ν. 3299/2004) ή το μετασχηματισμό επιχειρήσεων (ν.δ. 1297/1972, ν. 2166/1993, ν. 3296/2004 άρθρο 18 «Κίνητρα συγχώνευσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων», ν.2515/1997 περί συγχωνεύσεως τραπεζών),

ε) οι απαλλαγές που ορίζονται:

αα) με τα άρθρα 7, 19 και 33 του ν. 3283/2004 (ΦΕΚ 210 Α΄) για τα αμοιβαία κεφάλαια,

ββ) με το άρθρο 39 του ν. 3371/2005 (ΦΕΚ 178 Α΄) για τις εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου,

γγ) με τα άρθρα 20 και 31 του ν. 2778/1999 (ΦΕΚ 295 Α΄) για τα αμοιβαία κεφάλαια ακινήτων και τις εταιρίες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία,

δδ) με το άρθρο 7 του ν. 2992/2002 (ΦΕΚ 54 Α΄) για τα αμοιβαία κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών,

εε) με το άρθρο 8 του ν. 2367/1995 (ΦΕΚ 261 Α΄) για τις εταιρίες κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών,

στστ) με το άρθρο 14 του ν. 3156/2003 (ΦΕΚ 157 Α΄)

ζζ) με το άρθρο 5 του ν. 3220/2004 (ΦΕΚ 15 Α΄) για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν ως «Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης»,

ηη) με το άρθρο 28 του ν. 2843/2000 (ΦΕΚ 219 Α΄) για το Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας,

θθ) με το άρθρο 10 του ν. 2628/1998 (ΦΕΚ 151 Α΄) για τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους,

ιι) με το άρθρο 7 του ν. 2364/1995 (ΦΕΚ 252 Α΄) για τις εταιρίες διανομής φυσικού αερίου και τις εταιρίες παροχής αερίου,

κκ) με το άρθρο 14 του ν. 1545/1985 (ΦΕΚ 191Α΄) για τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού,

λλ) με το άρθρο 9 του ν. 2343/1995 (ΦΕΚ 211 Α΄) για τη Σχολή Επιμόρφωσης Υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών,

μμ) με το άρθρο 73 του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδας, το οποίο κυρώθηκε με το ν. 3424/1927 (ΦΕΚ 298 Α΄), και

νν) με το άρθρο 9 του ν. 4171/1961 (ΦΕΚ 93 Α΄) για τις τεχνικές επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν την εκτέλεση τεχνικών έργων στην αλδοδαπή.

Η κατάργηση της απαλλαγής κατά ρητή διατύπωση του νόμου ισχύει από την έναρξη ισχύος του κοινοποιούμενου νόμου, δηλαδή από την 23-4-2010 (ημέρα δημοσίευσης του νόμου) και μετά. Ειδικά, όμως για το φόρο εισοδήματος που προκύπτει με βάση τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος (άρθρο 107 του ΚΦΕ), η κατάργηση καταλαμβάνει τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2011 και επόμενα.

Επομένως, οι τράπεζες υποχρεούνται πλέον να παρακρατούν φόρο 10% επί των τόκων καταθέσεων των υπόψη νομικών προσώπων που εκταμιεύουν από την 23.4.2010 και μετά. **Επίσης, οι ανώνυμες εταιρίες υποχρεούνται να προβούν σε παρακράτηση φόρου 10% επί των μερισμάτων** που θα διανείμουν εντός του τρέχοντος έτους.

2. Με την παράγραφο 2 αντικαταστάθηκε η περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του ν.2238/1994, **σχετικά με τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος**. Τα πρόσωπα αυτά είναι τα ακόλουθα:

Το Ελληνικό Δημόσιο, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες λειτουργούν ως ειδικά ταμεία, οι δήμοι και οι κοινότητες, τα δημοτικά και κοινοτι-

κά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι σύνδεσμοι δήμων και κοινοτήτων, οι δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης, αποχέτευσης, διαχείρισης απορριμμάτων και τηλεθέρμανσης, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας, οι τοπικές ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, η Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας, καθώς και τα νοσοκομεία, βρεφοκομεία, κέντρα παιδικής μέριμνας και γηροκομεία που συνιστώνται από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, καθώς και τα Ανώτατα και Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα που λειτουργούν με τη μορφή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

Με τις ίδιες διατάξεις ορίζεται, ότι η **απαλλαγή δεν καταλαμβάνει τα εισοδήματα από κινητές αξίες** τα οποία φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις εκτός αυτών από τόκους που αποκτούν από καταθέσεις ή ομόλογα και έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου για τα οποία με την παρακράτηση φόρου 10% που ενεργείται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του ν. 2238/1994 εξαντλείται η φορολογική τους υποχρέωση. Ενόψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορολογούνται σύμφωνα με το άρθρο 99 του ΚΦΕ μόνο για τα εισοδήματα από ακίνητα και κινητές αξίες συνάγεται, ότι η απαλλαγή των πιο πάνω νομικών προσώπων περιορίζεται μόνο στα εισοδήματα από την εκμίσθωση ακινήτων.

Όμως ειδικά το Ελληνικό Δημόσιο, αυτό απαλλάσσεται και για τα εισοδήματα από κινητές αξίες επί των οποίων δεν ενεργείται παρακράτηση φόρου.

3. Με την παράγραφο 3 καταργήθηκαν οι περιπτώσεις β' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του ΚΦΕ, με τις οποίες απαλλάσσονταν του φόρου εισοδήματος τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (Ιεροί Ναοί, Ιερές Μητροπόλεις, Ιερές Μονές, Ιερές Μονές Αγίου Όρους, νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, κ.λπ.).

4. Με την παράγραφο 4 αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 109 του Κ.Φ.Ε. ως εξής:

Επίσης, **τα εισοδήματα που αποκτούν από την εκμίσθωση οικοδομών και γαιών οι Ιεροί Ναοί**, οι Ιερές Μητροπόλεις, οι Ιερές Μονές, οι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, η Ιερά Μονή Πάτμου, η Ιερά Μονή Σινά, η Αποστολική Διακονία, ο Πανάγιος Τάφος, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Ιεροσολύμων και Αλεξανδρείας, η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου και οι Ιερές Σταυροπηγιακές Μονές Κύπρου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν αποδεδειγμένα κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα ημεδαπά κοινωφελή ιδρύματα, **φορολογούνται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%)**. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή και για τα εισοδήματα που αποκτούν στην Ελλάδα αντίστοιχα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα, καθώς και οι φορείς ξένων θρησκευμάτων ή δογμάτων.

5. Με την παράγραφο 5 οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου αυτού ισχύουν για εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

Άρθρο 15

Μερίσματα εισηγμένων εταιριών

1. Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού προστέθηκε νέα παράγραφος 9 στο άρθρο 82 του ΚΦΕ. Συγκεκριμένα, με βάση τη νέα διάταξη, καθιερώνεται υποχρέωση της ΕΧΑΕ να γνωστοποιεί στο Υπουργείο Οικονομικών μέχρι τέλος Φεβρουαρίου κάθε έτους τα πλήρη στοιχεία των μετόχων εισηγμένων εταιριών που έλαβαν μέρος κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος (ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, ΑΦΜ, αρμόδια ΔΟΥ, αριθμό μερίδας ΣΑΤ), τα στοιχεία της διανέμουσας εταιρίας (επωνυμία και ΑΦΜ), καθώς και τα ποσά του μερίσματος και του φόρου που αναλογεί. Τα στοιχεία υποβάλλονται σε μαγνητική μορφή στο Υπουργείο

Οικονομικών ανά εταιρία και για κάθε μέτοχο χωριστά με σκοπό την αξιοποίησή τους για σκοπούς ελέγχου ενόψει της φορολόγησης των μερισμάτων με τις γενικές διατάξεις.

Η ανωτέρω διάταξη ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και κατά συνέπεια η πρώτη εφαρμογή της θα λάβει χώρα μέχρι τέλος Φεβρουαρίου 2011 για μερίσματα που καταβλήθηκαν εντός του ημερολογιακού έτους 2010.

2. Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού **καταργήθηκε η υποχρέωση του ΧΑ να τηρεί το απόρρητο επί άυλων ανώνυμων μετοχών έναντι της εκδότριας εταιρίας**, προκειμένου να καταστεί δυνατό για τις εταιρίες με άυλες μετοχές εισηγμένες στο ΧΑ να λαμβάνουν τα στοιχεία των μετόχων που είναι αναγκαία για την έκδοση της βεβαίωσης που προβλέπεται στην περίπτωση γ' της νέας παρ. 1α του άρθρου 109 του ΚΦΕ.

Η ανωτέρω διάταξη έχει εφαρμογή για μερίσματα που διανέμονται από την 1η Ιανουαρίου 2009 και μετά με βάση την περ. ζ' της παρ. 1 του άρθρου 92 του νόμου αυτού σχετικά με την έναρξη ισχύος των διατάξεών του.

Άρθρο 17

Υποχρεώσεις υπηρεσιών, νομικών προσώπων και οργανώσεων γενικά για ηλεκτρονική υποβολή πληροφοριών και στοιχείων, θέματα λογιστών φοροτεχνικών και πιστοποιητικών νόμιμων ελεγκτών

1. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε ο τίτλος του άρθρου 82 του ΚΦΕ, από «Υποχρεώσεις υπηρεσιών» σε «Υποχρεώσεις υπηρεσιών, νομικών προσώπων και οργανώσεων γενικά».

2. Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η παρ. 2 του άρθρου 82 του ΚΦΕ. Με τις νέες διατάξεις **επεκτείνεται και στα Υπουργεία, στις Δικαστικές Αρχές, στους Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας**, στα διάφορα –πλην τραπεζών– πιστωτικά ιδρύματα, στους συνεταιρισμούς και ενώ-

σεις αυτών, στις ενώσεις προσώπων, καθώς και σε κάθε άλλο φορέα ή επαγγελματική οργάνωση η **υποχρέωση να υποβάλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών αποκλειστικά με ηλεκτρονική μορφή διάφορα στοιχεία**, ενώ με βάση τις προϊσχύσασες διατάξεις, η υποχρέωση υποβολής (χωρίς την υποχρέωση να είναι ηλεκτρονική) περιοριζόταν μόνο στις δημόσιες, ΟΤΑ, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, στις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς, καθώς και στις τράπεζες.

Περαιτέρω, με τις ίδιες διατάξεις ορίζεται, ότι τα **στοιχεία που θα υποβάλλονται θα είναι οικονομικού και φορολογικού ενδιαφέροντος**, όπως αμοιβές, αποζημιώσεις, οικονομικές ενισχύσεις, επιδοτήσεις, απαιτήσεις από δικαστικές διεκδικήσεις, στοιχεία για την παροχή αδειών άσκησης επαγγέλματος, πληροφορίες για κατοχή ακινήτων, αυτοκινήτων, αεροσκαφών, πλοίων ή σκαφών αναψυχής και λοιπών περιουσιακών στοιχείων.

Εξάλλου, με την παράγραφο 8 του άρθρου 82 του ΚΦΕ, η οποία προστέθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 3842/2010 (ΣΗΜ: Με τις ίδιες διατάξεις, η παλαιά παρ. 8 αναριθμήθηκε σε παρ. 7, ενώ με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου η παλαιά παρ. 7 καταργήθηκε) προβλέπεται η έκδοση Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργού με την οποία θα καθορίζεται το είδος των υποβαλλόμενων στοιχείων και πληροφοριών, ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων που προαναφέρθηκαν. Από τη διατύπωση αυτή συνάγεται, ότι οι αποφάσεις που θα εκδοθούν θα αφορούν όχι μόνο στην εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 82 αλλά και στις παραγρ. 1, 3, 4, 5, 6 και 7 του ίδιου άρθρου.

3. Με την παράγραφο 3 αντικαθίσταται η παράγραφος 5 του άρθρου 82 του ΚΦΕ, σχετικά με τις υποχρεώσεις των νόμιμων ελεγκτών που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρίες και εταιρίες περιορισμένης ευθύνης. Με τις νέες διατάξεις **καθιερώνεται η**

υποχρέωση στους πιο πάνω ελεγκτές και στα ελεγκτικά γραφεία που είναι εγγεγραμμένοι στο δημόσιο μητρώο του ν. 3693/2008, για **έκδοση ετήσιου πιστοποιητικού**. Ειδικότερα, τα πιο πάνω πρόσωπα υποχρεούνται πλέον να διενεργούν, παράλληλα με τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης, έλεγχο σε φορολογικά αντικείμενα, με βάση πρόγραμμα που θα καθορίζεται κάθε χρόνο από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών σε συνεργασία με την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) και να εκδίδουν σχετικό πιστοποιητικό, το οποίο θα περιλαμβάνει παρατηρήσεις και παραβάσεις των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας. Το πιστοποιητικό αυτό θα κοινοποιείται στη συνέχεια, με ευθύνη του νόμιμου ελεγκτή ή ελεγκτικού γραφείου, στη Διεύθυνση Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την έκδοσή του. Κάθε παράλειψη των πιο πάνω προσώπων διώκεται και τιμωρείται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του ν. 3693/2008.

4. Με την παράγραφο 6 του άρθρου αυτού, τροποποιήθηκαν οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 83 του ΚΦΕ. Με τις νέες διατάξεις, η υποχρέωση που υπάρχει για υποβολή όλων των στοιχείων που περιλαμβάνονται στις βεβαιώσεις αποδοχών από μισθωτές υπηρεσίες μαζί με την οριστική δήλωση απόδοσης φόρου μισθωτών υπηρεσιών στον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ, επεκτείνεται και στους υπόχρεους σε **έκδοση βεβαίωσης αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα και από εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις**. Πιο συγκεκριμένα ορίζονται τα εξής:

- Ο υπόχρεος σε έκδοση βεβαίωσης αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα, ο οποίος σε κάθε περίπτωση είναι επιτηδευματίας ασκεί δηλαδή επιχείρηση ή επάγγελμα, χορηγεί μία μόνο βεβαίωση αποδοχών σε κάθε δικαιούχο στην οποία αναγράφει το σύνολο των αμοιβών.
- Ο υπόχρεος σε έκδοση βεβαίωσης για εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, ο οποίος

σε κάθε περίπτωση είναι επιτηδευματίας ασκεί δηλαδή επιχείρηση ή επάγγελμα, χορηγεί μία μόνο βεβαίωση στην οποία αναγράφει το σύνολο του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις.

- Τα πλήρη στοιχεία που περιλαμβάνονται στις βεβαιώσεις αποδοχών, όπως επώνυμο, όνομα, πατρώνυμο ή επωνυμία κατά περίπτωση, αριθμός φορολογικού μητρώου, διεύθυνση κατοικίας ή επαγγέλματος (έδρας), κατά περίπτωση, είδος αποδοχών και προκειμένου για εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες τακτικές ή έκτακτες, φορολογούμενες ή απαλλασσόμενες, φόρος παρακρατηθείς, κρατήσεις υπέρ ασφαλιστικών ταμείων, παρακρατηθείς φόρος επί των αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα ή επί του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις, κ.λπ. υποβάλλονται στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, μαζί με την ετήσια οριστική δήλωση μισθωτών υπηρεσιών, την ετήσια οριστική δήλωση αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα και την ετήσια οριστική δήλωση εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις, κατά περίπτωση.
- Ακόμη, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται κατηγορίες υπόχρεων, για τους οποίους οι πιο πάνω πληροφορίες υποβάλλονται στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων υποδομών ή σε μαγνητικά μέσα, κατά περίπτωση.
- Επισημαίνεται ότι, τα αναφερόμενα στην πιο πάνω παράγραφο εφαρμόζονται συνδυαστικά με τα αναγραφόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 7 του κοινοποιούμενου νόμου. **Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση υπάρχει υποχρέωση υποβολής οριστικών δηλώσεων** για κάθε μία από τις προαναφερόμενες τρεις κατηγορίες εισοδημάτων δηλαδή εκείνων από **μισθωτές υπηρεσίες, από ελευθέρια επαγγέλματα ή από εμπορικές επιχειρήσεις** μαζί με τα πλήρη στοιχεία των αντίστοιχων

βεβαιώσεων αποδοχών ή αμοιβών, ακόμη και σε εκείνες τις περιπτώσεις που δεν ενεργείται παρακράτηση φόρου με βάση τις διατάξεις των άρθρων 57 ή 58 ή 55 του ΚΦΕ, αντίστοιχα ή ενεργείται παρακράτηση φόρου με διατάξεις άλλων άρθρων αυτού του κώδικα ή με άλλες συναφείς διατάξεις ή δεν προβλέπεται παρακράτηση φόρου (π.χ. η άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης) ή πρόκειται για αυτοτελώς φορολογούμενα ή απαλλασσόμενα εισοδήματα βάσει ειδικής νομοθετικής διάταξης.

- Τονίζεται ότι, η υποχρέωση αυτή δεν υφίσταται για τις δημόσιες υπηρεσίες χωρίς ίδια διαχείριση, οι οποίες υποχρεούνται να υποβάλλουν μόνο τα πλήρη στοιχεία που προβλέπονται στις πιο πάνω βεβαιώσεις αποδοχών ή αμοιβών, καθόσον δεν υποβάλλουν προσωρινές δηλώσεις απόδοσης παρακρατούμενων φόρων και συνεπώς δεν είναι υπόχρεες σε υποβολή οριστικών δηλώσεων.
- Τέλος με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 92 του κοινοποιούμενου νόμου ορίζεται ότι, η υποχρέωση υποβολής των στοιχείων των πιο πάνω βεβαιώσεων και ειδικότερα εκείνων για αμοιβές από ελευθέρια επαγγέλματα και για εισοδήματα από εμπορικές επιχειρήσεις, στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων υποδομών ή σε μαγνητικά μέσα, κατά περίπτωση, αρχίζει για εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά, καθόσον για τα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες η υποχρέωση αυτή υφίσταται ήδη από το οικονομικό έτος 2006 και μετά.

5. Με την παράγραφο 7 καθιερώνεται η υποχρέωση απόκτησης από τους λογιστές φοροτεχνικούς, κατόχους άδειας ασκήσεως επαγγέλματος του ν. 2515/1997, πιστοποιητικού που θα εκδίδεται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών πρόκειται να καθορισθούν το περιεχόμενο

του πιο πάνω πιστοποιητικού, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια με βάση τα οποία θα χορηγείται, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων.

6. Με την παράγραφο 8 προβλέπεται, ότι οι λογιστές φοροτεχνικοί υποχρεούνται στην **απόκτηση ψηφιακής υπογραφής** για την επικοινωνία τους με τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών πρόκειται να καθορισθεί κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.

7. Με την παράγραφο 9 αντικαθίσταται η παράγραφος 3 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000 σχετικά με την ευθύνη και τις αρμοδιότητες του λογιστή φοροτεχνικού. Με τις νέες διατάξεις προβλέπεται, ότι οι **λογιστές φοροτεχνικοί είναι υπεύθυνοι, πέρα από την ακρίβεια** και την ειλικρίνεια των δηλώσεων που υποβάλλουν, ως προς τη συμφωνία αυτών με τα φορολογικά και οικονομικά δεδομένα που προκύπτουν κατά τη μεταφορά τους από τα στοιχεία στα βιβλία και από τα βιβλία στις κατά περίπτωση δηλώσεις, και για την ορθή φορολογική αναμόρφωση των αποτελεσμάτων με τις δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται, καθώς και για την ορθή υποβολή όλων των δηλώσεων παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος και απόδοσης των έμμεσων φόρων.

Ειδικότερα, τις μη εκπιπτόμενες δαπάνες θα πρέπει να τις αποτυπώνουν αναλυτικά σε κατάσταση που θα συνυποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, το περιεχόμενο της οποίας δεν είναι δεσμευτικό για τη φορολογούσα αρχή, ενώ όσον αφορά την ορθή υποβολή όλων των δηλώσεων παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος και απόδοσης των έμμεσων φόρων, αυτή θα πρέπει να γνωστοποιείται από τους λογιστές φοροτεχνικούς στην αρμόδια φορολογούσα αρχή, με τη μορφή δήλωσης που θα συνυποβάλλεται με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος.

Με τις ίδιες διατάξεις θεσμοθετείται και νομοθετικά η **υποχρέωση των λογιστών φοροτε-**

χνικών για υπογραφή, πέραν των δηλώσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000 (δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, αρχικών, συμπληρωματικών, τροποποιητικών, κ.λπ.) και των συνυποβαλλόμενων εντύπων ή καταστάσεων, όπως αυτά καθορίζονται κάθε φορά με τις οικείες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, με υποχρεωτική αναγραφή, κατά την υποβολή των δηλώσεων, του ονοματεπωνύμου τους, της διεύθυνσης κατοικίας τους ή της έδρας του επαγγέλματός τους, κατά περίπτωση, του ΑΦΜ τους, της αρμόδιας ΔΟΥ για τη φορολογία τους, του αριθμού μητρώου της άδειας άσκησης επαγγέλματός τους και της κατηγορίας της αδειάς τους.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 92 του νέου νόμου, από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή για δηλώσεις που υποβάλλονται από τις 23.4.2010 και μετά. Ειδικά η κατάσταση με τις μη εκπιπτόμενες δαπάνες και η δήλωση για την ορθή υποβολή όλων των δηλώσεων παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος και απόδοσης των έμμεσων φόρων που προβλέπονται από τις νέες διατάξεις, θα συνυποβάλλονται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του επόμενου οικονομικού έτους (2011 και επομένων), καθόσον με την 10536/Β0012/ΠΟΛ.1039/13.4.2010 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 6 του άρθρου 107 του ν. 2238/1994 καθορίσθηκε ο τύπος και το περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2010 των νομικών προσώπων του άρθρου 101 του ΚΦΕ, καθώς και τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με αυτές, στα οποία όμως δεν συμπεριλαμβάνεται η προβλεπόμενη από τις πιο πάνω διατάξεις κατάσταση των λογιστικών διαφορών, καθόσον κατά το χρόνο έκδοσης της πιο πάνω Α.Υ.Ο. δεν είχε ακόμη ψηφισθεί ο νέος νόμος (σχετ. το Δ12Β 1071648 ΕΞ2010/31.5.2010 έγγραφό μας).

8. Με την παράγραφο 10 καταργείται για νομοτεχνικούς λόγους το άρθρο 49 του ν. 2065/1992, σχετικά με την ευθύνη και τις αρμο-

διότητες του λογιστή φοροτεχνικού, αφού το ίδιο θέμα ρυθμίζεται με το άρθρο 38 του ν. 2873/2000.

Άρθρο 18

Κίνητρα για τον επαναπατρισμό κεφαλαίων

1. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 προβλέπεται, ότι φυσικά και νομικά πρόσωπα που είναι φορολογικά υπόχρεα στην Ελλάδα μπορούν να μεταφέρουν κεφάλαια, τα οποία διαθέτουν σε τραπεζικούς λογαριασμούς στην αλλοδαπή (καταθετικούς) σε προθεσμιακό λογαριασμό κατάθεσης της ημεδαπής, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους, σε χρονικό διάστημα 6 μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου, δηλαδή μέχρι τις 15 Οκτωβρίου 2010, καταβάλλοντος φόρο με συντελεστή 5% επί της αξίας τους κατά το χρόνο της μεταφοράς. Αν τα κεφάλαια παραμείνουν κατατεθειμένα σε τράπεζες της αλλοδαπής, οφείλεται φόρος με συντελεστή 8%.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, θα πρέπει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο να διαθέτει Α.Φ.Μ., αφού ως υποκείμενο φόρου στην Ελλάδα θα πρέπει να του έχει χορηγηθεί Α.Φ.Μ. Σε αντίθετη περίπτωση, πρέπει πρώτα να αποκτήσει Α.Φ.Μ. και στη συνέχεια να προβεί στις πιο κάτω ενέργειες για τον επαναπατρισμό των κεφαλαίων του.

Ως επαναπατρισμός των κεφαλαίων της αλλοδαπής νοείται η εισαγωγή στη χώρα μας των κεφαλαίων που είναι κατατεθειμένα σε τραπεζικούς λογαριασμούς στην αλλοδαπή, ανεξάρτητα αν τα κεφάλαια αυτά είχαν εξαχθεί στην αλλοδαπή ή παρέμεναν εξ' αρχής στην αλλοδαπή χωρίς να έχουν εισαχθεί καθόλου στη χώρα μας. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, δεν εξετάζεται ούτε ο τρόπος ούτε ο τόπος απόκτησης των κεφαλαίων αυτών, πλην όμως θα πρέπει να επισημανθεί ότι τα εισαγόμενα κεφάλαια θα πρέπει να υπήρχαν στην αλλοδαπή κατά την 15η Απριλίου 2010, σύμφωνα με την περ. κ' της παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 3842/2010. Επίσης, για τα κεφάλαια αυτά θα πρέπει να συνέτρεχε υποχρέωση δή-

λωσής τους, είτε υποχρέωση καταβολής φόρου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις στην ημεδαπή. Κατά συνέπεια, κεφάλαια για τα οποία είχε καταβληθεί φόρος εισοδήματος στην Ελλάδα κατά το χρόνο που είχαν προκύψει τα σχετικά εισοδήματα ή είχαν απαλλαγεί από το φόρο εισοδήματος βάσει διατάξεων νόμου, δεν εμπίπτουν στη ρύθμιση του άρθρου αυτού και μπορούν να εισαχθούν χωρίς την καταβολή φόρου.

Κρίσιμος χρόνος υπαγωγής στο προβλεπόμενο από το νόμο χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών είναι ο χρόνος υποβολής της «δήλωσης - εξουσιοδότησης», που ορίζεται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου. Συνεπώς, παράλειψη του ενδιαφερόμενου να υποβάλει μέχρι τις 15 Οκτωβρίου 2010 τη σχετική πιο πάνω «δήλωση» του στερεί το δικαίωμα να υπαχθεί στις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού. Βέβαια, δεν στερείται του δικαιώματος να μεταφέρει τα κεφάλαιά του από το εξωτερικό, αλλά στην περίπτωση αυτή δεν θα τύχει των αναφερόμενων πιο κάτω φορολογικών διευκολύνσεων και απαλλαγών.

2. Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται, ότι η εισαγωγή των επαναπατριζόμενων κεφαλαίων θα γίνεται αποκλειστικά μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων, εγκατεστημένων στην Ελλάδα, που λειτουργούν νόμιμα σύμφωνα με το ν. 3601/2007. Συνεπώς, εμβάσματα ή άλλα μέσα πληρωμής (π.χ. ταξιδιωτικές επιταγές) που εκδίδονται από φορείς που δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα κατά την έννοια του ν. 3601/2007, δεν εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού. Επίσης, η μεταφορά κεφαλαίων από την αλλοδαπή με τη μορφή τραπεζικών επιταγών, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη, γιατί αν και γίνεται μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων, δεν πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.

Η εισαγωγή των κεφαλαίων μέσω των πιστωτικών ιδρυμάτων θα γίνεται αποκλειστικά με μεταφορά καταθέσεων, ανεξάρτητα αν αυτές τηρούνται σε ευρώ ή σε άλλο νόμισμα. Μεταφορά χρηματοπιστωτικών μέσων κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 του ν. 2396/1996

(futures, options, swaps, κ.λπ.) δεν εμπίπτει στην έννοια του άρθρου αυτού. Κατά συνέπεια, σε περίπτωση τήρησης επενδυτικού λογαριασμού στην αλλοδαπή, θα πρέπει να γίνει πρώτα ρευστοποίηση των μέσων αυτών και στη συνέχεια η κατάθεση του προϊόντος που προκύπτει από τη ρευστοποίηση σε καταθετικό λογαριασμό του ημεδαπού πιστωτικού ιδρύματος. Επίσης, για λόγους ενιαίας αντιμετώπισης, με την παρούσα γίνεται δεκτό, ότι οι επενδυτικοί λογαριασμοί της αλλοδαπής θα ρευστοποιούνται και στην περίπτωση που τα κεφάλαια παραμένουν κατατεθειμένα στην αλλοδαπή και θα καταβάλλεται φόρος με συντελεστή 8%. Περαιτέρω, θα πρέπει ο τραπεζικός λογαριασμός της αλλοδαπής, καθώς και ο προθεσμιακός λογαριασμός της ημεδαπής να ανήκει στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εισάγει τα κεφάλαια, χωρίς να απαιτείται υποχρεωτικά και η τήρησή τους στο ίδιο νόμισμα. Δηλαδή, μπορούν να επαναπατριστούν κεφάλαια σε ευρώ και να κατατεθεί στη χώρα μας αντίστοιχο ποσό δολαρίων ΗΠΑ, ελβετικών φράγκων, κ.λπ. και αντίστροφα. Όταν ο λογαριασμός που τηρείται στην αλλοδαπή είναι κοινός, η «δήλωση - εξουσιοδότηση» μπορεί να υποβληθεί και από έναν μόνο δικαιούχο του λογαριασμού. Ειδικά στην περίπτωση που ο τραπεζικός λογαριασμός της αλλοδαπής ανήκει σε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο, του οποίου μοναδικός μέτοχος ή εταίρος είναι φυσικό πρόσωπο κάτοικος Ελλάδος, με την 11491/Β0012/ΠΟΛ. 1134/04.10.2010 ΑΥΟ ορίζεται, ότι τα κεφάλαια αυτά μπορούν να επαναπατριστούν ή να παραμείνουν κατατεθειμένα στην αλλοδαπή, στο όνομα του φυσικού προσώπου - μετόχου. Για το σκοπό αυτό απαιτείται βεβαίωση της εταιρίας στην οποία θα αναγράφεται αναλυτικά η σύνθεση του κεφαλαίου της.

Περαιτέρω, για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, με την 10733/Β-0012/ΠΟΛ.1059/14.5.2010 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 706 Β´) ορίζεται, ότι ο τραπεζικός λογαριασμός της ημεδαπής θα πρέπει να είναι αποκλει-

στικά προθεσμιακός, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους, και να ανοίγεται κατά το χρόνο μεταφοράς των κεφαλαίων στην Ελλάδα. Ειδικά στην περίπτωση που τα εισαγόμενα κεφάλαια πρόκειται να διατεθούν άμεσα (εντός λίγων ημερών) από το χρόνο εισαγωγής τους (χρόνο υποβολής της «δήλωσης - εξουσιοδότησης») σε επενδυτικές δραστηριότητες της παραγράφου 5, γίνεται δεκτό με την παρούσα, ότι μπορούν να κατατεθούν σε λογαριασμό ταμειυτηρίου ημεδαπού πιστωτικού ιδρύματος, ο οποίος είτε να υφίσταται ήδη, είτε να ανοίγεται κατά το χρόνο εισαγωγής των κεφαλαίων στην Ελλάδα. Ο προθεσμιακός λογαριασμός στον οποίο κατατέθηκαν τα εισαγόμενα κεφάλαια μπορεί να «σπάσει» πριν από την πάροδο του έτους, χωρίς την απώλεια των δικαιωμάτων που παρέχονται με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, μόνο στην περίπτωση που αυτά διατεθούν για την κάλυψη επενδυτικών δραστηριοτήτων της παραγράφου 5. Σε κάθε άλλη περίπτωση, ο δικαιούχος του λογαριασμού χάνει τα ευεργετήματα της ρύθμισης αυτής, όπως αυτά αναλύονται στη συνέχεια.

Επιπλέον, με τις διατάξεις της ίδιας παραγράφου ορίζεται, ότι για τη μεταφορά των κεφαλαίων αυτών απαιτείται υποχρεωτικά η υποβολή «δήλωσης - εξουσιοδότησης» του ενδιαφερομένου φυσικού ή νομικού προσώπου προς το ημεδαπό πιστωτικό ίδρυμα. Το έντυπο αυτό έχει ως τα συνημμένα υποδείγματα για φυσικά και νομικά πρόσωπα, κατά περίπτωση. Ο τύπος, καθώς και το περιεχόμενό τους έχουν ορισθεί με την αναφερόμενη πιο πάνω Α.Υ.Ο., η οποία έχει εκδοθεί κατά εξουσιοδότηση των διατάξεων της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία μεταφοράς των επαναπατριζόμενων κεφαλαίων στην Ελλάδα, καθώς και άλλες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου αυτού. Επισημαίνεται, ότι κατά τη μεταφορά των κεφαλαίων, είναι ενδεχόμενο το αλλοδαπό πιστωτικό ίδρυμα να χρεώσει το πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) που επαναπατρίζει κεφάλαια με διάφορα

έξοδα, με αποτέλεσμα το ποσό που θα κατατεθεί τελικά στον ελληνικό λογαριασμό να είναι μειωμένο κατά τα εν λόγω έξοδα. Στην περίπτωση αυτή, η παρακράτηση του φόρου θα γίνεται επί του υπολοίπου, το οποίο σημειωτέον ότι δεν μπορεί να είναι γνωστό κατά την υποβολή της «δήλωσης - εξουσιοδότησης».

Επιπλέον, προβλέπεται ότι τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να παρακρατούν το φόρο κατά την εισαγωγή των κεφαλαίων και να τον αποδίδουν με ειδική δήλωση (ως συνημμένο υπόδειγμα) στη Δ.Ο.Υ. που ανήκουν, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου από την παρακράτηση μήνα.

Ως φορολογητέα αξία επί της οποίας ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή 5% λαμβάνεται το ποσό των εισαχθέντων κεφαλαίων. Ειδικά στην περίπτωση που τα εισαχθέντα κεφάλαια τηρούνταν στο πιστωτικό ίδρυμα της αλλοδαπής σε ξένο νόμισμα, η φορολογητέα αξία τους υπολογίζεται σύμφωνα με την τιμή μετατροπής του ημεδαπού πιστωτικού ιδρύματος κατά τον χρόνο εισαγωγής τους σε ευρώ, χωρίς να απαιτείται η μετατροπή σε ευρώ.

Ειδικά για τα κεφάλαια που παραμένουν κατατεθειμένα σε τράπεζες της αλλοδαπής, ο οφειλόμενος φόρος 8% αποδίδεται από τον ίδιο τον υπόχρεο με ειδική δήλωση (ως συνημμένο υπόδειγμα) στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός του επόμενου μήνα από τη λήξη του εξαμήνου, ήτοι μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Νοεμβρίου 2010. Είναι αυτονόητο, ότι η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί και νωρίτερα, δηλαδή σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή επιθυμεί ο υπόχρεος.

Ο τύπος και το περιεχόμενο των παραπάνω δηλώσεων απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου 5% ή απόδοσης του φόρου 8% και οι λοιπές λεπτομέρειες έχουν ορισθεί με την αριθ. 10732/Β0012/ΠΟΛ.1058/14.5.2010 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 706Β'). Κρίσιμος χρόνος παρακράτησης και απόδοσης του φόρου είναι ο χρόνος πραγματικής εισαγωγής των κεφαλαίων στο εξουσιο-

δοτημένο πιστωτικό ίδρυμα, δηλαδή ο χρόνος κατά τον οποίο πιστώθηκε ο λογαριασμός του δικαιούχου στο πιστωτικό ίδρυμα της ημεδαπής. Σε περίπτωση μη απόδοσης ή εκπρόθεσμης απόδοσης του φόρου, θα επιβάλλονται οι προσαυξήσεις που ορίζονται από το ν. 2523/1997 για τους παρακρατούμενους φόρους.

Όσον αφορά τη βεβαίωση του φόρου από τη Δ.Ο.Υ. ΦΑΕΕ ΑΘΗΝΩΝ, αυτή θα τον καταχωρεί στον ΚΑΕ 0149, με ξεχωριστό είδος φόρου (1181 και 1180), ανάλογα αν πρόκειται για φόρο 5% ή 8%, αντίστοιχα.

3. Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 προβλέπεται, ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της ημεδαπής στα οποία έχουν κατατεθεί τα επαναπατριζόμενα κεφάλαια, υποχρεούνται να τηρούν τις διατάξεις σχετικά με το τραπεζικό και φορολογικό απόρρητο για τα πρόσωπα που κάνουν χρήση των διατάξεων του άρθρου αυτού ή ζητούν πληροφορίες για την εφαρμογή του.

4. Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού προβλέπεται, ότι με την καταβολή του προβλεπόμενου στην παράγραφο 1 φόρου 5% και 8%, κατά περίπτωση, εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του υπόχρεου για τα κεφάλαια αυτά. Κατά συνέπεια για τα επαναπατριζόμενα από τον ίδιο (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) κεφάλαια, για τα οποία θα καταβληθεί ο φόρος 5% ή 8%, δεν οφείλεται φόρος εισοδήματος, έστω και αν έχουν προκύψει από εισοδήματα τα οποία θα έπρεπε να έχουν φορολογηθεί στη χώρα μας. Επίσης, με τις ίδιες διατάξεις προβλέπεται ότι, αν τα πιο πάνω κεφάλαια που εισάγονται στη χώρα μας διατεθούν εν όλω ή εν μέρει για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων (π.χ. αγορά ακινήτων ή αυτοκινήτων, ανέγερση οικοδομών κ.λπ.), αυτά δεν υπόκεινται στο τεκμήριο που ορίζεται στο άρθρο 17 του ΚΦΕ (ν. 2238/1994). Για λόγους ενιαίας αντιμετώπισης, με την παρούσα γίνεται δεκτό, ότι και τα κεφάλαια που παραμένουν κατατεθειμένα σε τράπεζες της αλλοδαπής και για τα οποία έχει καταβληθεί φόρος με συντελεστή 8%, δεν υπόκεινται στο τεκμήριο που

ορίζεται στο άρθρο 17 του Κ.Φ.Ε., εφόσον εισαχθούν στη χώρα μας μέχρι και το έτος αγοράς του περιουσιακού στοιχείου.

Για την εφαρμογή αυτής της διάταξης πρέπει να υπάρχουν τα αποδεικτικά εισαγωγής στην ημεδαπή τράπεζα των επαναπατριζόμενων κεφαλαίων και καταβολής του φόρου 5% ή 8%, κατά περίπτωση. Επίσης, η εισαγωγή των επαναπατριζόμενων κεφαλαίων δεν είναι απαραίτητο να έχει προηγηθεί της απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων, αρκεί να γίνεται μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος.

Εάν το τίμημα απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων καλύπτεται μόνο κατά ένα μέρος με επαναπατριζόμενα κεφάλαια, τότε μόνο το μέρος αυτό του τιμήματος δεν υπόκειται στο τεκμήριο που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 17 του ΚΦΕ.

Σε περίπτωση που τα επαναπατριζόμενα κεφάλαια, όπως προκύπτει από τη βεβαίωση εισαγωγής της ημεδαπής ή αλλοδαπής τράπεζας, είναι σε κοινό λογαριασμό, θα επιμερίζονται ισόποσα σ' όλους τους συνδικαιούχους, ακόμα και τους ανήλικους, χωρίς να εξετάζεται αν υπάρχει θέμα γονικής παροχής ή δωρεάς.

5. Με τις διατάξεις της παραγράφου 5 προβλέπεται, ότι αν τα κεφάλαια που εισάγονται τοποθετηθούν σε τίτλους δανείων του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίοι διακρατούνται τουλάχιστον για δύο έτη από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εισήγαγε τα κεφάλαια ή τοποθετηθούν σε αμοιβαία κεφάλαια ή διατεθούν τα κεφάλαια αυτά μέσα σε δύο χρόνια από το χρόνο εισαγωγής τους για την αγορά ακινήτου, για την ανέγερση οποιουδήποτε είδους οικοδομής στην Ελλάδα ή για οποιαδήποτε άλλη επένδυση επιχειρηματικής δραστηριότητας, επιστρέφεται άτοκα το πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που έχει καταβληθεί. Αν επενδυθεί μέρος του κεφαλαίου που εισήχθη, επιστρέφεται το μέρος του επιστρεπτέου σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο φόρου που αναλογεί στην αξία της επένδυσης. Με την 10733/Β0012/ΠΟΛ.1059/14.5.2010 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών

διευκρινίσθηκε, ότι ως επένδυση επιχειρηματικής δραστηριότητας νοείται και η αγορά μετοχών ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας, μεριδίων ημεδαπής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, η αγορά ολόκληρης επιχείρησης, καθώς και οποιαδήποτε άλλη επένδυση που αποβλέπει στην τόνωση της ελληνικής αγοράς. Επίσης, ως επένδυση θεωρείται και η αγορά οικοπέδου, εταιρικών ομολόγων και άλλων συναφών επενδύσεων.

Με την ίδια πιο πάνω Α.Υ.Ο. διευκρινίσθηκε, ότι όλες οι πιο πάνω επενδύσεις θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να πραγματοποιούνται μέσα σε δύο (2) έτη από το χρόνο εισαγωγής των κεφαλαίων και περαιτέρω, να μην μεταβιβάζονται με οποιονδήποτε τρόπο τα στοιχεία της επένδυσης πριν από τη λήξη της πιο πάνω προθεσμίας.

Για την επιστροφή του φόρου, το υπόχρεο φυσικό ή νομικό πρόσωπο υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια για τη φορολογία του Δ.Ο.Υ., προσκομίζοντας: αα) το αναφερόμενο στην περίπτωση ε' της 10733/Β0012/ΠΟΛ. 1059/14.5.2010 Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών λογιστικό παραστατικό, και ββ) τα ακόλουθα δικαιολογητικά, από τα οποία να προκύπτουν οι αναφερόμενες πιο πάνω επενδυτικές δραστηριότητες:

- προκειμένου για αγορά ακινήτων, το συμβολαιογραφικό έγγραφο,
- προκειμένου για ανέγερση οικοδομής, την οικοδομική άδεια και σε ιδιαίτερο φάκελο αντίγραφα των παραστατικών, σχετικά με το κόστος ανέγερσης,
- προκειμένου για αγορά μετοχών ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών ή μεριδίων ημεδαπής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, το συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο που έχει κατατεθεί στην αρμόδια ΔΟΥ,
- προκειμένου για αγορά επιχείρησης, το συμφωνητικό που έχει συναφθεί και κατατεθεί στην αρμόδια ΔΟΥ,
- προκειμένου για μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, φωτοτυπίες του εκδοθέντος πινακιδίου και κατάστασης κίνησης

του χαρτοφυλακίου του επενδυτή από την Ανώνυμη Εταιρία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Α.Ε.Π.Ε.Υ.) που αφορά στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ του χρόνου αγοράς των μετοχών και του χρόνου υποβολής της αίτησης επιστροφής του φόρου.

- προκειμένου για αγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, τα δικαιολογητικά διάθεσης και εξαγοράς του μεριδίου,
- προκειμένου για αγορά ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, το παραστατικό της μεσολαβούσας τράπεζας, καθώς και την αναφερόμενη στην παράγραφο 2 της αριθ.1082758/11163/Β0012/ΠΟΛ.1104/15.1.2004 κοινής απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΦΕΚ 1628Β') βεβαίωση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, από την οποία προκύπτει η διακράτηση του τίτλου.

6. Με τις διατάξεις της παραγράφου 7 ορίζεται, ότι μετά την παρέλευση της προθεσμίας των 6 μηνών, ήτοι μετά τις 15 Οκτωβρίου 2010, οι ελληνικές αρχές θα ενεργοποιήσουν κάθε διεθνή ή ευρωπαϊκή συμφωνία προκειμένου να διαπιστώσουν τις καταθέσεις που έχουν τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού σε τράπεζες της αλλοδαπής.

7. Με τις διατάξεις της παραγράφου 8 προβλέπεται, ότι τα οριζόμενα από τις προηγούμενες παραγράφους του άρθρου αυτού δεν επηρεάζουν την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3691/2008 (ΦΕΚ 166Α'), περί πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Άρθρο 69

Κίνητρα για ανάπτυξη της νεανικής επιχειρηματικότητας

Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, προστέθηκε στο άρθρο 6 του ΚΦΕ παράγραφος 7, με βάση την οποία, απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος τα κέρδη από την άσκηση ατομι-

κής εμπορικής επιχείρησης ή ελευθέρου επαγγέλματος, μέχρι τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000) ετησίως, όσων υποβάλλουν δήλωση έναρξης εργασιών για πρώτη φορά, για το έτος της έναρξης και για τα δύο επόμενα έτη, εφόσον ο φορέας της επιχείρησης κατά την έναρξη δεν έχει συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του. Τα παραπάνω αφορούν ατομικές επιχειρήσεις που κάνουν έναρξη εργασιών από 1/1/2010 και μετά ή ομόρρυθμες εταιρίες που συστήνονται από 1/1/2010 και μετά, δεδομένου ότι από την εισηγητική του νόμου, το κίνητρο αναφέρεται στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων. Οι φορολογούμενοι δικαιούνται την απαλλαγή αυτή και για τα τρία έτη, εφόσον κατά το χρόνο έναρξης εργασιών δεν έχουν συμπληρώσει το τριακοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους, έστω και αν τα επόμενα έτη συμπληρώνουν το όριο αυτό. Επίσης, από τη διατύπωση των διατάξεων προκύπτει, ότι το όριο της απαλλαγής μέχρι των 30.000 ευρώ δεν δικαιούνται οι φορείς των ατομικών εμπορικών επιχειρήσεων ή οι ελεύθεροι επαγγελματίες που έχουν ή είχαν ασκήσει στο παρελθόν άλλη ατομική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα, έστω και αν δεν έχουν συμπληρώσει το 35° έτος της ηλικίας τους. Περαιτέρω, με τις ίδιες διατάξεις παρέχεται η πιο πάνω απαλλαγή, μέχρι 30.000 ευρώ και στις ομόρρυθμες εταιρίες, εφόσον σε αυτές συμμετέχουν αποκλειστικά φυσικά πρόσωπα, τα οποία κατά την έναρξη των εργασιών τους (ως μέλη της εταιρίας) δεν έχουν συμπληρώσει το 35° έτος της ηλικίας. Επομένως, αν κάποιο μέλος της ομόρρυθμης εταιρίας είναι άλλο νομικό πρόσωπο οποιασδήποτε νομικής μορφής ή φυσικό πρόσωπο ηλικίας 35 ετών και άνω, τότε η υπόψη ομόρρυθμη εταιρία δεν μπορεί να τύχει της απαλλαγής που προβλέπει ο νόμος, έστω και αν τα υπόλοιπα φυσικά πρόσωπα - μέλη τους έχουν τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος. Επισημαίνεται ότι η απαλλαγή καταλαμβάνει και την επιχειρηματική αμοιβή που αντιστοιχεί μέχρι 30.000 ευρώ από τα κέρδη της εταιρίας. Οι διατάξεις αυτές,

σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού ισχύουν για εισοδήματα που αποκτώνται από 1/1/2010 και μετά.

Άρθρο 74

Κίνητρα έκπτωσης φόρου για δωρεές στο Λογαριασμό Αλληλεγγύης

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπεται, ότι οι δωρεές χρηματικών ποσών που καταβάλλονται είτε απευθείας είτε μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων από φυσικά πρόσωπα στο «Λογαριασμό Αλληλεγγύης για την απόσβεση Δημοσίου Χρέους» με κωδικό αριθμό 26132462, που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος, μειώνουν το ποσό του φόρου εισοδήματός τους, που προκύπτει με βάση την κλίμακα του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε., κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) αυτών.

Επίσης, σύμφωνα με την ίδια διάταξη, οι δωρεές χρηματικών ποσών που καταβάλλονται από νομικά πρόσωπα στον πιο πάνω λογαριασμό εκπίπτουν κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) αυτών από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων.

Για την αναγνώριση των δωρεών αυτών απαιτείται το αποδεικτικό κατάθεσης του ποσού στην Τράπεζα της Ελλάδος ή σε οποιαδήποτε άλλη τράπεζα ή στα Ταχυδρομικά Καταστήματα της χώρας (ΕΛ.ΤΑ.).

Τα ανωτέρω ισχύουν για δωρεές που λαμβάνουν χώρα από 23.4.2010 και μετά.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ο εκ προσυμφώνου αγοραστής με δικαίωμα αυτοσυμβάσεως προς οριστική κατάρτιση αγοραπωλησίας ακινήτου, νομιμοποιείται να ζητήσει και να λάβει από την αρμόδια για τον πωλητή ΔΟΥ αποδεικτικό ενημερότητας αυτού.

Εγκ. υπ. αριθμ. πρωτ. 1130873/ΕΞ-11/0016/8-10-2010 Υπ. Οικ.

Σε απάντησή της από 30/.../2010 επιστολής της

κ... η οποία απεστάλη προς την Υπηρεσία μας και προς την Υπηρεσία σας, σάς γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Οι σχετικές διατάξεις σύνταξης οριστικών συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων σε εκτέλεση προσυμφώνων (άρθρο 22 ν. 3427/2005) εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Δ/σης Φορολογίας Κεφαλαίου, στην οποία κοινοποιείται το παρόν με συνημμένο φωτοαντίγραφο της επιστολής της ενδιαφερόμενης.

Επισημαίνεται, ότι σύμφωνα με την αριθμ. 660/1991 γνωμοδότηση του ΝΣΚ που έγινε δεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών, ο εκ προσυμφώνου αγοραστής έχοντας δικαίωμα αυτοσυμβάσεως προς οριστική κατάρτιση αγοραπωλησίας ακινήτου νομιμοποιείται, ως έχων έννομο συμφέρον, να ζητήσει και να λάβει (εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις, διατάξεις του άρθρου 26 ν. 1882/1990, όπως ισχύουν) από την αρμόδια για τον πωλητή Δ.Ο.Υ. αποδεικτικό ενημερότητας του πωλητή ως αναγκαίο στοιχείο για τη σύνταξη του οριστικού συμβολαίου.

Ο Προϊστάμενος της Δ/σης
Γ. Χατζάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
Αριθ. Πρωτ.
Αριθ. Γνωμ. 660

ΝΟΜΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Γ'
Συνεδρίασις της 15 Οκτωβρίου 1991

.....
I. Διά του υπ' αριθ. 2059556/10148-11/0016/1991 εγγράφου του Υπ.Οικ./Γ.Δ.Φ. και Δ.Π/Δ/νσεως 16/Τμ. Α' :

1. Δίδεται ότι, διά του υπ' 5540/1990 συμβολαίου της συμ/φου Αθηνών Μ.Σ., προσυμφωνήθη μεταξύ της Μ.Α. και του Ε.Α. πώλησις ακινήτου και μεταξύ άλλων συμφωνήθη δικαίωμα του εκ του προσυμφώνου τούτου αγοραστή

καταρτίσεως αυτοσυμβάσεως, υπό τας εν αυτώ προϋποθέσεις, διά το αγοραπωλητήριο συμβόλαιον.

β) Ερωτάται «αν νομιμοποιείται η αρμοδία για τη φορολογία της πωλητρίας ΔΟΥ να χορηγήσει (εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις) στους κληρονόμους του αποβιώσαντος αγοραστή το προβλεπόμενο πιστοποιητικό από την παράγραφο 4 του άρθρου 1 της αριθ. 2048300/19.7.90 (ΦΕΚ 508 τ. Β') απόφασης του Υπουργού Οικονομικών (αποδεικτικό ενημερότητας για τα χρέη προς το Δημόσιο της πωλητρίας)».

II. Δι' άρθρου 26 του ν. 1882/1990 ωρίσθη:

«1. Με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως επιτρέπεται να επιβάλλονται κατά των οφειλετών που δεν έχουν εκπληρώσει **τις από οποιαδήποτε αιτία οφειλές τους** προς το Δημόσιο περιορισμοί και απαγορεύσεις, που ανάγονται στις κάθε φύσεως συναλλαγές, πράξεις ή ενέργειες αυτών είτε με τους ιδιώτες, είτε με το Δημόσιο, δήμους, κοινότητες...

2. Ως συναλλαγή... νοείται ενδεικτικώς:

α. ....

ε. Η αγοραπωλησία ακινήτων .....

Η εκπλήρωση των οφειλών προς το Δημόσιο, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος, αποδεικνύεται με αποδεικτικό ενημερότητας, που εκδίδεται από τον αρμόδιο προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., και το οποίο χορηγείται, εφόσον ο αιτών έχει καταβάλλει ή τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο (αναστολή πληρωμής ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής που χορηγούνται από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα) τις μέχρι την χρονολογία έκδοσης του αποδεικτικού βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές του προς το Δημόσιο...».

Διά του άρθρου 1 παρ. 4 της κατ' εξουσιοδότησιν της ως άνω διατάξεως εκδοθείσης υπ' αριθ. 2048300/6844/11/0016/1990 αποφάσεως του Υπ. Οικονομικών (ΦΕΚ 508 τ. Β'), ωρίσθη ότι, εις τα περιπτώσεις απαιτούμενου αποδεικτικού ενημερότητας περιλαμβάνεται και η μεταβίβασις ακινήτου και ότι το αποδεικτικόν τού-

το, τόσον διά τον πωλητήν, όσον και τον αγοραστήν, είναι προσκομιστέον εις τον συμ/φον, μνημονεύοντα τούτο εις το συμβόλαιόν του.

III. Περαιτέρω, διά του εν τω ερωτήματι προσυμφώνου παρεσχέθη εις τον αγοραστήν το δικαίωμα καταρτίσεως αυτοσυμβάσεως ως προς το οριστικόν συμβόλαιον της αγοραπωλησίας του ακινήτου, δι' «ανεκκλήτου» εντολής και πληρεξουσιότητας της πωλητριάς προς αυτόν, συμφωνηθέντος ειδικώτερον ότι ο αγοραστής δύναται «να προβεί» στην δι' αυτοσυμβάσεως σύνταξη του οριστικού συμβολαίου, κατά τον πιο πάνω οριζόμενον ρητά χρόνο» και ότι «η πωλήτρια ρητά συμφωνεί ότι δεν δύναται σε καμία περίπτωση να αρνηθεί τη σύνταξη του οριστικού συμβολαίου, εφ' όσον έχει λάβει κατά πιο πάνω το τίμημα, ρητά παραιτούμενη από τούδε κάθε σχετικού δικαιώματός της».

IV. Είναι πρόδηλον ότι, διά της ως άνω εν τω προσυμφώνω ρήτρας περί αυτοσυμβάσεως και των υποχρεώσεων της πωλητριάς, ορθώς ερμηνευομένων, δεν παρέχεται πληρεξουσιότητα ή εντολή της πωλητριάς προς τον αγοραστήν ούτε να προβή ούτος εις δηλώσεις φορολογικού χαρακτήρος και σκοπού προς την αρμοδιάν Δ.Ο.Υ. διά λογαριασμόν της πωλητριάς, τυχόν αναγκαίας κατά νόμον διά την πραγματοποίησιν του δικαιώματός του περί αυτοσυμβάσεως, ήτοι διά την υπό του συμβολαιογράφου κατάρτισιν του οριστικού συμβολαίου, ούτε όμως και να λάβη παρά της Δ.Ο.Υ. στοιχεία τα οποία θα καλύπτονται υπό του νόμου διά χαρακτηρισμού αυτών ως απορρήτων και ως δυναμένων να γνωστοποιηθούν υφ' οιουδήποτε, άρα και υπ' αυτού του Προϊσταμένου Δ.Ο.Υ. υπό την επισπρακτικήν αυτού αρμοδιότητα του τέως Δημοσίου Ταμείου, μόνον εις την πωλήτριαν ως φορολογουμένην.

Κατά συνέπειαν, αν εγένετο τυχόν δεκτόν ότι εις το αποδεικτικόν ενημερότητος, κατά τας προπαρατεθείσας διατάξεις, περιέχονται καθ' οιονδήποτε τρόπον, θετικώς ή αρνητικώς, στοιχεία, χαρακτηριζόμενα υπό των φορολογικών διατάξεων κυρίως εν προκειμένω υπό του άρ-

θρου 75 παρ. 2 του Π.Δ. 129/1989, απόρρητα (φορολογικά δηλώσεις, φορολογικά στοιχεία, εκθέσεις, πράξεις προσδιορισμού αποτελεσμάτων, φύλλα ελέγχου, αποφάσεις του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ., κάθε στοιχείον του φακέλλου, ο οποίος ή το οποίον έχει σχέσιν μετά της φορολογίας ή άπτεται αυτής) ασφαλώς ο εκ του προσυμφώνου τούτου αγοραστής ή οι τυχόν δικαιούχοι του, δεν θα ενομιμοποιείτο να ζητήση και λάβη το αποδεικτικόν τούτο, διότι δι' αυτού θ' απεκαλύπτοντο εις αυτόν στοιχεία απόρρητα της πωλητριάς, ενώ αυτή δεν έχει επιτρέψει τοιούτον τι, το οποίον αν ήθελε, θα ηδύνατο, διά σχετικού όρου, ειδικού και σαφούς, ως εκ του χαρακτήρος και της σημασίας του και ως εκ του ότι θα απηυθύνετο εις τρίτον (Δ.Ο.Υ.) ευθυνόμενον προς τήρησιν του απορρήτου αυτού, να επιτύχη τούτο.

Όμως το αποδεικτικόν ενημερότητος (κατά ρητήν περί τούτου διαβεβαίωσιν της αρμοδίας ερωτώσης εν προκειμένω Δ/νσεως του Υπ. Οικ/κών) είτε χορηγείται, μνημονεύον απλώς ότι το συγκεκριμένον πρόσωπον είναι ενήμερον, και ουδέν οφείλει, **χωρίς να μνημονεύη αιτίαν οφειλής**, φορολογικής ή άλλης ή ότι υπήρξεν τούτο οφειλέτης εκ συγκεκριμένης αιτίας και ότι την οφειλήν του αυτήν εξόφλησε, είτε αντιθέτως, δεν χορηγείται, δηλαδή η Δ.Ο.Υ. απέχει να εκδώση αυτό ή άλλο έγγραφον, εφ' όσον υπάρχει εκκρεμής ληξιπρόθεσμος και καταβλητέα οφειλή του συγκεκριμένου προσώπου.

Ούτω, τόσον εις την πρώτην περίπτωσιν (θετικώς) όσον και εις την δευτέραν περίπτωσιν (αρνητικώς), η Δ.Ο.Υ. ουδέν απολύτως στοιχείον της φορολογίας του εις ον αφορά το αποδεικτικόν τούτο προσώπου παρέχει, και επομένως ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. γενικώς κατά την χορήγησιν ή μη χορήγησιν του ως άνω αποδεικτικού, δεν εκτίθεται, **εν όψει πάντοτε του τυπικού περιεχομένου του σχετικού εντύπου διά επιθετικής περιπτώσεως**) εις κίνδυνον να λογισθή παραβαίνων την περί απορρήτου ως άνω φορολογικήν διάταξιν, όταν, βεβαίως, το απο-

δεικτικόν ζητήται νομίμως και παραδίδεται εις τρίτον πρόσωπον.

V. Περαιτέρω, εν όψει της παρασχεθείσης υπό της πωλητριάς εις τον αγοραστήν εξουσίας, όπως δι' αυτοσυμβάσεως καταρτίση ούτος την οριστικήν αγοραπωλησίαν, ο τελευταίος έχει έννομον συμφέρον να χωρήση εις την συλλογήν όλων των γραπτών στοιχείων, εν υπάρξει των οποίων και μόνον ο συμβολαιογράφος δικαιούται και υποχρεούται να συμπράξη εις την τοιαύτην αυτοσύμβασιν.

Το έννομον τούτο συμφέρον, όχι μόνον προκύπτει εκ του προσυμφώνου κατ' αρχήν, αλλά ενεργεί και έναντι της αρμοδίας Δ.Ο.Υ., εφ' όσον, βεβαίως, και καθ' οίαν έκτασιν η λήψις υπ' όψιν του συμφέροντος τούτου του αγοραστού υπό της Δ.Ο.Υ., δεν αντιτίθεται προς γενικήν ή ειδικήν απαγορευτικήν διάταξιν νόμου, απευθυνομένην προς την Δ.Ο.Υ. και λειτουργούσαν είτε προς το συμφέρον της πωλητριάς είτε προς το συμφέρον της δημοσίας υπηρεσίας γενικώτερον.

VI. Εντεύθεν και υπό την τονισθείσαν και ανωτέρω βασικήν προϋπόθεσιν, ότι το αποδεικτικόν ενημερότητος κατά την ακολουθουμένην εις τας Δ.Ο.Υ. πρακτικήν είτε χορηγείται, άνευ ουδεμίας ειδικωτέρας όμως μνείας περί του χαρακτήρος, της αιτίας, ή του ποσού της

ουδέποτε υπαρξάσης ή της καταβληθείσης ή της τακτοποιηθείσης οπωσδήποτε κατά νόμον ενοχικής σχέσεως (οφειλής) του εις ον αφορά τούτο προσώπου και του Δημοσίου, είτε απλώς δεν εκδίδεται τούτο ούτε έτερον σχετικόν έγγραφον υπό της Δ.Ο.Υ. εν υπάρξει οφειλής, η **απάντησις** εις το συγκεκριμένον ερώτημα είναι, ότι, η Δ.Ο.Υ. οφείλει, τη αιτήσει των κληρονόμων του εκ του ως άνω προσυμφώνου αγοραστού, είτε να χορηγήση αποδεικτικόν ενημερότητος της πωλητριάς εκ του αυτού προσυμφώνου, εάν συντρέχουν προς τούτο, αι διά των ως άνω περί αυτού διατάξεων τιθέμεναι προϋποθέσεις, είτε απλώς ν' απόσχη της χορηγήσεως αυτού εν αντιθέσει περιπτώσει, δεχομένη πάντως ότι οι ανωτέρω εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν νομιμοποιούνται υποβάλλοντες τοιαύτην αίτησιν.

Εθεωρήθη

Εν Αθήναις τη 22/10/1991

Ε. Σαρακηνός

(Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.)

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Δημ. Δ. Διαμαντόπουλος

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Συμβόλαια: Οι συμβολαιογράφοι κατά την κατάρτιση συμβολαίων μεταβίβασης περιουσιακού στοιχείου υποχρεούνται να ερωτούν και οι συμβαλλόμενοι ν' απαντούν αν έχουν την ιδιότητα δικαστικού ή εισαγγελικού λειτουργού.

Γνωμ. υπ' αριθμ. 11/2747/10-9-2009 Εισ. Α.Π.

Επί ερωτήματος του Συλλόγου σας περί του αν ο Συμβολαιογράφος με δική του πρωτοβουλία θα πρέπει ο ίδιος ο συμβαλλόμενος να δηλώσει την ιδιότητα του δικαστικού ή εισαγγελικού λειτουργού, συζύγου ή τέκνου του, κατά την κατάρτιση συμβολαίου με το οποίο μεταβιβάζεται από ή προς τα πρόσωπα αυτά, οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο, κινητό ή ακίνητο ή δικαίωμα και να θα πρέπει να αναγράφεται στο συμβόλαιο η τυχόν αρνητική απάντηση ή μόνο η θετική τοιαύτη, η γνώμη μου είναι η εξής:

Το 1996 με το νόμο 2429, τέθηκε σε ισχύ νέο νομοθετικό πλαίσιο για τον έλεγχο της περιουσιακής κατάστασης και των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και την ενδυνάμωση της δημοκρατίας (εισηγητική έκθεση του ν. 3213/2003).

Με το άρθρο 1 του Ν. 3213/2003 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 παρ. 4α του ν. 3242/2004, ορίζονται οι υπόχρεοι σε δήλωση περιουσίας πόθεν έσχες, ενώ με τα άρθρα 2 και 3, αντίστοιχα, του ίδιου νόμου καθορίζονται το περιεχόμενο της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης και τα όργανα και η διαδικασία ελέγχου της δήλωσης αυτής.

Για την υποβοήθηση των αρμοδίων για την εξέλεξη των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης οργάνων, που αναφέρονται στη διάταξη του άρθρου 3 του παραπάνω νόμου, οι Συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να υποβάλουν στον αρμόδιο για τον έλεγχο της περιουσιακής κατάστασης των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, αντίγραφο κάθε συμβολαιογραφικού εγγράφου που συντάσσεται από αυτούς, με το οποίο μεταβιβάζεται από ή προς δικαστικό ή εισαγγελικό λειτουργό, ή σύζυγο ή τέκνο του, οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο, κινητό ή ακίνητο ή δικαίωμα. Το αυτό ισχύει και για την αποδοχή κληρονομίας (περιπτ. δ' της παραγρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3213/2003 όπως προστέθηκε με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3327/2005).

Από το περιεχόμενο της τελευταίας αυτής διάταξης συνάγεται ότι οι συμβαλλόμενοι στις προβλεπόμενες από αυτή περιπτώσεις, υποχρεούνται να δηλώνουν και οι συμβολαιογράφοι να ερωτούν εάν μεταβιβάζεται από ή προς δικαστικό ή εισαγγελικό λειτουργό, σύζυγο ή τέκνο του, οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο κινητό ή ακίνητο ή δικαίωμα και περαιτέρω θα πρέπει να αναγράφεται στο συμβόλαιο η τυχόν αρνητική ή θετική απάντηση και τούτο για την εξυπηρέτηση του σκοπού της διαφάνειας. Αυτονόητο δε είναι ότι μόνο στην τελευταία των περιπτώσεων αυτών (θετικής απάντησης), θα υποβάλλεται αντίγραφο του συμβολαιογραφικού εγγράφου στον Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου
Νικόλαος Μαύρος

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
Αριθμ. 1131/2010**

Κάλυψη τεκμηρίων με χρηματικά ποσά από διάθεση περιουσιακών στοιχείων - Κρίσιμο το πραγματικώς εισπραχθέν τίμημα ασχέτως της ολοκληρώσεως της μεταβιβάσεως του εμπραγμάτου δικαιώματος κατά τον ΑΚ. Όταν, προς κάλυψη της διαφοράς λόγω τεκμηρίων, ο φορολογούμενος επικαλείται χρηματικά ποσά από διάθεση περιουσιακών στοιχείων, η δε διάθεση αυτή αφορά σε ακίνητα, αρκεί η αποδεδειγμένη είσπραξη του συνολικού τιμήματος, ή μέρους αυτού, να στηρίζεται σε νόμιμα παραστατικά στοιχεία, που αποδεικνύουν, τουλάχιστον, την κατάρτιση της υποσχετικής δικαιοπραξίας. Το κατ' αυτόν τον τρόπο αποδεδειγμένως εισπραχθέν τίμημα αποτελεί ποσό, το οποίο ο φορολογούμενος δύναται να επικαλεσθεί προς κάλυψη διαφοράς τεκμαρτής δαπάνης, χωρίς να απαιτείται, στο πλαίσιο της φορολογίας εισοδήματος, η ολοκλήρωση της εκποιητικής δικαιοπραξίας και η μεταγραφή του οριστικού μεταβιβαστικού συμβολαίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΑΚ, προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει ολοκληρωθεί η μεταβίβαση του εμπραγμάτου δικαιώματος στο ακίνητο (άρθρο 15, 17, 19 ΚΦΕ, 369, 1033, 1192, 1198 ΑΚ).

(...) Επειδή, στο άρθρο 15 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/1994, ΦΕΚ Α 151) ορίζεται ότι «Το συνολικό εισόδημα προσδιορίζεται, κατ' εξαίρεση, με βάση τις δαπάνες διαβίωσης του φορολογουμένου και των προσώπων που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν, όταν το συνολικό ποσό των δαπανών που προσδιορίζεται κατά τα επόμενα άρθρα είναι ανώτερο από το συνολικό καθαρό εισόδημα των κατηγοριών Α έως Ζ. Το εισόδημα που υπόκειται σε φόρο στην περίπτωση αυτή προσδιορίζεται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του

άρθρου 19». Περαιτέρω, στο άρθρο 17 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι «Ως ετήσια τεκμαρτή δαπάνη του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που τους βαρύνουν λογίζονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για α) αγορά αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων... γ) αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών...». Τέλος, το άρθρο 19 του ίδιου Κώδικα ορίζει ότι

«1. Η διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε από το φορολογούμενο, τη σύζυγό του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν ή προσδιορίστηκε από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και της συνολικής ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης τους, των άρθρων 16 και 17, προσαυξάνει τα εισοδήματα που δηλώνονται ή προσδιορίζονται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά το ίδιο οικονομικό έτος, του φορολογουμένου ή της συζύγου του, κατά περίπτωση, από εμπορικές επιχειρήσεις ή από την άσκηση ελευθερίων επαγγελματιών και αν δε δηλώνεται εισόδημα από τις κατηγορίες αυτές η διαφορά αυτή λογίζεται εισόδημα της παραγράφου 3 του άρθρου 48.

2. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς της προηγούμενης παραγράφου υποχρεούται να λάβει υπόψη του τα αναγραφόμενα στη δήλωση χρηματικά ποσά, τα οποία αποδεικνύονται από νόμιμα παραστατικά στοιχεία και με τα οποία καλύπτεται ή περιορίζεται η διαφορά που προκύπτει. Στις περιπτώσεις αυτής της παραγράφου ο φορολογούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης. Τα ποσά αυτά ιδίως είναι α) ..... β)... γ) Χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων. δ) ...». Κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 19 παρ. 2 περ. γ' του ν. 2238/1994, προκειμένου να εξευρεθεί η φοροδοτική ικανότητα του φορολογουμένου, στο δηλούμενο από αυτόν εισόδημα προστίθεται και η προκύ-

πτουσα διαφορά μεταξύ του δηλωθέντος εισοδήματος και του προσδιοριζομένου τεκμαρτώς, με βάση τα άρθρα 16 και 17 του ίδιου νόμου (διαφορά τεκμαρτής δαπάνης). Περαιτέρω, ο φορολογούμενος, προκειμένου να καλύψει την προκύπτουσα αυτή διαφορά μπορεί να επικαλεσθεί, μεταξύ άλλων, χρηματικά ποσά που αποδεδειγμένα εισέπραξε ως τίμημα από τη διάθεση περιουσιακών του στοιχείων. Ειδικότερα, στα πλαίσια του κατά τα ανωτέρω προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος, όταν η διάθεση περιουσιακών στοιχείων αφορά ακίνητα, αρκεί η αποδεδειγμένη εισπραξη του συνολικού τιμήματος ή μέρους αυτού, να στηρίζεται σε νόμιμα παραστατικά στοιχεία που να αποδεικνύουν, τουλάχιστον, την κατάρτιση της υποσχετικής δικαιοπραξίας. Το κατ' αυτόν τον τρόπο αποδεδειγμένα εισπραχθέν τίμημα αποτελεί εισόδημα, το οποίο ο φορολογούμενος δύναται να επικαλεσθεί προς κάλυψη διαφοράς τεκμαρτής δαπάνης, χωρίς να απαιτείται, στα πλαίσια της φορολογίας εισοδήματος, η ολοκλήρωση της εκποιητικής δικαιοπραξίας και η μεταγραφή του οριστικού μεταβιβαστικού συμβολαίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Κ., προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει ολοκληρωθεί η μεταβίβαση του εμπραγμάτου δικαιώματος στο ακίνητο. Ως εκ τούτου, ο πωλητής ακινήτου, ο οποίος προέβη στην κατάρτιση συμβολαιογραφικού προσυμφώνου, με την οποία υποσχέθηκε τη μεταβίβαση του ακινήτου, δύναται να επικαλεσθεί, κατά την έννοια του άρθρου 19 παρ. 2 περ. γ' του ν. 2238/1994, το εις εκτέλεση του συμβολαιογραφικού προσυμφώνου αποδεδειγμένα καταβληθέν, και μάλιστα σε ανύποπτο χρόνο, σε αυτόν μέρος ή συνολικό τίμημα από τον αγοραστή, προκειμένου να καλύψει προκύπτουσα διαφορά τεκμαρτής δαπάνης κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου του εισοδήματος.

3. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, όπως δέχεται η αναιρεσιβαλλόμενη, ο εκκαλών (ήδη αναιρεσίβλητος) με τη σχετική δήλωση φόρου εισοδήματος, που υπέβαλε στη *** για

το οικονομικό έτος 1998 εμφάνισε εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις 3.245.000 δρχ. και ακαθάριστο εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση καταστημάτων 90.000 δρχ. Εξάλλου, στον πίνακα 13, που αφορά τον προσδιορισμό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης, δήλωσε για αυτή ποσό 800.000 δραχμών για αγορά αυτοκινήτων, δίτροχων κ.λ.π. και ποσό 23.241.557 δρχ. για αγορά ακινήτων, ενώ στον πίνακα 14, που αφορά τις μειώσεις της πιο πάνω δαπάνης, δήλωσε ποσό 1.100.000 δρχ. από διάθεση περιουσιακών στοιχείων και ποσό 4.000.000 δρχ. από ανάλωση κεφαλαίου, που ήδη φορολογήθηκε ή απαλλασσόταν από το φόρο. Με βάση τα στοιχεία αυτά, ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. εξέδωσε το με αριθμ. χρηματικού καταλόγου 21/71/30-10-1998 εκκαθαριστικό σημείωμα, με το οποίο προσδιόρισε το εισόδημα του εκκαλούντος από εμπορικές επιχειρήσεις στο ποσό των 3.987.600 δραχμών, το καθαρό εισόδημα από ακίνητα στο ποσό των 85.500 δραχμών και το φορολογητέο εισόδημα αυτού στο ποσό των 23.097.324 δραχμών, με την προσθήκη στο πιο πάνω εισόδημα των 4.073.100 δραχμών (3.987.600 συν 85.500) της διαφοράς τεκμηρίου 19.024.224 δραχμών. Στη συνέχεια, ο εκκαλών υπέβαλε προς την ίδια Δ.Ο.Υ. την από 13-11-1998 συμπληρωματική δήλωση, με την οποία δήλωσε στον πίνακα 14 ποσό 6.240.912 δραχμών από ανάλωση κεφαλαίου του ίδιου που ήδη φορολογήθηκε ή απαλλασσόταν από το φόρο, καθώς και ποσά 21.500.000 και 3.000.000 δραχμών, αντίστοιχα από διάθεση περιουσιακών στοιχείων της συζύγου του, τα οποία διαγράφηκαν και αντί αυτών τέθηκε το ποσό του 1.500.000 δραχμών, καθώς και το ποσό των 18.500.000 δραχμών από ανάλωση κεφαλαίου της συζύγου του, που ήδη φορολογήθηκε ή απαλλασσόταν από το φόρο, που επίσης διαγράφηκε και τέθηκε το ποσό των 2.090.000 δραχμών. Ο Προϊστάμενος της***, με το από 12-5-1999 εκκαθαριστικό σημείωμα, περιόρισε την παραπάνω τεκμαρτή δαπάνη σε 13.283.312 δρχ. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε την

ασκηθείσα από τον εκκαλούντα προσφυγή. Ο ήδη αναιρεσίβλητος με έφεση που άσκησε κατά της πρωτόδικης απόφασης, προέβαλε ότι το πρωτοβάθμιο δικαστήριο κατ' εσφαλμένη εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων, δεν αναγνώρισε το ποσό των 14.000.000 δραχμών, το οποίο προέρχεται από διάθεση περιουσιακών στοιχείων της συζύγου του, προς κάλυψη της τεκμαρτής του δαπάνης. Ειδικότερα, ισχυρίσθηκε ότι με τα υπ' αριθμ. 12.869, 12.870 και 12.871/1995 προσύμφωνα της συμβολαιογράφου Αθήνας ^{***}, η σύζυγός του και οι ^{***} συμφώνησαν να πουλήσει η πρώτη σε αυτούς τα αναφερόμενα στα εν λόγω προσύμφωνα ακίνητα αντί τιμήματος 24.000.000 δραχμών. Όμως, δεν κατέστη δυνατή η σύνταξη των οριστικών συμβολαίων, λόγω της άρνησης του αρμόδιου Δήμου να χορηγήσει τις σχετικές βεβαιώσεις του τέλους ακίνητης περιουσίας.

Για το λόγο αυτόν, συντάχθηκε το από 1-12-1995 ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ της συζύγου του εκκαλούντος και του ^{***}, με το οποίο συμφωνήθηκε η κατά την 1-12-1995 καταβολή στην πιο πάνω πωλήτρια του ποσού των 16.000.000 δραχμών –από το οποίο 4.000.000 δρχ. αφορούν το τίμημα οριζόντιας ιδιοκτησίας, που ανήκε στην αδελφή του εκκαλούντος– ενώ το υπόλοιπο ποσό των 12.000.000 δραχμών συμφωνήθηκε να καταβληθεί τμηματικά, δηλαδή 2.500.000 δρχ. την 1-12-1996, 3.000.000 δρχ. την 1-12-1997, 3.000.000 δρχ. την 1-12-1998, 3.000.000 δρχ. την 1-12-1999 και 500.000 δρχ. την 1-2-2000. Το πιο πάνω ποσό των 16.000.000 δραχμών δόθηκε α) με την παράδοση και είσπραξη των με χρονολογία έκδοσης 31-1-1995 και λήξης 31-1-1996 και με αριθμούς 17142396, 16964021, 16964020, 16964019, 16964018 και 16781717 έντοκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου στον κομιστή, ποσού 10.000.000 του πρώτου, ποσού 1.000.000 δρχ. εκάστου των τεσσάρων επομένων και 100.000 δραχμών του έκτου γραμματίου και β) 1.900.000 δραχμών σε μετρητά. Στη συνέχεια, με την υπ' αριθμ. 12.994/1996 πράξη

συμπλήρωσης των 12.869, 12.870 και 12.871/1995 προσυμφώνων της συμβολαιογράφου Αθήνας Ε. Μ., παραδόθηκε από την πωλήτρια η νομή, η χρήση και η κατοχή των ακινήτων στους αγοραστές, ενώ με την υπ' αριθμ. 29.786/1995 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθήνας έγινε δεκτή αίτηση του ^{***}, με την οποία ζητούσε να διαταχθεί, ως ασφαλιστικό μέτρο, η εγγραφή προσημείωσης υποθήκης στα προαναφερόμενα ακίνητα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η απαίτησή του κατά της πωλήτριας των ακινήτων αυτών, ποσού 60.000.000 δραχμών, σε περίπτωση ματαίωσης του οριστικού συμβολαίου. Το διοικητικό εφετείο, αφού έλαβε υπόψη τα παραπάνω πρωτόδικως προσκομισθέντα από τον εκκαλούντα στοιχεία, έκρινε ότι η σύζυγος αυτού εισέπραξε κατά την 1-12-1995, το ποσό των 14.000.000 δραχμών από τη διάθεση περιουσιακών της στοιχείων, το οποίο και καλύπτει την τεκμαρτή δαπάνη του εκκαλούντος, κατά τα βασίμως προβληθέντα με την έφεση, εξαφάνισε την πρωτόδικη απόφαση και δικάζοντας την προσφυγή του φορολογουμένου, έκανε αυτή δεκτή, διατάζοντας νέα εκκαθάριση του φόρου.

4. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 19 του ν. 2238/1994 και των διατάξεων των άρθρων 369, 1033, 1192 και 1198 του ΑΚ το διοικητικό εφετείο έκρινε ότι τα ενώπιόν του προσκομισθέντα έγγραφα (συμβολαιογραφικά προσύμφωνα και ιδιωτικό συμφωνητικό) συνιστούν νόμιμα αποδεικτικά στοιχεία διάθεσης (εκποίησης) εμπραγμάτων δικαιωμάτων πάνω σε ακίνητα, από την οποία προήλθε χρηματικό αντάλλαγμα, που καλύπτει την τεκμαρτή δαπάνη του αναιρεσίβλητου. Ειδικότερα, προβάλλεται ότι, λαμβανομένου υπόψη ότι τα έγγραφα αυτά αφορούν σε μεταβίβαση εμπραγμάτου δικαιώματος (διάθεση ακινήτου), δεν αποτελούν «νόμιμα παραστατικά στοιχεία», κατά την έννοια του άρθρου 19 του ν. 2238/1994, εφόσον κατά τις προαναφερθείσες διατάξεις του ΑΚ για τη μεταβίβαση ακινήτου

απαιτείται σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου και μεταγραφή. Ο λόγος αυτός, ενόψει της αποδοθείσας, στη σκέψη 2, εννοίας του άρθρου 19 παρ. 2 περ. γ' του ν. 2238/2994 είναι απορριπτός ως αβάσιμος, με νόμιμη δε αιτιολογία το διοικητικό εφετείο στήριξε την κρίση του ότι εν προκειμένω ο αναιρεσιβλήτος νομίμως επικαλέσθηκε το αποδεδειγμένως εισπραχθέν την 1-12-1995 από τη σύζυγο του αναιρεσιβλήτου ποσό των 14.000.000 δραχμών ως τίμημα από τη διάθεση περιουσιακών της στοιχείων, και δη ακινήτων, η οποία αποδεικνύεται από την κατάρτιση συμβολαιογραφικών προσυμφώνων πωλήσεως, προς κάλυψη διαφοράς τεκμαρτής δαπάνης του εισοδήματός τους.

[Επικυρώνει ΔΕφΑθ 1309/2006].

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ **Αριθμ. 2749/2010 (Τμ. Γ')**

Συμβολαιογράφοι και παράδοση του αρχείου τους. Η πράξη του εισαγγελέα με την οποία αποφασίζεται η παράδοση αρχείου σε συμβολαιογράφο δεν υπόκειται σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του ΣτΕ, διότι προέρχεται από δικαστική αρχή και αφορά μονίμους λειτουργούς, που συμβάλλουν στο έργο των δικαστηρίων και υπόκεινται στην εποπτεία των δικαστικών αρχών. Αντίθετη μειοψηφία. Απαράδεκτη η αίτηση ακύρωσης.

.....
1. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθμ. Α 3955527, 3007606/2007 ειδικά γραμμάτια παραβόλου).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθμ. 161/22.10.2007 πράξεως του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Βόλου, με την οποία αποφασίσθηκε όπως το αρχείο του αποχωρήσαντος συμβολαιογράφου... που είχε οριστικώς παραχωρηθεί στον ήδη αιτούντα, συμβολαιογράφο Βόλου με έδρα την ..., παραδοθεί στον διορισθέντα συμβολαιογράφο Βόλου με έδρα τον Βόλο... υιό του ανωτέρω αποχωρήσαν-

τος συμβολαιογράφου, κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 128 παρ. 4 του ν. 2830/2000.

3. Επειδή, με προφανές έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς άσκησε παρέμβαση υπέρ του κύρους της προσβαλλομένης πράξεως ο...

4. Επειδή, κατά το άρθρο 95 παρ. 1 περ. α' και 3 του Συντάγματος, όπως το άρθρο αυτό διαμορφώθηκε με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (Α' 84), στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας ή τακτικού διοικητικού δικαστηρίου, κατά περίπτωση, ανήκει, μεταξύ των άλλων, η μετά από αίτηση ακύρωση των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών για υπέρβαση εξουσίας ή παράβαση νόμου. Όπως προκύπτει από τη διάταξη αυτή, οι πράξεις των δικαστικών αρχών, ακόμη και αν το περιεχόμενό τους δεν αφορά την άσκηση της δικαιοδοτικής λειτουργίας αλλά αναφέρεται σε θέματα διοικητικής φύσεως, δεν υπόκεινται σε αίτηση ακυρώσεως (πρβλ. Σ.τ.Ε. Ολ. 282/1995). Δεν συνάγεται δε το αντίθετο από το γεγονός ότι το Σύνταγμα σε ορισμένες περιπτώσεις (άρθρα 90 παρ. 6 και 91 παρ. 4) απέκλεισε ρητώς τη δυνατότητα άσκησης αιτήσεως ακυρώσεως κατά συγκεκριμένων κατηγοριών πράξεων δικαστικών αρχών που αναφέρονται σε θέματα διοικητικής φύσεως. Περαιτέρω, η διάταξη του άρθρου 92 παρ. 4 του Συντάγματος, όπως αυτή διαμορφώθηκε με το από 6-4-2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής, ορίζει ότι: «Οι υπάλληλοι των υποθηκοφυλακείων είναι δικαστικοί υπάλληλοι. Οι συμβολαιογράφοι και οι άμισθοι φύλακες υποθηκών και μεταγραφών είναι μόνιμοι εφόσον υπάρχουν οι σχετικές υπηρεσίες ή θέσεις. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν αναλογική εφαρμογή και σε αυτούς».

5. Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 128 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, (όπως το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου αυτού του ν. 2830/2000 - Α' 96 - αντικαταστάθηκε με το άρθρο 32 παρ. 12 του ν. 2915/2001 - Α' 109) καθιερώνεται ο γενικός κανόνας ότι το αρχείο συμ-

βολαιογράφου που αποχώρησε ή απεβίωσε παραδίδεται στο αρχειοφυλακείο του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου. Σε πόλεις όπου δεν λειτουργεί αρχειοφυλακείο ή λειτουργεί και αυτό δεν επαρκεί κατά την κρίση του διοικητικού συμβουλίου του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου να στεγάσει και άλλα αρχεία συμβολαιογράφων ισχύουν τα ακόλουθα: Με απόφαση του αρμόδιου εισαγγελέα πρωτοδικών, μετά από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου το αρχείο συμβολαιογράφου παραδίδεται οριστικώς σε εκείνον που διορίζεται στη θέση του συμβολαιογράφου που αποχώρησε ή απεβίωσε. Σε περίπτωση που καταργηθεί η θέση του συμβολαιογράφου που αποχώρησε το αρχείο του παραδίδεται οριστικώς σε ένα συμβολαιογράφο που υπηρετεί στην αυτή πόλη. Αν στην πόλη αυτή δεν υπηρετεί άλλος συμβολαιογράφος μέχρι τον ορισμό οριστικού αρχειοφύλακα παραδίδεται προσωρινά σε ένα συμβολαιογράφο που εδρεύει στην αυτή ειρηνοδικειακή περιφέρεια και εν ελλείψει και τούτου το αρχείο παραδίδεται σε συμβολαιογράφο όμορης ειρηνοδικειακής περιφέρειας. Με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου (όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 13 του άρθρου 32 του ν. 2915/2001) εισάγεται μια ειδικότερη ρύθμιση σύμφωνα με την οποία «Στην περίπτωση κατά την οποία είναι διορισμένος ή διοριστεί στην αυτή ειρηνοδικειακή περιφέρεια ως συμβολαιογράφος σύζυγος ή τέκνο συμβολαιογράφου που έχει εξέλθει της υπηρεσίας, ο διορισθείς δικαιούται να ζητήσει την παράδοση σε αυτόν του αρχείου του συζύγου ή του γονέα από εκείνον που το κατέχει, με τον όρο να του παραδώσει αρχείο που τυχόν ο ίδιος κατέχει. Κατά σειρά το αρχείο δικαιούνται τα τέκνα και από αυτά το μεγαλύτερο σε ηλικία και εφόσον δεν υπάρχουν τέκνα, ο σύζυγος».

6. Επειδή, ο ίδιος ως άνω Κώδικας ορίζει στο άρθρο 1 παρ. 1 ότι «1. Ο Συμβολαιογράφος είναι άμισθος δημόσιος λειτουργός με καθήκοντα:

α. Να συντάσσει και να φυλάσσει έγγραφα συστατικά ή αποδεικτικά δικαιοπραξιών και δη-

λώσεων των ενδιαφερομένων όταν η σύνταξη των εγγράφων αυτών είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το νόμο ή όταν οι ενδιαφερόμενοι επιθυμούν να προσδώσουν σε αυτά κύρος δημοσίου εγγράφου.

β. Να εκδίδει απόγραφα ή αντίγραφα των εγγράφων του εδαφίου α', καθώς και αντίγραφα των προσαρτημένων και αναφερομένων σε αυτά εγγράφων.

γ. Να θεωρεί ιδιωτικά έγγραφα για την απόκτηση βέβαιης χρονολογίας. Για τη θεώρηση αυτή συντάσσεται σχετική συμβολαιογραφική πράξη (βλ. και άρθρο 446 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, Π.Δ. 503/1985, Α' 182).

δ. Να βεβαιώνει το γνήσιο της υπογραφής που τίθεται ενώπιόν του σε κάθε έγγραφο που σχετίζεται με τη συναπτόμενη πράξη.

ε. Να ενεργεί κάθε άλλη πράξη που του αναθέτει ο νόμος. Επίσης δύναται να ενεργεί και κάθε άλλη πράξη σχετική με την άσκηση του έργου του». Εξάλλου, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, στους συμβολαιογράφους ανατίθενται καθήκοντα που έχουν σχέση με την απονομή της δικαιοσύνης. Ειδικότερα,

α) η πληρεξουσιότητα για τη νομιμοποίηση των πληρεξουσίων των ιδιωτών διαδίκων ενώπιον των δικαστηρίων παρέχεται και με συμβολαιογραφική πράξη (άρθρα 96 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ., 27 παρ. 1 Π.Δ. 18/1989, όπως ισχύει, 30 παρ. 2 περ. β' του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν. 2717/1999, Α' 97),

β) ως αποδεικτικά στοιχεία μπορεί να χρησιμοποιηθούν ενώπιον των δικαστηρίων ένορκες βεβαιώσεις μαρτύρων ενώπιον συμβολαιογράφου (βλ. άρθρα 270 παρ. 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ.), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του Ν. 2915/2001 (Α' 109), 650 παρ. 1, κ.λπ., άρθρο 185 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και άρθρο 13 παρ. 5 του Ν. 1418/1984 (Α' 23), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 3 του Ν. 2940/2001 (Α' 180),

γ) τίτλο εκτελεστό αποτελεί και το συμβολαιογραφικό έγγραφο, στο οποίο ο εκτελεστή-

ριος τύπος περιιάπτεται από το συμβολαιογράφο (άρθρα 904 παρ. 2 περ. δ' και 918 παρ. 2 περ. γ' Κ.Πολ.Δ.) και

δ) ως υπάλληλος για τη διενέργεια πλειστηριασμού κατασχεθέντων κινητών και ακινήτων ορίζεται συμβολαιογράφος (άρθρα 954 παρ. 2 περ. ε', 955 παρ. 2 κ.α. Κ.Πολ.Δ.). Περαιτέρω, ο Κώδικας Συμβολαιογράφων ορίζει:

α) στο άρθρο 3 ότι: «1. Το συμβολαιογράφο που απουσιάζει ή κωλύεται να ασκεί τα καθήκοντά του αναπληρώνει άλλος συμβολαιογράφος της ίδιας έδρας, που ορίζεται από τον πρόεδρο του Συμβουλίου ή τον δικαστή που διευθύνει το πρωτοδικείο...»

β) στο άρθρο 29 ότι: «1. Κάθε συμβολαιογράφος δικαιούται να πάρει κάθε χρόνο κανονική άδεια απουσίας δύο μηνών... 2. Η κανονική άδεια χορηγείται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου ή από το δικαστή που διευθύνει το πρωτοδικείο... 3. Αναπληρωτής δεν ορίζεται εφόσον η κανονική άδεια χορηγείται εφάπαξ ή τμηματικά από 1 έως 31 Αυγούστου. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μετά γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου, καθορίζεται αριθμός συμβολαιογράφων σε ποσοστό τουλάχιστον 15% αυτών που υπηρετούν στην έδρα κάθε ειρηνοδικείου, οι οποίοι θα παραμείνουν υποχρεωτικά στην έδρα τους το μήνα Αύγουστο...»

γ) στο άρθρο 30 ότι: «1. Στους συμβολαιογράφους που ασθενούν ή έχουν ανάγκη ανάρρωσης χορηγείται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης αναρρωτική άδεια, βάσει γνωμάτευσης της πρωτοβάθμιας για τους δημόσιους υπαλλήλους Υγειονομικής Επιτροπής... 2. Ο αρμόδιος πρόεδρος του συμβουλίου ή ο δικαστής που διευθύνει το πρωτοδικείο ορίζει τον αναπληρωτή...»

δ) στο άρθρο 41 παρ. 1 ότι: «α) Η επιθεώρηση των συμβολαιογραφείων ενεργείται από τους κατά τόπους αρμόδιους εισαγγελείς πρωτοδικών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί επιθεώρησης των δικαστηρίων και των δικαστικών λειτουργιών, σε συνδυασμό με τις διατάξεις αυτού του άρθρου, β) Η τακτική επι-

θεώρηση γίνεται μία φορά το χρόνο και η έκτακτη επιθεώρηση οποτεδήποτε γ) ... δ) ...», ε) στο άρθρο 56 ότι:

- «1. Η πειθαρχική δικαιοδοσία των συμβολαιογράφων ασκείται από δικαστήρια και πειθαρχικά συμβούλια.
2. Τα δικαστήρια που ασκούν πειθαρχική δικαιοδοσία είναι τα εφετεία με πενταμελή σύνθεση.
3. Τα Συμβούλια που ασκούν πειθαρχική δικαιοδοσία είναι: α) Τα τριμελή πειθαρχικά συμβούλια στην έδρα κάθε πρωτοδικείου και β) Τα πενταμελή πειθαρχικά συμβούλια στην έδρα κάθε εφετείου», και

στ) στο άρθρο 60 ότι: «1. Το τριμελές πειθαρχικό συμβούλιο αποτελείται από τον πρόεδρο του συμβουλίου ή τον δικαστή που διευθύνει το πρωτοδικείο, έναν πρωτοδίκη και ένα συμβολαιογράφο ή τους αναπληρωτές τους. 2. Το πενταμελές πειθαρχικό συμβούλιο αποτελείται από τον πρόεδρο εφετών ως πρόεδρο, δύο εφέτες και δύο συμβολαιογράφους ή τους αναπληρωτές τους. 3... Χρέη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος της γραμματείας του οικείου δικαστηρίου.»

7. Επειδή η εισαγγελική αρχή δεν αποτελεί διοικητική αρχή, αλλά, ως ανήκουσα από οργανική άποψη στη δικαστική εξουσία (άρθρα 87 και επ. του Συντάγματος) και παριστάμενη στα τακτικά δικαστήρια ως εκπρόσωπος του νόμου και της δημόσιας τάξης, είναι παράγοντας της δικαιοσύνης και συνιστά δικαστική αρχή (ΣτΕ Ολ 1160/1989). Επομένως, ενόψει των συνταγματικών αλλά και των νομοθετικών διατάξεων που παρατίθενται στις προηγούμενες σκέψεις, η πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα με την οποία αποφασίζεται η παράδοση αρχείου σε συμβολαιογράφο δεν υπόκειται σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά το άρθρο 95 του Συντάγματος, προεχόντως, λόγω του ότι προέρχεται από δικαστική αρχή αλλά και λόγω του ότι αφορά συμβολαιογράφους, δηλαδή μονίμους λειτουργούς, οι

οποίοι συμβάλλουν στο έργο των δικαστηρίων και υπόκεινται στην εποπτεία των δικαστικών αρχών (χορήγηση αδείας απουσίας από δικαστική αρχή, επιθεώρηση από δικαστική αρχή, άσκηση πειθαρχικής εξουσίας από δικαστικά συμβούλια κ.λπ.). Κατά την γνώμη όμως των Συμβούλων Γ. Π. και Π. Κ. και του Παρέδρου Μ. Π. στην περίπτωση κατά την οποία ο εισαγγελέας Πρωτοδικών αποφασίζει την παράδοση αρχείου σε ορισμένο συμβολαιογράφο, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου, αποβλέπων στην καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και εν γένει του δημοσίου συμφέροντος χωρίς παράλληλα να παραβλέπει και τις επαγγελματικές συνθήκες υπό τις οποίες τελούν οι εποπτευόμενοι απ' αυτόν συμβολαιογράφοι, εντάσσεται στον διοικητικό μηχανισμό του Κράτους, διότι επιτελεί έργον συμφυές με την άσκηση Διοικήσεως και όχι με την απονομή της Δικαιοσύνης (πρβλ. ΣτΕ 2011/2003 Ολ, 189/2007 Ολ.). Εξάλλου, οι συμβολαιογράφοι ασκούν μεν δημόσιο λειτούργημα, υπό την έννοια ότι λόγω του εμπιστευτικού του χαρακτήρα και της από απόψεως δημοσίου συμφέροντος σπουδαιότητας αυτού υπόκεινται σε έντονη κανονιστική ρύθμιση από την πολιτεία, πλην, όμως, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δεν τελούν σε ιεραρχική εξάρτηση αλλά διαθέτουν επαγγελματική ελευθερία, συνδέονται με τον πελάτη τους με σχέση εντολής, ευθύνονται προσωπικώς έναντι αυτού και αμείβονται με ιδιωτικές αμοιβές.

Ενόψει αυτών, αλλά και για την διασφάλιση του κατά το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος δικαιώματος του συμβολαιογράφου όπως απολαύει έννομης προστασίας από τα δικαστήρια κατά της πράξεως του αρμοδίου εισαγγελέα με την οποία αυτός αποστερείται της χρήσεως του αρχείου που του έχει παραχωρηθεί, κατά της οποίας, εξάλλου, δεν προβλέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον άλλου ανώτερου εισαγγελέα ή δικαστικού υπηρεσιακού συμβουλίου, η ως άνω πράξη, ως εκτελεστή διοικητική

πράξη, προσβάλλεται παραδεκτώς με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

8. Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ο παρεμβαίνων..., που διορίσθηκε συμβολαιογράφος στην περιφέρεια του Ειρηνοδικείου Βόλου με έδρα τον Βόλο, καταλαμβάνοντας τη θέση που προέκυψε μετά το διορισμό της συμβολαιογράφου Ε. Β. στο Ειρηνοδικείο Αλεξανδρουπόλεως, με τις από 14-3-2007 και 20-9-2007 αιτήσεις του προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Βόλου, ζήτησε, σύμφωνα με την ανωτέρω εκτεθείσα διάταξη του άρθρου 128 παρ. 4 του ν. 2830/2000, να του παραδοθεί το αρχείο που κατείχε ο πατέρας του, πρώην συμβολαιογράφος Βόλου με έδρα την Αγριά..., το οποίο είχε από διετίας παραχωρηθεί οριστικώς στον αιτούντα διορισμένο συμβολαιογράφο στη θέση του αποχωρήσαντος συμβολαιογράφου... Με την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 161/22-10-2007 απόφαση, η οποία εκδόθηκε μετά την πάροδο μακρού χρόνου από την αποστολή στον Συμβολαιογραφικό Σύλλογο Εφετείου Λάρισας σχετικού ερωτήματος, χωρίς την σύνταξη αντίστοιχης γνωμοδοτήσεως, ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Βόλου, αποφάσισε και παράγγειλε την παράδοση του ανωτέρω αρχείου στον παρεμβαίνοντα... Σύμφωνα, όμως, με όσα ανωτέρω έχουν εκτεθεί η υπό κρίση αίτηση, στρεφόμενη κατά πράξεως οργάνου το οποίο δεν αποτελεί διοικητική αρχή, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη και να γίνει δεκτή η παρέμβαση.

Διά ταύτα

Απορρίπτει την αίτηση.

Δέχεται την παρέμβαση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Και

Επιβάλλει στον αιτούντα τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου ανερχόμενη σε τετρακόσια εξήντα (460) ευρώ και τη δικαστική δαπάνη του παρεμβαίνοντος ανερχόμενη σε εξακόσια σαράντα (640) ευρώ.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
Αριθμ. 3274/2010 (Τμ. Β΄)

ΦΜΑ και επιστροφή του καταβληθέντος φόρου λόγω νομικού ελαττώματος της μεταβιβάστικής πράξης. Τι νοείται ως νομικό κώλυμα. Εφαρμογή των παρ. 1, 4 και 5 του άρθρου 16 του α.ν. 1521/1950 και στις περιπτώσεις ματαίωσης ή ακύρωσης πλειστηριασμού. Το δικάσαν δικαστήριο εσφαλμένα έκρινε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων και ότι ο εκκαλών δικαιούτο την επιστροφή ολόκληρου του ποσού του φόρου που κατέβαλε για το ακίνητο που μεταβιβάστηκε σε αυτόν, αφού η ακύρωση του πλειστηριασμού δεν συνιστά νομικό ελάττωμα του ακινήτου. Αντίθετη μειοψηφία. Δεκτή η αναίρεση για παραβίαση ουσιαστικού δικαίου (αναιρεί την αριθμ. 5170/2001 απόφαση του διοικητικού εφετείου Αθηνών). Η υπόθεση εισήχθη στην επταμελή σύνθεση μετά την υπ' αριθμ. 825/2009 απόφαση του Τμήματος.

1. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου, ζητείται παραδεκτώς η αναίρεση της υπ' αριθμ. 5170/2001 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών με την οποία έγινε δεκτή έφεση του ανααιρεσιβλήτου κατά της υπ' αριθμ. 4295/1998 αποφάσεως του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών. Με την τελευταία αυτή απόφαση είχε απορριφθεί προσφυγή του κατά της υπ' αριθμ. 15076/1996 απάντησης του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Β΄ Κεφαλαίου Αθηνών, με την οποία είχε γίνει εν μέρει δεκτό αίτημά του για επιστροφή του καταβληθέντος από αυτόν φόρου μεταβίβασης ακινήτου.

2. Επειδή, η υπόθεση εισάγεται στην επταμελή σύνθεση του Τμήματος μετά την υπ' αριθμ. 825/2009 παραπεμπτική απόφαση με πενταμελή σύνθεση, λόγω σπουδαιότητας.

3. Επειδή, στις παρ. 1, 4, 6 και 7 του άρθρου 16 του α.ν. 1521/1950 (ΦΕΚ Α΄ 245), που κυρώ-

θηκε, τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από τον α.ν. 1587/1950 (ΦΕΚ Α΄ 294), όπως η παρ. 4 αντικαταστάθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 542/77 (ΦΕΚ Α΄ 41) και η παρ. 7 προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 17 του ν.δ. 3717/1957 (ΦΕΚ Α 131), ορίζεται ότι: «1. Εάν μετά την επίδοσιν της δηλώσεως ματαιωθή η υπογραφή του συμβολαίου μεταβιβάσεως, ο καταβληθείς φόρος επιστρέφεται... 4. Εάν εντός τεσσάρων ετών από της καταρτίσεως του οριστικού συμβολαίου μεταβιβάσεως ακυρωθή τούτο ένεκεν ελαττώματος αφορώντος εις τας νομικάς σχέσεις του πωλητού προς το ακίνητον ή ένεκεν άλλων εξαιρετικών λόγων, δεν επιβάλλεται φόρος μεταβιβάσεως διά την ακύρωσιν, ο δε επί της αρχικής μεταβιβάσεως φόρος περιορίζεται εις το ήμισυ του αναλογούντος τοιούτου επί της αγοραίας αξίας του ακινήτου. Τυχόν επί πλέον καταβληθείς ή βεβαιωθείς φόρος επιστρέφεται ή εκπίπτει κατά περίπτωσην. 6. Διά την επιστροφήν του φόρου επί των περιπτώσεων των προηγουμένων παραγράφων απαιτείται αίτησις του δικαιούχου προς τον αρμόδιον δια τον φόρον μεταβιβάσεως οικονομικόν έφορον, ήτις δέον να υποβληθή: Α) ... Β) εντός εκατόν είκοσι (120) ημερών από της ημέρας: α) ... β) ... γ) της ακυρώσεως του συμβολαίου ... 7. Εάν η πράξις μεταβιβάσεως δεν μετεγράφη εις τα οικεία βιβλία μεταγραφών ένεκα παρεμβληθέντος νομικού κωλύματος περί την μεταγραφήν και ακυρωθεί αύτη εντός έτους από της συντάξεώς της δικαστικώς, δεν επιβάλλεται φόρος μεταβιβάσεως διά την ακύρωσιν και επιστρέφεται ο κατά την κάρτησιν του ακυρουμένου συμβολαίου καταβληθείς φόρος μεταβιβάσεως. Διά την επιστροφήν του φόρου απαιτείται συν τη αιτήσει τη προβλεπομένη υπό της παραγράφου 6 του άρθρου 16 του ρηθέντος νόμου να υποβληθή βεβαίωσις ότι δεν μετεγράφη η αρχική πράξις και ότι επί του διά ταύτης μεταβιβαζομένου ακινήτου υφίστατο νομικόν ελάττωμα, ως και δικαστική απόφασις ακυρώσεως της πράξεως». Εξάλλου, μετά την υπ' αριθμ. 13/1983 απόφασή

του ΑΕΔ, με την οποία έχει κριθεί ότι οι διατάξεις των παρ. 1, 4 και 5 του άρθρου 16 του ν. 1587/1950 εφαρμόζονται μόνο επί εκουσίας μεταβίβασεως ακινήτων από επαχθή αιτία, δηλ. με συμβολαιογραφική πράξη και όχι επί μεταβίβασεως ακινήτων με πλειστηριασμό, δημοσιεύθηκε ο ν. 1829/1989 (ΦΕΚ Α 2), στην παρ. 6 του άρθρου 24 του οποίου ορίζεται ότι: «Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 4 και 5 του άρθρου 16 του α.ν. 1521/1950 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις ματαίωσης ή ακύρωσης πλειστηριασμού».

4. Επειδή, ως παρεμβληθέν νομικό κώλυμα περί την μεταγραφή, κατά το πρώτο εδάφιο της διατάξεως της παρ. 7 του άρθρου 16 του ν.δ. 1521/1950, εξαιτίας του οποίου δεν μεταγράφηκε η πράξη μεταβίβασεως, νοείται η μετά την κατάρτιση αυτής διαπίστωση της υπάρξεως νομικού ελαττώματος επί του ακινήτου που αυτή αφορά, για την οποία απαιτείται βεβαίωση, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της αυτής παραγράφου (ΣτΕ 1717/1984 7μ.). Κατά τη γνώμη της Συμβούλου, Β. Κ., και της Παρέδρου, Β. Μ., ως παρεμβληθέν νομικό κώλυμα περί την μεταγραφή, εξαιτίας του οποίου η πράξη δεν μεταγράφηκε η πράξη μεταβίβασεως, νοείται το κώλυμα, ως εκ της συνδρομής του οποίου, και αν ακόμη η μεταγραφή συντελείτο κατά τις νόμιμες διατυπώσεις, δεν θα μπορούσε να φέρει το σκοπούμενο με αυτή αποτέλεσμα, δηλ. τη μεταβίβαση της κυριότητας. Τέτοιο δε κώλυμα αποτελεί, προκειμένου για μεταβίβαση ακινήτου με πλειστηριασμό, η ακύρωση του πλειστηριασμού με αμετάκλητη δικαστική απόφαση (βλ. μειοψηφία στην ΣτΕ 1717/1984 7μ.).

5. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, όπως δέχεται η αναιρεσιβαλλόμενη, ο εκκαλών (ήδη αναιρεσίβλητος) υπέβαλε στην πιο πάνω φορολογική αρχή, στις 23.12.1994, την 5538/1994 δήλωση φόρου μεταβίβασης ακινήτων, με την οποία δήλωσε ότι περιήλθαν στην κυριότητά του, λόγω αναγκαστικού πλειστηριασμού, βάσει της 4895/14.12.1994 έκθεσης αναγκαστικού πλειστηριασμού και κατακύρωσης

ακινήτου της συμβολαιογράφου Αθηνών, Σ. Δ., τα 37,5 0/00 του ξενοδοχείου «...», που βρίσκεται στην Αθήνα, στην οδό ..., αντικειμενικής αξίας 78.380.155 δρχ. και κατέβαλε τον αναλογούντα φόρο εταβίβασης ακινήτου, ποσού 10.414.042 δρχ., όπως προκύπτει από το .../21.12.1994 διπλότυπο εισπραξης. Στη συνέχεια, με την 120/11.1.1996 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, κατά της οποίας δεν ασκήθηκαν ένδικα μέσα (βλ. το σχετικό 5470/1996 πιστοποιητικό του Γραμματέα του Πρωτοδικείου Αθηνών), ακυρώθηκε ο αναγκαστικός αυτός πλειστηριασμός, κατόπιν άσκησης κατ' αυτού ανακοπής, που εκδικάστηκε στις 14.11.1995, ένεκα του ότι ακυρώθηκε, με την 2129/1995 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, το πρόγραμμα βάση του οποίου αυτός διενεργήθηκε ως και η σχετική επιταγή προς πληρωμή, και έτσι δεν συντάχθηκε περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης και ως εκ τούτου ούτε μεταγράφηκε (βλ. σχετική βεβαίωσή της, επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου, συμβολαιογράφου Στυλιανής Δημητρέλλου, στο σώμα της οικείας δήλωσης φόρου μεταβίβασης ακινήτου που είχε υποβάλει ο εκκαλών, επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της οποίας βρίσκεται στο φάκελο της κρινόμενης υπόθεσης, ως και την από 24.9.2001 βεβαίωση της ίδιας Συμβολαιογράφου που προσκομίζεται ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου). Για το λόγο αυτό ο εκκαλών υπέβαλε στην ίδια Αρχή την 15076/17.10.1996 αίτηση, με την οποία ζήτησε να του επιστραφεί ο καταβληθείς φόρος μεταβίβασης ακινήτων, επισυνάπτοντας και τα σχετικά δικαιολογητικά. Η αίτησή του αυτή έγινε εν μέρει δεκτή με την προαναφερόμενη απόφαση της διάδικης αρχής, με την οποία διατάχθηκε η επιστροφή σ' αυτόν του μισού του παραπάνω καταβληθέντος ποσού φόρου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 4 και 6 του άρθρου 16 του ν. 1587/1950, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 24 του ν. 1828/1989. Με την προσφυγή του κατά της απάντησης αυτής, ο ήδη αναιρεσίβλητος, ζήτη-

σε την ακύρωσή της ισχυριζόμενος ότι, ουδέποτε συντάχθηκε οριστική κατακυρωτική έκθεση, αφού είχε ασκηθεί ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης δανειστών και στη συνέχεια ακυρώθηκε ο πλειστηριασμός, ούτε ήταν δυνατόν να μεταγραφεί τέτοια πράξη στα οικεία βιβλία μεταγραφών.

Το πρωτόδικο δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή αυτή, με την αιτιολογία ότι, δεν προσκομίστηκε από τον ήδη εκκαλούντα σχετική βεβαίωση από την οποία να προκύπτει, τόσο η ύπαρξη νομικού ελαττώματος της μεταβιβαστικής πράξης, όσο και η λόγω αυτού (του ελαττώματος) μη μεταγραφή της περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης στα οικεία βιβλία μεταγραφών, ενόψει και του ότι κάτι τέτοιο δεν προκύπτει ούτε από την προσκομιζόμενη 120/1996 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία ακυρώθηκε ο πιο πάνω πλειστηριασμός και συνεπώς δεν μπορεί να εφαρμοστεί η διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 16 του ν. 1587/1950 και να επιστραφεί ολόκληρο το ποσό του καταβληθέντος φόρου. Έφεση του ήδη αναιρεσιβλήτου κατά της πρωτόδικης απόφασης έγινε δεκτή με την αναιρεσιβαλλόμενη. Ειδικότερα, το διοικητικό εφετείο, λαμβάνοντας υπόψη, ότι ο εν λόγω πλειστηριασμός και η σύνταξη της κατακυρωτικής έκθεσης έγινε στις 14.12.1994 (για τον οποίο καταβλήθηκε στις 21.12.1994 ο πιο πάνω φόρος μεταβίβασης ακινήτου και υποβλήθηκε η οικεία δήλωση στις 23.12.1994), ότι ο πλειστηριασμός αυτός κατέστη ακυρωτέος, λόγω του ότι ακυρώθηκε, με την 2129/1995 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, το πρόγραμμα βάσει του οποίου αυτός διενεργήθηκε ως και η σχετική επιταγή προς πληρωμή, και για το λόγο αυτό ακυρώθηκε με την προαναφερόμενη απόφαση 120/1996 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, κατόπιν άσκησης κατ' αυτού ανακοπής, που εκδικάστηκε στις 14.11.1995 (ανεξάρτητα του τότε δημοσιεύτηκε η επ' αυτής ανωτέρω απόφαση), δηλ. μέσα σε ένα έτος από τη σύναξη της κατακυρωτικής έκθεσης, και πάντως

μέσα στο έτος ακύρωσης της προηγούμενης πράξης εκτέλεσης, δηλ. του προγράμματος στο οποίο βασίστηκε, ότι το κώλυμα αυτό προκύπτει από την προαναφερόμενη ακυρωτική απόφαση του πλειστηριασμού, ως και ότι λόγω της ακύρωσής του δε συντάχθηκε και δε μεταγράφηκε η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης (βλ. σχετική βεβαίωση της πιο πάνω Συμβολαιογράφου), έκρινε ότι, συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των προεκτεθεισών διατάξεων της παρ. 7 του άρθρου 16 του α.ν. 1587/1950, όπως αυτές ερμηνεύτηκαν. Συνεπώς, κατέληξε ότι ο εκκαλών δικαιούται την επιστροφή ολόκληρου του πιο πάνω ποσού του φόρου που κατέβαλε για το ακίνητο που μεταβιβάστηκε σε αυτόν βάσει του εν λόγω πλειστηριασμού, εξαφανίζοντας την εκκαλούμενη απόφαση, που είχε κρίνει αντίθετα. Περαιτέρω, δικάζοντας την προσφυγή, την έκανε δεκτή διατάσσοντας την επιστροφή στον προσφεύγοντα και του υπολοίπου ποσού του φόρου, των 5.207.021 δρχ., που αυτός κατέβαλε για τον εν λόγω πλειστηριασμό, μεταρρυθμίζοντας ανάλογα την προσβαλλόμενη απάντηση της διάδικης αρχής.

6. Επειδή, η ως άνω κρίση του διοικητικού εφετείου παρίσταται, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα, πλημμελής. Τούτο δε διότι το διοικητικό εφετείο, ενόψει των γενομένων δεκτών σχετικά με την έννοια της ανωτέρω διατάξεως της παρ. 7 του άρθρου 16 του α.ν. 1521/1950 κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή αυτής έκανε δεκτό ότι η διάταξη αυτή είναι εφαρμοστέα στην προκειμένη περίπτωση προεχόντως διότι η κατά τα ανωτέρω ακύρωση του πλειστηριασμού του ακινήτου δεν συνιστά νομικό ελάττωμα τούτου (πρβλ. ΣτΕ 1717/1984 7μ.). Κατά τη μειοψηφούσα γνώμη, όμως, η ως άνω κρίση του διοικητικού εφετείου παρίσταται νόμιμη, διότι η εν προκειμένω ακύρωση του πλειστηριασμού συνιστά νομικό κώλυμα, εξαιτίας του οποίου δεν μεταγράφηκε η περίληψη της κατακυρωτικής εκθέσεως. Τούτο δε διότι, και αν ακόμη ελάμβανε χώρα η μεταγραφή της

περίληψης της κατακυρωτικής εκθέσεως του πλειστηριασμού, σύμφωνα με τις νόμιμες διατυπώσεις, αυτή δεν θα είχε ως συνέπεια την συντέλεση της μεταβίβασης του ακινήτου, εφόσον η μεταβιβαστική πράξη θα ήταν ακυρωτά εξαιτίας της ακύρωσης του πλειστηριασμού.

7. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και ν' αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, παρελκούς ως αλυσιτελούς της έρευνας των λοιπών λόγων. Η δε υπόθεση που χρειάζεται διευκρίνιση κατά το πραγματικό της μέρος πρέπει να παραπεμφθεί στο εκδόν την αναιρεσιβαλλόμενη δικαστήριο για νέα νόμιμη κρίση.

Δια ταύτα

Δέχεται την αίτηση.

Αναιρεί την υπ' αριθμ. 5170/2001 απόφαση του διοικητικού εφετείου Αθηνών, στο οποίο και παραπέμπει την υπόθεση κατά τα εκτεθέντα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στον αναιρεσίβλητο τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου που ανέρχεται σε εννιακόσια είκοσι (920) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
768/2008 (Τμ. Γ')

Είναι ισχυρή η εγκατάσταση κληρονόμου επί δήλου πράγματος, η οποία υπάρχει αν συνάγεται από τη διαθήκη θέληση του διαθέτη, με τη μνεία του δήλου, να εγκαταστήσει τον τιμώμενο ως κληρονόμο. Μόνο σε περίπτωση αμφιβολίας, αν δηλαδή δεν προκύπτει θέληση του διαθέτη για εγκατάσταση του τιμώμενου ως κληρονόμου, αυτός που τιμήθηκε με το δήλον πράγμα θεωρείται κληροδόχος. Συνέπεια του χαρακτηρισμού ως κληρονόμου.

Κατά το άρθρο 1800 παρ. 2 ΑΚ, αν έχουν αφευθεί μόνο ειδικά αντικείμενα στον τιμώμενο, σε περίπτωση αμφιβολίας θεωρείται κληροδόχος, ακόμη και αν ονομάστηκε κληρονόμος. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι είναι ισχυρή η

εγκατάσταση κληρονόμου επί δήλου πράγματος, δηλαδή επί ειδικά καθοριζόμενου στοιχείου της κληρονομίας, η οποία υπάρχει αν συνάγεται από τη διαθήκη θέληση του διαθέτη, με τη μνεία του δήλου, να εγκαταστήσει τον τιμώμενο ως κληρονόμο, ως άμεσο δηλαδή καθολικό του διάδοχο σε όλη την κληρονομία του ή σε ποσοστό της. Μόνο σε περίπτωση αμφιβολίας, αν δηλαδή δεν προκύπτει θέληση του διαθέτη για εγκατάσταση του τιμώμενου ως κληρονόμου, αυτός που τιμήθηκε με το δήλον πράγμα θεωρείται κληροδόχος. Αναγκαία έννομη συνέπεια του χαρακτηρισμού ως κληρονόμου, αυτού που μόνος ή μαζί με άλλους εγκαταστάθηκε επί ειδικού αντικειμένου είναι αφενός ότι η μνεία του δήλου έχει την έννοια του προσδιορισμού του ποσοστού (κλάσματος) της κληρονομίας στο οποίο αυτός καλείται και το οποίο προσδιορίζεται κατά το λόγο της αξίας του δήλου σε σχέση προς την αξία της όλης κληρονομίας και αποτελεί συνάμα (άρθρο 1890 ΑΚ) διάταξη του διαθέτη να περιληφθεί το δήλον στην κατά ποσοστό μερίδα του τιμώμενου (διανεμητική) και αφετέρου ότι, αν πρόκειται για τέτοια εγκατάσταση, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1801 παρ. 2 και 1802 ΑΚ. Οι διατάξεις αυτές ορίζουν ότι αν έχουν εγκατασταθεί περισσότεροι κληρονόμοι, καθένας από τους οποίους έχει περιοριστεί σε ποσοστό και τα ποσοστά δεν εξαντλούν τον κλήρο, ως προς το υπόλοιπο μέρος επέρχεται η εξ αδιαθέτου διαδοχή. Αν όμως σύμφωνα με τη θέληση του διαθέτη οι εγκαταστατοί γράφηκαν ως οι μόνοι κληρονόμοι και καθένας απ' αυτούς εγκαταστάθηκε σε ποσοστό και τα ποσοστά δεν εξαντλούν το κλήρο, επέρχεται ανάλογη αύξηση των ποσοστών. Για να επέλθει δηλαδή παράλληλα και η εξ αδιαθέτου διαδοχή, απαιτούνται δύο προϋποθέσεις, πρώτον ότι ο διαθέτης διέθεσε μόνο ένα μέρος από τον κλήρο, έτσι ώστε αν τα ποσοστά τον εξαντλούν, δεν υπάρχει λόγος για εξ αδιαθέτου διαδοχή και δεύτερον ότι ο διαθέτης εξέφρασε τη θέληση (ή ότι προκύπτει η θέληση) το κληρονομικό δικαίωμα των

εγκαταστάτων να περιοριστεί στο ποσοστό.

Εφόσον γι' αυτά είναι σαφής η διαθήκη, εφόσον δηλαδή οι λέξεις που έχει χρησιμοποιήσει ο διαθέτης μόνες τους και χωρίς άλλο αποδίδουν τη βούλησή του, δεν υπάρχει έδαφος για ερμηνεία της διαθήκης. Διαφορετικά, θα πρέπει να ανευρεθεί η αληθής βούλησή του, η οποία αναζητείται με την ερμηνεία της διαθήκης, χωρίς προσήλωση στις λέξεις και κατά την υποκειμενική άποψη του διαθέτη, σύμφωνα με τα άρθρα 173 και 1781 ΑΚ, λαμβάνονται δε υπόψη και περιστατικά που βρίσκονται εκτός της διαθήκης, μεταξύ των οποίων και η σπουδαιότητα των αντικειμένων που έχουν καταληφθεί με τη διαθήκη, σε σχέση με την όλη κληρονομία, καθώς και οι προσωπικές σχέσεις του διαθέτη.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ **Αριθμ. 785/2008 (Τμ. Γ')**

Μετά την ισχύ του α. ν. 431/1968, ο κληρούχος δεν λογίζεται κατά πλάσμα του νόμου νομέας του κλήρου, αν δεν κατέχει πραγματικά αυτόν και είναι δυνατή η χωρίς τη θέλησή του κτήση της νομής από τρίτο ολόκληρου του κληροτεμαχίου, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην κτήση της κυριότητας αυτού με τακτική ή με έκτακτη χρησικτησία.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 26, 74, 79, 180, 189, 193, 203, 207, και 208 του Αγροτικού Κώδικα (ήδη καταργήθηκαν με το άρθρο 16 του ν.δ. 1189/1972 τα άρθρα 189 και 193 και το άρθρο 208 με το άρθρο 155 του α.ν. 431/1968), ότι μέχρι την ισχύ του α.ν. 431/1968 (23.5.1968) ο κατά τον αγροτικό νόμο αποκαθιστάμενος κληρούχος, από την παραχώρηση σ' αυτόν συγκεκριμένου κλήρου, λογίζεται ως καλής πίστεως νομέας του κλήρου έστω και αν δεν τον κατέχει και ότι ο κλήρος αυτός δεν είναι δεκτικός νομής από άλλον ούτε επομένως και κυριότητας με χρησικτησία, αφού γι' αυτήν απαιτείται νομή, την οποία δεν μπορεί να έχει άλλος εκτός από τον κληρούχο. Την ίδια πλα-

σματική νομή στον κλήρο του κληρούχου έχουν κατ' επέκταση και οι κληρονόμοι του και έτσι ούτε άλλος κληρονόμος δύναται ν' αποκτήσει κυριότητα με χρησικτησία, εκτός αν μετά την κτήση από τον κληρονόμο της κυριότητας του μεριδίου του στον κλήρο έλαβε χώρα νόμιμη μεταβίβαση αυτού προς άλλο συγκληρονόμο, σύμφωνα με το άρθρο 228 του Αγροτικού Κώδικα, στην έννοια της οποίας περιλαμβάνεται και η με παράδοση, κατά τον προϊσχύσαν Β.Π.Δ. και κατά τον Αστικό Κώδικα κατά το άρθρο 976, με τη βούληση του κληρονόμου κτήση της νομής του μεριδίου του από άλλο συγκληρονόμο και με βάση αυτή της κυριότητας αυτού με χρησικτησία αν συντρέχουν και οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις. Μετά την ισχύ του α.ν. 431/1968 κατά την §1 του οποίου «από της ενάρξεως της ισχύος τούτου επιτρέπεται εις τους κατά την εποικιστικήν εν γένει νομοθεσίαν κληρούχους η διά δικαιοπραξιών εν ζωή εκποίησης, ή οπωσδήποτε διάθεσις των πάσης φύσεως κλήρων των, υπό τον περιορισμόν μόνον της μη κατατμήσεως των τεμαχίων της οριστικής διανομής», ο κληρούχος δεν λογίζεται κατά πλάσμα του νόμου νομέας του κλήρου, αν δεν κατέχει πραγματικά αυτόν και είναι δυνατή η χωρίς τη θέλησή του κτήση της νομής από τρίτο ολόκληρου του κληροτεμαχίου, η οποία μπορεί, εάν συντρέχουν και οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις, να οδηγήσει στη με τακτική ή με έκτακτη χρησικτησία κτήση της κυριότητας αυτού, εφόσον συμπληρωθεί ο απαιτούμενος από το νόμο, για καθεμιά από αυτές, χρόνος. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 189 §§ 1 και 2 του Αγροτικού Κώδικα, όπως το άρθρο αυτό ίσχυε πριν από την κατάργησή του με το άρθρο 16 του ν.δ. 1189/1972, την κυριότητα των ατομικών αγροτικών κλήρων, την αποκτούσε ο κληρούχος μόνο με την κύρωση της οριστικής διανομής, την έκδοση παραχωρητηρίου και μεταγραφή τούτου και υπό το κράτος ισχύος του α.ν. 1722/1939 με κύρωση, κατά το άρθρο 1 §§ 1 και 2 αυτού, της οριστικής διανομής από τους νόμους 4857/1930 και 5416/1932 και όχι με χρησικτησία.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
Αριθμ. 157/2009

Κτήση κυριότητας με χρησικτησία. Κτήση ιδιότητας πράγματος ως κοινόχρηστου. Αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητα. Πότε οι οδοί καθίστανται κοινόχρηστες.

Από τις διατάξεις των άρθρων 974, 1045, 1051 ΑΚ συνάγεται ότι για την κτήση της κυριότητας ακινήτου με έκτακτη χρησικτησία, απαιτείται άσκηση νομής επί συνεχή εικοσαετία, με δυνατότητα του νομέα να συνυπολογίσει το δικό του χρόνο χρησικτησίας στο χρόνο χρησικτησίας του δικαιοπαρόχου του. Ως νομή, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, συνιστούν οι εμφανείς υλικές ενέργειες επάνω στο ακίνητο που προσιδιάζουν στη φύση και τον προορισμό του, με τις οποίες εκδηλώνεται η βούληση του νομέα να έχει το ακίνητο για δικό του, όπως είναι και η επίβλεψη του ακινήτου και η διαμονή του σε υπάρχουσα σ' αυτό οικία. Εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 369, 966, 967, 968, 972, 1033 και 1192 αριθ. 1 ΑΚ, οι οποίες εφαρμόζονται, σύμφωνα με το άρθρο 55 ΕισΝΑΚ, προκειμένου να κριθεί μετά την εισαγωγή του ΑΚ η ιδιότητα ενός πράγματος ως εκτός συναλλαγής ή κοινοχρήστου, προκύπτει, ότι μεταξύ των κοινοχρηστών πραγμάτων περιλαμβάνονται και οι οδοί αδιακρίτως. Τα κοινής χρήσης πράγματα λαμβάνουν τον προορισμό τους αυτό από το νόμο ή τη βούληση του ιδιοκτήτη τους (όπως με διαθήκη ή δωρεά), που μπορεί να εκδηλωθεί και με παραίτηση από την κυριότητα του πράγματος για να καταστεί αυτό κοινόχρηστο, τηρουμένων πάντοτε των νόμιμων προϋποθέσεων. Κατά το προϊσχύσαν του ΑΚ βυζαντινορωμαϊκό δίκαιο (ν.3 Πανδ. 43, 7, ν.2 παρ. 8, Πανδ. 39.3, ν. 28 Πανδ. 22.3) αναγνωριζόταν ως τρόπος κτήσης της ιδιότητας πράγματος ως κοινοχρήστου ή αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητα στη χρήση του πράγματος από τους δημότες Κοινότητας ή Δήμου, με την οποία κυρώνονταν ως νόμιμη η πραγματική κα-

τάσταση που υπήρχε πριν από τόσο χρόνο ώστε η ζώσα γενεά να τη γνώρισε ως έχει και να μη διέσωσε παράδοση από την παρελθούσα γενεά για την ύπαρξη άλλης διαφορετικής κατάστασης. Η αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητα δεν υιοθετήθηκε από τον ΑΚ, διατηρείται, όμως, σύμφωνα με το άρθρο 51 ΕισΝ ΑΚ, η δυνατότητα αυτής ιδιότητας που απέκτησε το πράγμα ως κοινής χρήσης, εφόσον πριν από την εισαγωγή του ΑΚ (23.2.1946) δύο συνεχόμενες γενεές ανθρώπων επί συνολικό διάστημα τουλάχιστον ογδόντα (80) ετών δεν γνώρισαν διαφορετική κατάσταση του πράγματος από την κοινοχρησία. Περαιτέρω, κατά το άρθρ. 28 του ν. 1337/1983 «Επέκταση πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη κ.λπ.», «Ιδιωτικοί δρόμοι, πλατείες και λοιποί χώροι κοινής χρήσεως που έχουν σχηματισθεί με οποιοδήποτε τρόπο έστω και κατά παράβαση των κειμένων πολεοδομικών διατάξεων και που βρίσκονται μέσα σε εγκεκριμένα σχέδια πόλεων, θεωρούνται ως κοινοχρηστοί χώροι και ανήκουν στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα. Για τους χώρους αυτούς δεν οφείλεται καμμία αποζημίωση λόγω ρυμοτομίας. Σε περίπτωση όμως που οι χώροι αυτοί καταργούνται με το σχέδιο πόλεως, προσκυρώνονται κατά τις κείμενες διατάξεις». Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, όπως διαφωτίζεται από τις προπαρασκευαστικές εργασίες ψήφισής της, ιδιωτικά ακίνητα αποκτούν την ιδιότητα του κοινοχρήστου χωρίς την καταβολή αποζημίωσης, εφόσον α) προβλέπονται από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως ως κοινοχρηστοί χώροι και β) η κοινοχρησία είναι αποτέλεσμα της βούλησης του ιδιοκτήτη (ρητής ή συναγόμενης εμέσως από τις ενέργειές του) ή προκύπτει από πραγματική κατάσταση που διατηρήθηκε επί μακρό χρόνο, κατ' ανοχή του ιδιοκτήτη. Έτσι για την μετάθεση της κυριότητας ακινήτων υπέρ του οικείου Ο.Τ.Α. δεν αρκεί οποιαδήποτε ενέργεια διάθεσης του ακινήτου στην κοινή χρήση, αλλά πρέπει να συντρέχουν οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις, η συνδρομή των οποίων ελέγχεται παρεμπιπτόντως από

τη Διοίκηση και κρίνεται οριστικώς από τα αρμόδια πολιτικά δικαστήρια.

Συνεπώς εφόσον συντρέχουν οι άνω δύο προϋποθέσεις του άρθρου 28 του ν.1337/1983 επέρχεται μετάθεση της κυριότητας υπέρ του οικείου Δήμου ή Κοινότητας, αδιαφόρως αν το ακίνητο είχε τεθεί σε κοινή χρήση πριν ή μετά την έγκριση του ρυμοτομικού σχεδίου, δεδομένου ότι τέτοια διάκριση δεν συνάγεται από την ανωτέρω διάταξη, αλλ' αντιθέτως ο δικαιολογητικός λόγος που οδήγησε τον νομοθέτη να εισαγάγει αυτήν τη ρύθμιση συντρέχει σε αμφοτέρως τις περιπτώσεις, ούτε απαιτείται οι χώροι που τέθηκαν σε κοινοχρησία με τη βούληση του ιδιοκτήτη να ταυτίζονται με τους δρόμους και τις πλατείες του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, το οποίο ενδέχεται κατά περίπτωση να τροποποιηθεί και να προσαρμοσθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ 1749/2009 (Τμ. Γ')

Η κυριότητα δασών Θεσσαλίας και Άρτας ανήκε στο Τουρκικό Δημόσιο και μετά την προσάρτησή τους στην Ελλάδα (1882) περιήλθαν στο Ελληνικό Δημόσιο. Προϋποθέσεις χρησις κατά του Δημοσίου.

IV. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Οθωμανικού νόμου «περί γαιών» της 7 Ραμαζάν 1274 (1856), σε συνδυασμό προς τα άρθρα 2 και 3 των οδηγιών της 13 Μουχαρέμ 1293 περί εξ ελέγξεως τίτλων δασών και το άρθρο 2 των διασαφητικών διατάξεως της 15 Σαπάν 1276, η κυριότητα των δασών της Θεσσαλίας και της Άρτας ανήκε στο Τουρκικό Δημόσιο και μετά την προσάρτηση στην Ελλάδα (1882), περιήλθαν στο Ελληνικό Δημόσιο, με την από 20-6/2-7-1881 σύμβαση μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας για την προσάρτησή τους, που κυρώθηκε με το νόμο ΠΛΖ' της 11/13-3-1882 (ΑΠ 418/71). Εξάλλου κατά τις διατάξεις των ν. 8 παρ. 1 Κωδ. (7.39), ν. 9 παρ. 1 πανδ. (50.14), ν. 2 παρ. 20 πανδ. (41.4), ν. 6

παρ. πανδ. (44.3), ν. 76 παρ.1 πανδ. (18.1) και ν. 7 παρ. 3 πανδ. (23.3) του Βυζαντινορωμαϊκού Δικαίου που ίσχυε πριν από τον Αστικό Κώδικα, μπορούσε να αποκτηθεί η κυριότητα ακινήτου με έκτακτη χρησις, κατόπιν άσκησης νομής πάνω σ' αυτό με καλή πίστη και διάνοια κυρίου σε χρονικό διάστημα μιας συνεχούς τριακονταετίας. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, προς εκείνες των άρθρων 18 και 21 του ν. της 21.6/3-7-1837 «περί διακρίσεως δημοσίων κτημάτων», συνάγεται, ότι η έκτακτη χρησις χωρεί με τις προϋποθέσεις που εκτέθηκαν και σε δημόσια κτήματα, εφόσον όμως η νομή αυτών είχε συμπληρωθεί μέχρι και της 1ης Σεπτεμβρίου 1915, όπως αυτό προκύπτει από τις διατάξεις αφενός του ν.ΔΞΗ/1912 και των διαταγμάτων «περί δικαιοστασίου», που εκδόθηκαν με βάση το νόμο αυτόν, και αφετέρου του άρθρου 21 του ν.δ της 22.4/16-5-1926 «περί διοικητικής αποβολής από των κτημάτων της Αεροπορικής Αμύνης», με τις οποίες ανεστάλη κάθε παραγραφή ή δικαστική προθεσμία σε αστικές διαφορές και απαγορεύτηκε οποιαδήποτε παραγραφή των δικαιωμάτων του Δημοσίου, στα κτήματά του, άρα και η χρησις τρίτων πάνω σ' αυτά (Ολ ΑΠ 75/1987, ΑΠ 690/1996, ΑΠ 1256/1997).

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ 1767/2009 (Τμ. Α2)

Προνομιακή κατάταξη απαίτησης ασφαλισμένης με προσημείωση.

Κατά το άρθρο 1257 ΑΚ: «Σε ξένο ακίνητο μπορεί να συσταθεί εμπράγματο δικαίωμα υποθήκης για την εξασφάλιση απαίτησης με την προνομιακή ικανοποίηση του δανειστή από το πράγμα». Κατά το άρθρο 1272 παρ. 1 ΑΚ: «Η ημέρα της εγγραφής κανονίζει την προτίμηση των υποθηκών». Κατά το άρθρο 1274 ΑΚ: «Εγγραφή προσημείωσης υποθήκης γίνεται μόνο ύστερα από δικαστική απόφαση». Κατά το άρθρο 1277 ΑΚ: «Η προσημείωση χορηγεί μόνο

δικαίωμα προτίμησης για την απόκτηση υποθήκης. Όταν η απαίτηση επιδικασθεί τελεσίδικα, η προσημείωση τρέπεται σε υποθήκη, η οποία λογίζεται ότι έχει εγγραφεί από την ημέρα της προσημείωσης». Κατά το άρθρο 1279 ΑΚ: «Αν πριν από την τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη χωρήσει αναγκαστική εκτέλεση στο ακίνητο, η απαίτηση υπέρ της οποίας έχει εγγραφεί η προσημείωση κατατάσσεται τυχαία και το ακίνητο περιέρχεται στον αγοραστή ελεύθερο». Κατά το άρθρο 976 αριθμ. 2 ΚΠολΔ: «Οι απαιτήσεις που έχουν προνόμιο πάνω σε ορισμένο κινητό πράγμα ή σε ποσότητα χρημάτων κατατάσσονται με την επόμενη σειρά, εφόσον πρόκειται να διανεμηθεί το πλειστηρίασμα του πράγματος ή η ποσότητα χρημάτων: 1) ..., 2) οι απαιτήσεις για τις οποίες υπάρχει ενέχυρο». Κατά το άρθρο 977 παρ. 2 εδ. β': «Αν συντρέχουν περισσότερες απαιτήσεις από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 976 αριθμ. 2, ακολουθείται η κατά το ουσιαστικό δίκαιο σειρά». Κατά το άρθρο 1007§1 ΚΠολΔ: «Για την κατάταξη των δανειστών εφαρμόζονται τα άρθρα 975 έως 978... Τη θέση της απαίτησης του άρθρου 976 αριθμ. 2 παίρνει η ενυπόθηκη απαίτηση. Η απαίτηση υπέρ της οποίας έχει εγγραφεί προσημείωση κατατάσσεται τυχαίως». Από τον συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτουν τα ακόλουθα: (α) Ότι η ενυπόθηκη απαίτηση ασφαρίζεται, υπό την έννοια, όχι βεβαίως ότι ο δανειστής λαμβάνει και ενσωματώνει στην περιουσία του το υπέγγυο ακίνητο, αλλά ότι ικανοποιείται προνομιακά, έναντι των εγχειρογράφων και των χρονικώς επομένων ενυποθηκών πιστωτών, από το τίμημα που επιτυγχάνε-

ται κατά την αναγκαστική εκποίηση αυτού, δηλαδή με τον πλειστηριασμό υποκαθίσταται στη θέση του υπέγγυου πράγματος, η χρηματική του αξία και ακριβέστερα, το επιτυγχανόμενο τίμημα. (β) Ότι ταυτόσημη ασφάλεια προς εκείνη του ενυπόθηκου δανειστή αποκτά και ο προσημειούχος, εφόσον πληρωθούν οι (δύο) αιρέσεις υπό τις οποίες τελεί, η προσημείωση, ήτοι η τελεσίδικη επιδίκαση της ουσιαστικής απαίτησης και η τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη. (γ) Ότι δεν είναι νομικώς αναγκαία η πλήρωση της δεύτερης από τις αναιρέσεις αυτές, ήτοι η τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη, στην περίπτωση που, πριν συμβεί τούτο, το υπέγγυο ακίνητο εκποιείται αναγκαστικώς, οπότε τούτο μετουσιώνεται σε χρηματική αξία έναντι των δανειστών και του οφειλέτου, ο δε υπερθεματιστής το αποκτά ελεύθερο εμπραγμάτων βαρών. Τότε, ο προσημειούχος δανειστής κατατάσσεται στο πλειστηρίασμα «τυχαίως», ήτοι προσωρινώς (μέχρι να κριθεί τελεσίδικα η ουσιαστική βασιμότητα της ασφαλιζόμενης απαίτησής του) και πάντως προνομιακά, με την έννοια ότι η κατάταξή του θα λάβει την τάξη και τη σειρά που θα ελάμβανε, αν αντί της προσημείωσης είχε εγγράψει υπέρ αυτού από την αρχή υποθήκη. Εξάλλου, από καμία διάταξη νόμου ή γενική νομική αρχή δεν προκύπτει ότι, στην περίπτωση που ο πιστωτής έχει εγγεγραμμένη προσημείωση υποθήκης για ασφαλίση μιας απαίτησής του και τρέψει αυτήν μερικώς σε υποθήκη, καταργείται ή υφίσταται οποιαδήποτε αλλοίωση το εκ της προσημείωσης προνόμιό του για το υπόλοιπο της απαίτησης.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ

A. Με την από 12/10/2010 απόφαση του του Δ.Σ. του Συλλόγου, εγκρίθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 284/1993 (Φ.Ε.Κ. 123/27.7.1993, τ. Α'), το καταστατικό της παρακάτω εταιρίας συμβολαιογράφων Αθηνών: «ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ Ε. ΖΟΥΒΕΛΟΥ-Μ. ΛΙΝΑΡΔΑΚΗ».

Η περί εγκρίσεως της εταιρίας απόφαση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Το Δ.Σ. μετά από εισήγηση του Προέδρου κ. ΚΩΝ/ΝΟΥ ΒΛΑΧΑΚΗ και το σχετικό έλεγχο νομιμότητας που ενήργησε, εγκρίνει ομόφωνα το καταστατικό της Συμβολαιογραφικής Εταιρίας με την επωνυμία: «ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ Ε. ΖΟΥΒΕΛΟΥ - Μ. ΛΙΝΑΡΔΑΚΗ», κρίνοντας ότι συντρέχουν οι νόμιμοι όροι για την έγκρισή του και ορίζει:

1. Τη δημοσίευση της απόφασης του Δ.Σ. στη «Συμβολαιογραφική Επιθεώρηση».
2. Την εγγραφή της εταιρίας στο ειδικό Μητρώο του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου.
3. Την κοινοποίηση της απόφασης σε όλα τα ιδρυτικά μέλη της εταιρίας.

B. Με την από 12/10/2010 απόφαση του του Δ.Σ. του Συλλόγου, εγκρίθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 284/1993 (Φ.Ε.Κ. 123/27.7.1993, τ. Α'), το καταστατικό της παρακάτω εταιρίας συμβολαιογράφων Αθηνών: «ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ ΟΛΓΑ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΧΑΤΖΗ-ΖΑΧΑΡΙΟΥ και ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ».

Η περί εγκρίσεως της εταιρίας απόφαση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Το Δ.Σ. μετά από εισήγηση του Προέδρου κ. ΚΩΝ/ΝΟΥ ΒΛΑΧΑΚΗ και το σχετικό έλεγχο νομιμότητας που ενήργησε, εγκρίνει ομόφωνα το καταστατικό της Συμβολαιογραφικής Εταιρίας με την επωνυμία: «ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ ΟΛΓΑ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΧΑΤΖΗ-ΖΑΧΑΡΙΟΥ και ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ», κρίνοντας ότι συντρέχουν οι νόμιμοι όροι για την έγκρισή του και ορίζει:

1. Τη δημοσίευση της απόφασης του Δ.Σ. στη «Συμβολαιογραφική Επιθεώρηση».
2. Την εγγραφή της εταιρίας στο ειδικό Μητρώο του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου.
3. Την κοινοποίηση της απόφασης σε όλα τα ιδρυτικά μέλη της εταιρίας.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ

A. Με την από 14-9-2010 απόφαση του Δ.Σ. του Συλλόγου, εγκρίθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 284/1993 (Φ.Ε.Κ. 123/27.7.1993, τ. Α'), η τροποποίηση του καταστατικού της εταιρίας: «ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΡ. ΔΡΑΓΙΟΣ - ΕΛΕΝΗ ΑΡ. ΔΡΑΓΙΟΥ».

Η τροποποίηση έχει ως εξής:

Έδρα

Έδρα της εταιρίας ορίζεται η Αθήνα και τα γραφεία αυτής στην οδό Πανεπιστημίου αρ. 56 και Εμμανουήλ Μπενάκη. Η εταιρία ανάλογα με τις ανάγκες της δύναται να εκμισθώνει και να διατηρεί και άλλους χώρους εντός της περιοχής του Δήμου Αθηναίων μόνο για τη φύλαξη των αρχείων.

Διοίκηση - εκπροσώπηση - διαχείριση

Διαχειριστές που θα διοικούν την εταιρία ορίζονται ο Αθανάσιος Δράγιος και η Ελένη Δράγιου, την οποία θα εκπροσωπούν είτε από κοινού είτε ο καθένας χωριστά.

– Ο διαχειριστής έχει τη διοίκηση του νομικού προσώπου της εταιρίας, φροντίζει και διαχειρίζεται τις υποθέσεις της και αντιπροσωπεύει αυτήν δικαστικά και εξώδικα.

– Ο διαχειριστής έχει την εξουσία να αποφασίζει και να επιμελείται για όλες τις υποθέσεις της εταιρίας (πληρωμές, εισπράξεις, ασφαλιστικά ταμεία, προσλήψεις υπαλλήλων κ.λπ.) και δύναται να αποφασίζει για οποιαδήποτε πληρωμή (αγορές, επισκευές κ.λπ.) ελεύθερα.

– Ο διαχειριστής μπορεί να αντικατασταθεί με ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων που συνιστά τροποποίηση του καταστατικού της εταιρίας.

– Ο διαχειριστής ευθύνεται απέναντι στους λοιπούς εταίρους για κάθε πταίσμα. Επίσης έχει υποχρέωση κάθε τέλους του έτους και το αργότερο μέχρι τις 30 Ιανουαρίου του επόμενου έτους να λογοδοτήσει στους λοιπούς εταί-

ρους και να παραδώσει στην εταιρία κάθε τι που έλαβε, από οποιαδήποτε αιτία, για την εκτέλεση της διαχείρισης ή απέκτησε από την εκτέλεσή της.

– Η εταιρία οφείλει να επανορθώσει κάθε ζημιά που ο διαχειριστής έπαθε χωρίς πταίσμα του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.

– Αμοιβή για τη διαχείριση θα οφείλεται μόνο με ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων.

– Δικαιοπραξίες που επιχειρήσε ο διαχειριστής μέσα στα όρια της εξουσίας που του παρέχει το καταστατικό, δεσμεύουν το νομικό πρόσωπο της εταιρίας.

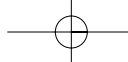
Η περί εγκρίσεως της τροποποίησης του καταστατικού της εταιρίας απόφαση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Το Δ.Σ. μετά από εισήγηση του Προέδρου κ. Κωνσταντίνου Βλαχάκη και το σχετικό έλεγχο νομιμότητας που ενήργησε, εγκρίνει ομόφωνα την τροποποίηση του καταστατικού της προαναφερθείσας Συμβολαιογραφικής Εταιρίας, κρίνοντας ότι συντρέχουν οι νόμιμοι όροι για την έγκρισή του και ορίζει:

1. Τη δημοσίευση της απόφασης του Δ.Σ. στη «Συμβολαιογραφική Επιθεώρηση».
2. Τη σημείωση της τροποποίησης δίπλα στην εγγραφή της εταιρίας στο ειδικό Μητρώο του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου.
3. Την κοινοποίηση της απόφασης σε όλα τα μέλη της εταιρίας.

B. Με την από 12/10/2010 απόφαση του Δ.Σ. του Συλλόγου, εγκρίθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 284/1993 (Φ.Ε.Κ. 123/27.7.1993, τ. Α'), η τροποποίηση του καταστατικού της εταιρίας «ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ».

Καταργείται ο περιορισμός για δαπάνες πέραν των τριών χιλιάδων ευρώ (3000 ευρώ) της

τρίτης παραγράφου του άρθρου 9, με αποτέλεσμα ο διαχειριστής να έχει την εξουσία να αποφασίζει και επιμελείται για όλες τις υποθέσεις της εταιρίας ελεύθερα (πληρωμές, εισπράξεις ασφαλιστικά ταμεία, προσλήψεις υπαλλήλων, τήρηση ταμείου εταιρίας κ.λπ.), ανεξαρτήτως ποσού.

Κατά τα λοιπά, ισχύουν όλοι οι λοιποί όροι του Καταστατικού της εταιρίας.

Η περί εγκρίσεως της τροποποίησης του καταστατικού της εταιρίας απόφαση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Το Δ.Σ. μετά από εισήγηση του Προέδρου κ. Κων/νου Βλαχάκη και το σχετικό έλεγχο νομιμότητας που ενήργησε, εγκρί-

νει ομόφωνα την τροποποίηση του καταστατικού της προαναφερθείσας Συμβολαιογραφικής Εταιρίας, κρίνοντας ότι συντρέχουν οι νόμιμοι όροι για την έγκρισή του και ορίζει:

1. Τη δημοσίευση της απόφασης του Δ.Σ. στη «*Συμβολαιογραφική Επιθεώρηση*».
2. Τη σημείωση της τροποποίησης δίπλα στην εγγραφή της εταιρίας στο ειδικό Μητρώο του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου.
3. Την κοινοποίηση της απόφασης σε όλα τα μέλη της εταιρίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3873/3-9-2010 ΦΕΚ 150/6-9-2010 (τ. Α'). Ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2006/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς εταιρειών ορισμένων μορφών και της Οδηγίας 2007/63/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την απαίτηση για τη σύνταξη έκθεσης από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης ανωνύμων εταιρειών.....	579
ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3884/24-9-2010 ΦΕΚ 168/24-9-2010 (τ. Α'). Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, σχετικά με την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων από μετόχους εισηγμένων εταιρειών - Τροποποίηση και προσαρμογή του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 Περί ανωνύμων εταιρειών και του ν. 2396/1996.....	582
ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3887 30-9-2010/ΦΕΚ 174/30-09-2010 (τ. Α'). Οδικές εμπορευματικές μεταφορές.....	590
ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3888/30-9-2010 ΦΕΚ 175/30.9.2010 (τ. Α'). Εκούσια κατάργηση φορολογικών διαφορών, ρύθμιση ληξιπρόθεσμων χρεών, διατάξεις για την αποτελεσματική τιμωρία της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις.....	598
ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3889/14-10-2010 ΦΕΚ 182/14-10-2010 (τ. Α'). Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις.....	617

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

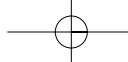
Εγκ. υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1126/6-9-2010/Υπ. Οικ. Δικαίωμα ή μη άσκησης προσφυγής και υποβολής πρότασης διοικητικής επίλυσης της διαφοράς από πτωχό.....	631
Εγκ. υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1135/4-10-2010/Υπ. Οικ. Κοινοποίηση άρθρων του Ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α')	635
Εγκ. υπ. αριθμ. πρωτ. 1130873/ΕΞ-11/0016/8-10-2010 Υπ. Οικ. Ο εκ προσυμφώνου αγοραστής με δικαίωμα αυτοσυμβάσεως προς οριστική κατάρτιση αγοραπωλησίας ακινήτου, νομιμοποιείται να ζητήσει και να λάβει από την αρμόδια για τον πωλητή ΔΟΥ αποδεικτικό ενημερότητας αυτού.....	694

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

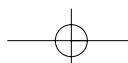
Γνωμ. υπ' αριθμ. 11/2747/10-9-2009 Εισ. Α. Π. Συμβόλαιο: Οι συμβολαιογράφοι κατά την κατάρτιση συμβολαίων μεταβίβασης περιουσιακού στοιχείου υποχρεούνται να ερωτούν και οι συμβαλλόμενοι ν' απαντούν αν έχουν την ιδιότητα δικαστικού ή εισαγγελικού λειτουργού.....	698
---	-----

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ Αριθμ. 1131/2010. Κάλυψη τεκμηρίων με χρηματικά ποσά από διάθεση περιουσιακών στοιχείων - Κρίσιμο το πραγματικώς εισπραχθέν τίμημα ασχέτως της ολοκλήρωσης της μεταβίβασης του εμπραγμάτου δικαιώματος κατά τον ΑΚ. Όταν, προς κάλυψη της διαφοράς λόγω τεκμηρίων, ο φορολογούμενος επικαλείται χρηματικά ποσά από διάθεση περιουσιακών στοιχείων, η δε διάθεση αυτή αφορά σε ακίνητα, αρκεί η αποδεδειγμένη είσπραξη του συνολικού τιμήματος, ή μέρους αυτού, να στηρίζεται σε νόμιμα παραστατικά στοιχεία, που αποδεικνύουν, τουλάχιστον, την κατάρτιση της υποσχετικής δικαιοπραξίας. Το κατ' αυτόν τον τρόπο αποδεδειγμένως εισπραχθέν τίμημα αποτελεί ποσό, το οποίο ο φορολογούμενος δύναται να επικαλεσθεί προς κάλυψη διαφοράς τεκμαρτής δαπάνης, χωρίς να απαιτείται, στο πλαίσιο της φορολογίας εισοδήματος, η ολοκλήρωση της εκποιητικής δικαιοπραξίας και η μεταγραφή του οριστικού μεταβιβαστικού συμβολαίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΑΚ, προκειμένου να θεω-

ρηθεί ότι έχει ολοκληρωθεί η μεταβίβαση του εμπραγμάτου δικαιώματος στο ακίνητο (άρθρο 15, 17, 19 ΚΦΕ, 369, 1033, 1192, 1198 ΑΚ).	699
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ. Αριθμ. 2749/2010 (Τμ. Γ΄). Συμβολαιογράφοι και παράδοση του αρχείου τους. Η πράξη του εισαγγελέα με την οποία αποφασίζεται η παράδοση αρχείου σε συμβολαιογράφο δεν υπόκειται σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του ΣΤΕ, διότι προέρχεται από δικαστική αρχή και αφορά μονίμους λειτουργούς, που συμβάλλουν στο έργο των δικαστηρίων και υπόκεινται στην εποπτεία των δικαστικών αρχών. Αντίθετη μειοψηφία. Απαράδεκτη η αίτηση ακύρωσης.	702
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ Αριθμ. 3274/2010 (Τμ. Β΄). ΦΜΑ και επιστροφή του καταβληθέντος φόρου λόγω νομικού ελαττώματος της μεταβιβαστικής πράξης. Τι νοείται ως νομικό κώλυμα. Εφαρμογή των παρ. 1, 4 και 5 του άρθρου 16 του α.ν. 1521/1950 και στις περιπτώσεις ματαίωσης ή ακύρωσης πλειστηριασμού. Το δικάσαν δικαστήριο εσφαλμένα έκρινε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων και ότι ο εκκαλών δικαιούτο την επιστροφή ολόκληρου του ποσού του φόρου που κατέβαλε για το ακίνητο που μεταβιβάστηκε σε αυτόν, αφού η ακύρωση του πλειστηριασμού δεν συνιστά νομικό ελάττωμα του ακινήτου. Αντίθετη μειοψηφία. Δεκτή η αναίρεση για παραβίαση ουσιαστικού δικαίου (αναιρεί την αριθμ. 5170/2001 απόφαση του διοικητικού εφετείου Αθηνών). Η υπόθεση εισήχθη στην επταμελή σύνθεση μετά την υπ΄ αριθμ. 825/2009 απόφαση του Τμήματος.	706
ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ 768/2008 (Τμ. Γ΄). Είναι ισχυρή η εγκατάσταση κληρονόμου επί δήλου πράγματος, η οποία υπάρχει αν συνάγεται από τη διαθήκη θέληση του διαθέτη, με τη μνεία του δήλου, να εγκαταστήσει τον τιμώμενο ως κληρονόμο. Μόνο σε περίπτωση αμφιβολίας, αν δηλαδή δεν προκύπτει θέληση του διαθέτη για εγκατάσταση του τιμώμενου ως κληρονόμου, αυτός που τιμήθηκε με το δήλον πράγμα θεωρείται κληροδόχος. Συνέπεια του χαρακτηρισμού ως κληρονόμου.....	709
ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθμ. 785/2008 (Τμ. Γ΄). Μετά την ισχύ του α. ν. 431/1968, ο κληρούχος δεν λογίζεται κατά πλάσμα του νόμου νομέας του κλήρου, αν δεν κατέχει πραγματικά αυτόν και είναι δυνατή η χωρίς τη θέλησή του κτήση της νομής από τρίτο ολόκληρου του κληροτεμαχίου, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην κτήση της κυριότητας αυτού με τακτική ή με έκτακτη χρησικτησία.	710
ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Αριθμ. 157/2009. Κτήση κυριότητας με χρησικτησία. Κτήση ιδιότητας πράγματος ως κοινόχρηστου. Αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητα. Πότε οι οδοί καθίστανται κοινόχρηστες.....	711
ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ 1749/2009 (Τμ. Γ΄). Η κυριότητα δασών Θεσσαλίας και Άρτας ανήκε στο Τουρκικό Δημόσιο και μετά την προσάρτισή τους στην Ελλάδα (1882). Περιήλθαν στο Ελληνικό Δημόσιο. Προϋποθέσεις χρησικτησίας κατά του Δημοσίου.	712
ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ 1767/2009 (Τμ. Α2). Προνομιακή κατάταξη απαίτησης ασφαλισμένης με προσημείωση.....	712
ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ	714
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ	715

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Κωδικός 6064

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΧΑΚΗΣ

Πρόεδρος Συντονιστικής Επιτροπής
Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος
Αφροδίτης 1, Βάρκιζα Αττικής 166 72
Τηλ. 210 8970054, 210 8971939

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

**ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ**

Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 450, 210 33 07 460
Fax: 210 38 48 335, 210 38 12 249
E-mail: notaries@notariat.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ ΜΠΙΡΗΣ

Νομικός Σύμβουλος του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου
Εφετείων Αθηνών-Πειραιώς-Αιγαίου και Δωδεκανήσου
Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 470, 210 33 07 480

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

Κ. ΠΛΕΤΣΑΣ – Ζ. ΚΑΡΔΑΡΗ Ο.Ε.

Χαρ. Τρικούπη 107, Αθήνα 114 73
Τηλ: 210 36 07 132, 210 38 20 148
Fax: 210 38 20 148
e-mail: info@typografio.gr

Μετά την κατάργηση του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 30 του Ν. 4507/1966 , η δαπάνη εκτύπωσης της Συμβολαιογραφικής Επιθεώρησης βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, στον φορέα 17-130 (υποθηκοφυλακεία) και τον ΚΑΕ 08000843.

